

Az Európai Unió Hivatalos Lapja

C 400

Magyar nyelvű kiadás

Tájékoztatások és közlemények

65. évfolyam

2022. október 17.

Tartalom

IV Tájékoztatások

AZ EURÓPAI UNIÓ INTÉZMÉNYEITŐL, SZERVEITŐL, HIVATALAITÓL ÉS ÜGYNÖKSÉGEITŐL
SZÁRMAZÓ TÁJÉKOZTATÁSOK

Európai Bizottság

2022/C 400/01	A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak és a Számvevőszéknek – Az Európai Fejlesztési Alap éves beszámolója – 2021	1
2022/C 400/02	A Számvevőszék megbízhatósági nyilatkozata az Európai Parlament és a Tanács részére a nyolcadik, kilencedik, tizedik és tizenegyedik Európai Fejlesztési Alapról (EFA) – Független ellenőri jelentés . . .	170

IV

(Tájékoztatások)

AZ EURÓPAI UNIÓ INTÉZMÉNYEITŐL, SZERVEITŐL, HIVATALAITÓL ÉS
ÜGYNÖKSÉGEITŐL SZÁRMAZÓ TÁJÉKOZTATÁSOK

EURÓPAI BIZOTTSÁG

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A TANÁCSNAK ÉS A
SZÁMVEVŐSZÉKNEK

Az Európai Fejlesztési Alap éves beszámolója – 2021

(2022/C 400/01)

TARTALOMJEGYZÉK

	Oldal
A BESZÁMOLÓ HITELESÍTÉSE	2
AZ EFA-FORRÁSOK VÉGREHAJTÁSA ÉS ELSZÁMOLÁSA	3
AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG ÁLTAL KEZELT PÉNZESZKÖZÖK	8
AZ EFA PÉNZÜGYI KIMUTATÁSAI	10
AZ EFA-VAL ÖSSZEVONT UNIÓS VAGYONKEZELŐI ALAPOK PÉNZÜGYI KIMUTATÁSAI	52
A BÉKOU UNIÓS VAGYONKEZELŐI ALAP 2021. ÉVI PÉNZÜGYI KIMUTATÁSAI	53
AZ AFRIKÁÉRT UNIÓS VAGYONKEZELŐI ALAP 2021. ÉVI PÉNZÜGYI KIMUTATÁSAI	60
AZ EFA ÉS AZ UNIÓS VAGYONKEZELŐI ALAPOK ÖSSZEVONT PÉNZÜGYI BESZÁMOLÓJA	68
EFA-JELENTÉS A PÉNZÜGYI VÉGREHAJTÁSRÓL	73
ÉVES JELENTÉS A VÉGREHAJTÁSRÓL – AZ EURÓPAI BERUHÁZÁSI BANK ÁLTAL KEZELT PÉNZESZKÖZÖK	99

A BESZÁMOLÓ HITELESÍTÉSE

Az Európai Fejlesztési Alap 2021. évről szóló éves beszámolója a 11. Európai Fejlesztési Alap pénzügyi szabályzatának X. címével és a pénzügyi kimutatásokhoz fűzött megjegyzésekben ismertetett számviteli elvekkel, szabályokkal és módszerekkel összhangban készült.

Az Európai Fejlesztési Alap pénzügyi szabályzatának 18. cikkével összhangban felelősséget vállalok a 11. Európai Fejlesztési Alap éves beszámolójának elkészítéséért és bemutatásáért.

Az engedélyezésre jogosult tisztviselő és az EBB valamennyi olyan adatot rendelkezésemre bocsátott – és garantálta azok megbízhatóságát –, amelyek az Európai Fejlesztési Alap eszközeit és kötelezettségeit, valamint költségvetésének végrehajtását bemutató beszámolók összeállításához szükségesek.

Kijelentem, hogy ezen adatok, valamint a beszámoló ellenjegyzéséhez általam szükségesnek ítélt ellenőrzések alapján megalapozott bizonyossággal rendelkezem arról, hogy a beszámoló minden lényegi szempontból megbízható és valós képet ad az Európai Fejlesztési Alap pénzügyi helyzetéről.

Rosa ALDEA BUSQUETS

számvitelért felelős tisztviselő

AZ EFA-FORRÁSOK VÉGREHAJTÁSA ÉS ELSZÁMOLÁSA

1. HÁTTER

Az Európai Unió (a továbbiakban: az EU) számos fejlődő országgal ápol együttműködési kapcsolatot, amelynek fő célkitűzése az, hogy a kedvezményezett országoknak történő fejlesztési segély és technikai segítségnyújtás révén segítse a gazdasági, társadalmi és környezeti fejlődést, elsődlegesen abból a célból, hogy hosszú távon csökkentse és megszüntesse a szegénységet. E cél megvalósítása érdekében az EU a partnerországokkal közösen együttműködési stratégiát állít össze, és rendelkezésre bocsátja a stratégia megvalósításához szükséges pénzügyi forrásokat. Az európai uniós (a továbbiakban: uniós) fejlesztési együttműködési források három helyről származnak:

- az EU költségvetéséből,
- az Európai Fejlesztési Alapból,
- és az Európai Beruházási Banktól.

2021-ig az Európai Fejlesztési Alap (a továbbiakban: az EFA) az EU fő eszköze volt az afrikai, karibi és csendes-óceáni (a továbbiakban: az AKCS-) államokkal és a tengerentúli országokkal és területekkel (a továbbiakban: a TOT) folytatott fejlesztési együttműködés támogatására.

Az EFA nem kap uniós költségvetési forrást. Az EFA-t a Tanácsban üléselő tagállami képviselők belső megállapodása hozta létre, irányításáért egy külön bizottság felelős. Az EFA-forrásokból finanszírozott műveletek pénzügyi végrehajtásáért az Európai Bizottság (a továbbiakban: a Bizottság) felelős. Az Európai Beruházási Bank (a továbbiakban: az EBB) a beruházási keretet kezeli.

Az egyes EFA-k időtartama mintegy öt év, és mindegyükre külön pénzügyi szabályzat vonatkozik, amely előírja külön pénzügyi kimutatások összeállítását. Továbbá e pénzügyi kimutatások aggregálása átfogó képet nyújt a Bizottság hatáskörébe tartozó források pénzügyi helyzetéről.

A 11. EFA-t létrehozó belső megállapodást a Tanács keretében üléselő részt vevő tagállamok 2013 júniusában fogadták el⁽¹⁾. A megállapodás 2015. március 1-jén lépett hatályba.

A Tanács 2018-ban elfogadta a 11. EFA-ra alkalmazandó pénzügyi szabályzatot⁽²⁾. Ez az új szabályzat hatályon kívül helyezte a korábbi, és a meglévő jogi kötelezettségvállalások sérelme nélkül alkalmazandó a korábbi EFA-kból finanszírozott műveletekre. Ez a szabályzat nem alkalmazandó a korábbi EFA-kból finanszírozott beruházási keretre.

Az AKCS-EU partnerségi megállapodás keretében a beruházási keretet az EBB hozta létre és kezeli. A keret arra szolgál, hogy elsősorban – de nem kizárólag – magánberuházások finanszírozása révén támogassa a magánszektor fejlesztéseit az AKCS-államokban. A keret megújuló alap, így a hiteltörlesztéseket más műveletekre fordíthatják, azaz a keret önmegújító és pénzügyileg független. Mivel a beruházási keretet nem a Bizottság kezeli, a keret nem szerepel az éves beszámoló első részében, amely az EFA pénzügyi kimutatásait és a pénzügyi végrehajtásról szóló jelentést tartalmazza. A beruházási keret pénzügyi kimutatásai az éves beszámoló különálló II. részében szerepelnek annak érdekében, hogy teljes képet nyújtsunk az EFA keretében finanszírozott fejlesztési segélyekről.

2. AZ EFA FINANSZÍROZÁSA

A Tanács 2013. december 2-án elfogadta a 2014–2020-as időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretről szóló 1311/2013/EU, Euratom rendeletet⁽³⁾. Ezzel összefüggésben úgy döntöttek, hogy az AKCS-államokkal való földrajzi együttműködést nem integrálják az EU költségvetésébe, hanem továbbra is a kormányközi EFA keretében finanszírozzák.

Az EU költségvetése éves jellegű, és az évenkéntiség elve alapján a kiadásokat és a bevételeket egy évre tervezik és hagyják jóvá. Az EFA az EU költségvetésétől eltérően egy többéves jelleggel működő alap. Minden EFA egy rendszerint ötéves időszakra szóló átfogó alapot hoz létre a fejlesztési együttműködés megvalósításának céljával. Mivel a forrásokat többéves alapon bocsátják rendelkezésre, azok az EFA teljes időszakában felhasználhatók. A költségvetési évenkéntiség elvétől való eltérés a költségvetési beszámolóban is látszik, mivel az EFA-k végrehajtását azok teljes összegéhez mérik.

⁽¹⁾ HL L 210., 2013.8.6., 1. o.

⁽²⁾ A Tanács (EU) 2018/1877 rendelete (2018. november 26.) a 11. Európai Fejlesztési Alapra alkalmazandó pénzügyi szabályzatról és az (EU) 2015/323 rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 307., 2018.12.3., 1. o.).

⁽³⁾ HL L 347., 2013.12.20., 884. o.

Az EFA forrásait az uniós tagállamok ad hoc hozzájárulásai jelentik. A tagállami képviselők megközelítőleg ötévente kormányközi konferencián találkoznak, ahol döntenek az alap teljes összegéről, és megvizsgálják a végrehajtást.

A Bizottság az uniós fejlesztési együttműködési politikának megfelelően kezeli az alapot. Mivel a tagállamok az uniós szakpolitikával párhuzamosan saját fejlesztési és segélypolitikát is folytatnak, e politikákat egyeztetniük kell az EU-val annak érdekében, hogy azok kiegészítsék egymást.

Az említett hozzájáruláson felül a tagállamok társfinanszírozási megállapodást is köthetnek az EFA-val, valamint önkéntes alapon egyéb pénzügyi hozzájárulást is fizethetnek az alapnak.

3. AZ EFA TEVÉKENYSÉGEI 2020. DECEMBER 31. UTÁN

A 11. EFA a hatályvesztésre vonatkozó rendelkezés 2020. december 31-i hatálybalépésével a végső szakaszába lépett. Ez a záradék a kötelezettségvállalások zárónapját határozza meg, ami azt jelenti, hogy 2021-től az 11. EFA keretében nem lehet további finanszírozási megállapodásokat aláírni. Azonban a meglévő finanszírozási megállapodásokra vonatkozó egyedi szerződések 2023. december 31-ig (ellenőrzési és értékelés esetén később is) továbbra is aláírhatók. Ezen túlmenően az Európai Fejlesztési Alap által finanszírozott, folyamatban lévő projektek végrehajtása a teljes befejezésükig folytatódik.

A 2021–2027-es időszakra vonatkozó új többéves pénzügyi kerettel összefüggésben az EU AKCS-országokkal folytatott együttműködése beépül a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz – Globális Európa keretébe. Hasonlóképpen, a tengeren túli országokkal és területekkel folytatott együttműködés a tengerentúli társulási határozat hatálya alá tartozik. Ez azt jelenti, hogy míg az EFA-programokat 2021-ig az uniós tagállamok önkéntes hozzájárulásaiból finanszírozták, 2021-től a fejlesztési programok finanszírozása az uniós költségvetésből történik. Ez azt is maga után vonja, hogy a fejlesztési programok finanszírozása az Európai Parlament engedélyétől függ, és hogy a tranzakcióknak ugyanúgy meg kell felelniük az uniós pénzügyi szabályozásnak, mint más uniós finanszírozási programoknak.

4. ÉV VÉGI JELENTÉSTÉTEL

4.1. ÉVES BESZÁMOLÓ

Az EFA-ra alkalmazandó pénzügyi szabályzat 18. cikke (3) bekezdésének megfelelően az EFA pénzügyi kimutatásai a nemzetközi költségvetési számviteli standardokon (IPSAS) alapuló eredményszemléletű számviteli szabályok alapján készülnek. A Bizottság számvitelért felelős tisztviselője által elfogadott számviteli szabályokat valamennyi uniós intézmény és szerv alkalmazza annak érdekében, hogy a számvitelre, az értékelésre és a beszámoló bemutatására vonatkozó egységes szabálykészlet kidolgozása révén megvalósuljon a pénzügyi kimutatások elkészítésével kapcsolatos folyamat harmonizációja. Ezen uniós számviteli szabályokat – tevékenységei egyedi jellegének szem előtt tartásával – az EFA-ra is alkalmazzák.

Az EFA éves beszámolóját a Bizottság számvitelért felelős tisztviselője készíti el, aki egyben az EFA számvitelért felelős tisztviselője, és gondoskodik arról, hogy az EFA éves beszámolója megbízható és valós képet adjon az EFA pénzügyi helyzetéről.

Az éves beszámoló az alábbiak szerint kerül bemutatásra:

I. rész: A Bizottság által kezelt pénzeszközök

- i. Az EFA pénzügyi kimutatásai és magyarázó megjegyzések
- ii. Az EFA-val összevont, külső tevékenységre képzett uniós vagyonkezelői alapok pénzügyi kimutatásai
- iii. Az EFA és a külső tevékenységre képzett uniós vagyonkezelői alapok összevont pénzügyi beszámolója
- iv. Jelentés az EFA pénzügyi végrehajtásáról

II. rész: Éves jelentés a végrehajtásról – az EBB által kezelt pénzeszközök

- i. A beruházási keret pénzügyi kimutatásai

„Az EFA-val összevont, külső tevékenységre képzett uniós vagyongazdálkodási alapok pénzügyi kimutatásai” szakasz az EFA keretében eddig létrehozott két alap pénzügyi kimutatásait tartalmazza: a Békou Unió Vagyongazdálkodási Alapét (lásd: „A Békou Unió Vagyongazdálkodási Alap pénzügyi kimutatásai”) és az Afrikáért Unió Vagyongazdálkodási Alapét (lásd: „Az Afrikáért Unió Vagyongazdálkodási Alap pénzügyi kimutatásai”). Ezen alapok különálló pénzügyi kimutatásainak elkészítése a Bizottság számvitelért felelős tisztviselőjének felelősségébe tartozik, külső könyvvizsgálatukat magánszektorbeli könyvvizsgáló végzi. A vagyongazdálkodási alapok ezen éves beszámolóiban szereplő számai előzetes adatok.

Az EFA éves beszámolóját a Bizottságnak legkésőbb a mérleg fordulónapját követő év július 31-ig kell elfogadnia, majd mentesítés céljából be kell mutatnia az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak.

5. ELLENŐRZÉS ÉS MENTESÍTÉS

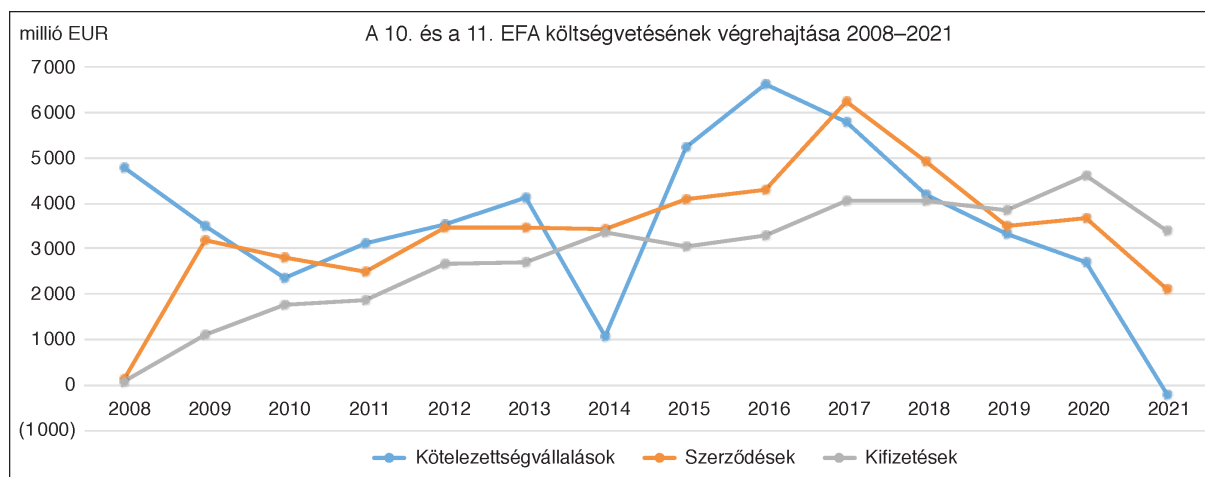
5.1. ELLENŐRZÉS

Az EFA éves beszámolóját az Európai Számvevőszék (a továbbiakban: a Számvevőszék) ellenőrzi külső ellenőrként. A Számvevőszék éves jelentést készít az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak.

5.2. MENTESÍTÉS

A mentesítés az EFA-források pénzügyi végrehajtásának az adott pénzügyi évre vonatkozó utolsó kontrollja. Ez azt jelenti, hogy az éves beszámoló ellenőrzését és véglegesítését, illetve a Tanács vonatkozó ajánlását követően az Európai Parlament dönt arról, hogy mentesíti-e a Bizottságot az EFA-források adott pénzügyi évi végrehajtására vonatkozó felelőssége alól. E döntése a beszámoló vizsgálatán, a Számvevőszék megbízhatósági nyilatkozattal ellátott éves jelentésén, a Bizottság kérdésekre adott válaszain és a további információkéréseken alapul.

A 2021. ÉVI PÉNZÜGYI VÉGREHAJTÁS ÖSSZEFOGLALÓJA

Nettó összeg, csak a 10. és 11. EFA

A költségvetés végrehajtása

A 2021-es évet két esemény jellemezte. A 2021-es év volt a 11. EFA hatályvesztésére vonatkozó rendelkezés 2020. december 31-i alkalmazását követő első év. Ezért 2021-ben a 11. EFA projektjeire vonatkozóan nem történt további globális kötelezettségvállalás. Emellett 2021-ben a 10. és a 11. EFA szerződésekkel (2 118 millió EUR egyedi kötelezettségvállalás) és kifizetésekkel (3 393 millió EUR) kapcsolatos pénzügyi végrehajtására hatással volt az elhúzódó Covid-válság.

Az EFA-k bruttó kifizetéseinek teljes összege (3 435 millió EUR) a tagállamokkal közölt 3 763 millió eurós cél 91 %-át teszi ki. Az elhúzódó Covid-helyzet miatt a szubszaharai Afrikában működő küldöttségek 50 %-a nem érte el az előrejelzett minimális kifizetési célt (90 %). A leginkább érintett országok közé tartozott Madagaszkár, amely szinte teljesen lezárta határait, és így nagyon megnehezítette a végrehajtás eredetileg tervezett folytatását; Csád és Gambia, amelyek esetében az ok a végrehajtás felfüggesztése vagy késedelmre volt; Etiópiában, Guinea Conakry-ban és Maliban pedig a politikai válságok érintették súlyosan a műveleteket, jelentős hatást gyakorolva az előre jelzett költségvetés-támogatási kifizetésekre. A Covid-korlátozások a csendes-óceáni és a karibi térségben is hatással voltak a végrehajtásra. A Fidzsi-szigeteken és Haitin a gazdasági, társadalmi és politikai helyzet romlásából eredő negatív járulékos hatások akadályozták az infrastrukturális projektet.

A tevékenységek hatása a pénzügyi kimutatásokban

A pénzügyi kimutatásokban az említett tevékenységek hatása leginkább a következő területeken nyilvánul meg:

- Előfinanszírozás (lásd a 2.2. megjegyzést): 101 millió eurós csökkenés nagyrészt amiatt, hogy az aláírt szerződések számának csökkenése következtében kevesebb előleget fizettek ki (2020-ban 3 670 millió EUR, szemben a 2021. évi 2 118 millió EUR-val). Ezt a csökkenést főként a jelenlegi Covid19-világjárvány és a geopolitikai válságok miatti kihívások okozták. Következésképpen az előfinanszírozás és az egyéb kifizetések jelentős csökkenése miatt a pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek 266 millió EUR-val nőttek (lásd a 2.5. megjegyzést).
- Mivel 2021 végén jelentősen alacsonyabb volt a nyitott szerződések száma, amit az EFA szűkítése, valamint a folyamatban lévő Covid19-válság és geopolitikai krízis új szerződések aláírására gyakorolt kedvezőtlen hatása okozott, az elhatárolt kiadások jelentős mértékben, 519 millió EUR-val csökkentek (lásd a 2.8. megjegyzést).
- A támogatási eszközök kiadásai (lásd a 3.3. megjegyzést): a támogatási eszközök kiadásainak összesen 1 743 millió eurós csökkenése együttes hatás. Egyrészt a Covid19-világjárványhoz kapcsolódó kihívások és a számos országban tapasztalható instabil geopolitikai helyzet 2021-ben hátráltatta az EFA tevékenységeinek végrehajtását. Ugyanakkor a 10. és a korábbi EFA-k keretében végzett tevékenységek csökkenése összhangban van az EFA szűkítésével, ami az említett EFA-k keretében kevesebb nyitott szerződést eredményez.

Az EAR 11 változásainak hatása a pénzügyi kimutatásokban

2021. január 1-jén az 11. uniós számviteli szabály változásai következtében (lásd a számviteli politikákról szóló 1. megjegyzést) az EFA pénzügyi eszközeit az értékesíthető pénzügyi eszközökből átsorolták az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök (FVSD) közé. A pénzügyi eszközöket mindkét esetben valós értéken értékelik: a könyv szerinti értékek tehát összehasonlíthatók. A valósérték-tartalék megfelelő összege átkerült a felhalmozott többletbe/hiányba. Ez az átsorolás nem volt hatással az EFA nettó eszközeire (lásd a nettó eszközállomány változásairól szóló kimutatást).

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG ÁLTAL KEZELT PÉNZESZKÖZÖK

TARTALOMJEGYZÉK

	Oldal
AZ EFA PÉNZÜGYI KIMUTATÁSAI	10
AZ EFA MÉRLEGE	11
AZ EFA EREDMÉNYKIMUTATÁSA	12
AZ EFA CASH FLOW KIMUTATÁSA	13
KIMUTATÁS AZ EFA NETTÓ ESZKÖZÁLLOMÁNY-VÁLTOZÁSÁIRÓL	14
MÉRLEG EFA-K SZERINTI BONTÁSBAN	15
EREDMÉNYKIMUTATÁS EFA-K SZERINTI BONTÁSBAN	17
KIMUTATÁS A NETTÓ ESZKÖZÁLLOMÁNY VÁLTOZÁSÁIRÓL EFA-K SZERINTI BONTÁSBAN	18
MEGJEGYZÉSEK AZ EFA PÉNZÜGYI KIMUTATÁSAIHOZ	21
AZ EFA-VAL ÖSSZEVONT UNIÓS VAGYONKEZELŐI ALAPOK PÉNZÜGYI KIMUTATÁSAI	52
A BÊKOU UNIÓS VAGYONKEZELŐI ALAP 2021. ÉVI PÉNZÜGYI KIMUTATÁSAI	53
MÉRLEG	58
EREDMÉNYKIMUTATÁS	59
CASH FLOW KIMUTATÁS	59
AZ AFRIKÁÉRT UNIÓS VAGYONKEZELŐI ALAP 2021. ÉVI PÉNZÜGYI KIMUTATÁSAI 67	60
MÉRLEG	66
EREDMÉNYKIMUTATÁS	67
CASH FLOW KIMUTATÁS	67
AZ EFA ÉS AZ UNIÓS VAGYONKEZELŐI ALAPOK ÖSSZEVONT PÉNZÜGYI BESZÁMOLÓJA	68
ÖSSZEVONT MÉRLEG	69
ÖSSZEVONT EREDMÉNYKIMUTATÁS	70
ÖSSZEVONT CASH FLOW KIMUTATÁS	71
ÖSSZEVONT KIMUTATÁS A NETTÓ ESZKÖZÁLLOMÁNY VÁLTOZÁSÁIRÓL	72
EFA-JELENTÉS A PÉNZÜGYI VÉGREHAJTÁSRÓL	73

AZ EFA PÉNZÜGYI KIMUTATÁSAI ⁽⁴⁾

⁽⁴⁾ Meg kell jegyezni, hogy a számadatok millió euróra való kerekítése miatt a következő táblázatok néhány pénzügyi adata pontatlannak tűnhet.

AZ EFA MÉRLEGE

millió EUR

	Megjegyzés	2021.12.31.	2020.12.31.
BEFEKTETETT ESZKÖZÖK			
Pénzügyi eszközök	2.1	39	33
Előfinanszírozás	2.2	671	870
A vagyonkezelői alapba fizetett hozzájárulások	2.3	382	394
Visszterhes követelések		4	3
		1 096	1 300
FORGÓESZKÖZÖK			
Előfinanszírozás	2.2	1 453	1 355
Visszterhes követelések és nem visszterhes behajtható követelések	2.4	35	140
Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek	2.5	994	728
		2 481	2 223
ESZKÖZÖK ÖSSZESEN		3 577	3 523
HOSSZÚ LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK			
Pénzügyi kötelezettségek	2.6	(7)	(2)
		(7)	(2)
RÖVID LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK			
Szállítói kötelezettségek	2.7	(501)	(615)
Elhatárolt költségek	2.8	(1 008)	(1 527)
		(1 509)	(2 143)
KÖTELEZETTSÉGEK ÖSSZESEN		(1 516)	(2 145)
NETTÓ ESZKÖZÖK		2 061	1 379
FORRÁSOK ÉS TARTALÉKOK			
Valósérték-tartalék	2.9	—	(5)
Aktív EFA-k lehívott tőkéje	2.10	62 643	58 986
Lezárt EFA-k áthozott lehívott tőkéje	2.10	2 252	2 252
Előző évek áthozott gazdasági eredménye		(59 860)	(55 111)
Az év gazdasági eredménye		(2 974)	(4 744)
NETTÓ ESZKÖZÖK		2 061	1 379

Az EFA EREDMÉNYKIMUTATÁSA

millió EUR

	Megjegyzés	2021	2020
BEVÉTELEK			
Nem visszterhes ügyletekből származó bevétel	3.1		
<i>Behajtási tevékenységek</i>		27	92
		27	92
Visszterhes ügyletekből származó bevétel	3.2		
<i>Pénzügyi bevétel</i>		(26)	6
<i>Egyéb bevétel</i>		74	37
		48	43
Összes bevétel		75	135
KIADÁSOK			
<i>Támogatási eszközök</i>	3.3	(2 864)	(4 607)
<i>Társfinanszírozási kiadások</i>	3.4	(19)	(53)
<i>Finanszírozási költségek</i>	3.5	(20)	(21)
<i>Egyéb kiadások</i>	3.6	(145)	(197)
Összes kiadás		(3 049)	(4 878)
AZ ÉV GAZDASÁGI EREDMÉNYE		(2 974)	(4 744)

AZ EFA CASH FLOW KIMUTATÁSA

millió EUR			
	Megjegyzés	2021	2020
Az év gazdasági eredménye		(2 974)	(4 744)
Működési tevékenységek			
Tőkenövekedés – hozzájárulások (nettó)		3 657	4 177
A vagyongazdálkodási alapokba fizetett hozzájárulások (növekedése)/csökkenése		12	(127)
Előfinanszírozás állományának (növekedése)/csökkenése		101	(29)
Visszterhes követelések és nem visszterhes behajtható követelések (növekedése)/csökkenése		105	(17)
Pénzügyi kötelezettségek növekedése/(csökkenése)		5	(17)
Szállítói kötelezettségek növekedése/(csökkenése)		(114)	99
Passzív időbeli elhatárolások növekedése/(csökkenése)		(519)	209
Egyéb nem készpénzes mozgások		—	(3)
Befektetési tevékenységek			
Az eredménnyel szemben valós értéken értékelt, nem származtatott pénzügyi eszközök (növekedése)/csökkenése (*)		(7)	2
NETTÓ CASH FLOW		266	(452)
Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek nettó növekedése/(csökkenése)		266	(451)
Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek év eleji állománya	2.5	728	1 179
Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek év végi állománya	2.5	994	728

(*) A 2020. évi adat az értékesíthető pénzügyi eszköz (növekedésére)/csökkenésére vonatkozik.

KIMUTATÁS AZ EFA NETTÓ ESZKÖZÁLLOMÁNY-VÁLTOZÁSAIRÓL

millió EUR

	Aktív EFA-k tőkéje (A)	Aktív EFA-k le nem hívott forrásai (B)	Aktív EFA-k lehívott tőkéje (C) = (A)–(B)	Eredménytartalék (D)	Lezárt EFA-k áthozott lehívott alaptőkéje (E)	Valósérték-tartalék (F)	Összes nettó eszköz (C)+(D)+(E)+(F)
EGYENLEG 2019.12.31-ÉN	73 264	18 455	54 809	(55 111)	2 252	(2)	1 948
Valósérték-változások					(3)		(3)
Tőkenövekedés – hozzájárulások	(223)	(4 400)	4 177	—	—		4 177
Az év gazdasági eredménye	—	—	—	(4 744)	—		(4 744)
EGYENLEG 2020.12.31-ÉN	73 041	14 055	58 986	(59 854)	2 252	(5)	1 379
A felülvizsgált EAR 11 hatása				(5)		5	—
EGYENLEG 2021.1.1-JÉN	73 041	14 055	58 986	(59 860)	2 252	—	1 379
Tőkenövekedés – hozzájárulások	(43)	(3 700)	3 657	—	—		3 657
Az év gazdasági eredménye	—	—	—	(2 974)	—		(2 974)
EGYENLEG 2021.12.31-ÉN	72 998	10 355	62 643	(62 834)	2 252	—	2 061

MÉRLEG EFA-K SZERINTI BONTÁSBAN

millió EUR

	Megjegyzés	2021.12.31.					2020.12.31.				
		8. EFA	9. EFA	10. EFA	11. EFA	Összesen	8. EFA	9. EFA	10. EFA	11. EFA	Összesen
BEFEKTETETT ESZKÖZÖK											
Pénzügyi eszközök	2.1	—	—	(2)	41	39	—	—	(2)	35	33
Előfinanszírozás	2.2	—	—	219	452	671	—	3	292	575	870
A vagyonkezelői alapba fizetett hozzájárulások	2.3	—	31	9	341	382	—	29	9	355	394
Visszterhes követelések		—	—	—	4	4	—	—	—	3	3
		—	31	226	839	1 096	—	33	299	969	1 300
FORGÓESZKÖZÖK											
Előfinanszírozás	2.2	—	14	353	1 085	1 453	0	9	341	1 005	1 355
Visszterhes követelések és nem visszterhes behajtható követelések	2.4	180	(314)	1 296	(1 127)	35	181	(177)	1 723	(1 586)	140
Átvezetési számlák		181	(316)	1 279	(1 144)	—	181	(246)	1 663	(1 598)	—
Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek	2.5	—	—	—	994	994	—	—	—	728	728
		361	(615)	2 928	(192)	2 481	362	(414)	3 726	(1 451)	2 223
ESZKÖZÖK ÖSSZESEN		361	(584)	3 154	646	3 577	362	(381)	4 025	(483)	3 523
HOSSZÚ LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK											
Pénzügyi kötelezettségek	2.6	—	—	—	(7)	(7)	—	—	—	(2)	(2)
		—	—	—	(7)	(7)	—	—	—	(2)	(2)
RÖVID LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK											
Szállítói kötelezettségek	2.7	—	(0)	(27)	(473)	(501)	—	(1)	(62)	(554)	(615)

millió EUR

	Megjegyzés	2021.12.31.					2020.12.31.				
		8. EFA	9. EFA	10. EFA	11. EFA	Összesen	8. EFA	9. EFA	10. EFA	11. EFA	Összesen
<i>Elhatárolt költségek</i>	2.8	—	(6)	(110)	(892)	(1 008)	—	(67)	(217)	(1 244)	(1 527)
		—	(6)	(138)	(1 365)	(1 509)	—	(67)	(279)	(1 798)	(2 143)
KÖTELEZETTSÉGEK ÖSSZESEN		—	(6)	(138)	(1 372)	(1 516)	—	(67)	(279)	(1 800)	(2 145)
NETTÓ ESZKÖZÖK		361	(591)	3 016	(725)	2 061	362	(448)	3 747	(2 282)	1 379
<i>Valósérték-tartalék</i>	2.9	—	—	—	—	—	—	—	(2)	(4)	(5)
<i>Aktív EFA-k lehívott tőkéje</i>	2.10	12 164	10 492	20 960	19 027	62 643	12 164	10 535	20 960	15 327	58 986
<i>Lezárt EFA-k áthozott lehívott tőkéje</i>	2.10	627	1 625	—	—	2 252	627	1 625	—	—	2 252
<i>Aktív EFA-k lehívott tőkéjének egymás közötti átcsoportosítása</i>	2.10	(2 512)	2 018	101	394	—	(2 512)	2 041	188	283	—
<i>Előző évek áthozott gazdasági eredménye</i>		(10 098)	(14 404)	(19 065)	(16 293)	(59 860)	(10 098)	(14 440)	(18 606)	(11 966)	(55 111)
<i>Az év gazdasági eredménye</i>		(1)	(6)	(260)	(2 708)	(2 974)	—	36	(457)	(4 324)	(4 744)
NETTÓ ESZKÖZÖK		180	(274)	1 737	419	2 061	181	(203)	2 084	(683)	1 379

EREDMÉNYKIMUTATÁS EFA-K SZERINTI BONTÁSBAN

millió EUR

	Megjegyzés	2021					2020				
		8. EFA	9. EFA	10. EFA	11. EFA	Összesen	8. EFA	9. EFA	10. EFA	11. EFA	Összesen
BEVÉTELEK											
Nem visszerhes ügyletekből származó bevétel	3.1										
Behajtási tevékenységek		—	—	1	26	27	(1)	5	69	19	92
		—	—	1	26	27	(1)	5	69	19	92
Visszerhes ügyletekből származó bevétel	3.2										
Pénzügyi bevétel		—	0	(22)	(4)	(26)	—	5	1	1	6
Egyéb bevétel		—	5	14	55	74	—	5	18	13	37
		—	5	(8)	51	48	—	10	19	13	43
Összes bevétel		—	5	(7)	78	75	(1)	15	88	32	135
KIADÁSOK											
Támogatási eszközök	3.3	—	(7)	(214)	(2 644)	(2 864)	—	34	(462)	(4 179)	(4 607)
Társfinanszírozási kiadások	3.4	—	—	—	(19)	(19)	—	—	(41)	(12)	(53)
Finanszírozási költségek	3.5	—	7	(23)	(3)	(20)	1	(3)	(16)	(4)	(21)
Egyéb kiadások	3.6	—	(11)	(16)	(119)	(145)	—	(9)	(25)	(162)	(197)
Összes kiadás		—	(12)	(252)	(2 785)	(3 049)	1	21	(545)	(4 356)	(4 878)
AZ ÉV GAZDASÁGI EREDMÉNYE		—	(8)	(259)	(2 708)	(2 974)	—	36	(457)	(4 324)	(4 744)

KIMUTATÁS A NETTÓ ESZKÖZÁLLOMÁNY VÁLTOZÁSAIÓRÓL EFA-K SZERINTI BONTÁSBAN

millió EUR

8. EFA	Aktív EFA-k tőkéje (A)	Aktív EFA-k le nem hívott forrásai (B)	Aktív EFA-k lehívott tőkéje (C) = (A)–(B)	Eredménytartalék (D)	Lezárt EFA-k áthozott lehívott alaptőkéje (E)	Aktív EFA-k lehívott tőkéjének egymás közötti átcsoportosítása (F)	Összes nettó eszköz (C)+(D)+(E)+(F)
EGYENLEG 2019.12.31-ÉN	12 164	—	12 164	(10 098)	627	(2 510)	183
Átcsoportosítás a 10. EFA-ba/EFA-ból			—			(2)	(2)
EGYENLEG 2020.12.31-ÉN	12 164	—	12 164	(10 098)	627	(2 512)	181
Átcsoportosítás a 10. EFA-ba/EFA-ból			—			—	—
EGYENLEG 2021.12.31-ÉN	12 164	—	12 164	(10 098)	627	(2 512)	181

millió EUR

9. EFA	Aktív EFA-k tőkéje (A)	Aktív EFA-k le nem hívott forrásai (B)	Aktív EFA-k lehívott tőkéje (C) = (A)–(B)	Eredménytartalék (D)	Lezárt EFA-k áthozott lehívott alaptőkéje (E)	Aktív EFA-k lehívott tőkéjének egymás közötti átcsoportosítása (F)	Összes nettó eszköz (C)+(D)+(E)+(F)
EGYENLEG 2019.12.31-ÉN	10 773	15	10 758	(14 440)	1 625	2 109	53
Átcsoportosítás a 10. EFA-ba/EFA-ból		—	—				—
Átcsoportosítás a 10. EFA-ba/EFA-ból			—			(69)	(69)
Visszatérítés a tagállamoknak	(223)		(223)				(223)
Az év gazdasági eredménye			—				—
EGYENLEG 2020.12.31-ÉN	10 550	15	10 535	(14 440)	1 625	2 041	(203)

millió EUR

9. EFA	Aktív EFA-k tőkéje (A)	Aktív EFA-k le nem hívott forrásai (B)	Aktív EFA-k lehívott tőkéje (C) = (A)–(B)	Eredménytartalék (D)	Lezárt EFA-k áthozott lehívott alaptőkéje (E)	Aktív EFA-k lehívott tőkéjének egymás közötti átcsoportosítása (F)	Összes nettó eszköz (C)+(D)+(E)+(F)
Tőkenövekedés – hozzájárulások		—	—				—
Átcsoportosítás a 10. EFA-ba/EFA-ból			—			(23)	(23)
Visszatérítés a tagállamoknak	(43)		(43)				(43)
Az év gazdasági eredménye			—	(6)		—	(6)
EGYENLEG 2021.12.31-ÉN	10 507	15	10 492	(14 410)	1 625	2 018	(274)

millió EUR

10. EFA	Aktív EFA-k tőkéje (A)	Aktív EFA-k le nem hívott forrásai (B)	Aktív EFA-k lehívott tőkéje (C) = (A)–(B)	Eredménytartalék (D)	Lezárt EFA-k áthozott lehívott alaptőkéje (E)	Valósérték-tartalék (G)	Összes nettó eszköz (C)+(D)+(E)+(F)
EGYENLEG 2019.12.31-ÉN	20 960	—	20 960	(18 606)	265		2 618
Átcsoportosítás a 8. és 9. EFA-ba/EFA-ból			—		71		71
Átcsoportosítás a 11. EFA-ba/EFA-ból			—		(147)		(147)
Az év gazdasági eredménye			—	(457)			(457)
EGYENLEG 2020.12.31-ÉN	20 960	—	20 960	(19 063)	188	(2)	2 084
A felülvizsgált EAR 11 hatása				(2)		2	—
EGYENLEG 2020.1.1-JÉN	20 960	—	20 960	(19 065)	188	—	2 084
Átcsoportosítás a 8. és 9. EFA-ba/EFA-ból			—		23		23
Átcsoportosítás a 11. EFA-ba/EFA-ból			—		(110)		(110)
Az év gazdasági eredménye			—	(260)			(260)
EGYENLEG 2021.12.31-ÉN	20 960	—	20 960	(19 324)	101	—	1 737

millió EUR

11. EFA	Aktív EFA-k tőkéje (A)	Aktív EFA-k le nem hívott forrásai (B)	Aktív EFA-k lehívott tőkéje (C) = (A)–(B)	Eredménytartalék (D)	Aktív EFA-k lehívott tőkéjének egymás közötti átcsoportosítása (F)	Valósérték-tartalék (G)	Összes nettó eszköz (C)+(D)+(E)+(F)+(G)
EGYENLEG 2019.12.31-ÉN	29 367	18 440	10 927	(11 966)	136	(2)	(905)
Valósérték-változások					—	(2)	(2)
Tőkenövekedés – hozzájárulások		(4 400)	4 400		147		4 547
Az év gazdasági eredménye			—	(4 324)	—		(4 324)
EGYENLEG 2020.12.31-ÉN	29 367	14 040	15 327	(16 290)	283	(4)	(683)
A felülvizsgált EAR 11 hatása				(4)		4	—
EGYENLEG 2020.1.1-JÉN	29 367	14 040	15 327	(16 294)	283	—	(683)
Tőkenövekedés – hozzájárulások		(3 700)	3 700		110		3 810
Az év gazdasági eredménye			—	(2 708)	—		(2 708)
EGYENLEG 2021.12.31-ÉN	29 367	10 340	19 027	(19 002)	394	—	419

MEGJEGYZÉSEK AZ EFA PÉNZÜGYI KIMUTATÁSAIHOZ ⁽⁵⁾

⁽⁵⁾ Meg kell jegyezni, hogy a számadatok millió euróra való kerekítése miatt a táblázatok néhány pénzügyi adata pontatlannak tűnhet.

1. LÉNYEGES SZÁMVITELI POLITIKÁK

1.1. SZÁMVITELI ALAPELVEK

A pénzügyi kimutatások célja, hogy a gazdálkodó egység pénzügyi helyzetéről, teljesítményéről és cash flow-iról olyan információkat nyújtsanak, amelyek az érdekelt felek széles köre számára hasznosak.

A pénzügyi kimutatások elkészítésekor követendő átfogó megfontolások (illetve számviteli alapelvek) az 1 sz uniós számviteli szabályban („Pénzügyi kimutatások”) kerültek meghatározásra (és megegyeznek az IPSAS 1 standardban bemutatottakkal): valós bemutatás, eredményszemlélet, folyamatosság, a bemutatás következetessége, lényegesség, összesítés, beszámítás és összehasonlító információk. A pénzügyi beszámolás minőségi jellemzői a relevancia, a valósághű bemutatás (megbízhatóság), az érthetőség, az időszerűség, az összehasonlíthatóság és az ellenőrizhetőség.

1.2. A BESZÁMOLÓKÉSZÍTÉS ALAPJA

1.2.1. Beszámolási időszak

A pénzügyi kimutatásokat évente mutatják be. A számviteli év január 1-jétől december 31-ig tart.

1.2.2. Alkalmazott pénznem és átváltási árfolyamok

Az éves beszámolóban bemutatott számok millió euróban értendők, mivel az EU funkcionális pénzneme az euró. A devizaügyletek elszámolása az ügylet napján érvényes árfolyamok felhasználásával euróban történik. A devizaügyletek kiegyenlítéséből és a devizában denominált monetáris eszközök és kötelezettségek év végi árfolyamokra való átszámításából keletkező árfolyamnyereségeket vagy -vesztéseket az eredménykimutatás tartalmazza. Eltérő átszámítási szabályok érvényesek az ingatlanokra, gépekre és berendezésekre, valamint az immateriális javakra, amelyek megőrzik a beszerzés napján érvényes euróban kifejezett értéküket.

A devizában denominált monetáris eszközök és kötelezettségek év végi egyenlegeit az Európai Központi Bank (EKB) december 31-én érvényes átváltási árfolyamain számítják át euróra.

EUR átváltási árfolyamok

Pénznem	2021.12.31.	2020.12.31.	Pénznem	2021.12.31.	2020.12.31.
BGN	1,9558	1,9558	PLN	4,5969	4,5597
CZK	26,8580	26,2420	RON	4,9490	4,8683
DKK	7,4364	7,4409	SEK	10,2503	10,0343
GBP	0,84028	0,8990	CHF	1,0331	1,0802
HRK	7,5156	7,5519	JPY	130,3800	126,4900
HUF	369,1900	363,8900	USD	1,1326	1,2271

1.2.3. Becslések alkalmazása

Az IPSAS-sal és az általánosan elfogadott számviteli elvekkel összhangban a pénzügyi kimutatások szükségszerűen magukban foglalnak olyan becsléseken és feltételezéseken alapuló összegeket, amelyeket a vezetés a rendelkezésre álló legmegbízhatóbb információk alapján állít fel. A jelentős becslült összegek közé tartoznak például – a teljesség igénye nélkül – a következők: a munkavállalói juttatásokra vonatkozó kötelezettségek, a követelésekkel kapcsolatos pénzügyi kockázat és a pénzügyi instrumentumokat érintő megjegyzésekben kimutatott összegek, az amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök értékvesztése, a pénzügyi garanciaszerződések miatti kötelezettségek értékvesztése, az elhatárolt bevételek és kiadások, a céltartalékok, az immateriális javak és az ingatlanok, gépek, berendezések értékvesztésének mértéke, a készletek nettó realizálható értéke, a függő követelések és kötelezettségek. A tényleges eredmények eltérhetnek ezeztől a becslésektől.

Az észszerű becslések a pénzügyi kimutatások elkészítésének elengedhetetlen részét képezik, és nem csökkentik azok megbízhatóságát. A körülmények változása, új információk felmerülése vagy a tapasztalatok bővülése miatt a becslések módosításra szorulhatnak. A becslések módosítása korábbi időszakokat nem érint, és nem hibakorrekciónak minősül. A számviteli becslés változásának hatását a felmerülés időszakában többletként vagy hiányként kell megjeleníteni.

1.2.4. Új és felülvizsgált uniós számviteli szabályok (EAR) alkalmazása

A felülvizsgált EAR a 2021. január 1-jén vagy azt követően kezdődő időszakokra alkalmazandók

2020-ban a számvitelért felelős tisztviselő elfogadta a felülvizsgált EAR 11 „Pénzügyi instrumentumok” című uniós számviteli szabályt, amely 2021. január 1-jétől kötelező érvényű. A felülvizsgált EAR 11 alapját az új IPSAS 41 „Pénzügyi instrumentumok”, a módosított IPSAS 28 „Pénzügyi instrumentumok: prezentáció” és a 2018 augusztusában kiadott, módosított IPSAS 30 „Pénzügyi instrumentumok: közzétételek” képezi. Meghatározza a pénzügyi eszközökre és a pénzügyi kötelezettségekre vonatkozó pénzügyi beszámolási elveket. A felülvizsgált EAR 11 átmeneti rendelkezéseinek megfelelően a gazdálkodó egységek 2021. január 1-jén számolják el az eredeti kérelemhez képest bekövetkezett változásokat. A felülvizsgált EAR 11 nem írja elő a korábbi időszakokra vonatkozó adatok újramegállapítását. Ennek eredményeként az e beszámolóban bemutatott, 2020. december 31-i állapot szerinti pénzügyi eszközök, pénzügyi kötelezettségek, visszerthes követelések és kamatbevételek/-ráfordítások elszámolása a gazdálkodó egység 2020. évi pénzügyi kimutatásaiban szereplő számviteli politikákkal összhangban történt.

Változások a felülvizsgált EAR 11 alkalmazásához kapcsolódóan

A pénzügyi eszközök új osztályozási és értékelési elvei

A felülvizsgált EAR 11 bevezeti a pénzügyi eszközök besorolásának elveken alapuló megközelítését, és két kritérium alkalmazását írja elő: a gazdálkodó egység által a pénzügyi eszközei kezelésekor alkalmazott modell, valamint ezen eszközök szerződéses cash flow jellemzői. E kritériumoktól függően a pénzügyi eszközök a következő kategóriákba tartoznak: „amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök” (AC), „a nettó eszközökkel/saját tőkével szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök” (FVNA) vagy „az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök” (FVSD).

Az új kritériumok alkalmazása következtében az összes tulajdonviszonyt megtestesítő befektetés és hitelviszonyt megtestesítő értékpapír az „értékesíthető” kategóriából FVSD-be került átsorolásra. A kapcsolódó valóérték-tartalékot – a nettó eszközökön belül – a felhalmozott többletbe vagy hiányba sorolták át.

Új értékvesztési modell

Míg a korábbi értékvesztési modell a felmerült veszteségeken alapult, a felülvizsgált EAR 11 egy előretekintő értékvesztési modellt vezetett be, amelynek alapja a pénzügyi eszköz élettartama során várható hitelezési veszteség (ECL). A várható hitelezési veszteség figyelembe veszi az esetleges nemteljesítési eseményeket és a pénzügyi eszközök hitelminőségének alakulását. Az új értékvesztési modell az amortizált bekerülési értéken értékelt, illetve a nettó eszközökkel/saját tőkével szemben valós értéken értékelt valamennyi pénzügyi eszközre, továbbá a hitelnyújtási kötelezettségekre és a pénzügyi garanciaszerződésekre vonatkozik.

A pénzügyi garanciák elszámolása

A felülvizsgált EAR 11 előírja, hogy a pénzügyi garanciákra vonatkozó számviteli követelményeket valamennyi pénzügyi garanciaszerződésre alkalmazni kell. A pénzügyi garanciakötelezettség értékelése a garancia kezdeti megjelenítéskori valós értékén és a garantált adósságot portfólió várható hitelezési veszteségeinek alakulásán alapul.

1.3. MÉRLEG

1.3.1. Pénzügyi eszközök

Besorolás a kezdeti megjelenítéskor

A pénzügyi instrumentumok besorolását a kezdeti megjelenítéskor határozzák meg. A kezelési modell és az eszköz szerződéses cash flow jellemzői alapján a pénzügyi eszközök három kategóriába sorolhatók: amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök (AC), a nettó eszközökkel/saját tőkével szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök (FVNA) vagy az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök (FVSD).

i. Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök

Az amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök olyan nem származtatott pénzügyi eszközök, amelyek megfelelnek az alábbi két feltételnek: 1. a gazdálkodó egység a szerződésből eredő cash flow-k beszedése céljából tartja őket; 2. meghatározott napokon vannak olyan szerződéses cash flow-k, amelyek kizárólag a tőke kifizetésére és a fennálló tőke utáni kamatfizetésre irányulnak.

Ez a kategória a következőket foglalja magában:

- pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek,
- hitelek (beleértve a három hónapnál hosszabb eredeti futamidejű lekötött betéteket is),
- visszerthes követelések.

Az amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök a forgóeszközök között szerepelnek, kivéve azokat, amelyek lejáratát a beszámoló fordulónapjától számított 12 hónapnál hosszabb.

ii. *A nettó eszközökkel/saját tőkével szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök*

Ezek a nem származtatott pénzügyi eszközökhöz szerződésből eredő olyan cash flow-k kapcsolódnak, amelyek csak a tőkeösszeget és a fennálló tőke után járó kamatot testesítik meg. Emellett a kezelési modell szerint a pénzügyi eszközöket mind a szerződéses cash flow-k beszedése, mind pedig a pénzügyi eszközök értékesítése céljából tartják.

Az e kategóriába tartozó eszközök forgóeszköznek minősülnek, ha a beszámoló fordulónapját követő 12 hónapon belül várhatóan értékesítik őket.

A gazdálkodó egység 2021. december 31-én nem rendelkezik ilyen eszközökkel.

iii. *Az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök*

A gazdálkodó egység a származtatott termékeket és a tulajdonviszonyt megtestesítő befektetéseket eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközként (FVSD) sorolja be, mivel a szerződéses cash flow-k nem csak a tőkeösszeget és a tőkekamatokat testesítik meg.

Emellett a gazdálkodó egység az általa birtokolt hitelviszonyt megtestesítő értékpapírokat FVSD-ként sorolja be, mivel a hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok portfólióit a portfólió valós értéke alapján kezelik és értékelik.

Az e kategóriába tartozó eszközök forgóeszköznek minősülnek, ha a beszámoló fordulónapját követő 12 hónapon belül várhatóan értékesítik őket.

Kezdeti megjelenítés és értékelés

Az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök vásárlását az ügyletkötés napján jelenítik meg – vagyis azon a napon, amikor a gazdálkodó egység kötelezettséget vállal az eszköz megvásárlására. A pénzeszköz-egyenértékeseket a pénzeszköz pénzügyi intézménynél való elhelyezésekor, a hiteleket pedig a hitelfelvevőnek való folyósításkor jelenítik meg.

A pénzügyi instrumentumok kezdeti értékelése valós értéken történik. A nem az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök esetében a kezdeti megjelenítéskori valós értékhez hozzáadják az ügyleti költségeket. Az eredménnyel szemben valós értéken értékeltként nyilvántartott pénzügyi eszközök ügyleti költségeit az eredménykimutatásban számolják el.

A pénzügyi eszköz kezdeti megjelenítéskori valós értéke általában az ügyleti ár, kivéve, ha az ügyletet nem a szokásos piaci áron kötik, vagyis az alkalmazott ár nem szokásos piaci ár, illetve közpolitikai célokból névleges ellenérték. Ebben az esetben a pénzügyi instrumentum valós értéke és az ügyleti ár közötti különbség olyan nem visszerthes komponens, amelyet az eredménykimutatásban ráfordításként jelenítenek meg. Ilyenkor a pénzügyi eszköz valós értéke egy közvetlenül egyenértékű instrumentum aktuális piaci tranzakcióiból származik. Ha az instrumentumnak nincs aktív piaca, akkor a valós értéket olyan értékelési technikával kell származtatni, amely a megfigyelhető piacokról rendelkezésre álló adatokat használja fel.

Későbbi értékelés

Az amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközöket a későbbiekben az effektív kamatláb-módszer alkalmazásával amortizált bekerülési értéken értékelik.

Az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközöket a későbbiekben valós értéken mutatják ki. A valós érték változásaiból eredő nyereségek és veszteségek (beleértve a devizaátváltásból és a kapott kamatokból származókat is) az eredménykimutatásban szerepelnek abban az időszakban, amelyben felmerültek.

Valós érték a későbbi értékeléskor

Az aktív piacokon jegyzett befektetések valós értékei az aktuális vételi áron alapulnak. Az EU a nem aktív piacú pénzügyi eszközök (valamint a tőzsdén nem jegyzett értékpapírok és a tőzsdén kívüli derivatívák) esetében értékelési technika alkalmazásával állapítja meg a valós értéket. Ilyen technika a szokásos piaci feltételek szerint lebonyolított legutóbbi ügyletek felhasználása, a lényegében megegyező egyéb instrumentumok alapul vétele, a diszkontált cash flow-elemzés, az opciós árazási modellek és a piaci résztvevők által általában alkalmazott egyéb értékelési technikák.

A kockázati tőke-alapokban lévő, aktív piacon jegyzett piaci árral nem rendelkező befektetések értékelése az elszámolható nettó eszközértéken történik, amelyet valós értékükkel egyenlőnek tekintenek.

Pénzügyi eszközök értékvesztése

Az EU az amortizált bekerülési értéken és a nettó eszközökkel/saját tőkével szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök várható hitelezési veszteségeinek értékvesztés miatti veszteségét jeleníti meg és méri.

A várható hitelezési veszteség (ECL) a szerződéses cash flow-k és az EU által várt cash flow-k közötti különbség jelenértéke. A várható hitelezési veszteség olyan észszerű és indokolható információkat tartalmaz, amelyek a beszámolás fordulónapján aránytalanul magas költség vagy erőfeszítés nélkül állnak rendelkezésre.

Az amortizált bekerülési értéken értékelt eszközök könyv szerinti értékét csökkentik az értékvesztés miatti veszteség összegével, amelyet az eredménykimutatásban jelenítenek meg. Ha egy későbbi időszakban az értékvesztés miatti veszteség összege csökken, a korábban elszámolt értékvesztés miatti veszteséget az eredménykimutatásban vissza kell írni.

a) Követelések

A gazdálkodó egység az értékvesztés miatti veszteséget a teljes élettartam alatt várható hitelezési veszteség összegén méri gyakorlati megoldások (pl. céltartalékmátrix) alkalmazásával.

b) Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek

A gazdálkodó egység folyószámlákon és legfeljebb 3 hónapos lekötött betétekben lévő pénzeszközökkel és pénzeszköz-egyenértékesekkel rendelkezik. A készpénzt nagyon magas hitelminősítésű, így nagyon alacsony nemteljesítési valószínűséggel rendelkező bankokban tartja. Tekintettel a rövid futamidőre és az alacsony nemteljesítési valószínűségekre, a pénzeszközökből és pénzeszköz-egyenértékesekből származó várható hitelezési veszteségek elhanyagolhatók. Ennek eredményeként a pénzeszköz-egyenértékesekre értékvesztést nem számolnak el.

c) Hitelek

A várható hitelezési veszteség értékelésére háromlépcsős modell szolgál, amely figyelembe veszi a pénzügyi eszköz élettartama alatti, valószínűség szerint súlyozott nemteljesítési eseményeket és a hitelkockázatnak a pénzügyi eszköz létrehozása óta bekövetkezett alakulását. Hitelek esetében az eszköz létrehozásának dátuma a visszavonhatatlan hitelnyújtási elkötelezettség időpontja.

Ha a hitelkockázat az eszköz létrehozása óta nem növekszik jelentősen (1. szakasz), az értékvesztés miatti veszteség a beszámoló fordulónapjától számított 12 hónap lehetséges nemteljesítési eseményei miatt várható hitelezési veszteség („12 hónapos várható hitelezési veszteség”). Ha a hitelkockázat az eszköz létrehozása óta jelentősen növekszik (2. szakasz), vagy ha objektív bizonyíték van a hitel értékvesztésére (3. szakasz), akkor az értékvesztés miatti veszteség megegyezik a pénzügyi eszköz teljes élettartama alatt bekövetkező lehetséges nemteljesítési események miatti várható hitelezési veszteséggel („a teljes élettartam alatti várható hitelezési veszteség”).

Kivezetés

A pénzügyi instrumentumok kivezetésre kerülnek, ha a befektetések cash flow-ihoz való jogok lejártak vagy a gazdálkodó egység a tulajdonjoggal járó valamennyi kockázatot és előnyt lényegileg átadta. Az eredménnyel szemben értékelt pénzügyi eszközök értékesítését az üzletkötés időpontjában jelenítik meg.

1.3.2. Előfinanszírozási összegek

Az előfinanszírozás olyan kifizetés, amelynek célja, hogy pénzelőleget (pénztárhézt) biztosítson a kedvezményezettnek. Az előfinanszírozást az egyedi szerződésben, határozatban, megállapodásban vagy alap-jogiaktusban meghatározott időszak során több kifizetésre is fel lehet osztani. Az előleget vagy pénztárhézt a megállapodásban rögzített időszak során fel kell használni arra a célra, amire nyújtották, vagy vissza kell fizetni. Amennyiben a kedvezményezett nem merülnek fel elszámolható kiadások, vissza kell fizetnie az előfinanszírozást. Így, mivel a szervezet megtartja az előfinanszírozás feletti ellenőrzést, és jogosult a nem elszámolható rész visszatérítésére, az összeg kimutatása az eszközök között szerepel.

Az előfinanszírozás kezdetben akkor jelenik meg a mérlegben, amikor a kedvezményezett hozzájut a pénzeszközhöz. A feltüntetett összeg az átadás során kapott ellenérték. A későbbi időszakokban az előfinanszírozás értéke megfelel a mérlegben kezdetben megjelenített összeg(ek)nek, csökkentve az időszak során felmerült elszámolható költségekkel (adott esetben ideértve a becsült összegeket is).

1.3.3. Követelések és behajtható követelések

Az uniós számviteli szabályok alapján külön kell kimutatni a visszterhes és a nem visszterhes ügyleteket. A két kategória megkülönböztetésének alapja, hogy „követelés” alatt a visszterhes ügyletek miatti követeléseket értjük, míg a nem visszterhes ügyletek esetében, vagyis amikor az Unió más szervezettől úgy kap valamilyen értéket, hogy azért cserébe közvetlenül valamilyen hasonló értéket adna, a „behajtható követelés” az elfogadott terminológia (pl. a saját erőforrások vonatkozásában a tagállamoktól behajtható követelések).

A visszterhes ügyletekből származó követelések megfelelnek a pénzügyi eszközök fogalommeghatározásának. A gazdálkodó egység az ilyen követeléseket amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközként sorolta be, és ennek megfelelően értékelte.

A nem visszterhes ügyletekből származó behajtható követeléseket az értékvesztési leírásokkal csökkentett, az akvizíció időpontjában érvényes valós értéken tartják nyilván. Értékvesztési leírásra akkor kerül sor, ha objektív bizonyítékok vannak arra nézve, hogy a gazdálkodó egység nem fogja tudni beszédni a behajtható követelések eredeti feltételei szerint esedékes valamennyi összeget. A leírás összege az eszköz könyv szerinti értéke és a megtérülő érték közötti különbözetnek felel meg. A leírás összegét az eredménykimutatásban jelenítik meg.

1.3.4. Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek

A pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök, amelyek magukban foglalják a készpénzt, a bankoknál elhelyezett látra szóló és felmondásos betéteket, valamint a három hónapos vagy annál rövidebb eredeti lejáratú, magas likviditású egyéb befektetéseket.

1.3.5. Szállítói kötelezettségek

A szállítói kötelezettségek között szerepelnek mind a visszterhes ügyletekkel, például áru- és szolgáltatás-vásárlásokkal kapcsolatos összegek, mind a nem visszterhes ügyletekkel, például a kedvezményezettek által benyújtott költségtérítési igényekkel, a vissza nem térítendő támogatásokkal vagy más uniós finanszírozással, illetve a kapott előfinanszírozással kapcsolatos összegek (lásd az **1.4.1.** megjegyzést).

Amennyiben a kedvezményezettek vissza nem térítendő támogatást vagy más finanszírozást kapnak, a költségtérítési igények beérkezésekor az igényelt összeget szállítói kötelezettségként számolják el. A szállítói kötelezettségeket az elszámolható költségek ellenőrzése és elfogadása után az elfogadott és elszámolható összegben értékelik.

Az áru- és szolgáltatás-beszerzésből keletkező szállítói kötelezettségek megjelenítése az eredeti összegről szóló számla beérkezésekor történik. A megfelelő kiadásokat a készletek vagy szolgáltatások leszállításakor és a gazdálkodó egység általi átvételekor könyvelik rá a számlákra.

1.3.6. Pénzügyi kötelezettségek

A pénzügyi kötelezettségek az amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek, az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek vagy a pénzügyi garanciaszerződésből eredő kötelezettségek közé sorolandók.

Az amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi kötelezettségeket kezdetben valós értéken jelenítik meg a felmerült ügyleti költségekkel együtt, majd később az effektívkamatláb-módszer alkalmazásával amortizált bekerülési értéken tartják nyilván. A pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatásból akkor és csak akkor kerülnek kivezetésre, ha a kötelelem mentesítésre, elengedésre, törlésre kerül vagy lejár.

Az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek magukban foglalják a negatív valós értékű származtatott eszközöket is. Amennyiben a garanciaszerződés előírja, hogy a gazdálkodó egység a pénzügyi instrumentumok áraiban vagy a devizaárfolyamokban bekövetkező változásokra reagálva kifizetéseket teljesítsen, a garanciaszerződés származtatott ügylet. Számviteli elszámolásuk ugyanúgy történik, mint az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök elszámolása.

A gazdálkodó egység akkor hoz létre pénzügyi garanciaszerződést, amikor olyan szerződést köt, amely meghatározott fizetések teljesítését írja elő a garanciabirtokos abból adódó veszteségének megtérítésére, hogy egy meghatározott adós esedékességgel nem fizet az adósságinstrumentum eredeti vagy módosított feltételeivel összhangban. A pénzügyi garanciaszerződéseket kezdetben valós értéken jelenítik meg.

Az ezt követő értékelés a pénzügyi garanciából eredő hitelkockázati kitettség alakulásától függ. Ha a hitelkockázat nem növekszik jelentősen (1. szakasz), akkor a pénzügyi garanciakötelezettségek értéke az az összeg, amely a 12 havi várható hitelezési veszteség összege és az eredetileg megjelenített – adott esetben a halmozott amortizációval csökkentett – összeg közül a nagyobb. Ha a hitelkockázat jelentősen növekszik (2. szakasz), akkor a pénzügyi garanciakötelezettségek értéke az az összeg, amely a teljes élettartam alatti várható hitelezési veszteség összege és az eredetileg megjelenített – adott esetben a halmozott amortizációval csökkentett – összeg közül a nagyobb.

A pénzügyi kötelezettségek a mérleg fordulónapját követő 12 hónapon belüli lejáratall rendelkezők kivételével a hosszú lejáratú kötelezettségek között szerepelnek. A pénzügyi garanciaszerződéseket rövid lejáratú kötelezettségként kell besorolni, kivéve, ha a gazdálkodó egységnek feltétel nélküli joga van a kötelezettség rendezésének a beszámolási fordulónapot követő legalább tizenkét hónapra történő elhalasztására.

1.3.7. Időbeli elhatárolás

A gazdasági eseményeket és ügyleteket abban az időszakban jelenítik meg a pénzügyi kimutatásokban, amelyhez kapcsolódnak. Az év végén elhatárolt bevételt jelenítenek meg a pénzügyi kimutatásokban, ha a gazdálkodó egység még nem bocsátott ki számlát, de a kapcsolódó szolgáltatás nyújtása vagy a kapcsolódó áru leszállítása már megtörtént, vagy azt szerződéses megállapodás írja elő. Az év végén továbbá, ha egy számlát kiküldtek, de a szolgáltatásnyújtásra vagy a készletek szállítására még nem került sor, a bevételt elhatárolják, és a következő számveteli időszakban jelenítik meg.

A kiadásokat szintén abban az időszakban számolják el, amelyikhez kapcsolódnak. A számveteli időszak végén az elhatárolt kiadásokat az adott időszakban esedékes átutalási kötelezettség becsült összege alapján jelenítik meg. Az elhatárolt kiadások kiszámítása a Bizottság által kiadott részletes működési és gyakorlati iránymutatásnak megfelelően történik. Ennek célja annak biztosítása, hogy a pénzügyi kimutatások valós és megbízható képet nyújtsanak az általuk bemutatni kívánt gazdasági és egyéb jelenségekről. Hasonlóképpen, ha még teljesítetlen szolgáltatások vagy még le nem szállított áruk tekintetében előlegfizetésre kerül sor, a kiadást elhatárolják és a következő számveteli időszakban jelenítik meg.

1.4. EREDMÉNYKIMUTATÁS

1.4.1. Bevételek

A bevételek a gazdálkodó egység által kapott vagy követelt gazdasági haszon vagy szolgáltatáspotenciál bruttó beáramlásait foglalják magukba, és a nettó eszközök tulajdonosi hozzájárulástól eltérő növekményeinek minősülnek.

Az alapul szolgáló ügyletek jellegétől függően az eredménykimutatás megkülönbözteti a következő bevételtípusokat:

Nem visszterhes ügyletekből származó bevétel

A nem visszterhes ügyletekből származó bevételek az adók és a transzferek, mivel esetükben az átadó anélkül biztosít erőforrásokat a fogadó szervezet részére, hogy az –közvetlenül – megközelítőleg egyenértékű ellenszolgáltatást teljesítene. A transzfer a nem visszterhes ügyletekből származó jövőbeni gazdasági haszon vagy szolgáltatáspotenciál beáramlása, amely nem adó. Az uniós gazdálkodó egységek esetében a transzferek többnyire a Bizottságtól kapott pénzeszközöket foglalják magukban (pl. kiegyenlítő támogatás a hagyományos ügynökségeknek, működési támogatás a hozzájárulási megállapodásokhoz).

A gazdálkodó egység a transzferek tekintetében akkor jelenít meg eszközt, ha egy múltbeli esemény (a transzfer) következtében olyan erőforrások felett szerez ellenőrzést, amelyek révén várhatóan jövőbeni gazdasági haszonra vagy szolgáltatáspotenciálra tesz szert, és ha a valós érték megbízhatóan mérhető. Ha az erőforrások nem visszterhes ügyletből való beáramlását eszközként (például pénzeszközként) jelenítik meg, akkor azt bevételként is megjelenítik, kivéve ha a gazdálkodó egység az adott transzfer tekintetében olyan meglévő kötelemmel (feltétellel) rendelkezik, amelyet teljesítenie kell ahhoz, hogy a bevételt megjeleníthesse. A feltétel teljesítéséig a bevételt elhatárolják, és kötelezettségként jelenítik meg.

Visszterhes ügyletekből származó bevétel

Az áru- és szolgáltatásértékesítésekből származó bevételek megjelenítésére akkor kerül sor, amikor az áruk tulajdonjogával járó lényeges kockázatok és hasznok átszállnak a vásárlóra. A szolgáltatásnyújtást tartalmazó ügyletek bevételeit az ügyletnek a beszámoló fordulónapján érvényes teljesítési foka függvényében jelenítik meg.

a) Kamatbevételek és kamatráfordítások

Az amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök és pénzügyi kötelezettségek kamatbevételeit és kamatráfordításait az effektív kamatláb-módszer használatával az eredménykimutatásban jelenítik meg. Ezzel a módszerrel számítják ki a pénzügyi eszköz vagy pénzügyi kötelezettség amortizált bekerülési értékét, valamint ezzel a módszerrel osztják fel a kamatbevételeket, illetve kamatráfordításokat a megfelelő időszakban.

b) Osztalékbevételek

Az osztalékból és hasonló felosztásokból származó bevétel elszámolása akkor történik, amikor a kifizetéshez való jog keletkezik.

c) Az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök bevételei és ráfordításai

Az e pénzügyi eszközökből származó valósérték-nyereség (bevételek) és valósérték-veszteség (ráfordítások), beleértve a devizaátváltásból származó valósérték-nyereséget (bevétel) és valósérték-veszteséget (ráfordítást) is. A kamatozó pénzügyi eszközök esetében a kamatok is ide tartoznak.

d) Pénzügyi garanciaszerződésekből származó bevételek

A pénzügyi garanciaszerződésekből származó bevételt (garanciadíj) arra az időszakra számolják el, amikor a gazdálkodó egység készen áll arra, hogy a pénzügyi garanciaszerződés tulajdonosát az esetlegesen elszenvedett hitelezési veszteséggel kártalanítsa.

1.4.2. Kiadások

A kiadások a gazdasági haszonnak vagy a szolgáltatáspotenciálnak a beszámolási időszakban bekövetkező olyan csökkenései, amelyek eszközök kiáramlásában vagy felhasználásában vagy kötelezettségek felmerülésében nyilvánulnak meg, és a nettó eszközök csökkenéséhez vezetnek. Ide értendők mind a visszerhes ügyletekből, mind a nem visszerhes ügyletekből származó kiadások.

Az áru- és szolgáltatásvásárlásokkal kapcsolatos visszerhes ügyletekből származó kiadások megjelenítésére a készletek leszállításakor és a gazdálkodó egység általi átvételekor kerül sor. Értékelésük az eredeti számla szerinti értéken történik. Az időszakban igénybe vett, de még leszámolatlan – vagy el nem fogadott számlával rendelkező – szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadásokat a mérlegfordulónapon az eredménykimutatásban számolják el.

A nem visszerhes ügyletekből származó kiadások a kedvezményezetteknek nyújtott transzferekkel kapcsolatosak, és három típusba sorolhatók: jogosultságok, megállapodás szerinti transzferek, valamint diszkrecionális támogatások, hozzájárulások és adományok. A transzfereket abban az időszakban számolják el kiadásként, amelyben a transzfert keletkeztető események bekövetkeztek, amennyiben az ilyen jellegű transzfert rendelet engedélyezi, vagy a transzfer engedélyezéséről megállapodást írtak alá; a kedvezményezett teljesíti az esetleges jogosultsági kritériumokat; és amennyiben az összegre észszerű becslés adható.

Amennyiben kifizetési kérelem, illetve költségtérítési igény érkezik be, és az megfelel az elszámolási kritériumoknak, úgy azt kiadásként számolják el az elszámolható összegre nézve. Év végén megbecsülik és elhatárolt kiadásként számolják el azokat a felmerült elszámolható kiadásokat, amelyek a kedvezményezettek részére esedékesek, de amelyeket még nem jelentettek.

1.5. FÜGGŐ KÖVETELÉSEK ÉS KÖTELEZETTSÉGEK

1.5.1. Függő követelések

A függő követelés olyan lehetséges követelés, amely múltbeli eseményekből származik, és amelynek létezését csak egy vagy több, nem teljesen a gazdálkodó egység ellenőrzése alatt álló, bizonytalan jövőbeli esemény bekövetkezése vagy be nem következése fogja megerősíteni. Függő követelés megjelenítésére akkor kerül sor, amikor gazdasági haszon vagy szolgáltatáspotenciál beáramlása valószínűsíthető.

1.5.2. Függő kötelezettségek

A függő kötelezettség vagy egy olyan lehetséges kötelem, amelynek létezését csak egy vagy több, nem teljesen a gazdálkodó egység ellenőrzése alatt álló, bizonytalan jövőbeli esemény bekövetkezése vagy be nem következése fogja megerősíteni; vagy olyan meglévő kötelem, amely esetében nem valószínű, hogy gazdasági hasznokat vagy szolgáltatáspotenciált megtestesítő erőforrások kiáramlására lesz szükség a kötelezettség rendezéséhez.

Függő kötelezettség áll elő abban a ritka esetben is, ha meglévő kötelem áll fenn, de annak összegét nem lehet elegendő megbízhatósággal értékelni.

A függő kötelezettségek nem kerülnek be a beszámolóba. Megjelenítésükre akkor kerül sor, ha a gazdasági hasznot vagy szolgáltatáspotenciált megtestesítő források kiáramlásának lehetősége nem csupán távoli.

1.6. TŐKE

Az EFA-tagállamok az EFA-programok végrehajtása érdekében hozzájárulást fizetnek az Alapba, az egyes EFA-k belső megállapodásában meghatározottak szerint. Az alkalmazandó jogalap szerint a tőkebefizetési felhívásokról, azaz az adott N. évre vonatkozó finanszírozási kérelmekről az N-1. évben tanácsi határozat születik, a kapott források pedig egyértelműen meghatározott jövőbeli időszakokhoz vannak rendelve.

A hozzájárulások megfelelnek a tulajdonosi hozzájárulás kritériumainak (EAR 1), ezért tőkeként kezelendők az EFA pénzügyi kimutatásaiban. A tőke az EFA-tagállamoktól befolyó hozzájárulások teljes összegét jelenti. Mivel a le nem hívott tőkét nyíltan levonják a teljes tőkéből (lásd a nettó eszközök változásait feltüntető kimutatást), a mérlegben csak a lehívott tőke jelenik meg.

Mivel a megállapodás szerinti hozzájárulások meghatározott beszámolási időszakokhoz vannak rendelve, és az EFA-nak az EFA-tagállamokkal szembeni jogos igénye csak ezekben az időszakokban merül fel, az előlegként kapott összegeket elhatárolt tőke-hozzájárulásként számolják el a kötelezettségek között, nem pedig lehívott tőkeként.

1.7. TÁRSFINANSZÍROZÁS

A kapott társfinanszírozási hozzájárulások bizonyos feltételek mellett nem visszterhes ügyletből származó bevételnek minősülnek, és a tagállamokkal, a harmadik országokkal és más szervezetekkel szembeni szállítói kötelezettségként kerülnek bemutatásra. Az EFA-nak a hozzájárulásokat arra kell használnia, hogy harmadik feleknek szolgáltatásokat nyújtson, különben vissza kell térítenie az eszközöket (vagyis a kapott hozzájárulásokat). A társfinanszírozási megállapodásokkal kapcsolatban fennálló szállítói kötelezettségek a kapott társfinanszírozási hozzájárulások és a projektnél felmerült kiadások különbségét jelentik. A nettó eszközértékre gyakorolt hatás nulla.

A társfinanszírozási projektekkel kapcsolatos kiadásokat felmerülésükkor jelenítik meg. A hozzájárulások ennek megfelelő összegét működési bevételként jelenítik meg, így az év gazdasági eredményére gyakorolt hatás nulla.

2. MEGJEGYZÉSEK A MÉRLEGHEZ

ESZKÖZÖK

2.1. PÉNZÜGYI ESZKÖZÖK

Pénzügyi eszköz bármely eszköz, amely:

- a) pénzeszköz;
- b) egy másik gazdálkodó egység tőkeinstrumentuma;
- c) szerződésen alapuló jog: pénzeszköz vagy egyéb pénzügyi eszköz átvételére egy másik gazdálkodó egységtől; vagy pénzügyi eszközök vagy pénzügyi kötelezettségek cseréjére egy másik egységgel, potenciálisan kedvező feltételek mellett; vagy
- d) olyan szerződés, amely a gazdálkodó egység saját tőkeinstrumentumaiban teljesül vagy teljesíthető.

A pénzügyi eszközök a következő kategóriákba sorolhatók: „az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök”, „kölsönök és követelések”, „lejáratig tartandó befektetések” és „értékesíthető pénzügyi eszközök”. A pénzügyi instrumentumok besorolását a kezdeti megjelenítés időpontjában határozzák meg, és minden egyes mérlegfordulónapkor felülvizsgálják.

Az EFA pénzügyi eszközei az FVSD szerinti alábbi pénzügyi eszközök és kölcsönök:

	millió EUR	
	2021.12.31.	2020.12.31.
Az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök	38	—
Értékesíthető pénzügyi eszközök	—	32
Hitelek	1	1
Összesen	39	33

Az FVSD szerint értékelt 38 millió EUR összegű pénzügyi eszközök két fő területen eszközölt, tulajdonviszonyt megtestesítő befektetésekhez kapcsolódnak: Megújuló, fenntartható energia a Climate Investor One, az ElectriFI és a GEEREF révén, valamint a mezőgazdasági kistermelők és a vidéki kis- és középvállalkozások inkluzív finanszírozásának előmozdítása az ABC FUND-on keresztül.

1 millió EUR teljes mértékben az ElectriFI-nek nyújtott hitelhez kapcsolódik, amely egy olyan beruházási eszköz, amely a feltörekvő piacokon a villamos energiához való hozzáférésre és a fenntartható energiaforrásokból történő villamos-energia-termelésre összpontosító, korai szakaszban lévő és kis méretű projekteket finanszíroz. Globális hatóköre van, különös tekintettel a szubszaharai Afrikára.

2.2. ELŐFINANSZÍROZÁS

Számos szerződés rendelkezik az elvégzendő munkálatok, az áruszállítás, illetve a szolgáltatásnyújtás megkezdése előtti előlegfizetésről. Némely esetben a szerződések szerinti fizetési ütemezés az előrehaladási jelentéseken alapuló ütemes kifizetéseket írja elő. Az előfinanszírozást általában a projekt végrehajtásának színhelyéül szolgáló ország vagy terület pénznemében folyósítják.

Azt, hogy az előfinanszírozás rövid vagy hosszú lejáratú előfinanszírozásként kerül-e kimutatásra, a felhasználásának ütemezése határozza meg. A felhasználást a projektre vonatkozó megállapodás rögzíti. Az éves beszámoló fordulónapjától számított tizenkét hónapon belül felhasználandó összegeket rövid lejáratú előfinanszírozásként jelenítik meg. Mivel az EFA-projektek közül sok hosszú lejáratú, a hozzájuk kapcsolódó előlegeknek egy évnél tovább kell rendelkezésre állniuk. Emiatt egyes előfinanszírozási összegek a befektetett eszközöknél szerepelnek.

							millió EUR
	Megjegyzés	8. EFA	9. EFA	10. EFA	11. EFA	2021.12.31.	2020.12.31.
Hosszú lejáratú előfinanszírozás	2.2.1	—	—	219	452	671	870
Rövid lejáratú előfinanszírozás	2.2.2	—	14	353	1 085	1 453	1 355
Összesen		—	14	572	1 537	2 123	2 225

A 2021-es év volt a 11. EFA hatályvesztésére vonatkozó rendelkezést követő első év. Ez azt jelentette, hogy 2021. január 1-jétől nem lehetett további globális kötelezettségvállalásokat tenni. Emellett az elhúzódó Covid-válság több küldöttség számára is egyre nehezebbé tette a végrehajtást, különösen Madagaszkáron, Csádban és Gambiában. Ez a tény a más területeken, például Etiópiában, Guineában, Conakryban és Maliban kialakult politikai válságokkal együtt oda vezetett, hogy kevesebb egyedi kötelezettségvállalás aláírására került sor, és ezáltal a 11. EFA keretében az előfinanszírozás a 2020. évi 1 583 millió EUR-ról 2021-re 1 537 millió EUR-ra csökkent.

A 10. EFA keretében tapasztalt előfinanszírozás-csökkenés – a 2020-as 633 millió EUR-ról 2021-ben 572 millió EUR-ra – az EFA rendes életciklusának következménye. A 10. EFA fokozatos kivezetésének eredményeként számos szerződést teljesítettek és lezártak. Ebből következően a kedvezményezettek számára teljesített előfinanszírozás szintje csökkent, míg az elszámolt előfinanszírozás növekedett.

2020-ban a folyó előfinanszírozásban szereplő összeg 3 millió EUR volt, amely jelenleg pénzügyi eszközökhöz kapcsolódó visszerhes követelésként van besorolva.

2.2.1. Hosszú lejáratú előfinanszírozás irányítási mód szerinti bontásban

			millió EUR
	2021.12.31.	2020.12.31.	
Közvetlen irányítás			
Végrehajtja:			
Bizottság	72	139	
Unió végrehajtó ügynökség	8	8	
Unió küldöttség	15	25	
	95	171	
Közvetett irányítás			
Végrehajtja:			
EBB és EBA	230	266	
Nemzetközi szervezet	278	343	
Közfeladatot ellátó magánjogi szerv	12	28	
Közjogi szerv	40	49	
Harmadik ország	14	11	

millió EUR

	2021.12.31.	2020.12.31.
Uniók szerv és köz-magán társulás	1	1
	575	698
Összesen	671	870

2.2.2. Rövid lejáratú előfinanszírozás

millió EUR

	8. EFA	9. EFA	10. EFA	11. EFA	2021.12.31.	2020.12.31.
Előfinanszírozás (bruttó)	—	24	970	4 717	5 711	5 097
Elhatárolással elszámolt	—	(10)	(617)	(3 632)	(4 258)	(3 742)
Összesen	—	14	353	1 085	1 453	1 355

2.2.3. Rövid lejáratú előfinanszírozás irányítási mód szerinti bontásban

millió EUR

	2021.12.31.	2020.12.31.
Közvetlen irányítás		
Végrehajtja:		
Bizottság	61	(40)
Uniók végrehajtó ügynökség	11	14
Uniók küldöttség	159	206
	231	180
Közvetett irányítás		
Végrehajtja:		
EBB és EBA	160	224
Nemzetközi szervezet	642	572
Közfeladatot ellátó magánjogi szerv	109	73
Közjogi szerv	119	146
Harmadik ország	190	155
Uniók szerv és köz-magán társulás	1	4
	1 221	1 175
Összesen	1 453	1 355

2.2.4. Az előfinanszírozással kapcsolatban kapott garanciák

A garanciák az előfinanszírozás biztosítására szolgálnak, megszűnésükre az adott projekthez kapcsolódó végső igény kifizetések sor kerül sor.

millió EUR

	2021.12.31.	2020.12.31.
<i>Előfinanszírozási garancia</i>	44	49

Az előfinanszírozások többségét a közvetett irányítási mód keretében fizetik ki. Ilyen esetben a garancia kedvezményezettje nem az EFA, hanem az ajánlatkérő szerv. Noha az EFA nem kedvezményezett, az említett garanciák biztosítják eszközeit. 2021-ben az említett garanciák összege 764 millió EUR volt.

2.3. A VAGYONKEZELŐI ALAPBA FIZETETT HOZZÁJÁRULÁSOK

Ez a megnevezés az Afrikáért Uniók Vagyonkezelői Alapba és a Békou Uniók Vagyonkezelői Alapba hozzájárulásként fizetett összeget tartalmazza. Ez nem tartalmazza a vagyonkezelői alapoknál felmerült költségek EFA-t terhelő részét.

A vagyonkezelői alapba fizetett hozzájárulásokat az EFA közvetlen irányítással kezeli.

millió EUR

	Nettó hozzájárulás 2020.12.31-én	2021-ben befizetett hozzájárulások	A vagyonkezelői alapok 2021. évi nettó kiadásai	Nettó hozzájárulás 2021.12.31-én
<i>Afrika</i>	385	627	(631)	381
<i>Békou</i>	9	7	(15)	1
Összesen	394	634	(646)	382

A hozzájárulásoknak a 2020. évi 800 millió EUR-ról 2021-ben 634 millió EUR-ra való csökkenése a vagyonkezelői alapok kiadásainak a jelenlegi Covid19-világjárvány miatti csökkenéséből és a több régióban romló biztonsági helyzetből ered, ami akadályozta a vagyonkezelői alapok 2021. évi tevékenységeit.

2.4. NEM VISSZTERHES BEHAJTHATÓ KÖVETELÉSEK ÉS VISSZTERHES KÖVETELÉSEK

A visszterhes ügyletek olyan ügyletek, amelyekben a gazdálkodó egység eszközöket vagy szolgáltatásokat kap, vagy a kötelezettségei megszűnnek, és cserébe közvetlenül közel azonos értéket ad a másik félnek (elsősorban áruk, szolgáltatások vagy eszközhasználat formájában). A nem visszterhes ügyletek olyan ügyletek, amelyekben a gazdálkodó egység vagy egy másik gazdálkodó egysegtől kap értéket anélkül, hogy cserébe közvetlenül közel azonos értéket adna, vagy értéket ad egy másik gazdálkodó egységnek anélkül, hogy cserébe közvetlenül közel azonos értéket kapna.

millió EUR

	Megjegyzés	2021.12.31.	2020.12.31.
<i>Nem visszterhes ügyletekből származó behajtható követelések</i>	2.4.1	26	48
<i>Visszterhes ügyletekből származó követelések</i>	2.4.2	9	92
Összesen		35	140

2.4.1. Nem visszterhes ügyletekből származó behajtható követelések

millió EUR

	8. EFA	9. EFA	10. EFA	11. EFA	2021.12.31.	2020.12.31.
<i>Tagállamok</i>	—	—	—	—	—	—
<i>Vevők</i>	—	4	47	5	56	61

millió EUR

	8. EFA	9. EFA	10. EFA	11. EFA	2021.12.31.	2020.12.31.
Közzjogi szervek	—	7	17	2	25	27
Harmadik államok	—	1	4	1	6	4
Leírás	—	(9)	(51)	(5)	(66)	(49)
Átvezetési számlák az uniós intézményekkel	—	—	—	5	5	4
Összesen	—	2	16	8	26	48

2.4.2. Visszterhes ügyletekből származó követelések

millió EUR

	8. EFA	9. EFA	10. EFA	11. EFA	2021.12.31.	2020.12.31.
Elhatárolt bevétel	—	—	(1)	—	—	88
Átvezetési számlák	181	(316)	1 279	(1 144)	—	—
Egyéb	—	—	—	9	9	4
Összesen	181	(316)	1 278	(1 136)	9	92

Az elhatárolt bevételek csökkenése 2021-ben főként a Világbankkal közös adósságenyhítési projekt lezárásának tudható be, amelyre vonatkozóan 2020 végén még 62,6 millió EUR kintlévőség állt fenn, de azt 2021-ben rendezték. Emellett a 2020-ban felhalmozódott kamatok magukban foglalták az Afrika EU infrastrukturális projekthez kapcsolódó 18 millió EUR-t is. További elemzés alapján megállapítható, hogy ezt a kamatot nem az EFA számára kellett megfizetni, ezért 2021-ben nem is szedték be (lásd a 3.2. megjegyzést).

A hatékonyság érdekében az EFA-k egyetlen pénztárkészletével a 11. EFA rendelkezik. Ennek eredményeként műveleteket kell végrehajtani a különböző EFA-k között, amelyeket a különböző EFA-mérlegek közötti átvezetési számlákon egyenlítenek ki.

Átvezetési számlák csak az egyes EFA-k tekintetében kerülnek bemutatásra. Az átvezetési számlák összesített egyenlege nulla.

Az „Egyéb” megnevezés két pénzügyi instrumentumhoz kapcsolódó követelést tartalmaz, 4 millió EUR összegű követelés a Globális Energiahatékonysági és Megújulóenergia-alapból (GEEREF) és egy további 4 millió EUR összegű követelés a Climate Investor One-től.

2.5. PÉNZESZKÖZÖK ÉS PÉNZESZKÖZ-EGYENÉRTÉKESEK ⁽⁶⁾

A pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek pénzügyi eszközök, amelyek magukban foglalják a készpénzt, a bankoknál elhelyezett látra szóló és felmondásos betéteket (például folyószámlákat és megtakarítási számlákat), valamint a három hónapos vagy annál rövidebb eredeti lejáratú, magas likviditású egyéb befektetéseket.

millió EUR

	8. EFA	9. EFA	10. EFA	11. EFA	2021.12.31.	2020.12.31.
Elkülönített számlák:						
Központi bankok	—	—	—	795	795	693
	—	—	—	795	795	693

⁽⁶⁾ A 11. EFA-ra alkalmazandó pénzügyi szabályzat 53. cikkével összhangban a pénztár a 11. EFA mérlegében kerül bemutatásra. Az egyes bankszámlák jellegét a Pénzügyi kockázatkezelés című 5. fejezet ismerteti.

	millió EUR					
	8. EFA	9. EFA	10. EFA	11. EFA	2021.12.31.	2020.12.31.
Folyószámlák						
Kereskedelmi bankok	—	—	—	165	165	8
Finanszírozási eszközökhöz tartozó pénzeszközök	—	—	—	34	34	27
	—	—	—	199	199	35
Összesen	—	—	—	994	994	728

A pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek 266 millió eurós növekedése elsősorban a kifizetéseknek az elhúzódozó Covid19-világjárvány és a különböző politikai válságok okozta további kihívások miatti csökkenésével magyarázható. Ez összhangban van a kiadások csökkenésével (lásd a **3.3.** megjegyzést) és az előfinanszírozás csökkenésével (lásd a **2.2.** megjegyzést). Az EFA nettó kifizetései 2021-ben 3 323 millió EUR-t tettek ki, szemben a 2020. évi rekord magas, 4 605 millió EUR összegű kifizetéssel.

A korábbi évekhez hasonlóan és a partnerkockázat csökkentése érdekében a központi bankok számláin több készpénzt tartanak, mint a kereskedelmi bankok számláin (lásd az **5.1.** megjegyzést).

KÖTELEZETTSÉGEK

2.6. PÉNZÜGYI KÖTELEZETTSÉGEK

2.6.1. Pénzügyi céltartalékok

Ezek a céltartalékok a különböző pénzügyi eszközök keretében nyújtott olyan garanciákkal kapcsolatban felmerülő becsült veszteségeket fedezik, amelyeket a megbízott szervezetek saját nevükben, de az EFA megbízásából és kockázatára bocsátanak ki. Az EFA garanciákhoz kapcsolódó pénzügyi kockázata korlátozott, és a pénzügyi eszközöket fokozatosan töltik fel a jövőbeli garanciahívások fedezésére.

	millió EUR					
	8. EFA	9. EFA	10. EFA	11. EFA	2021.12.31.	2020.12.31.
Pénzügyigarancia-kötelezettség	—	—	—	1	1	—

Az 1 millió eurós összeg az Euritz pénzügyi eszköz keretében nyújtott 8 millió eurós garanciavállalás becsült veszteségét jelenti (lásd a **3.2.1.** megjegyzést).

2.6.2. Társfinanszírozási szállítói kötelezettségek

A társfinanszírozási szállítói kötelezettségek azok a források, amelyeket az EFA a társfinanszírozási megállapodások alapján kap. Az EFA ezeket a hozzájárulásokat harmadik felek részére történő, előre meghatározott szolgáltatásnyújtásra használja fel, a fel nem használt forrásokat pedig visszafizeti a társfinanszírozóknak. Azt, hogy a társfinanszírozás rövid vagy hosszú lejáratú társfinanszírozásként kerül-e kimutatásra, a felhasználásának ütemezése határozza meg.

Az év végén eseti értékelés alapján megvizsgálják a társfinanszírozási szállítói kötelezettségek teljes körét, és hosszú lejáratúnak minősítenek minden olyan összeget, amelynek felhasználása az elkövetkező 12 hónapban nem várható. Az aktuális összegeket a **2.7.2.** megjegyzés tartalmazza.

	millió EUR					
	8. EFA	9. EFA	10. EFA	11. EFA	2021.12.31.	2020.12.31.
Hosszú lejáratú társfinanszírozási szállítói kötelezettségek	—	—	—	6	6	2

millió EUR

	8. EFA	9. EFA	10. EFA	11. EFA	2021.12.31.	2020.12.31.
Rövid lejáratú társfinanszírozási szállítói kötelezettségek	—	—	(3)	38	35	42
Összesen	—	—	(3)	44	41	44

2.7. SZÁLLÍTÓI KÖTELEZETTSÉGEK

A szállítói kötelezettségek olyan áruk és szolgáltatások megfizetésére vonatkozó kötelezettségek, amelyek leszállításra vagy teljesítésre kerültek, és amelyek – az elhatárolt költségektől eltérően – leszámításra vagy a szállítóval formálisan egyeztetésre kerültek. A szállítói kötelezettségek kapcsolódhatnak visszerthes ügyletekhez (például áru- és szolgáltatásvásárlásokhoz), és nem visszerthes ügyletekhez (például a vissza nem térítendő támogatásokkal, előfinanszírozással vagy más uniós finanszírozással kapcsolatosan a kedvezményezettek által benyújtott költségtérítési igényekhez).

millió EUR

	Megjegyzés	8. EFA	9. EFA	10. EFA	11. EFA	2021.12.31.	2020.12.31.
Folyó szállítói kötelezettségek	2.7.1	—	—	33	230	263	345
Egyéb szállítói kötelezettségek	2.7.2	—	—	(5)	243	238	270
Összesen		—	—	27	473	501	615

2.7.1. Folyó szállítói kötelezettségek

millió EUR

	8. EFA	9. EFA	10. EFA	11. EFA	2021.12.31.	2020.12.31.
Szállítók	—	—	25	47	72	141
Tagállamok	—	—	—	3	3	—
Harmadik államok	—	—	—	158	158	189
Közzégi szervek	—	—	(11)	61	51	100
Intézmények és ügynökségek	—	—	—	4	4	—
Egyéb folyó szállítói kötelezettségek	—	—	18	(44)	(25)	(85)
Összesen	—	—	33	230	263	345

A szállítói kötelezettségek közé többnyire az EFA-hoz beérkezett, a kedvezményezetteknek nyújtott támogatásokkal kapcsolatos költségkimutatások tartoznak. Ezeket a költségkimutatás kézhezvételének időpontjában könyvelik a költségkimutatás teljes összegén. A támogathatóság ellenőrzését követően csak az elszámolható összegeket fizetik ki a kedvezményezetteknek. Az év végén elemzik a fennálló költségtérítési igényeket, és az ezekhez a költségtérítési igényekhez kapcsolódó becsült elszámolható összegeket jelenítik meg az eredménykimutatásban. A becsült nem elszámolható összegek az egyéb folyó szállítói kötelezettségek alatt jelennek meg.

A harmadik országokkal szembeni kötelezettségek között szerepel az Etiópiának nyújtott 60 millió EUR összegű költségvetési támogatás, amelyet az országban kialakult helyzet miatt 2020 novembere óta felfüggesztettek.

A szállítói kötelezettségek, különösen a szállítókkal és a harmadik államokkal szembeni kötelezettségek, az év vége előtt nem validált és ki nem fizetett számlák volumenének csökkenése miatt csökkentek.

2.7.2. Egyéb szállítói kötelezettségek

millió EUR							
	Megjegyzés	8. EFA	9. EFA	10. EFA	11. EFA	2021.12.31.	2020.12.31.
Társfinanszírozási szállítói kötelezettségek	2.6.2	—	—	(3)	38	35	42
Elhatárolt tőke-hozzájárulás	2.7.2.1	—	—	—	199	199	223
Más egyéb szállítói kötelezettségek		—	—	(2)	6	4	5
Összesen		—	—	(5)	243	238	270

2.7.2.1. Elhatárolt tőke-hozzájárulás

A 43 millió EUR összegű elhatárolt tőke-hozzájárulás a nyolcadik és kilencedik EFA projektjeiből visszavont vagy fel nem használt pénzeszközök tagállamok részére történő visszatérítéséhez kapcsolódik (lásd a **2.10.1.** megjegyzést). A tagállamok megállapodtak abban, hogy a visszatérítést a 2022. évi első hozzájárulási felhívás során beszámítják a 11. EFA hozzájárulásaiába.

A visszatérítésen felül 156 millió EUR összeg kapcsolódik a 2022. évi első részlethez, amelyet az Egyesült Királyság előzetesen fizetett ki. A kilépésről rendelkező megállapodás 152. cikke értelmében az Egyesült Királyság a 11. EFA és valamennyi korábbi, még lezáratlan EFA lezárásáig továbbra is az EFA részes fele marad, és e tekintetben a tagállamokkal azonos kötelezettségeket vállal (lásd a 2.10.1. megjegyzést).

2.8. ELHATÁROLT KÖLTSÉGEK

Az időbeli elhatárolások olyan árak és szolgáltatások megfizetésére vonatkozó kötelezettségek, amelyek leszállításra vagy teljesítésre kerültek, és amelyek – a szállítói kötelezettségektől eltérően – még nem kerültek leszámlázásra vagy a szállítóval formálisan egyeztetésre. Az időbeli elhatárolások kiszámítása a költségvetési kötelezettségvállalások év végi nyitott összegén alapul. A becsült elhatárolt költségeknek a kifizetett előfinanszírozással kapcsolatos részét az előfinanszírozási összegek csökkenéseként rögzítették.

A gazdasági eseményeket és ügyleteket abban az időszakban jelenítik meg a pénzügyi kimutatásokban, amelyhez kapcsolódnak. Az év végén, ha egy számlát kiküldtek, de a szolgáltatásnyújtásra vagy az áruszállításra még nem került sor, a bevételt elhatárolják, és a következő beszámolási időszakban jelenítik meg.

millió EUR						
	8. EFA	9. EFA	10. EFA	11. EFA	2021.12.31.	2020.12.31.
Elhatárolt költségek	—	6	110	891	1 007	1 526
Egyéb elhatárolások	—	—	—	1	1	1
Összesen	—	6	110	892	1 008	1 527

Az elhatárolt költségek a folyamatban lévő vagy teljesített, de validált költségtérítési igény nélküli szerződésekkel kapcsolatos becsült működési költségeket tartalmazzák, ahol a kedvezményezettek elszámolható kiadásait a rendelkezésre álló legjobb információkat felhasználva becsülték meg. A becsült elhatárolt költségeknek a kifizetett előfinanszírozással kapcsolatos részét az előfinanszírozási összegek csökkenéseként rögzítették (lásd a **2.2.** megjegyzést).

Az elhatárolt költségek csökkenését főként az 11. EFA (2020: 1 244 millió EUR) és 10. EFA (2019: 217 millió EUR) elhatárolt kiadásainak csökkenése okozza. Ez összhangban áll az EFA életciklusával, és a nyitott szerződések számának alakulásával is: A 11. EFA végrehajtása 2020-ban érte el csúcspontját, köszönhetően a hatályvesztésre vonatkozó rendelkezés közelgő, 2020. december 31-i alkalmazásának. Emellett a jelenlegi Covid19-világjárvány és a több területet érintő politikai válságok okozta kihívások miatt nehéz volt végrehajtani az EFA tevékenységeit, ami a 2021-ben aláírt egyedi szerződések számának csökkenéséhez vezetett. Ennek eredményeként 2021 végén 2020-hoz viszonyítva jelentősen kisebb volt a nyitott szerződések száma, amelyek esetében a költségeket fel kellett becsülni és el kellett határolni (lásd még a **2.2.** megjegyzést).

NETTÓ ESZKÖZÖK

2.9. VALÓSÉRTÉK-TARTALÉK

	millió EUR	
	2021.12.31.	2020.12.31.
Valósérték-tartalék	—	5

Az EAR 11 felülvizsgálatának eredményeként a valósérték-tartalék átkerült a felhalmozott többletbe/hiányba (lásd a 2.1. megjegyzést).

2.10. TŐKE

Az EFA-tagállamok az EFA-programok végrehajtása érdekében hozzájárulást fizetnek az Alapba, az egyes EFA-k belső megállapodásában meghatározottak szerint. Az alkalmazandó jogalap szerint a tőkebefizetési felhívásokról, azaz az adott N. évre vonatkozó finanszírozási kérelmekről az N-1. évben tanácsi határozat születik, a kapott források pedig egyértelműen meghatározott jövőbeli időszakokhoz vannak rendelve.

A hozzájárulások megfelelnek a tulajdonosi hozzájárulás kritériumainak (EAR 1), ezért tőkeként kezelendők az EFA pénzügyi kimutatásaiban. A tőke az EFA-tagállamoktól befolyó hozzájárulások teljes összegét jelenti. Mivel a le nem hívott tőkét levonják a teljes tőkéből (lásd a nettó eszközök változásait feltüntető kimutatást), a mérlegben csak a lehívott tőke jelenik meg.

Mivel a megállapodás szerinti hozzájárulások meghatározott beszámolási időszakokhoz vannak rendelve, és az EFA-nak az EFA-tagállamokkal szembeni jogos igénye csak ezekben az időszakokban merül fel, az előlegként kapott összegeket elhatárolt tőke-hozzájárulásként számolják el a kötelezettségek között, nem pedig lehívott tőkeként.

2.10.1. Aktív EFA-k lehívott tőkéje

	millió EUR				
	8. EFA	9. EFA	10. EFA	11. EFA	Összesen
Tőke	12 164	10 550	20 960	29 367	73 041
Le nem hívott tőke	—	(15)	—	(14 040)	(14 055)
Lehívott tőke 2020.12.31-én	12 164	10 535	20 960	15 327	58 986
Tőke	12 164	10 507	20 960	29 367	72 998
Le nem hívott tőke	—	(15)	—	(10 340)	(10 355)
Lehívott tőke 2021.12.31-én	12 164	10 492	20 960	19 027	62 643

A le nem hívott források a tagállamoktól még le nem hívott összegeket jelentik. A lehívott tőke azokat a hozzájárulásokat jelenti, amelyeket az EFA már lehívott, és a tagállamok kincstári számláira átutalt (lásd lejjebb: 2.10.2.).

Az (EU) 2021/1941 tanácsi határozat⁽⁷⁾ alapján a 8. és a 9. EFA-ra vonatkozó belső megállapodás szerinti tagállami hozzájárulásokat a 8. és a 9. EFA keretében visszavont forrásokból 43 millió EUR-val, megfelelően csökkentették. Mivel a 8. EFA keretében visszavont forrásokat már átcsoportosították a többi EFA-hoz, a 43 millió EUR-t a 9. EFA tőkéjéből vonták le. Az e csökkentés miatti visszatérítéseket a 11. EFA keretében lehívandó további forrásokkal ellentételezték. A visszatérítést valójában 2022 első részletével szemben használják fel, ami megmagyarázza a 43 millió EUR összegű elhatárolt tőkét (lásd a 2.7.2.1. megjegyzést).

⁽⁷⁾ A Tanács (EU) 2021/1941 határozata (2021. november 9.) az Európai Fejlesztési Alap részes felei által az említett alapba fizetendő, a 2023-ra vonatkozó felső határt, a 2022-ben fizetendő éves összeget, a 2022. évi első részlet összegét, valamint a 2024-ben és 2025-ben fizetendő hozzájárulások várható éves összegeire vonatkozó indikatív, nem kötelező erejű előrejelzést is magában foglaló pénzügyi hozzájárulásokról (HL L 396., 2021.11.10., 61. o.).

Bár az Egyesült Királyság – a kilépésről rendelkező megállapodás 153. cikkével összhangban – továbbra is az EFA részes fele marad az összes program lezárásáig, a nyolcadik, kilencedik és tizedik EFA-ból le nem kötött és visszavont pénzeszközök rá eső része nem használható fel újra.

2.10.2. Lehívott és le nem hívott tőke tagállamok és az Egyesült Királyság szerint

millió EUR				
Hozzájárulások a 11. EFA-hoz	%	Le nem hívott tőke 2020.12.31-én	2021-ben lehívott tőke	Le nem hívott tőke 2021.12.31-én
Ausztria	2,40	337	(89)	248
Belgium	3,25	456	(120)	336
Bulgária	0,22	31	(8)	23
Horvátország	0,23	32	(8)	23
Ciprus	0,11	16	(4)	12
Cseh Köztársaság	0,80	112	(30)	83
Dánia	1,98	278	(73)	205
Észtország	0,09	12	(3)	9
Finnország	1,51	212	(56)	156
Franciaország	17,81	2 501	(659)	1 842
Németország	20,58	2 889	(761)	2 128
Görögország	1,51	212	(56)	156
Magyarország	0,61	86	(23)	64
Írország	0,94	132	(35)	97
Olaszország	12,53	1 759	(464)	1 296
Lettország	0,12	16	(4)	12
Litvánia	0,18	25	(7)	19
Luxemburg	0,26	36	(9)	26
Málta	0,04	5	(1)	4
Hollandia	4,78	671	(177)	494
Lengyelország	2,01	282	(74)	208
Portugália	1,20	168	(44)	124
Románia	0,72	101	(27)	74
Szlovákia	0,38	53	(14)	39
Szlovénia	0,22	32	(8)	23
Spanyolország	7,93	1 114	(294)	820
Svédország	2,94	413	(109)	304
Egyesült Királyság	14,68	2 061	(543)	1 518
Összesen	100,00	14 040	(3 700)	10 340

Mivel a nyolcadik, kilencedik és 10. EFA tőkeösszege a korábbi években teljes egészében lehívásra és könyvelésre került, 2021-ben 3 700 millió EUR lehívására került sor, ami kizárólag a 11. EFA-hoz kapcsolódik.

2.10.3. Lezárt EFA-k áthozott lehívott tőkéje

	millió EUR					
	8. EFA	9. EFA	10. EFA	11. EFA	2021.12.31.	2020.12.31.
Lezárt EFA-kból átcsoportosított tőke	627	1 625	—	—	2 252	2 252

Ez a megnevezés a lezárt EFA-kból a 8. és a 9. EFA-ba átcsoportosított forrásokat tartalmazza.

2.10.4. Aktív EFA-k lehívott tőkéjének egymás közötti átcsoportosítása

	millió EUR				
	8. EFA	9. EFA	10. EFA	11. EFA	Összesen
Egyenleg 2019.12.31-én	(2 510)	2 109	265	136	—
Korábbi EFA-k visszavont összegeinek átcsoportosítása a 10. EFA eredményességi tartalékába	(2)	(69)	71	—	—
Korábbi EFA-k visszavont összegeinek átcsoportosítása a 11. EFA eredményességi tartalékába	—	—	(147)	147	—
Egyenleg 2020.12.31-én	(2 512)	2 041	188	283	—
Korábbi EFA-k visszavont összegeinek átcsoportosítása a 10. EFA eredményességi tartalékába	—	(23)	23	—	—
Korábbi EFA-k visszavont összegeinek átcsoportosítása a 11. EFA eredményességi tartalékába	—	—	(110)	110	—
Egyenleg 2021.12.31-én	(2 512)	2 018	101	394	—

Ez a megnevezés az aktív EFA-kból átcsoportosított forrásokat tartalmazza.

A Cotonoui Megállapodás hatálybalépése óta a korábbi EFA-k fel nem használt pénzeszközeit a kötelezettségvállalás visszavonása után átcsoportosítják a legutóbb megnyitott EFA-ba. A más EFA-kból átcsoportosított források a fogadó alap előirányzatait növelik, a küldő alapét pedig csökkentik. A 10. és a 11. EFA eredményességi tartalékába átcsoportosított pénzeszközök fedezetével csak a belső megállapodásban rögzített különös feltételek mellett lehet kötelezettséget vállalni.

3. MEGJEGYZÉSEK AZ EREDMÉNYKIMUTATÁSHOZ

BEVÉTELEK

	millió EUR		
	Megjegyzés	2021	2020
Nem visszterhes ügyletekből származó bevétel	3.1	27	92
Visszterhes ügyletekből származó bevétel	3.2	48	43
Összesen		75	135

3.1. NEM VISSZTERHES ÜGYLETEKBŐL SZÁRMAZÓ BEVÉTEL

A nem visszterhes ügyletekből származó bevételek olyan ügyletekhez kapcsolódnak, amelyekben az átadó anélkül biztosít erőforrásokat a fogadó szervezet részére, hogy az –közvetlenül – megközelítőleg egyenértékű ellenszolgáltatást teljesítene. A megnevezés elsősorban a Bizottságtól az év során kapott összegeket és a működési kiadások visszafizetettését tartalmazza.

							millió EUR
	Megjegyzés	8. EFA	9. EFA	10. EFA	11. EFA	2021	2020
Kiadások visszafizetettése		—	1	—	7	8	39
Társfinanszírozási bevétel	3.1.1	—	—	—	19	19	53
Összesen		—	1	—	26	27	92

A nem visszterhes ügyletekből származó összbevétel a 2020. évi jelentős növekedést követően 65 millió EUR-val csökkent, visszatérve a szokásos szintre (2019: 28 millió EUR). 2020-ban a 2020. december 31-i hatályvesztésre vonatkozó közelgő rendelkezés nyomán az EFA egészében fokozódtak a tevékenységek, ami a társfinanszírozási bevételek növekedéséhez vezetett.

A kiadásokkal kapcsolatos visszafizetetések csökkenése nagyrészt azzal magyarázható, hogy 2020-hoz képest 2021-ben kevesebb visszafizetési felszólítást adtak ki.

A nem visszterhes bevételek irányítási mód szerinti bontása a következő:

			millió EUR
	2021	2020	
Közvetlen irányítás			
Végrehajtja:			
Bizottság	1	2	
Uniók küldöttség	7	11	
	8	13	
Közvetett irányítás			
Végrehajtja:			
Harmadik ország	27	42	
Közjogi szerv	(13)	13	
Nemzetközi szervezet	3	17	
Közfeladatot ellátó magánjogi szerv	2	7	
	19	79	
Összesen	27	92	

3.1.1. Társfinanszírozási bevétel

A kapott társfinanszírozási hozzájárulások bizonyos feltételek mellett nem visszterhes ügyletből származó bevételnek minősülnek, és ilyenként nem befolyásolhatják az eredménykimutatást. A kapott hozzájárulások az adományozási feltételek teljesüléséig, vagyis az elszámolható kiadások felmerüléséig (lásd a 3.4. megjegyzést) a kötelezettségek között maradnak (lásd a 2.6.2. és a 2.7.2. megjegyzést). A megfelelő összeget ezután az eredménykimutatásban társfinanszírozásból származó nem visszterhes bevételként mutatják ki. Következésképpen az év gazdasági eredményére gyakorolt hatás nulla.

3.2. VISSZTERHES ÜGYLETEKBŐL SZÁRMAZÓ BEVÉTEL

A visszterhes ügyletekből és eseményekből származó bevétel a következő típusú ügyletekhez kapcsolódik: szolgáltatások nyújtása, áruk értékesítése, és a gazdálkodó egység eszközeinek mások által történő, kamatot, jogdíjakat és osztalékokat eredményező használata.

	millió EUR					
	8. EFA	9. EFA	10. EFA	11. EFA	2021	2020
Pénzügyi bevétel	—	—	(22)	(4)	(26)	6
Egyéb bevétel	—	5	14	55	74	37
Összesen	—	5	(8)	51	48	43

A pénzügyi bevétel negatív, mivel a tavalyi becsült bevételek magasabbak voltak, mint a folyó évben becsült összegek. A becslések csökkenése kombinált hatás. Először is, további elemzés alapján megállapítást nyert, hogy az Afrika EU infrastrukturális projekt kamatai (18 millió EUR), amelyek a múlt évi elhatárolt pénzügyi bevételek részét képezik, a vagyonkezelői alaphoz való hozzájárulások részét képezik, és nem az EFA-nak fizetendő. Másodszor, a tavalyi évhez képest 8 millió EUR-val csökkent a visszafizettetések késedelmes teljesítése miatti felhalmozódott kamat.

Az egyéb bevételek elsősorban a devizaárfolyam-nyereséghez kapcsolódnak. A kapcsolódó devizaárfolyam-veszteség kimutatása az egyéb kiadások alatt található (lásd a 3.6. megjegyzést).

KIADÁSOK

E megnevezés alatt szerepelnek a műveleti tevékenységekkel kapcsolatban felmerült kiadások.

3.3. TÁMOGATÁSI ESZKÖZÖK

	millió EUR					
	8. EFA	9. EFA	10. EFA	11. EFA	2021	2020
Programozható segély	—	(4)	(19)	1 268	1 244	2 889
Makrogazdasági támogatás	—	7	—	—	7	(8)
Ágazati szakpolitika	—	(2)	—	(2)	(5)	3
AKCS-n belüli projektek	—	—	228	724	951	1 019
Sürgősségi segély	—	6	7	(6)	6	19
Egyéb segélyprogramok	—	—	—	(1)	(1)	—
Intézményi támogatás	—	—	(1)	15	14	13
Vagyonkezelői alapokba fizetett hozzájárulások	—	—	—	646	646	673
Összesen	—	7	214	2 644	2 864	4 607

Az összegek kifizetésének és kezelésének módjától függően többféle működési EFA-kiadás létezik, amelyek magukban foglalják az összes támogatási eszközt.

2021-ben az operatív kiadások jelentősen, 1 743 millió EUR-val csökkentek, főként az 11. EFA kiadásainak csökkenése miatt (2020-ban 4 179 millió EUR, 2021-ben 2 644 millió EUR), valamint a 10. EFA keretében történt csökkenés következtében (2020-ban 462 millió EUR, 2021-ben 214 millió EUR). Ez a csökkenés a Covid19-világjárvány és a több területen kialakult politikai válság együttes eredménye, amelyek lelassították és akadályozták a végrehajtást az év során, különösen a küldöttségeknél (lásd a 2.4. megjegyzést). Emellett az 11. EFA kiadásai 2020-ban kivételesen magasak voltak: a közelgő, a 2021. december 31-i hatályvesztésre vonatkozó rendelkezés következtében növekedett a szerződések és a teljesített kifizetések száma.

A 10. EFA kiadásaiban bekövetkezett változások összhangban állnak az EFA életciklusával, és összefüggenek a nyitott szerződések számának alakulásával is. A 10. és a korábbi EFA-k keretében 2021-ben több szerződés is teljesítésre és lezárásra került, aminek eredményeként ezen EFA-k kapcsán kevesebb kiadás merült fel. A 10. EFA-ra vonatkozó, nyitott szerződések száma az év végén ténylegesen 33 %-kal volt alacsonyabb, mint 2020-ban.

A 11. EFA keretében a kiadások csökkenése főként három területen bekövetkezett csökkenésből ered:

1. programozható támogatás (2020-ban 2 889 millió EUR, míg 2021-ben 1 244 millió EUR);
2. AKCS-n belüli projektek (2020-ban 1 019 millió EUR, míg 2021-ben 951 millió EUR); és
3. a vagyonkezelői alapokba fizetett hozzájárulások (a 2020. évi 673 millió EUR-val szemben 2021-ben 646 millió EUR).

3.4. TÁRSFINANSZÍROZÁSI KIADÁSOK

	millió EUR					
	8. EFA	9. EFA	10. EFA	11. EFA	2021	2020
Társfinanszírozás	—	—	—	19	19	53

E megnevezés alá a társfinanszírozott projektekkel kapcsolatban 2021 során felmerült kiadások tartoznak. Meg kell jegyezni, hogy a felmerült kiadások az elhatárolással kapcsolatos becsült összegeket (és ezzel összefüggésben a tavalyi becsült összegekkel kapcsolatos visszaírásokat) is tartalmaznak.

A fentieknek megfelelően 2020 a hatályvesztésre vonatkozó rendelkezés alkalmazása miatt kivételes év volt, ami a végrehajtás szintjének növekedését eredményezte. A 2021. évi társfinanszírozás összege jobban megfelel a társfinanszírozás szokásos szintjének (2019: 14 millió EUR) (lásd a 2.3. megjegyzést).

A társfinanszírozásra vonatkozó számviteli szabályok értelmében a felmerült összegeknek nem volt hatásuk az éves eredményre, mert társfinanszírozási kiadásként és társfinanszírozási bevételként (3.1.1. megjegyzés) egyaránt figyelembe-vételre kerültek.

Támogatási eszközök és társfinanszírozási kiadások irányítási típus szerint

	millió EUR	
	2021	2020
Közvetlen irányítás		
Végrehajtja:		
Bizottság	168	168
Unió végrehajtó ügynökség	4	14
Vagyonkezelői alap	(515)	19
Unió küldöttség	658	1 969
	315	2 170
Közvetett irányítás		
Végrehajtja:		
EBB és EBA	113	(67)
Nemzetközi szervezet	1 053	1 268
Közfeladatot ellátó magánjogi szerv	204	243
Közjogi szerv	212	248
Harmadik ország	983	795
Unió szerv köz-magán társulással	3	2
	2 568	2 490
Összesen	2 883	4 660

3.5. FINANSZÍROZÁSI KÖLTSÉGEK

	millió EUR					
	8. EFA	9. EFA	10. EFA	11. EFA	2021	2020
Hitelekbeli és követelésekből származó értékvesztés miatti nettó veszteség	—	—	—	1	1	—
Az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök vagy kötelezettségek vesztesége	—	—	—	1	1	—
Követelések leírása	—	(7)	23	1	17	21
Összesen	—	(7)	23	3	20	21

2021. december 31-én a hitelek nettó nem realizált értékvesztés miatti vesztesége 1 millió EUR volt.

Az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközökkel összefüggő 1 millió EUR összegű pénzügyi ráfordítás főként az árfolyam-különbözetekhez, a kamatokhoz és a valós érték változásaihoz kapcsolódik, különösen az ABC-FUND esetében.

A 9. EFA keretébe tartozó, a behajtható követelések leírásának negatív összege főként a tavalyi év záróelszámolásának visszairásából ered. 2020-ban a korábban (2 évnél régebben) kibocsátott visszafizetési felszólításokból, csődökből és mentességekből eredő behajthatatlan összegek miatti becsült kiadások magasabbak voltak, mint 2021-ben.

3.6. EGYÉB KIADÁSOK

E megnevezés alatt szerepelnek az olyan igazgatási jellegű kiadások, mint a külső nem informatikai szolgáltatások, a működési lízingköltségek, a kommunikációs és publikációs költségek, a képzési költségek stb.

	millió EUR					
	8. EFA	9. EFA	10. EFA	11. EFA	2021	2020
Igazgatási és IT-kiadások	—	—	4	94	98	120
Vevőkkel szembeni követeléseken realizált veszteségek	—	6	0	0	7	4
Devizaárfolyam-veszteségek	—	5	11	25	41	72
Összesen	—	11	16	119	145	197

Az Igazgatási és IT-kiadások megnevezés azokat az összegeket tartalmazza, amelyek a Bizottsággal kötött EFA belső megállapodáson alapulnak, és amelyek célja az EFA-programok irányításával kapcsolatban a központnál és a küldöttségeknél felmerült igazgatási kiadások fedezése. Az ún. „támogatási kiadások” főként a projektek előkészítésének, nyomon követésének, ellenőrzésének és értékelésének költségeihez, valamint a számítógépes hálózatok, technikai segítségnyújtás, pénzgazdálkodás és pénzügyi előrejelzés stb. költségeihez kapcsolódnak.

Az e megnevezés alatti összegek csökkenése az Igazgatási és IT-kiadások csökkenésének (2020: 120 millió EUR) és a devizaárfolyam-veszteségekhez kapcsolódó kiadások csökkenésének (2020: 72 millió EUR) együttes hatása.

A devizaárfolyam-veszteségek jelentős csökkenése főként a devizákban tartott egyenlegek ártértékeléséből eredő nem realizált veszteségek 2021. december 31-i csökkenésének tudható be.

4. FÜGGŐ KÖVETELÉSEK ÉS KÖTELEZETTSÉGEK ÉS EGYÉB JELENTŐS KÖZZÉTÉTELEK

4.1. FÜGGŐ KÖVETELÉSEK

A függő követelés olyan lehetséges követelés, amely múltbeli eseményekből származik, és amelynek létezését csak egy vagy több, nem teljesen a gazdálkodó egység ellenőrzése alatt álló, bizonytalan jövőbeli esemény bekövetkezése vagy be nem következése fogja megerősíteni.

	millió EUR					
	8. EFA	9. EFA	10. EFA	11. EFA	2021.12.31.	2020.12.31.
Előfinanszírozási garanciák	—	—	3	—	44	49
Teljesítési biztosítékok	—	7	3	—	11	12
Visszatartási garanciák	—	5	3	—	9	9
Összesen	—	13	6	—	20	21

Az előlegkifizetések teljesítésekor bizonyos esetekben előfinanszírozási garanciákat kérnek a nem uniós tagállam kedvezményezettektől.

A teljesítési biztosítékok annak biztosítása érdekében szükségesek, hogy az EFA-források kedvezményezettjei teljesítsék az EFA-val kötött szerződésükben foglalt kötelezettségeket.

A visszatartási garancia csak építési beruházásra irányuló közbeszerzési szerződésekre vonatkozik. Általában a kedvezményezettnek járó időközi kifizetés 10 %-át tartják vissza annak biztosítása érdekében, hogy a szerződő felek teljesítsék kötelezettségeiket. A visszatartott összegeket kötelezettségként tüntetik fel. Az ajánlatkérő jóváhagyásával a szerződő fél az időközi kifizetésből visszatartott összeg helyett visszatartási garanciát is adhat biztosítékkul. Az így kapott biztosítékot függő követelésként tüntetik fel.

A közvetett irányítás alá tartozó szerződések esetében a garanciák az EFA-tól eltérő ajánlatkérő szervezetek illetik meg, így e garanciákat az EFA nem teszi közzé (lásd a 2.2.4. megjegyzést).

4.2. FÜGGŐ KÖTELEZETTSÉGEK

A függő kötelezettségek vagy múltbeli eseményekből eredő lehetséges kötelezettségek, amelyek létezését csak egy vagy több, nem teljesen a gazdálkodó egység ellenőrzése alatt álló bizonytalan jövőbeli esemény bekövetkezése vagy be nem következése fogja megerősíteni, vagy olyan múltbeli eseményekből származó fennálló kötelezettségek, amelyeknél az erőforrások kiáramlása nem valószínű, vagy az összeg nem állapítható meg megbízhatóan.

4.2.1. Nyújtott garanciák

	millió EUR					
	8. EFA	9. EFA	10. EFA	11. EFA	2021.12.31.	2020.12.31.
Nyújtott garanciák	—	—	—	(7)	(7)	(3)

A fenti táblázat azt mutatja, hogy az EFA milyen mértékben van kitéve az EBB csoport vagy más pénzügyi intézmények által nyújtott garanciákhoz kapcsolódó lehetséges jövőbeli kifizetéseknek. Az összegek az említett programokra vonatkozóan megjelenített pénzügyi céltartalékok vagy pénzügyi kötelezettségek levonásával kerülnek bemutatásra.

A 7 millió EUR teljes egészében az EURITZ pénzügyi eszköz keretében nyújtott garanciához kapcsolódik.

4.3. EGYÉB JELENTŐS KÖZZÉTÉTELEK

4.3.1. Még nem teljesített fennálló kötelezettségvállalások

A lent kimutatott összeg a fennálló költségvetési kötelezettségvállalásoknak (RAL, „Reste à Liquider”) és azoknak a kapcsolódó összegeknek a különbsége, amelyeket kiadásként tüntettek fel az eredménykimutatásban. A költségvetés fennálló kötelezettségvállalásai azok az összegek, amelyeket még nem fizettek ki, illetve amelyek esetében a kötelezettségvállalást nem vonták vissza. A fennálló kötelezettségvállalások a többéves programok létezésének rendes következményei.

millió EUR

	8. EFA	9. EFA	10. EFA	11. EFA	2021.12.31.	2020.12.31.
<i>Még nem teljesített fennálló kötelezettségvállalások</i>	—	21	408	5 926	6 355	7 224

A fennálló kötelezettségvállalások csökkenését nagyrészt a fennálló költségvetési kötelezettségvállalások csökkenése okozza, amelynek teljes összege 7 993 millió EUR (2020: 9 286 millió EUR). Ezt a csökkenést főként az okozza, hogy az év során kevesebb egyedi kötelezettségvállalást írtak alá, ami az új kihívásoknak tudható be, amelyek különösen a küldöttségeknél akadályozták a végrehajtást (lásd a 2.2. megjegyzést).

5. PÉNZÜGYI KOCKÁZATKEZELÉS

Az EFA pénzügyi kockázatkezelésével kapcsolatos információk a Bizottság által az EFA nevében az EFA-források felhasználása érdekében végrehajtott pénztári műveletekre vonatkoznak.

5.1. KOCKÁZATKEZELÉSI POLITIKÁK ÉS FEDEZETI MŰVELETEK

A pénztári műveletekre vonatkozó szabályokat és elveket a 11. Európai Fejlesztési Alapra alkalmazandó pénzügyi szabályzat és a belső megállapodás határozza meg.

Ezeknek megfelelően a következő főbb alapelvek alkalmazandók:

- Az EFA-hozzájárulásokat a tagállamok az adott tagállam jegybankjánál – vagy az általa kijelölt pénzügyi vállalkozásnál – vezetett, elkülönített számlára fizetik be. A hozzájárulás összege az EFA általi kifizetésig az elkülönített számlán marad.
- Az EFA-hozzájárulásokat a tagállamok euróban fizetik, az EFA azonban euróban és más pénznemekben is folyósít kifizetéseket.
- A Bizottság által az EFA nevében nyitott bankszámlák esetében nem engedélyezett a fedezet túllépése.

A Bizottság az elkülönített számlákon felül más bankszámlákat is nyit pénzügyi intézményeknél (központi bankoknál és kereskedelmi bankoknál) az EFA nevében azzal a céllal, hogy a tagállami hozzájárulásokon kívüli forrásból fedezett kifizetéseket teljesítse, és nyilvántartsa az ilyen forrásból származó bevételeket.

A pénztári és kifizetési műveletek nagymértékben automatizáltak és modern informatikai rendszereken alapulnak. A költségvetési rendelettel, a Bizottság belsőkontroll-normáival és az ellenőrzési alapelvekkel összhangban a rendszerbiztonság garantálása és a feladatok szétválasztása érdekében egyedi eljárásokat alkalmaznak.

A pénztári és a kifizetési műveletek kezelését írásos iránymutatások és eljárások szabályozzák azzal a céllal, hogy korlátozzák a működési és pénzügyi kockázatokat, valamint megfelelő szintű ellenőrzést biztosítsanak. Ezen iránymutatások és eljárások különböző működési területeket fednek le, az ezeknek való megfelelést pedig rendszeresen ellenőrzik.

5.2. DEVIZAKOCKÁZAT

Az EFA év végi devizakockázati kitettsége – nettó pozíció

millió EUR

	2021.12.31.					2020.12.31.				
	USD	DKK	EUR	Egyéb	Összesen	USD	DKK	EUR	Egyéb	Összesen
Pénzügyi eszközök										
Értékesíthető pénzügyi eszközök	—	—	—	—	—	2		31	—	33
Az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök (*)	8	—	30	—	39	—		—	—	—
Követelések (**)	—	—	8	—	8	65	—	69	6	140
Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenérté- kesek	3	—	991	—	994	2	—	726	—	728
	11	—	1 029	—	1 040	69	—	826	6	901
Pénzügyi kötelezettségek										
Szállítói kötelezettségek (***)	—	—	—	—	—	(16)	(6)	(605)	10	(617)
	—	—	—	—	—	(16)	(6)	(605)	10	(617)
Összesen	11	—	1 029	—	1 040	53	(6)	221	16	284

(*) 2021-től a pénzügyi eszközök átsorolása (az aktualizált EAR11 hatálya alatt).

(**) 2021-től a követelések nem tartalmazzák az aktív időbeli elhatárolásokat és az elhatárolt bevételeket (nem devizakockázat), és a behajtható követeléseket nem jelenítik meg (nem tartoznak az aktualizált EAR11 hatálya alá).

(***) 2021-től kezdődően a kötelezettségek már nem kerülnek közzétételre, mivel nem teszik ki az EFA-t jelentős devizakockázatnak (mivel a túlnyomó többség EUR-ban van).

5.3. KAMATLÁBKOCKÁZAT

Az EFA nem hitelez, ezért nincs kamatlábckockázata.

A különböző bankszámláin tartott összegek után kamat keletkezik. A Bizottság ezért az EFA nevében intézkedéseket tett annak érdekében, hogy a kapott kamatot a piaci kamatlábnak megfelelő és annak ingadozásait követő kamatlábbal számítsák.

Az EFA költségvetésébe fizetendő hozzájárulásokat az egyes tagállamok az általuk kijelölt pénzügyi intézménynél nyitott elkülönített számlára fizetik be. Egyes ilyen számlák kamata jelenleg akár negatív is lehet, ezért az érintett egyenlegek minimalizálása céljából készpénzkezelési eljárásokat folytatnak. Emellett az (EU) 2016/888 tanácsi rendeletnek⁽⁸⁾ megfelelően e számlák esetleges negatív kamata az érintett tagállam viseli.

A kereskedelmi bankszámlákon a nap végén fennálló egyenleg után minden nap kamatot írnak jóvá. A kamat jóváírása változó piaci kamatláb alapján történik, a szerződéses (pozitív vagy negatív) kamatláb-különbszet hozzáadásával. A legtöbb számla esetében a kamatszámítás egy piaci referencia-kamatlábbal kötődik, követve annak bármilyen ingadozását. Ily módon nem áll fenn annak kockázata, hogy az EFA-egyenlegek után a piacnál alacsonyabb kamatot számolnának.

5.4. HITELKOCKÁZAT (PARTNERKOCKÁZAT)

Maximális hitelkockázati kitettség

A pénzügyi eszközök esetében a jelentett összegek nettó könyv szerinti értékek, és azt mutatják, hogy az EFA a beszámolási időszak végén milyen mértékű hitelkockázatnak van kitéve.

	millió EUR
	2021.12.31.
Pénzügyi eszközök	
Hitelek	1
Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek	994
Visszterhes követelések (*)	8
Nyújtott garanciák	
Pénzügyi garanciaszerződések	8
Összesen 2021.12.31-én	1 011

(*) Az aktív időbeli elhatárolások kivételével

Pénzügyi eszköz Hitelek: hitelminőség

	millió EUR				
	2021.12.31.				
	1. szakasz	2. szakasz	3. szakasz	POCI	Összesen
Hitelminősítés					
Kiváló és magas fokozatú	—	—	—	—	—
Felső középfokozatú	—	—	—	—	—
Alsó középfokozatú	—	—	—	—	—

⁽⁸⁾ A Tanács (EU) 2016/888 rendelete (2016. június 6.) a 11. Európai Fejlesztési Alapra alkalmazandó pénzügyi szabályzatról szóló (EU) 2015/323 rendeletnek a részletek befizetése tekintetében történő módosításáról (HL L 149., 2016.6.7., 1. o.).

millió EUR

2021.12.31.					
	1. szakasz	2. szakasz	3. szakasz	POCI	Összesen
<i>Befektetésre nem ajánlott és nem teljesítő kategória</i>	—	—	3	—	3
Bruttó könyv szerinti érték	—	—	3	—	3
<i>Elszámolt veszteség nélkül</i>	—	—	2	—	2
Nettó könyv szerinti érték	—	—	1	—	1

Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek: hitelminőség

millió EUR

	2021.12.31.
Hitelminősítés	
<i>Kiváló és magas fokozatú</i>	751
<i>Felső középfokozatú</i>	241
<i>Alsó középfokozatú</i>	2
<i>Befektetésre nem ajánlott és nem teljesítő kategória</i>	—
Bruttó könyv szerinti érték	994
<i>Elszámolt veszteség nélkül</i>	—
Nettó könyv szerinti érték	994

Követelések: hitelminőség

millió EUR

2021.12.31.						
	Nem esedékes	Késedelmes	Késedelmes	Késedelmes	Késedelmes	Összesen
		0–30 nap	31–90 nap	91 nap – 1 év	> 1 év	
Bruttó könyv szerinti érték	8	—	—	—	—	8
<i>Elszámolt veszteség nélkül</i>	—	—	—	—	—	—
Nettó könyv szerinti érték	8	—	—	—	—	8

A visszterhes követelések elemzése alapján és az aktualizált EAR 11-re való áttérés céljából az EFA 2021. évi éves beszámolójában megjelenített követelések tekintetében nincs 2021. január 1-jén könyvelendő értékvesztés miatti kiigazítás.

Az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök: hitelminőség

2021-ben az e pénzügyi kimutatásokban szereplő, az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök hitelkockázatnak nem kitett, tulajdonviszonyt megtestesítő befektetéshez kapcsolódnak (lásd a 2.1. megjegyzést).

A 2020. évi éves beszámolóban szereplő hitelkockázati közzétételek

Tájékoztatásul: a hitelkockázatra vonatkozóan a 2020. évi éves beszámolóban közzétett adatok a következők voltak:

Nem késedelmes és nem értékvesztett pénzügyi eszközök

millió EUR

	Összesen	Nem késedelmes és nem értékvesztett	Késedelmes, de nem értékvesztett		
			< 1 év	1–5 év	> 5 év
Visszterhes követelések és nem visszterhes behajtható követelések	140	124	7	9	—
Összesen 2020.12.31-én	140	124	7	9	—

Pénzügyi eszközök kockázati kategória szerint

millió EUR

	2020.12.31.		
	Követelések	Pénzeszközök	Összesen
Külső hitelminősítéssel rendelkező partnerek			
Kiváló és magas fokozatú	9	372	381
Felső középfokozatú	—	211	211
Alsó középfokozatú	—	145	145
Befektetésre nem ajánlott	—	—	—
	9	728	737
Külső hitelminősítéssel nem rendelkező partnerek			
1. csoport (tisztá múltú adósok)	131	—	131
2. csoport (a múltban nem teljesítő adósok)	—	—	—
Összesen	131	—	131
Összesen	140	728	868

5.5. LIKVIDITÁSI KOCKÁZAT**A pénzügyi kötelezettségek lejáratának elemzése a fennmaradó lejáratú idő alapján**

Az e megnevezés alatt szereplő pénzügyi kötelezettségeket és szállítói kötelezettségeket a mérlegben szereplő könyv szerinti értékeken kell kimutatni.

	millió EUR			
	< 1 év	1–5 év	> 5 év	Összesen
Pénzügyi kötelezettségek 2021.12.31-én	501	6	—	508
Pénzügyi kötelezettségek 2020.12.31-én	615	2	—	617

Az EFA-ra alkalmazott költségvetési elvek biztosítják, hogy folyamatosan elegendő készpénz álljon rendelkezésre a költségvetési időszak alatt valamennyi kapcsolódó kifizetés végrehajtására. A tagállami hozzájárulások teljes összege ennek megfelelően azonos az adott költségvetési időszakra szóló kifizetési előirányzatok összegével.

Az EFA-hoz való tagállami hozzájárulásokat azonban három részletben fizetik az év során, míg a kifizetések bizonyos szezonaritást mutatnak.

Annak érdekében, hogy mindig elegendő pénztári forrás álljon rendelkezésre az adott hónapban folyósítandó kifizetésekre, a Bizottság pénztára és az érintett kifizetőhelyek között folyamatos az információcsere a pénztári helyzetről.

Ezenfelül az EFA pénztári műveletei kapcsán automatikus készpénz-gazdálkodási mechanizmusok biztosítják, hogy minden nap elegendő készpénz álljon rendelkezésre az összes EFA-bankszámlán.

6. KAPCSOLT FELEKRE VONATKOZÓ KÖZZÉTÉTELEK

Az EFA kapcsolt felei a Békou Uniók Vagyonkezelői Alap, az Afrikáért Uniók Vagyonkezelői Alap és az Európai Bizottság. Az e jogalanyok közötti ügyletek az EFA szokásos műveleteinek részeként kerül sor – ezek a műveletek az EU számviteli szabályai értelmében nem tartoznak különleges közzétételi követelmények hatálya alá.

Az EFA-nak nincs külön vezetése, mivel a Bizottság irányítása alá tartozik. Az EU – és így a Bizottság – felsővezetésének jogosultságai az Európai Unió összevont éves beszámolójában vannak feltüntetve a 7.2. „A felsővezetés fő jogosultságai” megnevezés alatt.

7. MÉRLEGFORDULÓNAP UTÁNI ESEMÉNYEK

Ukrajna

A „19. A beszámoló fordulónapját követő események” uniós számviteli szabállyal összhangban, a 2022 februárjában kezdődött ukrajnai háború nem módosító esemény, így nem teszi szükségessé az e pénzügyi kimutatásokban 2021. december 31-én jelentett számadatok kiigazítását. A későbbi beszámolási időszakokban a háború hatással lehet egyes eszközök és kötelezettségek mérlegben való megjelenítésére és értékelésére, valamint az eredménykimutatásban megjelenített egyes bevételekre és ráfordításokra. Az e pénzügyi kimutatások elkészítésekor fennálló tények és körülmények, különösen a változó helyzet alapján az ukrajnai háború EFA-ra gyakorolt pénzügyi hatása nem becsülhető megbízhatóan.

Ezen beszámoló benyújtásának dátumáig nem jutott az EFA számvitelért felelős tisztviselőjének tudomására olyan egyéb lényeges esemény, amelyet e szakaszban kellene bemutatni, és jelentés sem érkezett ilyenről. Az éves beszámoló és az ahhoz kapcsolódó megjegyzések a rendelkezésre álló legfrissebb adatok alapján készültek, és a fent bemutatott információk ezt tükrözik.

8. A GAZDASÁGI EREDMÉNY ÉS A KÖLTSÉGVETÉSI EREDMÉNY ÖSSZEEGYEZTETÉSE

Az év gazdasági eredményét az eredményszemléletű elszámolás alapelveinek megfelelően számították ki. A költségvetési eredmény azonban a pénzforgalmi szemléletű elszámolás szabályain alapul. Mivel a gazdasági eredmény és a költségvetési eredmény ugyanazoknak az alapul szolgáló operatív tranzakcióknak az eredménye, egymással történő összeegyeztetésük hasznos ellenőrzési eszköz. Az alábbi táblázat ezt az összeegyeztetést mutatja be, kiemelve a főbb összeegyeztetett összegeket, amelyek a bevételi és kiadási tételek között oszlanak meg. A táblázathoz fűzött megjegyzések kiegészítő információkat nyújtanak a főbb összeegyeztetett tételek jellegéről.

	millió EUR	
	2021	2020
AZ ÉV GAZDASÁGI EREDMÉNYE	(2 974)	(4 744)
Bevételek		
A költségvetési eredményt nem befolyásoló követelések	—	(2)

	millió EUR	
	2021	2020
<i>A tárgyévben megállapított, de még be nem szedett jogosultságok</i>	(6)	(23)
<i>A korábbi években megállapított és a tárgyévben beszedett jogosultságok</i>	20	13
<i>Bevételt csökkentő fogyasztás</i>	13	61
<i>Elhatárolt bevételek (nettó)</i>	(69)	(33)
<i>Egyéb</i>	—	—
Kiadások		
<i>A még ki nem fizetett tárgyévi kiadások</i>	111	119
<i>A korábbi években megállapított, a tárgyévben kifizetett összegek</i>	(741)	(817)
<i>Előfinanszírozás nettó hatása</i>	(295)	(281)
<i>Elhatárolt kiadások (nettó)</i>	539	1 102
AZ ÉV KÖLTSÉGVETÉSI EREDMÉNYE	(3 401)	(4 604)

8.1. ÖSSZEEGYEZTETETT TÉTELEK – BEVÉTELEK

A pénzügyi év költségvetési bevétele megfelel az év során megállapított követelésekből befolyt bevételek és a korábbi években megállapított követelésekből befolyt bevételek összegének.

A **költségvetési eredményt nem befolyásoló követeléseket** tartalmazza a gazdasági eredmény, költségvetési szempontból azonban nem tekinthetők bevételnek, mivel a befolyt összeget átcsoportosítják a tartalékba, és csak tanácsi határozat révén köthető le újra.

A **tárgyévben megállapított, de még be nem szedett követeléseket** az összegegyeztetés céljából le kell vonni a gazdasági eredményből, mivel nem képezik a költségvetési bevétel részét. Ezzel szemben a **korábbi években megállapított és a tárgyévben beszedett követeléseket** az összegegyeztetés céljából hozzá kell adni a gazdasági eredményhez.

Az **előfinanszírozás nettó hatása** sor az előfinanszírozás összegeinek a kedvezményezettek által visszafizetett összegekkel szembeni elszámolását mutatja. Ezek a készpénzbevételek költségvetési bevételek, de nincsenek hatással a gazdasági eredményre, így feltüntetésük egyeztetési célból szükséges.

A **nettó elhatárolt bevétel** főként az év végi elhatárolás céljából elkülönített összegeket tartalmazza. Csak a nettó hatást – vagyis az előző évből származó elhatárolt bevétel visszairásával csökkentett tárgyévi elhatárolt bevételt – kell figyelembe venni.

8.2. ÖSSZEEGYEZTETETT TÉTELEK – KIADÁSOK

A **még ki nem fizetett tárgyévi kiadások** az összegegyeztetés céljából beleszámítanak a gazdasági eredménybe, noha nem szerepelnek a költségvetési kiadások között. Ezzel szemben a korábbi években megállapított és a tárgyévben kifizetett összegeket az összegegyeztetés céljából le kell vonni a gazdasági eredményből, mivel a tárgyév költségvetési kiadásaihoz tartoznak, de vagy nem befolyásolják a gazdasági eredményt, vagy ha mégis, úgy csökkentik a kiadásokat.

A **törölt kifizetések**ből származó készpénzbevétel nincs hatással a gazdasági eredményre, de hatással van a költségvetési eredményre.

Az előfinanszírozás nettó hatása a következők kombinációja: a tárgyévben kifizetett – éves költségvetési kiadasként rögzített – új előfinanszírozási összegek, valamint a tárgyévben vagy a korábbi években az elszámolható költségek elfogadása során kifizetett előfinanszírozás elszámolása. Ez utóbbi elhatárolási szempontból kiadásnak minősül, de a költségvetési számlákon nem akként jelenik meg, mivel a kezdeti előfinanszírozás kifizetését már figyelembe vették költségvetési kiadasként annak kifizetése idején.

A nettó elhatárolt kiadások főként az év végi elhatárolási célokra képzett elhatárolásokból állnak, vagyis olyan elszámolható kiadásokból, amelyek az EFA-források kedvezményezettjeinél felmerültek, de amelyeket még nem jelentettek az EFA felé. Csak a nettó hatást – vagyis az előző évből származó elhatárolt kiadás visszairásával csökkentett tárgyévi elhatárolt kiadást – kell figyelembe venni.

AZ EFA-VAL ÖSSZEVONT UNIÓS VAGYONKEZELŐI ALAPOK PÉNZÜGYI KIMUTATÁSAI

A BÊKOU UNIÓS VAGYONKEZELŐI ALAP 2021. ÉVI PÉNZÜGYI KIMUTATÁSAI ⁽⁹⁾

⁽⁹⁾ Meg kell jegyezni, hogy a számadatok ezer euróra való kerekítése miatt a táblázatok néhány pénzügyi adata pontatlannak tűnhet.

HÁTTÉR-INFORMÁCIÓK A BÊKOU UNIÓS VAGYONKEZELŐI ALAPRÓL**Az uniós vagyongazdálkodási alapok általános háttere****Létrehozás**

Az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról szóló rendelet (a költségvetési rendelet) ⁽¹⁰⁾ 234. és 235. cikkével és a 11. Európai Fejlesztési Alapra alkalmazandó pénzügyi szabályzat ⁽¹¹⁾ 35. cikkével összhangban az Európai Bizottság jogosult külső tevékenységre képzett uniós vagyongazdálkodási alapokat létrehozni (a továbbiakban: uniós vagyongazdálkodási alapok). Az uniós vagyongazdálkodási alapokat válságokkal kapcsolatos szükséghelyzeti és szükséghelyzet utáni intézkedések, illetve tematikus intézkedések végrehajtása céljából alapítják, más donorokkal kötött megállapodások útján.

Az uniós vagyongazdálkodási alapokat az Európai Bizottság hozza létre egy határozattal, miután konzultált az Európai Parlamenttel és a Tanáccsal, vagy megkapta azok jóváhagyását. A határozat magában foglalja a többi donorral kötött alapító megállapodást is.

Az uniós vagyongazdálkodási alapok csak akkor hozhatók létre és hajthatók végre, ha az alábbi feltételek teljesülnek:

- az uniós intézkedés hozzáadott értéket képvisel: az uniós vagyongazdálkodási alapok céljai, különösen terjedelmük vagy lehetséges hatásai miatt, uniós szinten jobban megvalósíthatók, mint tagállami szinten, és ha a már meglévő finanszírozási eszközök felhasználása nem lenne elegendő az uniós szakpolitikai célkitűzések megvalósításához;
- az uniós vagyongazdálkodási alapok politikai láthatóságot adnak az Uniónak és igazgatási előnyökkel járnak, valamint jobb uniós kontrollt tesznek lehetővé az Unió és az egyéb donorok hozzájárulásainak kockázatairól és kifizetése tekintetében;
- az uniós vagyongazdálkodási alapok nem hozhatók létre, ha csupán más létező finanszírozási csatornák vagy hasonló eszközök megkészenését jelentik, kiegészítő jelleg nélkül;
- az uniós vagyongazdálkodási alapok céljait összhangba kell hozni azon uniós eszköz vagy költségvetési sor céljaival, amelyből a finanszírozásuk történik.

A jelenlegi uniós vagyongazdálkodási alapok

A Bizottság eddig négy uniós vagyongazdálkodási alapot hozott létre:

- A BÊKOU Uniós Vagyonkezelési Alap, amelynek célja, hogy minden tekintetben támogassa a Közép-afrikai Köztársaság válságából való kilábalását és újjáépítési erőfeszítéseit. Létrehozásának időpontja 2014. július 15.
- A MADAD Uniós Vagyonkezelési Alap, amely a szíriai válság kezelésére szolgáló uniós regionális alap. Létrehozásának időpontja 2014. december 15.
- Az Afrikáért Uniós Vagyonkezelési Alap, amely az afrikai stabilitással és az irreguláris migráció okainak kezelésével foglalkozó európai uniós szükséghelyzeti alap. Létrehozásának időpontja 2015. november 12.
- A Kolumbiáért Uniós Vagyonkezelési Alap, amelynek célja a békemegállapodás végrehajtásának támogatása a konfliktus utáni korai helyreállítás és stabilizáció időszakában. Létrehozásának időpontja 2016. december 12.

Megbízás

A Bêkou Uniós Vagyonkezelési Alapot azzal a céllal hozták létre, hogy elősegítse a Közép-afrikai Köztársaság stabilizálását és újjáépítését. Az alapító megállapodás megfogalmazása szerint az alap fő célkitűzése „következetes és célzott támogatással növelni a lakosság veszélyeztetett csoportjainak rezilienciáját, minden szempontból támogatni a Közép-afrikai Köztársaság válságából való kilábalását és újjáépítését, összehangolni a rövid- és hosszú távú intézkedéseket, valamint segíteni a szomszédos országokat a válság következményeinek kezelésében”.

⁽¹⁰⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU, Euratom) 2018/1046 rendelete (2018. július 18.) az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról, az 1296/2013/EU, az 1301/2013/EU, az 1303/2013/EU, az 1304/2013/EU, az 1309/2013/EU, az 1316/2013/EU, a 223/2014/EU és a 283/2014/EU rendelet és az 541/2014/EU határozat módosításáról, valamint a 966/2012/EU, Euratom rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 193., 2018.7.30., 1. o.).

⁽¹¹⁾ A Tanács (EU) 2018/1877 rendelete.

Fő műveleti tevékenységek

Az uniós vagyonkezelői alap különböző donoroktól származó forrásokat egyesít programok elfogadott célkitűzések alapján történő finanszírozására. 2014. júliusi létrehozása óta a Békou Unió Vagyonkezelői Alap 22 programot fogadott el, és több mint 2,5 millió kedvezményezettet ért el. A program célja, hogy a 2013. évi válságot követően segítséget nyújtson a Közép-afrikai Köztársaság és annak lakossága számára. Konkrétan a Békou Unió Vagyonkezelői Alap célja az alapvető szolgáltatásokhoz (elsősorban az egészségügyhez, vízhez és az alapvető köztisztasághoz) való hozzáférés biztosítása, a gazdasági helyreállítás és a munkahelyteremtés támogatása, valamint a szociális kohézió és megbékélés elősegítése.

Irányítás

A Békou Unió Vagyonkezelői Alap irányítását az Európai Bizottság látja el, amely a két irányító szerv – a vagyonkezelői alap igazgatótanácsa és az operatív testület – titkárságaként is működik. A Békou Unió Vagyonkezelői Alap igazgatótanácsa és operatív bizottsága a donorok, a Bizottság és az Európai Parlament képviselőiből, a Közép-afrikai Köztársaság hatóságainak képviselőjéből és megfigyelőiből áll. Az igazgatótanács összetételére vonatkozó szabályokat és az uniós vagyonkezelői alap belső szabályzatát az uniós vagyonkezelői alapot alapító megállapodásban kell rögzíteni.

Az igazgatótanács fő feladata a vagyonkezelői alap átfogó stratégiájának kidolgozása és felülvizsgálata. Az operatív testület felelős az alap által finanszírozott tevékenységek kiválasztásáért, és felügyeli azok végrehajtását. Jóváhagyja továbbá az éves beszámolót és a vagyonkezelői alap által finanszírozott tevékenységekről szóló éves jelentést.

Finanszírozási források

A Békou Unió Vagyonkezelői Alap finanszírozása a donorok hozzájárulásaiból történik.

Éves beszámoló

A beszámolókészítés alapja

A jogi keretet és az éves beszámoló elkészítésének határidejét a Közép-afrikai Köztársaságért Európai Unió Vagyonkezelői Alap – a Békou Unió Vagyonkezelői Alap – létrehozásáról és belső szabályairól szóló megállapodás („alapító megállapodás”) határozza meg. Az alapító megállapodás értelmében az éves beszámolót a nemzetközi költségvetési számviteli standardokon (IPSAS) alapuló, a Bizottság számvitelért felelős tisztviselője által elfogadott számviteli szabályok (uniós számviteli szabályok) szerint készítik el.

Számvitelért felelős tisztviselő

A Bizottság számvitelért felelős tisztviselője az uniós vagyonkezelői alap számvitelért felelős tisztviselője. Ő felel a valamennyi uniós vagyonkezelői alapra egyaránt vonatkozó számviteli eljárások és a számlatükör meghatározásáért. A Bizottság belső ellenőre, az OLAF és a Számvevőszék ugyanolyan jogkörrel rendelkezik az uniós vagyonkezelői alapok felett, mint a Bizottság által végrehajtott más tevékenységek tekintetében. Az uniós vagyonkezelői alapokat évente független külső ellenőrzésnek kell alávetni.

Az éves beszámoló összetétele

Az éves beszámoló a január 1-jétől december 31-ig tartó időszakra vonatkozik, és magában foglalja a pénzügyi kimutatásokat és a költségvetés végrehajtásáról szóló jelentéseket. Míg a pénzügyi kimutatások és a kiegészítő megjegyzések eredményszemléletű elszámolás alapján készülnek, a költségvetés végrehajtásáról szóló jelentések elsősorban a készpénzmozgásokon alapulnak.

Az előzetes beszámólótól a mentesítésig

Az éves beszámolót független külső könyvvizsgálatnak vetik alá. A számvitelért felelős tisztviselő által készített előzetes éves beszámolót a következő év február 15-éig továbbítják az Operatív Bizottságnak, amely ezt követően továbbítja a gazdálkodó egység által közbeszerzési eljárást követően kiválasztott könyvvizsgáló társaságnak. A könyvvizsgálatot követően a számvitelért felelős tisztviselő elkészíti a végleges éves beszámolót, majd jóváhagyásra benyújtja az operatív bizottságnak (8.3.4(c) pont).

A Békou Unió Vagyonkezelői Alap éves beszámolóját konszolidálni kell az Európai Fejlesztési Alap éves beszámolójával.

A működés kiemelt eseményei

Az év során elért eredmények

Az EU az első vagyongazdálkodási alapját 2014 júliusában indította Békou néven (ami szangó nyelven reményt jelent), hogy segítséget nyújtson a Közép-afrikai Köztársaságnak és lakosságának a 2013-as válságot követően. A Békou Uniói Vagyongazdálkodási Alap célja az alapvető szolgáltatásokhoz (elsősorban az egészségügyhöz, a vízhez és az alapvető köztisztasághoz) való hozzáférés biztosítása, a vidékfejlesztés és a gazdasági helyreállítás támogatása, valamint a megbékélés elősegítése. Létrehozása óta a Békou Alap 22 programot finanszírozott, és az ország népességének több mint a felét érte el.

Annak ellenére, hogy 2019 februárjában békemegállapodást írtak alá, 2021-ben fokozódott a bizonytalanság és nőttek a humanitárius szükségletek, ami arra késztette az ENSZ Humanitárius Ügyeket Koordináló Hivatalát (OCHA), hogy „2015 óta nem látott humanitárius vészhelyzetről” beszéljen. A Békou Uniói Vagyongazdálkodási Alap ezen összetett és feszült helyzetben kihasználta a rugalmasságból és a változó körülményekhez való alkalmazkodóképességből adódó komparatív előnyeit. Emellett a Békou Alap továbbra is az egyetlen olyan alapvető eszköz, amely a humanitárius segítségnyújtás, a fejlesztés és a béke közötti igazi kapcsolat megteremtésével egyaránt javítja a lakosság és az állam ellenálló képességét.

A 2021. évi működés néhány kiemelt eseménye:

2020 decemberében döntés született a Békou Uniói Vagyongazdálkodási Alap második és utolsó, 2021. december 31-ig történő meghosszabbításáról. A Békou Uniói Vagyongazdálkodási Alap Afrikáért projektjeinek 2021. évi végrehajtását befolyásolta a biztonsági helyzet jelentős romlása. A 2020. decemberi általános választások megszervezését követően a lázadó csoportok koalíciója vitatta az eredményeket, és az erőszakos konfliktus áttért Közép-Afrika egész területére. Míg a fővárosban, Banguiban fennálló helyzet kevésbé veszélyes, a konfliktus jelentős biztonsági problémákat és belépési korlátozásokat okozott a legtöbb Békou-partner számára.

Bár a Békou Uniói Vagyongazdálkodási Alap 2020-ban elfogadott egy, a Közép-afrikai Köztársaságban a polgári védelem létrehozását támogató programot, a biztonsági és intézményi környezet már nem volt elég kedvező a program végrehajtásának megkezdéséhez. Következésképpen a 4 millió EUR összegű kötelezettségvállalást visszavonták, és egy, az ország délkeleti részének társadalmi-gazdasági fejlődését célzó programra (RELSUDE) csoportosították át.

A Covid19-világjárvány kezelése 2021-ben is folytatódott. Bár a világjárvány idén kevésbé jelentős hatást gyakorolt az Uniói Vagyongazdálkodási Alap működésére, az érvényben lévő egészségügyi intézkedések a folyamatban lévő konfliktus okozta zavarokkal párosulva megzavarták a még mindig nagyon törekeny intézményeket, és az országban romlottak az alapvető szolgáltatások. A segélyezés és a fejlesztés közötti híd szerepét betöltő Békou Uniói Vagyongazdálkodási Alap az Egészségügy III. és a WASH programokon keresztül továbbra is növekvő mértékben támogatta a kiszolgáltatott népességcsoportokat.

2021 végéig a Békou Uniói Vagyongazdálkodási Alap véglegesítette az összes kapott hozzájárulásra vonatkozó kötelezettségvállalásokat és szerződéseket, kivéve a nyomon követésre, értékelésre, ellenőrzésre és kommunikációra fenntartott forrásokat, amelyek az Uniói Vagyongazdálkodási Alap Afrikáért végrehajtási időszakának végéig, azaz 2025. december 31-ig köthetők le. Az év során további erőforrások kerültek sor a finanszírozási hiányok elkerülése érdekében, és az operatív bizottság megnövelte forrásait a következő ágazatokban: Víz és köztisztaság (4,5 millió EUR), Társadalmi-gazdasági fellendülés (5,38 millió EUR), Megbékélés II (1,45 millió EUR), Egészségügy III (0,34 millió EUR) és a FATC II technikai együttműködési eszköz (1,23 millió EUR).

Költségvetés és a költségvetés végrehajtása

Ami a bevételeket illeti, az uniói vagyongazdálkodási alap hozzájárulóinak felajánlásai 2021 végéig csaknem 310 millió EUR-t tettek ki. Ez 2020-hoz képest 1,89 millió EUR összegű növekedés. Valamennyi hozzájárulási igazolás beérkezett.

A fentiekben leírtaknak megfelelően a Békou Uniói Vagyongazdálkodási Alap keretében 2021-ben a meglévő intézkedések kiegészítéseként 13 millió EUR-t elkülönítéséről döntöttek. A cél a vízellátás és a higiénés körülmények, a társadalmi-gazdasági helyreállítás, az egészségügy és a megbékélés támogatása, valamint az Uniói Vagyongazdálkodási Alap technikai együttműködési eszköze finanszírozásának növelése volt. Amint azt az operatív tájékoztatók is ismertetik, ezek a kiegészítések a Közép-afrikai Köztársaság társadalmi-gazdasági és biztonsági helyzetében bekövetkezett változásokra adott válaszként stratégiai ágazatokra terjedtek ki, valamint támogatták a partnereket a Békou Vagyongazdálkodási Alapról az új Globális Európa eszközre való átállással összefüggésben hozott intézkedések fenntarthatóságának megszilárdítása érdekében.

Ami a szerződéseket illeti, a Békou Unió Vagyonkezelői Alap 2021-ben 7 új szerződést és 14 költségbővítési szerződésmódosítást írt alá, összesen közel 35 millió EUR összegben. Az új szerződések hozzájárulnak például az Egészségügyi Minisztérium és a Nőügyi Minisztérium számára biztosított technikai segítségnyújtás végrehajtásához, a közép-afrikai fiatalokat célzó projekten keresztül a megbékélési és társadalmi kohéziós programokhoz, a nemi alapú erőszak megelőzéséhez, valamint a városi területeken a professzionalizálás és a vállalkozói készségek előmozdítása révén az ország gazdasági fejlődéséhez.

Végül, de nem utolsósorban 2021-ben több mint 36 millió EUR-t fizettek ki; a folyósítások teljes összege így a Békou Unió Vagyonkezelői Alap létrehozása óta csaknem 233 millió EUR volt.

A tevékenységek hatása a pénzügyi kimutatásokban

A pénzügyi kimutatásokban az említett tevékenységek hatása leginkább a következő területeken nyilvánul meg:

- Működési kiadások: amelyek 938 ezer EUR-val csökkentek; az újjáépítési segélyekkel, a városfejlesztéssel és -kezeléssel, a szakképzéssel és a magánszektor fejlesztésével kapcsolatos kiadások azonban növekedtek, mivel a polgári védelem forrásait a társadalmi-gazdasági fejlődésre fordították.
- Előfinanszírozás: 5 924 ezer EUR-val csökkent, mivel a kevesebb aláírt új szerződés miatt kevesebb előleget fizettek ki (2021-ben 36 millió EUR értékű új szerződés és szerződésmódosítás a 2020. évi 53 millió EUR-hoz képest).
- Pénzügyi kötelezettségek: 14 671 ezer EUR-val csökkent, főként azért, mert a donoroktól befolyt hozzájárulások nem fedezik az éves kifizetéseket. Ez egyben a pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek csökkenését is eredményezte.

MÉRLEG

ezer EUR

	2021.12.31.	2020.12.31.
BEFEKTETETT ESZKÖZÖK		
Előfinanszírozás	214	2 418
	214	2 418
FORGÓESZKÖZÖK		
Előfinanszírozás	11 762	15 482
Visszterhes követelések és nem visszterhes behajtható követelések	4 446	5 340
Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek	3 792	7 339
	20 000	28 161
ESZKÖZÖK ÖSSZESEN	20 214	30 579
HOSSZÚ LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK		
Pénzügyi kötelezettségek	(3 167)	(17 838)
	(3 167)	(17 838)
RÖVID LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK		
Szállítói kötelezettségek	(2 847)	(795)
Elhatárolt költségek	(14 200)	(11 947)
	(17 047)	(12 741)
KÖTELEZETTSÉGEK ÖSSZESEN	(20 214)	(30 579)
NETTÓ ESZKÖZÖK	—	—

EREDMÉNYKIMUTATÁS

ezer EUR

	2021	2020
BEVÉTELEK		
Nem visszterhes ügyletekből származó bevétel		
Adománybevételek	46 995	47 889
Kiadások visszafizettetése	—	115
Összes bevétel	46 995	48 004
KIADÁSOK		
Működési kiadások	(46 021)	(46 959)
Finanszírozási költségek	(48)	(68)
Egyéb kiadások	(925)	(978)
Összes kiadás	(46 995)	(48 004)
AZ ÉV GAZDASÁGI EREDMÉNYE	—	—

CASH FLOW KIMUTATÁS

ezer EUR

	2021	2020
Az év gazdasági eredménye	—	—
Előfinanszírozás állományának (növekedése)/csökkenése	5 924	3 685
Visszterhes követelések és nem visszterhes behajtható követelések (növekedése)/csökkenése	894	(3 487)
Pénzügyi kötelezettségek növekedése/(csökkenése)	(14 671)	(11 889)
Szállítói kötelezettségek növekedése/(csökkenése)	2 052	784
Elhatárolt költségek növekedése/(csökkenése)	2 254	814
NETTÓ CASH FLOW	(3 547)	(10 093)
Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek nettó növekedése/(csökkenése)	(3 547)	(10 093)
Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek év eleji állománya	7 339	17 432
Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek év végi állománya	3 792	7 339

AZ AFRIKÁÉRT UNIÓS VAGYONKEZELŐI ALAP 2021. ÉVI PÉNZÜGYI KIMUTATÁSAI ⁽¹²⁾

⁽¹²⁾ Meg kell jegyezni, hogy a számadatok ezer euróra való kerekítése miatt a táblázatok néhány pénzügyi adata pontatlannak tűnhet.

HÁTTÉRINFORMÁCIÓK AZ AFRIKÁÉRT UNIÓS VAGYONKEZELŐI ALAPRÓL

Az uniós vagyongazdálkodási alapok általános háttere

Létrehozás

Az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról szóló rendelet (a költségvetési rendelet) ⁽¹³⁾ 234. és 235. cikkével és a 11. Európai Fejlesztési Alapra alkalmazandó pénzügyi szabályzat ⁽¹⁴⁾ 35. cikkével összhangban az Európai Bizottság jogosult külső tevékenységre képzett uniós vagyongazdálkodási alapokat létrehozni (a továbbiakban: uniós vagyongazdálkodási alapok). Az uniós vagyongazdálkodási alapokat válságokkal kapcsolatos szükséghelyzeti és szükséghelyzet utáni intézkedések, illetve tematikus intézkedések végrehajtása céljából alapítják, más donorokkal kötött megállapodások útján.

Az uniós vagyongazdálkodási alapokat az Európai Bizottság hozza létre egy határozattal, miután konzultált az Európai Parlamenttel és a Tanáccsal, vagy megkapta azok jóváhagyását. A határozat magában foglalja a többi donorral kötött alapító megállapodást is.

Az uniós vagyongazdálkodási alapok csak akkor hozhatók létre és hajthatók végre, ha az alábbi feltételek teljesülnek:

- az uniós intézkedés hozzáadott értéket képvisel: az uniós vagyongazdálkodási alapok céljai, különösen terjedelmük vagy lehetséges hatásaik miatt, uniós szinten jobban megvalósíthatók, mint tagállami szinten, és ha a már meglévő finanszírozási eszközök felhasználása nem lenne elegendő az uniós szakpolitikai célkitűzések megvalósításához,
- az uniós vagyongazdálkodási alapok politikai láthatóságot adnak az Uniónak és igazgatási előnyökkel járnak, valamint jobb uniós kontrollt tesznek lehetővé az Unió és az egyéb donorok hozzájárulásainak kockázata és kifizetése tekintetében,
- az uniós vagyongazdálkodási alapok nem hozhatók létre, ha csupán más létező finanszírozási csatornák vagy hasonló eszközök megkésztetését jelentik, kiegészítő jelleg nélkül,
- az uniós vagyongazdálkodási alapok céljait összhangba kell hozni azon uniós eszköz vagy költségvetési sor céljaival, amelyből a finanszírozásuk történik.

A jelenlegi uniós vagyongazdálkodási alapok

A Bizottság eddig négy uniós vagyongazdálkodási alapot hozott létre:

- A BÊKOU Uniós Vagyongazdálkodási Alap, amelynek célja, hogy minden tekintetben támogassa a Közép-afrikai Köztársaság válságból való kilábalását és újjáépítési erőfeszítéseit. Létrehozásának időpontja 2014. július 15.
- A MADAD Uniós Vagyongazdálkodási Alap, amely a szíriai válság kezelésére szolgáló uniós regionális alap. Létrehozásának időpontja 2014. december 15.
- Az Afrikáért Uniós Vagyongazdálkodási Alap, amely az afrikai stabilitással és az irreguláris migráció okainak kezelésével foglalkozó európai uniós szükséghelyzeti alap. Létrehozásának időpontja 2015. november 12.
- A Kolumbiáért Uniós Vagyongazdálkodási Alap, amelynek célja a békemegállapodás végrehajtásának támogatása a konfliktus utáni korai helyreállítás és stabilizáció időszakában. Létrehozásának időpontja 2016. december 12.

Megbízás

Az Afrikáért Uniós Vagyongazdálkodási Alap fő célkitűzése a stabilitás összes vetületének támogatása és a migrációkezelés javítása, valamint a destabilizációt, a lakosság lakhelyelhagyásra kényszerítését és az irreguláris migrációt kiváltó okok kezelése, különösen a reziliencia, a gazdasági lehetőségek és az esélyegyenlőség, a biztonság és a fejlődés előmozdításával és az emberi jogok megsértése elleni küzdelemmel.

Fő műveleti tevékenységek

Az uniós vagyongazdálkodási alap különböző donoroktól származó forrásokat egyesít egy intézkedés elfogadott célkitűzések alapján történő finanszírozására. Az Afrikáért Uniós Vagyongazdálkodási Alap három jelentős földrajzi területen működik, nevezetesen a Száhel-övezetben és a Csád-tó térségében, Afrika szarván, valamint Észak-Afrikában. A vagyongazdálkodási alap projektjeinek eseti alapon a támogatásra jogosult országokkal szomszédos országok is lehetnek a kedvezményezettjei. A vagyongazdálkodási alap korlátozott időtartamra jött létre annak érdekében, hogy rövid és középtávú választ adjon a régió kihívásaira.

⁽¹³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU, Euratom) 2018/1046 rendelete.

⁽¹⁴⁾ A Tanács (EU) 2018/1877 rendelete.

Irányítás

Az Afrikáért Unió Vagyonkezelői Alap irányítását az Európai Bizottság látja el, amely a két irányító szerv – a vagyonkezelői alap igazgatótanácsa és az operatív testület – titkárságaként is működik. Az Afrika Alap igazgatótanácsa és operatív bizottsága a donorok és a Bizottság képviselőiből, illetve a nem hozzájáruló uniós tagállamok, a jogosult országok hatóságai és a regionális szervezők képviselőiből mint megfigyelőkből áll. Az igazgatótanács összetételére vonatkozó szabályokat és az uniós vagyonkezelői alap belső szabályzatát az uniós vagyonkezelői alapot alapító megállapodásban kell rögzíteni.

Az igazgatótanács fő feladata a vagyonkezelői alap átfogó stratégiájának kidolgozása és felülvizsgálata. Az operatív testület felelős az alap által finanszírozott tevékenységek kiválasztásáért, és felügyeli azok végrehajtását. Jóváhagyja továbbá az éves beszámolót és a vagyonkezelői alap által finanszírozott tevékenységekről szóló éves jelentést.

Finanszírozási források

Az Afrikáért Unió Vagyonkezelői Alap finanszírozása a donorok hozzájárulásaiból történik.

Éves beszámoló

A beszámolókészítés alapja

A jogi keretet és az éves beszámoló elkészítésének határidejét az afrikai stabilitással és az irreguláris migráció okainak kezelésével foglalkozó szükséghelyzeti alap létrehozásáról és belső szabályairól szóló megállapodás („alapító megállapodás”) határozza meg. Az alapító megállapodás értelmében az éves beszámolót a nemzetközi költségvetési számviteli standardokon (IPSAS) alapuló, a Bizottság számvitelért felelős tisztviselője által elfogadott számviteli szabályok (uniós számviteli szabályok) szerint készítik el.

Számvitelért felelős tisztviselő

Az alapító megállapodás értelmében a Bizottság számvitelért felelős tisztviselője a vagyonkezelői alap számvitelért felelős tisztviselője.

Az éves beszámoló összetétele

Az éves beszámoló a január 1-jétől december 31-ig tartó időszakra vonatkozik, és magában foglalja a pénzügyi kimutatásokat és a költségvetés végrehajtásáról szóló jelentéseket. Míg a pénzügyi kimutatások és a kiegészítő megjegyzések eredményszemléletű elszámolás alapján készülnek, a költségvetés végrehajtásáról szóló jelentések elsősorban a készpénzmozgásokon alapulnak.

Az előzetes beszámolótól a mentesítésig

Az éves beszámolót független külső könyvvizsgálatnak vetik alá. A számvitelért felelős tisztviselő által készített előzetes éves beszámolót a következő év február 15-éig továbbítják az Operatív Bizottságnak, amely ezt követően továbbítja a gazdálkodó egység által közbeszerzési eljárást követően kiválasztott könyvvizsgáló társaságnak. A könyvvizsgálatot követően a számvitelért felelős tisztviselő elkészíti a végleges éves beszámolót, majd jóváhagyásra benyújtja az operatív bizottságnak.

Az Afrikáért Unió Vagyonkezelői Alap éves beszámolóját konszolidálni kell az Európai Fejlesztési Alap éves beszámolójával.

A működés kiemelt eseményei

Az év során elért eredmények

A 2021. év volt az utolsó olyan év, amelynek során az Afrikáért Unió Vagyonkezelői Alap pénzügyi kötelezettségvállalásokat tehetett, beleértve új intézkedések vagy költségvetési kiegészítések jóváhagyását, továbbá új szerződések aláírását vagy a meglévők módosítását. Az Afrikáért Unió Vagyonkezelői Alap programjainak végrehajtása 2022-től 2025 végéig folytatódik.

2021 folyamán az Afrikáért Unió Vagyonkezelői Alap azt is bizonyította, hogy gyors és hatékony végrehajtási eszköz, amely megkönnyíti a három régió afrikai partnerországaival folytatott szakpolitikai párbeszédet, innovatív megközelítéseket alkalmaz, és kézzelfogható eredményeket hoz a három régióban (Szahel és Csád-tó, Afrika szarva és Észak-Afrika).

Az Afrikáért Unió Vagyonkezelői Alap az uniós tagállamok fejlesztési ügynökségeivel, az ENSZ szervezeteivel, a nem kormányzati szervezetekkel és a partnerországokkal való partnerségi együttműködés keretében megszilárdította az elért eredményeit, továbbá a három régióban összesen 242,6 millió EUR értékben néhány új programot és nagy számú költségvetési kiegészítést hagytak jóvá. Ennek következtében a jóváhagyott programok száma 248, amelyhez 4 keretközi program csatlakozik, a teljes operatív költségvetés pedig meghaladja a 4 935,1 millió EUR-t. 2021-ben több mint 367 millió EUR értékű új operatív szerződést írtak alá a végrehajtó partnerekkel, amelynek következtében az aláírt szerződések összértéke meghaladja a 4 918 millió EUR-t. Az operatív kifizetések összege 2021 végéig összesen körülbelül 3 739 millió EUR volt.

Az Afrikáért Unió Vagyonkezelői Alap 2021-ben további erőfeszítéseket tett a kettős célkitűzésének teljesítésére, vagyis arra, hogy a Száhel-övezetben és a Csád-tó térségében, Afrika szarván, valamint Észak-Afrikában előmozdítsa a stabilitást, ugyanakkor kezelje azokat az okokat, amelyek a lakosságot lakhelyelhagyásra kényszerítik és irreguláris migrációt okoznak. Az Afrikáért Unió Vagyonkezelői Alap továbbra is kiegyensúlyozott megközelítést alkalmazott az irreguláris migráció okozta kihívások kezelésére, az EU és Afrika kölcsönös érdekeit szem előtt tartva. Ilyen érdek például a migráncscsempészség és az emberkereskedelem elleni küzdelem, továbbá a migránsok származási országba való önkéntes visszatérésének és tartós visszailleszkedésének a támogatása.

Az elmúlt évben az Afrikáért Unió Vagyonkezelői Alap további 3,5 millió EUR-t kapott egy uniós tagállamtól. Ennek eredményeként a 2021. december 31-i állapot szerint az Afrikáért Unió Vagyonkezelői Alap számára felajánlott erőforrások összesen több mint 5 061,7 millió EUR-t tettek ki, amelyből 623,2 millió EUR-t az uniós tagállamok és egyéb támogatók (Egyesült Királyság, Norvégia és Svájc) ajánlottak fel.

A korábbi évekhez hasonlóan a nyomonkövetési és értékelési rendszerekből származó, a Száhel-övezetre és a Csád-tó térségére, valamint az Afrika szarvára vonatkozó jelentések (elérhető az Afrikáért Unió Vagyonkezelői Alap weboldalán) továbbra is azt tükrözték, hogy az Afrikáért Unió Vagyonkezelői Alap különféle tevékenységi területeken konkrét eredményeket ért el. Az észak-afrikai régió nyomonkövetési és értékelési rendszere (az Afrikáért Unió Vagyonkezelői Alap honlapján elérhető) nyomonkövetési jelentéseket készített, amelyek célja annak elemzése, hogy az Unió Vagyonkezelői Alapból finanszírozott programok az észak-afrikai régióban hogyan járulnak hozzá az Afrikáért Unió Vagyonkezelői Alap stratégiai prioritásaihoz.

Javult az elszámoltathatóság és az átláthatóság a jobb kommunikációnak köszönhetően, ideértve az Afrikáért Unió Vagyonkezelői Alap honlapjának rendszeres frissítéseit, a közösségi médiában megjelenő posztok közzétételét és kommunikációs események szervezését.

2021-ben a Száhel-övezet és a Csád-tó térségének biztonsági helyzete a banditák és a közösségek közötti feszültségek fokozódásával tovább romlott. Folytatódott a nem állami fegyveres csoportok által elkövetett erőszak, és közel 10 000 halálos áldozatot regisztráltak a régióban elkövetett több mint 3 600 erőszakos támadás során. A tartós erőszak és az éghajlattal kapcsolatos szélsőséges események további tömeges lakóhelyelhagyásokhoz vezettek. A súlyos éghajlati viszonyok miatt a régiót aszályok és áradások is sújtották, ami nagy mértékben bizonytalanná tette az élelmiszer-ellátást. Emellett a régió kormányai által a Covid19 terjedésének megfékezése érdekében hozott intézkedések az élelmiszer-termelés csökkenéséhez, az infláció fokozódásához és a humanitárius segítségnyújtás további korlátozásához vezettek, súlyosbítva az emberek kiszolgáltatottságát. Ennek fényében az Afrikáért Unió Vagyonkezelői Alap operatív bizottsága 3 új programot és 6 költségvetési kiegészítést hagyott jóvá összesen 75,9 millió EUR összegben (ebből 73,4 millió EUR összegű új forrás, 0,7 millió EUR visszavont kötelezettségvállalás és 1,8 millió EUR visszafizetett összeg). Az év során az Afrikáért Unió Vagyonkezelői Alap további konkrét és látható eredményeket ért el a négy stratégiai célkitűzés keretében, miközben folytatja stabilizációs erőfeszítéseit.

2021-ben az Afrikáért Unió Vagyonkezelői Alap Afrika szarván továbbra is a stabilitás és a reziliencia valamennyi aspektusának támogatására irányuló átfogó megközelítést alkalmazta, miközben a lehető legnagyobb mértékben kihasználta rugalmasságát a Covid19-világjárvány növekvő negatív hatásainak kezelése érdekében. A régióban kialakult súlyosabb konfliktushelyzet és a világjárvány okozta zavarok ellenére a végrehajtó partnerek mozgósítása lehetővé tette, hogy az Afrikáért Unió Vagyonkezelői Alap mind a négy konkrét célkitűzése tekintetében – az előző években végzett munkával összhangban – fontos mérföldköveket érjenek el. 2021-ben egy új program és 22 költségvetési kiegészítés jóváhagyására került sor, összesen 158,2 millió EUR értékben. Annak érdekében, hogy az Afrikáért Unió Vagyonkezelői Alap keretében nyújtott finanszírozást a szerződéskötési időszak 2021. december 31-i lejártá előtti műveletekre maximálisan fel lehessen használni, a meglévő programok fel nem használt forrásaiból összesen 136,7 millió EUR-t visszavontak, és 16,8 millió EUR-t visszafizetettek (főként az eritreai projektekre korábban elkülönített forrásokból). Ezeket a forrásokat teljes egészében újból lekötötték, főként más meglévő programok költségvetési kiegészítése útján.

2021-ben az Afrikáért Unió Vagyonkezelői Alapnak továbbra is átfogó választ kellett adnia az észak-afrikai régió kihívásaira az életmentés, a leginkább kiszolgáltatott helyzetben lévők védelme, a befogadó közösségek támogatása, a biztonságos és szervezett mobilitás lehetőségeinek biztosítása és a Covid19-világjárvány következményeinek kezelése érdekében. Az észak-afrikai keret továbbra is az Unió Vagyonkezelői Alap stratégiai testülete által elfogadott stratégiai prioritások mentén működött, ideértve a migráció irányításának javítását célzó támogatást; a munkaerő-migráció és -mobilitás támogatását, a kiszolgáltatott helyzetben lévő migránsok, az önkéntes hazatérés és a fenntartható reintegráció védelmét, a közösség stabilizálását, és az integrált határigazgatást. 2021-ben nem fogadtak el új intézkedéseket, de a

meglévő intézkedésekhez több költségvetési kiegészítést hagytak jóvá összesen 8,55 millió EUR értékben. Emellett több folyamatban lévő programot is módosítottak annak érdekében, hogy visszavonják a fel nem használt forrásokat, és azokat más, azonosított szükségletekkel rendelkező, folyamatban lévő programokra csoportosítsák át, így az új kötelezettségvállalások a visszavont/átcsoportosított pénzeszközök nélkül 7,45 millió EUR-t tesznek ki.

Költségvetés és a költségvetés végrehajtása

2021-ben a kötelezettségvállalások teljes összege 112 millió EUR-t ért el a 2020. évi 740 millió EUR-hoz képest. 2021-ben összesen további nettó 358 millió EUR összegre kötöttek szerződést a 2020. évi 1,1 milliárd EUR-hoz képest. A beszámolási időszakban a kifizetések elérték a 748 millió EUR-t, ami 304 millió EUR-val alacsonyabb volt, mint 2020-ban.

2021-ben a teljes költségvetés-végrehajtás elérte a rendelkezésre álló kötelezettségvállalási előirányzatok 99,61 %-át.

2021-ben a Száhel-övezetre és a Csád-tóra vonatkozó keretben három új programot és hat költségvetési kiegészítést hagytak jóvá összesen 75,9 millió EUR értékben (ebből 73,4 millió EUR új forrás volt). Annak érdekében, hogy az Afrikáért Uniós Vagyonkezelői Alap keretében nyújtott finanszírozást a szerződéskötési időszak 2021. december 31-i lejáta előtti műveletekre maximálisan fel lehessen használni, 0,7 millió EUR-t visszavontak, és 1,8 millió EUR-t visszafizetettek, amelynek teljes összegét kiegészítések formájában újraallokálták.

Az Afrika szarva térség tekintetében egy új program és 22 költségvetési kiegészítés jóváhagyására került sor, összesen 158,2 millió EUR értékben. Annak érdekében, hogy az Afrikáért Uniós Vagyonkezelői Alap keretében nyújtott finanszírozást a szerződéskötési időszak 2021. december 31-i lejáta előtti műveletekre maximálisan fel lehessen használni, meglévő programok fel nem használt forrásaiból 136,7 millió EUR-t visszavontak, és 16,8 millió EUR-t visszafizetettek, amelynek teljes összegét főleg más, meglévő projektekhez kapcsolódó kiegészítések formájában újraallokálták.

Az észak-afrikai régióban 2021-ben új programokat nem, hanem több, összesen 8,5 millió EUR összegű költségvetési kiegészítést fogadtak el. Az Afrikáért Uniós Vagyonkezelői Alap által a szerződéskötési időszak 2021. december 31-i lejáta előtti műveletekhez nyújtott finanszírozás felhasználásának maximalizálása érdekében 1,1 millió EUR-t visszavontak és más, azonosított szükségletekkel rendelkező programokra csoportosítottak át.

Mivel 2021. december 31-én véget ért az Uniós Vagyonkezelői Alap keretében az operatív szerződések megkötésére rendelkezésre álló időszak (az olyan adminisztratív tevékenységekre vonatkozó szerződések kivételével, mint az értékelés, az ellenőrzés és a kommunikáció), a három keretben ezeket a forrásokat visszavonták és újraallokálták; ezt követően ezek a források a kiszolgáltatók helyzetben lévő népesség szükségleteinek kielégítését szolgálták.

A Covid19-re adott válaszok

2021-ben a Covid19-világjárvány továbbra is jelentős hatást gyakorolt az Afrikáért Uniós Vagyonkezelői Alap kedvezményezett országaira. Az Afrikáért Uniós Vagyonkezelői Alap további finanszírozást irányzott elő annak érdekében, hogy reagálni tudjon a hatálya alá tartozó három régióban a Covid19-járványra.

A Száhel-övezetben/a Csád-tó térségében 2021-ben kevesebb forrást irányoztak elő a Covid19-cel összefüggő kezelésre, tesztelésre és veszélyhelyzeti reagálásra. Például a 2021 első felében támogatott személyek 98 %-a részesült elsődlegesen nem orvosi vagy egyéni védőeszközök biztosítására irányuló támogatásban, például megelőző tevékenységek vagy társadalmi-gazdasági mérséklési intézkedések keretében.

Afrika szarván a Covid19-világjárvány jelentős negatív hatást gyakorolt a régió gazdasági tevékenységeire, többek között a háztartások jövedelmére, a növénytermesztésre és az állattenyésztésre, az értékesítésre és az élelmiszeráramokra. Súlyosította továbbá az illegális migráció meglévő kockázatait és hatásait a fokozott védelmi aggályok, például a visszaélés, a nemi alapú erőszak, a kizsákmányolás, az emberkereskedelem, az embercsempészet és az önkényes fogva tartás miatt. Az Uniós Vagyonkezelői Alap támogatásával 2021 első félévében jelentősen nőtt azoknak a száma, akik jobban hozzá tudtak férni a Covid19-cel kapcsolatos alapvető szociális ellátásokhoz, például a szolgáltatásokhoz és a képzéstanulmányokhoz. 2021-ben a projekttevékenységek a Covid19-cel kapcsolatos 2020-as megelőzési és figyelemfelkeltő kampányoktól a gazdasági támogatásra való összpontosítás felé mozdultak el. Az Afrikáért Uniós Vagyonkezelői Alap 2021-ben közel 6 millió, a Covid19-cel kapcsolatos eszközt biztosított a szükséges források Covid19-re való reagálási célokra történő átcsoportosítása vagy új programok révén.

2021-ben a Covid19-világjárvány az észak-afrikai régió gazdaságaira is kedvezőtlen hatást gyakorolt, súlyosítva a kiszolgáltatók helyzetben lévő lakosság megélhetésének biztosításával kapcsolatos jelenlegi nehézségeket, és fokozva a szükséghelyzeti támogatástól való függőséget. A keret 34,1 millió EUR-t mozgósított, amellyel közel 195 000 kiszolgáltató helyzetben lévő férfit, nőt és gyermeket támogatott a régióban, és több mint 500 000 egységnyi Covid19-hez kapcsolódó felszerelést szállított kulcsfontosságú laboratóriumokba és a karanténnal érintett helyszínekre.

A tevékenységek hatása a pénzügyi kimutatásokban

A pénzügyi kimutatásokban az említett tevékenységek hatása leginkább a következő területeken nyilvánul meg:

- Előfinanszírozás: 159 078 ezer EUR-val csökkent, mivel a kevesebb aláírt új szerződés miatt kevesebb előleget fizettek ki.
- Működési kiadások: meglehetősen stabil maradt, csupán kis mértékben, 30 430 ezer EUR-val csökkent. A romló biztonsági helyzet és a jelenlegi Covid19-világjárvány ellenére a vagyongazdálkodási alap folytatta tevékenységét, különösen a világjárvány negatív hatásai elleni küzdelem, valamint a stabilitás előmozdítása és a migráció kiváltó okainak kezelése érdekében.
- Pénzügyi kötelezettségek: 23 142 ezer EUR-val csökkent, főként azért, mert a befolyt hozzájárulások nem voltak elegendőek az adományozók nettó költségeinek fedezésére. Ennek ellenére a pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek értéke 121 788 ezer EUR-val emelkedett, mivel a befolyt hozzájárulások magasabbak voltak, mint az éves kifizetések.

MÉRLEG

ezer EUR

	2021.12.31.	2020.12.31.
BEFEKTETETT ESZKÖZÖK		
Előfinanszírozás	55 305	92 655
	55 305	92 655
FORGÓESZKÖZÖK		
Előfinanszírozás	437 657	559 386
Visszterhes követelések és nem visszterhes behajtható követelések	45 339	6 346
Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek	179 759	57 971
	662 755	623 703
ESZKÖZÖK ÖSSZESEN	718 061	716 359
HOSSZÚ LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK		
Pénzügyi kötelezettségek	(525 530)	(546 379)
	(525 530)	(546 379)
RÖVID LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK		
Szállítói kötelezettségek	(53 143)	(45 377)
Elhatárolt költségek	(139 388)	(124 602)
	(192 531)	(169 979)
KÖTELEZETTSÉGEK ÖSSZESEN	(718 061)	(716 359)
NETTÓ ESZKÖZÖK	—	—

EREDMÉNYKIMUTATÁS

ezer EUR

	2021	2020
BEVÉTELEK		
Nem visszterhes ügyletekből származó bevétel		
Kiadások visszafizettetése	16	—
Adománybevételek	871 456	921 014
	871 472	921 014
Visszterhes ügyletekből származó bevétel		
Pénzügyi bevétel	131	—
Visszterhes ügyletekből származó egyéb bevétel	16 340	2 883
	16 471	2 883
Összes bevétel	887 943	923 897
KIADÁSOK		
Működési kiadások	(856 291)	(889 014)
Finanszírozási költség	(550)	(518)
Egyéb kiadások	(31 103)	(34 365)
Összes kiadás	(887 943)	(923 897)
AZ ÉV GAZDASÁGI EREDMÉNYE	—	—

CASH FLOW KIMUTATÁS

ezer EUR

	2021	2020
Az év gazdasági eredménye	—	—
Működési tevékenységek		
Előfinanszírozás állományának (növekedése)/csökkenése	159 078	(184 933)
Visszterhes követelések és nem visszterhes behajtható követelések (növekedése)/csökkenése	(38 992)	12 125
Pénzügyi kötelezettségek növekedése/(csökkenése)	(20 849)	161 968
Szállítói kötelezettségek növekedése/(csökkenése)	7 765	19 408
Elhatárolt költségek növekedése/(csökkenése)	14 786	22 488
NETTÓ CASH FLOW	121 788	31 056
Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek nettó növekedése/(csökkenése)	121 788	31 056
Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek év eleji állománya	57 971	26 915
Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek év végi állománya	179 759	57 971

AZ EFA ÉS AZ UNIÓS VAGYONKEZELŐI ALAPOK ÖSSZEVONT PÉNZÜGYI BESZÁMOLÓJA ⁽¹⁵⁾

⁽¹⁵⁾ Meg kell jegyezni, hogy a számadatok millió euróra való kerekítése miatt a táblázatok néhány pénzügyi adata pontatlannak tűnhet.

ÖSSZEVONT MÉRLEG

millió EUR

	2021.12.31.	2020.12.31. (*)
BEFEKTETETT ESZKÖZÖK		
Pénzügyi eszközök	39	33
Előfinanszírozás (*)	726	965
Visszterhes követelések	4	3
	770	1 002
FORGÓESZKÖZÖK		
Előfinanszírozás	1 902	1 930
Visszterhes követelések és nem visszterhes behajtható követelések	85	152
Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek	1 177	793
	3 164	2 875
ESZKÖZÖK ÖSSZESEN	3 934	3 877
HOSSZÚ LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK		
Pénzügyi kötelezettségek	(154)	(173)
	(154)	(173)
RÖVID LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK		
Szállítói kötelezettségek	(557)	(661)
Passzív időbeli elhatárolások	(1 162)	(1 664)
	(1 719)	(2 325)
KÖTELEZETTSÉGEK ÖSSZESEN	(1 873)	(2 498)
NETTÓ ESZKÖZÖK	2 061	1 379
FORRÁSOK ÉS TARTALÉKOK		
Valósérték-tartalék	—	(5)
Aktív EFA-k lehívott tőkéje	62 643	58 986
Lezárt EFA-k áthozott lehívott tőkéje	2 252	2 252
Előző évek áthozott gazdasági eredménye	(59 860)	(55 111)
Az év gazdasági eredménye	(2 974)	(4 744)
NETTÓ ESZKÖZÖK	2 061	1 379

(*) Elírás miatt az EFA 2020. évi összevont pénzügyi beszámolója vagyonekezelői alapok hozzájárulásai címen 2 millió EUR negatív összeget tartalmazott, amelyeket tévesen tüntettek fel a mérlegben. Az EFA 2021. évi összevont pénzügyi beszámolójában ezt a jelentéstételi hibát kijavították, és az e kimutatásokban szereplő 2020. évi egyenlegek összhangban vannak a próbamérleggel.

ÖSSZEVONT EREDMÉNYKIMUTATÁS

millió EUR

	2021	2020
BEVÉTELEK		
Nem visszterhes ügyletekből származó bevétel		
<i>Behajtási tevékenységek</i>	27	92
<i>Bevétel a vagyonkezelői alapba fizetett adományokból</i>	272	296
	300	388
Visszterhes ügyletekből származó bevétel		
<i>Pénzügyi bevétel</i>	(25)	6
<i>Egyéb bevétel</i>	90	40
	64	46
Összes bevétel	364	434
KIADÁSOK		
<i>Támogatási eszközök</i>	(2 218)	(3 935)
<i>A vagyonkezelői alap által végrehajtott kiadások</i>	(902)	(936)
<i>Társfinanszírozási kiadások</i>	(19)	(53)
<i>Finanszírozási költségek</i>	(21)	(22)
<i>Egyéb kiadások</i>	(178)	(232)
Összes kiadás	(3 338)	(5 178)
AZ ÉV GAZDASÁGI EREDMÉNYE	(2 974)	(4 744)

ÖSSZEVONT CASH FLOW KIMUTATÁS

	millió EUR	
	2021	2020
Az év gazdasági eredménye	(2 974)	(4 744)
Működési tevékenységek		
Tőkenövekedés – hozzájárulások	3 657	4 177
A vagyongkezelői alapokba fizetett hozzájárulások (növekedése)/csökkenése	—	
Előfinanszírozás állományának (növekedése)/csökkenése	266	(210)
Visszterhes követelések és nem visszterhes behajtható követelések (növekedése)/csökkenése	66	(9)
Pénzügyi kötelezettségek növekedése/(csökkenése)	(19)	6
Szállítói kötelezettségek növekedése/(csökkenése)	(104)	119
Passzív időbeli elhatárolások növekedése/(csökkenése)	(502)	232
Egyéb nem készpénzes mozgások	—	(3)
Befektetési tevékenységek		
Értékesíthető pénzügyi eszközök (növekedése)/csökkenése (*)	(7)	2
NETTÓ CASH FLOW	384	(431)
Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek nettó növekedése/(csökkenése)	384	(430)
Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek év eleji állománya	793	1 223
Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek év végi állománya	1 177	793
(*) A 2020. évi adat az értékesíthető pénzügyi eszköz (növekedésére)/csökkenésére vonatkozik.		

ÖSSZEVONT KIMUTATÁS A NETTÓ ESZKÖZÁLLOMÁNY VÁLTOZÁSAIRÓL

millió EUR

	Aktív EFA-k tőkéje (A)	Aktív EFA-k le nem hívott forrásai (B)	Aktív EFA-k lehívott tőkéje (C) = (A)–(B)	Eredménytar- talék (D)	Lezárt EFA-k áthozott lehívott alaptőkéje (E)	Valósérték- tartalék (F)	Összes nettó eszköz (C)+(D)+(E)+(F)
EGYENLEG 2019.12.31-ÉN	73 264	18 455	54 809	(55 111)	2 252	(2)	1 948
Valósérték-változások						(3)	(3)
Tőkenövekedés – hozzájárulások (*)	(223)	(4 400)	4 177	—	—		4 177
Az év gazdasági eredménye	—	—	—	(4 744)	—		(4 744)
EGYENLEG 2020.12.31-ÉN	73 041	14 055	58 986	(59 854)	2 252	(5)	1 379
A felülvizsgált EAR 11 hatása	—	—	—	(5)		5	
Egyenleg 2021.1.1-jén	73 041	14 055	58 986	(59 860)	2 252	—	1 379
Tőkenövekedés – hozzájárulások	(43)	(3 700)	3 657				3 657
Az év gazdasági eredménye			—	(2 974)			(2 974)
EGYENLEG 2021.12.31-ÉN	72 998	10 355	62 643	(62 834)	2 252	—	2 061

(*) 2020-ban a tagállamoknak nyújtott hozzájárulásokról és visszatérítésekről külön sorban számoltak be. A kimutatás és az EFA nettó eszközállomány változásait bemutató tábla összehangolása érdekében ez a két sor összevonásra került.

EFA-JELENTÉS A PÉNZÜGYI VÉGREHAJTÁSRÓL

TARTALOMJEGYZÉK

	<i>Oldal</i>
1. HÁTTÉR	75
1.1 KORÁBBI EFA-K	75
1.2 10. ÉS 11. EFA	76
2. PÉNZÜGYI VÉGREHAJTÁS	77
2.1 PÉNZÜGYI EREDMÉNY	77
2.2 BEVÉTELEK	84
2.3 OPERATÍV KIADÁSOK ÉS EGYEDI PROGRAMOK	85
3. FOGALOMTÁR	96

1. HÁTTÉR

Az 1959-ben elindított Európai Fejlesztési Alap az Unió fő eszköze az afrikai, karibi és csendes-óceáni (AKCS) államokkal és a tengerentúli országokkal és területekkel (TOT) folytatott fejlesztési együttműködés támogatására. A megállapodás elsődleges célja a szegénység csökkentése, hosszabb távon pedig teljes felszámolása.

Az EFA-t a tagállami képviselők belső megállapodása hozta létre, irányításáért egy külön bizottság felelős. Az EFA forrásai az uniós tagállamok eseti hozzájárulásai; a tagállamok döntenek az alap számára (ötéves időszak alatt) allokált teljes összegekről. E hozzájárulásokon felül a tagállamok társfinanszírozási megállapodást is köthetnek az EFA-val, valamint önkéntes alapon egyéb pénzügyi hozzájárulást is fizethetnek az alapnak. Az EFA-forrásokból finanszírozott műveletek pénzügyi végrehajtásáért az Európai Bizottság felelős. Az Európai Beruházási Bank kezeli a beruházási keretet.

Az EFA egy többéves jelleggel működő alap. Az egyes EFA-k időtartama mintegy öt év, és mindegyikükre külön pénzügyi szabályzat vonatkozik, amely minden egyes EFA esetében előírja pénzügyi kimutatások összeállítását. Ennek megfelelően minden EFA esetében külön pénzügyi kimutatás készül a források Bizottság által kezelt részéről.

A legutolsó, 11. EFA-t (2014–2020) létrehozó belső megállapodás 2015. március 1-jén lépett hatályba. 2021 óta az AKCS-országokkal történő együttműködés a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz (NDICI) részét képezi. Az EFA keretében finanszírozott, folyamatban lévő projektek végrehajtása azonban a vonatkozó EFA-jogalap keretében folytatódik.

Ez a jelentés a 11. EFA pénzügyi szabályzatának⁽¹⁶⁾ 39. cikkével összhangban készült. A jelentés azokra a fontos eseményekre összpontosít, amelyek jelentős hatást gyakoroltak a 2021. évi pénzügyi végrehajtásra.

Mivel a korábbi EFA-k keretében nincsenek folyamatban lévő műveletek⁽¹⁷⁾, ez a jelentés csak a 10. és 11. EFA adatait tartalmazza (kivéve, ha máshol ennek ellenkezőjét említjük).

1.1 KORÁBBI EFA-K

6. ÉS 7. EFA

A 6. EFA 2006-ban, a 7. EFA pedig 2008-ban zárult le.

8. ÉS 9. EFA

2019-ben a Bizottság lezárta a 8. EFA projektjeinek fennmaradó lezáratlan tranzakcióit. A 9. EFA-ra vonatkozó belső megállapodás 1. cikke (2) bekezdése b) pontjának megfelelően a korábbi EFA-k egyenlegeit és visszavont kötelezettségvállalásait átcsoportosították a 9. EFA-ba.

2021-ben került sor a 8. EFA pénzügyi és operatív lezárására, a kiadások teljes összege 10 374 millió EUR volt. A Bizottság a Tanácshoz 2021 októberében benyújtott közleményében bejelentette a tagállamoknak a 8. EFA lezárását. A lezárást ez a jelentés is tükrözi.

A 8. EFA valamennyi tevékenységét lezárták, az EFA-számlákon minden ellenőrzést és kontrollt elvégeztek, valamint minden szerződést és pénzügyi határozatot lezártak. Az operatív lezárást követően még nyitott valamennyi visszafizetési felszólítást érvényesítették vagy elengedték, 10 visszafizetési felszólítás kivételével (amelyek között van a Jogi Szolgálat által figyelemmel kísért 6 peres ügy). A C(2003) 1904 bizottsági határozattal összhangban ezt az 13 visszafizetési felszólítást a későbbiekben a 9. EFA keretében kezelik.

A 9. EFA lezárása jól halad (2021-ben 9 finanszírozási határozat került lezárásra). Még 16 határozat nyitott. A nyitott határozatok közül azonban 3 a dél-szudáni fellépésekre vonatkozik (2011/315/EU tanácsi határozat⁽¹⁸⁾). Ezekről a 9. EFA hatályvesztésére vonatkozó rendelkezés alkalmazása után született döntés, és elvben 2023-ig le kell őket zárni.

2015 és 2021 között a Bizottság a 8. és a 9. EFA keretében három előirányzat-visszatérítést hajtott végre, összesen 1 826 millió EUR összegben. 2022 januárjában 43 millió EUR egyenleget térítettek vissza az EFA-hoz való tagállami hozzájárulások első részletének befizetésével összefüggésben.

⁽¹⁶⁾ A Tanács (EU) 2018/1877 rendelete.

⁽¹⁷⁾ A dél-szudáni műveletek kivételével.

⁽¹⁸⁾ HL L 142., 2011.5.28., 61. o.

1.2 10. ÉS 11. EFA

Az Európai Közösség tagállamai, valamint az afrikai, karibi és csendes-óceáni (AKCS-) államok által Cotonouban 2000. június 23-án írta alá az AKCS–EK partnerségi megállapodást. 2003. április 1-jén lépett hatályba (és létrehozta a 9. EFA-t). A Cotonoui Megállapodást kétszer módosították, először a 2005. június 25-én Luxembourgban aláírt megállapodással (amely létrehozta a 10. EFA-t), másodszer a 2010. június 22-én Ouagadougouban aláírt megállapodással (amely létrehozta a 11. EFA-t).

Az Európai Unió és a tengerentúli országok és területek (TOT) társulásáról szóló, az Európai Unió Tanácsa által 2001. november 27-én elfogadott 2001/822/EK határozat⁽¹⁹⁾ 2001. december 2-án lépett hatályba. Ezt a határozatot 2007. március 19-én módosította a 2007/249/EK határozat⁽²⁰⁾.

A módosított Cotonoui Megállapodással összhangban a 2014–2020-as időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keret értelmében nyújtandó közösségi támogatás finanszírozásáról szóló, az Európai Közösség tagállamai kormányainak képviselői által 2013 augusztusában elfogadott belső megállapodás 2015 márciusában lépett hatályba.

A Cotonoui Megállapodás értelmében a második időszakra (2008–2013) a 10. EFA teljes költségvetése 22 682 millió EUR volt. Ebből az összegből:

- 21 966 millió EUR jutott az AKCS-államoknak,
- 286 millió EUR a TOT-nak, és
- 430 millió EUR a Bizottságnak az EFA programozásához és végrehajtásához kapcsolódó támogatási kiadásokra.

Az AKCS-országokra jutó összeg a következőképpen oszlik meg:

- 17 766 millió EUR a nemzeti és regionális indikatív programokra,
- 2 700 millió EUR az AKCS-n belüli és a régiókon belüli együttműködésre, és
- 1 500 millió EUR beruházási keretekre.

Kiemelendő, hogy a költségvetés nagyobb része jut a regionális programokra, ezáltal hangsúlyozva a regionális gazdasági integráció mint a nemzeti és helyi fejlődés alapvető keretének fontosságát. A 10. EFA egyik újítása az volt, hogy az egyes országok számára „ösztönző összegeket” hoztak létre.

A Cotonoui Megállapodás alapján az AKCS-államoknak és a TOT-nak nyújtott uniós támogatást a harmadik időszakban (2014–2020) a 11. EFA-ból finanszírozzák, összesen 30 506 millió EUR értékben, amelyből:

- 29 089 millió EUR jut az AKCS-országoknak a belső megállapodás 1. cikke (2) bekezdésének a) pontjával és 2. cikkének d) pontjával összhangban, ebből 27 955 millió EUR-t az Európai Bizottság kezel,
- 364,5 millió EUR jut a TOT-oknak a belső megállapodás 1. cikke (2) bekezdésének a) pontjával és 3. cikkének (1) bekezdésével összhangban, ebből 359,5 millió EUR-t az Európai Bizottság kezel,
- és 1 052,5 millió EUR jut a Bizottságnak a 11. EFA forrásainak programozásával és végrehajtásával járó költségek finanszírozására, a belső megállapodás 1. cikke (2) bekezdésének a) pontjával összhangban.

⁽¹⁹⁾ HL L 314., 2001.11.30., 1. o.

⁽²⁰⁾ HL L 109., 2007.4.26., 33. o.

2. PÉNZÜGYI VÉGREHAJTÁS

2.1. PÉNZÜGYI EREDMÉNY

A 10. EFA ELŐIRÁNYZATAINAK ALAKULÁSA

10. EFA

AZ ELŐIRÁNYZATOK ALAKULÁSA: 2021. december 31.

A FORRÁSOK TÁMOGATÁSI ESZKÖZÖK SZERINTI BONTÁSA

(millió EUR)

	TÁMOGATÁSI ESZKÖZ	KEZDETI ELŐIRÁNYZAT	HALMOZOTT FOR- RÁSNÖVEKEDÉS VAGY -CSÖKKENÉS 2020. DECEMBER 31-ÉN	FORRÁSNÖVEKE- DÉS VAGY - CSÖKKENÉS 2021-BEN	Megjegyzések	AZ ELŐ- IRÁNYZATOK JELENLEGI SZINTJE
AKCS	Rendes tagállami hozzájárulá- sok	20 896	(280)	(111)		20 505
	Társfinanszírozás	0	202			202
	AKCS RÉSZÖSSZESEN	20 896	(78)	(111)		20 707
TOT	Rendes tagállami hozzájárulá- sok	0	243	(3)		240
	TOT RÉSZÖSSZESEN	0	243	(3)		240
	10. EFA ÖSSZESEN	20 896	165	(113)		20 947

A 11. EFA ELŐIRÁNYZATAINAK ALAKULÁSA

(millió EUR)

	TÁMOGATÁSI ESZKÖZ	KEZDETI ELŐIRÁNYZAT	HALMOZOTT FOR- RÁSNÖVEKEDÉS VAGY -CSÖKKENÉS 2020. DECEMBER 31-ÉN	FORRÁSNÖVEKE- DÉS VAGY - CSÖKKENÉS 2021-BEN	Megjegyzések	AZ ELŐ- IRÁNYZATOK JELENLEGI SZINTJE
AKCS	Rendes tagállami hozzájárulá- sok	29 008	(190)	197		29 015
	Társfinanszírozás	0	75	12		88
	Bizottsági belső szolgáltatási megállapodás	0	1	0		1
	AKCS RÉSZÖSSZESEN	29 008	(113)	209		29 103
TOT	Rendes tagállami hozzájárulá- sok	0	349	4		353
	Társfinanszírozás	0	0	0		0
	Bizottsági belső szolgáltatási megállapodás	0	0	0		0
	TOT RÉSZÖSSZESEN	0	349	4		353
	11. EFA ÖSSZESEN	29 008	235	213		29 456

A 10. EFA KÖTELEZETTSÉGVÁLLALÁSAINAK, CÉLHOZ KÖTÖTT PÉNZESZKÖZEINEK ÉS KIFIZETÉSEINEK ALAKULÁSA

EFA ÖSSZEVONT BESZÁMOLÓ – 2021. DECEMBER 31.

SEGÉLYTÍPUS

AKCS + TOT – 10. EFA

(millió EUR)

		FORRÁSOK	HATÁROZATOK			CÉLHOZ KÖTÖTT PÉNZESZKÖZÖK			KIFIZETÉSEK		
			ÖSSZESÍTETT	ÉVES	%	ÖSSZESÍTETT	ÉVES	%	ÖSSZESÍTETT	ÉVES	%
			(1)	(2)		(2):(1)	(3)		(3):(2)	(4)	
AKCS	Rendes tagállami hozzájárulások										
	RÉSZÖSSZESEN: „A” KERET – NEMZETI ALLOKÁCIÓK	12 454	12 392	(108)	100 %	12 334	(49)	100 %	12 143	96	98 %
	RÉSZÖSSZESEN: „B” KERET – NEMZETI ALLOKÁCIÓK	1 979	1 972	(8)	100 %	1 964	(4)	100 %	1 960	5	100 %
	RÉSZÖSSZESEN: VÉGREHAJTÁSI KÖLTSÉGEK ÉS KAMAT-BEVÉTELEK	528	526	0	100 %	526	4	100 %	522	15	99 %
	RÉSZÖSSZESEN: AKCS-N BELÜLI ALLOKÁCIÓK	3 684	3 655	(28)	99 %	3 552	93	97 %	3 239	165	91 %
	RÉSZÖSSZESEN: REGIONÁLIS ALLOKÁCIÓK	1 842	1 825	(26)	99 %	1 794	(13)	98 %	1 692	25	94 %
	Társfinanszírozás										
	RÉSZÖSSZESEN: „A” KERET – NEMZETI ALLOKÁCIÓK	185	180	(1)	97 %	177	0	99 %	164	3	93 %
	RÉSZÖSSZESEN: VÉGREHAJTÁSI KÖLTSÉGEK ÉS KAMAT-BEVÉTELEK	5	5	(0)	111 %	5	2	100 %	3	0	66 %
	RÉSZÖSSZESEN: AKCS-N BELÜLI ALLOKÁCIÓK	12	11	0	91 %	11	0	100 %	11	0	100 %
	Nem lehívható tartalék										
	RÉSZÖSSZESEN: NEM LEHÍVHATÓ TARTALÉK	18									

(millió EUR)

		FORRÁSOK	HATÁROZATOK			CÉLHOZ KÖTÖTT PÉNZESZKÖZÖK			KIFIZETÉSEK		
			ÖSSZESÍTETT	ÉVES	%	ÖSSZESÍTETT	ÉVES	%	ÖSSZESÍTETT	ÉVES	%
			(1)	(2)	(2):(1)	(3)		(3):(2)	(4)		(4):(3)
TOT	Rendes tagállami hozzájárulások										
	RÉSZÖSSZESEN: „A” KERET – NEMZETI ALLOKÁCIÓK	186	186	(0)	100 %	183	0	98 %	169	2	92 %
	RÉSZÖSSZESEN: „B” KERET – NEMZETI ALLOKÁCIÓK	15	15	0	100 %	14	(0)	99 %	14	0	100 %
	RÉSZÖSSZESEN: VÉGREHAJTÁSI KÖLTSÉGEK ÉS KAMAT-BEVÉTELEK	5	5		100 %	5		100 %	5		100 %
	RÉSZÖSSZESEN: REGIONÁLIS ALLOKÁCIÓK	34	34	(1)	100 %	34	0	99 %	33	(0)	98 %
	Nem lehívható tartalék										
	RÉSZÖSSZESEN: NEM LEHÍVHATÓ TARTALÉK	0									
	ÖSSZESEN: AKCS+TOT (TARTALÉKOKKAL) (A+B)	20 947	20 805	(172)	99 %	20 600	33	99 %	19 956	311	97 %

A 11. EFA KÖTELEZETTSÉGVÁLLALÁSAINAK, CÉLHOZ KÖTÖTT PÉNZESZKÖZEINEK ÉS KIFIZETÉSEINEK ALAKULÁSA

EFA ÖSSZEVONT BESZÁMOLÓ – 2021. DECEMBER 31.

SEGÉLYTÍPUS

AKCS + TOT – 11. EFA

(millió EUR)

		FORRÁSOK	HATÁROZATOK			CÉLHOZ KÖTÖTT PÉNZESZKÖZÖK			KIFIZETÉSEK		
			ÖSSZESÍTETT	ÉVES	%	ÖSSZESÍTETT	ÉVES	%	ÖSSZESÍTETT	ÉVES	%
			(1)	(2)		(2): (1)	(3)		(3): (2)	(4)	
AKCS	Rendes tagállami hozzájárulások										
	RÉSZÖSSZESEN: „A” KERET – NEMZETI ALLOKÁCIÓK	15 538	15 531	(24)	100 %	14 021	928	90 %	9 976	1 644	71 %
	RÉSZÖSSZESEN: „B” KERET – NEMZETI ALLOKÁCIÓK	676	675	(1)	100 %	630	21	93 %	577	51	92 %
	RÉSZÖSSZESEN: VÉGREHAJTÁSI KÖLTSÉGEK ÉS KAMAT-BEVÉTELEK	1 071	1 069	(1)	100 %	1 063	190	99 %	856	53	80 %
	RÉSZÖSSZESEN: AKCS-N BELÜLI ALLOKÁCIÓK	4 014	3 908	(4)	97 %	3 703	260	95 %	2 968	267	80 %
	RÉSZÖSSZESEN: REGIONÁLIS ALLOKÁCIÓK	7 317	7 300	4	100 %	6 991	593	96 %	4 926	955	70 %
	Társfinanszírozás										
	RÉSZÖSSZESEN: „A” KERET – NEMZETI ALLOKÁCIÓK	46	46	4	100 %	45	4	98 %	18	12	40 %
	RÉSZÖSSZESEN: VÉGREHAJTÁSI KÖLTSÉGEK ÉS KAMAT-BEVÉTELEK	4	4	0	100 %	4	3	100 %	0		10 %
	RÉSZÖSSZESEN: AKCS-N BELÜLI ALLOKÁCIÓK	33	33	6	100 %	33	9	100 %	24	1	72 %
	RÉSZÖSSZESEN: REGIONÁLIS ALLOKÁCIÓK	6	4	0	67 %	4	0	100 %	4		100 %
	Lehívható tartalékok										
RÉSZÖSSZESEN: AKCS-N BELÜLI TARTALÉK	1										

(millió EUR)

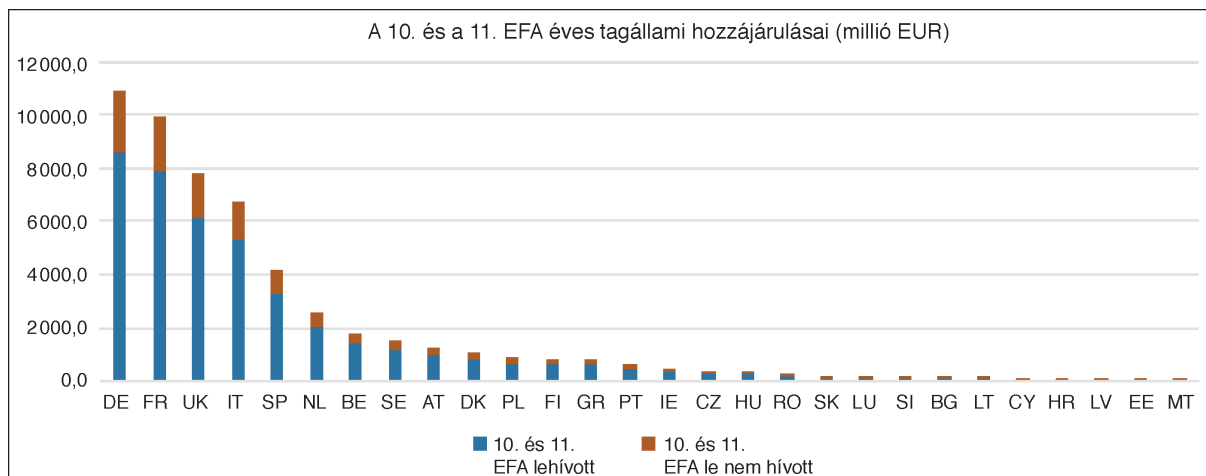
	FORRÁSOK	HATÁROZATOK			CÉLHOZ KÖTÖTT PÉNZESZKÖZÖK			KIFIZETÉSEK		
		ÖSSZESÍTETT	ÉVES	%	ÖSSZESÍTETT	ÉVES	%	ÖSSZESÍTETT	ÉVES	%
	(1)	(2)		(2): (1)	(3)		(3): (2)	(4)		(4): (3)
Bizottsági belső szolgáltatási megállapodás										
RÉSZÖSSZESEN: „A” KERET – NEMZETI ALLOKÁCIÓK	0									
ÖSSZESEN: AKCS+TOT (TARTALÉKOKKAL) (A+B)	29 456	28 905	(16)	98 %	26 807	2 015	93 %	19 586	3 012	73 %

2.2. BEVÉTELEK

A bevételek jellege

Az EFA fő bevételét a tagállami hozzájárulások jelentik. Az Európai Bizottság és az Európai Beruházási Bank évente három alkalommal felhívja a tagállamokat, hogy járuljanak hozzá az EFA-hoz. Az egyes években lehívott hozzájárulások összege tükrözi az év során fedezendő kifizetések összegét.

A tagállami hozzájárulások áttekintése

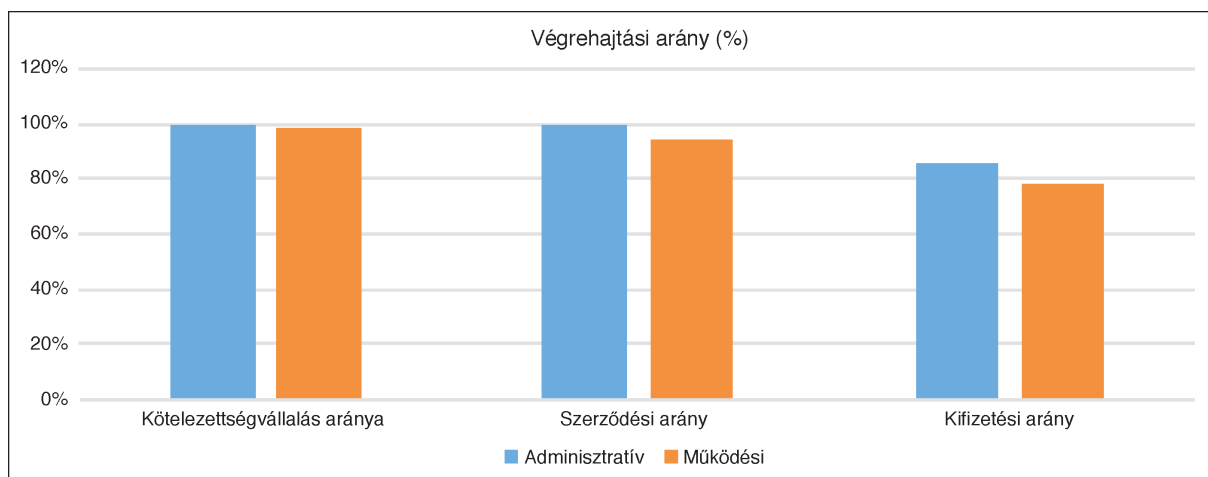
2.3. OPERATÍV KIADÁSOK ÉS EGYEDI PROGRAMOK

A kiadások jellege

A többéves pénzügyi keretben rendelkezésre álló összeg a Bizottság számára támogatási kiadásokra elkülönített 3 %-ból és az EFA-projektek végrehajtására elkülönített 97 %-ból tevődik össze. Az összegeket az egyes belső megállapodások határozzák meg, és önkéntes hozzájárulásokkal és a műveletekből származó bevételekkel növelhetők.

A lekötött, szerződött és kifizetett összegek lebontása a kiadások jellege szerint:

	FORRÁSOK	HATÁROZATOK			CÉLHOZ KÖTÖTT PÉNZESZKÖZÖK			KIFIZETÉSEK		
		ÖSSZESÍTETT	ÉVES	%	ÖSSZESÍTETT	ÉVES	%	ÖSSZESÍTETT	ÉVES	%
	(1)	(2)		(2):(1)	(3)		(3):(2)	(4)		(4):(3)
VÉGREHAJTÁSI KÖLTSÉGEK ÉS KAMATBEVÉTELEK	1 621	1 618	(1)	100 %	1 609	200	99 %	1 391	69	86 %
OPERATÍV VÉGREHAJTÁS	48 782	48 093	(187)	99 %	45 798	1 848	94 %	38 151	3 254	78 %
10.+11. EFA ÖSSZESEN AKCS+TOT (A+B)	50 403	49 711	(188)	99 %	47 407	2 048	94 %	39 542	3 323	78 %

A lekötött, szerződött és kifizetett összegek lebontása régió és ország szerint

	10. + 11. EFA	AZ EFA ÖSSZESÍTETT BESZÁMOLÓJA 2021. DECEMBER 31-ÉN ORSZÁGONKÉNTI BONTÁSBAN, JÓVÁHAGYOTT %						
		10. és 11. EFA ÖSSZESEN (millió EUR)						
	2021 összesített	Előirányzatok	Határozatok	Jóváh. %	Célhoz kötött pénzeszközök	Jóváh. %	Kifizetések	Jóváh. %
AKCS	Általános / adminisztratív keret/belső	1 608	1 604	100 %	1 598	99 %	1 381	86 %
	Tartalék / Országokra nem felosztott	2 969	2 553	86 %	2 553	86 %	2 202	74 %
	Összes AKCS-ország	4 576	4 157	91 %	4 151	91 %	3 583	78 %
	Angola	348	348	100 %	335	96 %	276	79 %
	Benin	740	737	100 %	690	93 %	647	87 %
	Botswana	130	130	100 %	128	98 %	122	94 %
	Burkina Faso	1 307	1 306	100 %	1 300	99 %	1 226	94 %
	Burundi	572	570	100 %	546	95 %	466	81 %
	Kamerun	521	521	100 %	505	97 %	438	84 %
	Zöld-foki Köztársaság	147	147	100 %	146	100 %	145	99 %
	Comore-szigetek	80	79	100 %	77	96 %	64	80 %
	Kongó (Brazzaville)	163	163	100 %	153	94 %	102	62 %
	Kongói Demokratikus Köztársaság	1 430	1 421	99 %	1 327	93 %	1 105	77 %
	Elefántcsontpart	710	709	100 %	699	98 %	633	89 %
	Dzsibuti	186	186	100 %	170	92 %	122	66 %
	Eritrea	215	215	100 %	215	100 %	35	16 %
	Etiópia	1 655	1 652	100 %	1 579	95 %	1 353	82 %

	10. + 11. EFA	AZ EFA ÖSSZESÍTETT BESZÁMOLÓJA 2021. DECEMBER 31-ÉN ORSZÁGONKÉNTI BONTÁSBAN, JÓVÁHAGYOTT %						
		10. és 11. EFA ÖSSZESEN (millió EUR)						
	2021 összesített	Előirányzatok	Határozatok	Jóváh. %	Célhoz kötött pénzeszközök	Jóváh. %	Kifizetések	Jóváh. %
AKCS	Gabon	35	33	95 %	32	91 %	28	80 %
	Gambia	316	315	100 %	309	98 %	243	77 %
	Ghána	793	792	100 %	782	99 %	697	88 %
	Bissau-Guinea	186	186	100 %	185	100 %	152	82 %
	Guinea (Conakry)	504	504	100 %	473	94 %	401	80 %
	Mauritius	82	82	100 %	82	100 %	78	94 %
	Kenya	874	873	100 %	858	98 %	648	74 %
	Lesotho	259	258	100 %	245	95 %	182	70 %
	Libéria	495	494	100 %	445	90 %	399	81 %
	Madagaszkár	791	790	100 %	714	90 %	471	60 %
	Malawi	1 025	1 025	100 %	919	90 %	805	79 %
	Mali	1 425	1 424	100 %	1 389	98 %	1 172	82 %
	Mauritánia	347	347	100 %	336	97 %	288	83 %
	Mozambik	1 468	1 462	100 %	1 180	80 %	940	64 %
	Namíbia	189	189	100 %	176	94 %	159	85 %
	Niger	1 287	1 285	100 %	1 263	98 %	1 184	92 %
	Nigéria	1 160	1 145	99 %	1 126	97 %	987	85 %
	Uganda	1 000	1 000	100 %	965	97 %	731	73 %
	Közép-afrikai Köztársaság	624	622	100 %	616	99 %	495	79 %

	10. + 11. EFA	AZ EFA ÖSSZESÍTETT BESZÁMOLÓJA 2021. DECEMBER 31-ÉN ORSZÁGONKÉNTI BONTÁSBAN, JÓVÁHAGYOTT %						
		10. és 11. EFA ÖSSZESEN (millió EUR)						
	2021 összesített	Előirányzatok	Határozatok	Jóváh. %	Célhoz kötött pénzeszközök	Jóváh. %	Kifizetések	Jóváh. %
AKCS	Ruanda	841	841	100 %	827	98 %	800	95 %
	São Tomé és Príncipe	56	56	100 %	50	89 %	41	73 %
	Szenegál	668	667	100 %	638	96 %	581	87 %
	Seychelle-szigetek	23	23	100 %	23	99 %	21	93 %
	Sierra Leone	663	663	100 %	621	94 %	548	83 %
	Szomália	903	901	100 %	898	99 %	872	97 %
	Szváziföld	135	128	95 %	113	84 %	95	70 %
	Tanzánia	1 176	1 174	100 %	1 108	94 %	945	80 %
	Csád	938	936	100 %	832	89 %	708	75 %
	Togo	378	378	100 %	374	99 %	332	88 %
	Zambia	834	834	100 %	740	89 %	536	64 %
	Zimbabwe	472	471	100 %	465	99 %	435	92 %
	* Afrika összesen	28 150	28 082	100 %	26 654	95 %	22 709	81 %
	Antigua és Barbuda	16	15	99 %	15	99 %	14	88 %
	Barbados	22	22	100 %	22	99 %	20	91 %
	Belize	43	43	100 %	35	82 %	28	66 %
	Dominika	41	41	100 %	41	99 %	38	91 %

	10. + 11. EFA	AZ EFA ÖSSZESÍTETT BESZÁMOLÓJA 2021. DECEMBER 31-ÉN ORSZÁGONKÉNTI BONTÁSBAN, JÓVÁHAGYOTT %						
		10. és 11. EFA ÖSSZESEN (millió EUR)						
	2021 összesített	Előirányzatok	Határozatok	Jóváh. %	Célhoz kötött pénzeszközök	Jóváh. %	Kifizetések	Jóváh. %
AKCS	Grenada	21	21	100 %	21	99 %	20	94 %
	Francia Guyana	81	81	100 %	78	96 %	76	94 %
	Haiti	1 030	1 020	99 %	890	86 %	736	72 %
	Jamaica	243	240	99 %	236	97 %	213	88 %
	Dominikai Köztársaság	283	283	100 %	277	98 %	268	95 %
	Saint Lucia	32	32	100 %	32	100 %	28	86 %
	Saint Kitts és Nevis	9	8	92 %	8	91 %	6	66 %
	Saint Vincent és Grenadine-szigetek	27	27	98 %	26	97 %	22	81 %
	Suriname	27	27	100 %	27	97 %	20	73 %
	Trinidad és Tobago	29	29	99 %	28	99 %	22	76 %
	* Karib-térség összesen	1 904	1 889	99 %	1 735	91 %	1 511	79 %
	Fidzsi	49	49	100 %	48	99 %	41	85 %
	Cook-szigetek	5	5	99 %	5	99 %	5	99 %
	Salamon-szigetek	69	69	100 %	60	88 %	58	84 %
	Kiribati	42	42	100 %	42	99 %	26	61 %
	Marshall-szigetek	17	17	100 %	17	99 %	14	82 %
	Mikronézia	23	23	100 %	23	97 %	10	43 %
	Nauru	4	4	100 %	4	99 %	4	92 %
	Niue	3	3	100 %	3	99 %	3	98 %

10. + 11. EFA		AZ EFA ÖSSZESÍTETT BESZÁMOLÓJA 2021. DECEMBER 31-ÉN ORSZÁGONKÉNTI BONTÁSBAN, JÓVÁHAGYOTT %						
		10. és 11. EFA ÖSSZESEN (millió EUR)						
2021 összesített		Előirányzatok	Határozatok	Jóváh. %	Célhoz kötött pénzeszközök	Jóváh. %	Kifizetések	Jóváh. %
AKCS	Palau	5	5	100 %	4	69 %	3	60 %
	Pápua Új-Guinea	246	244	100 %	228	93 %	155	63 %
	Kelet-Szamoa	67	67	100 %	67	100 %	66	99 %
	Kelet-Timor	174	174	100 %	172	99 %	138	79 %
	Tonga	28	28	100 %	28	99 %	28	99 %
	Tuvalu	13	13	100 %	13	99 %	12	89 %
	Vanuatu	55	55	100 %	50	91 %	41	76 %
	* Csendes-óceán összesen	800	799	100 %	764	95 %	605	76 %
	AKCS-n belüli allokációk	7 744	7 607	98 %	7 299	94 %	6 242	81 %
	PALOP	62	61	98 %	59	95 %	50	80 %
	KÖZÉP-AFRIKAI RÉGIÓ	555	551	99 %	500	90 %	346	62 %
	KELET-AFRIKA ÉS AUSZTRÁLIA RÉGIÓ	3 176	3 166	100 %	3 022	95 %	2 116	67 %
	Kelet-afrikai régió	1 958	1 943	99 %	1 903	97 %	1 399	71 %
	Karibi régió	535	531	99 %	474	89 %	323	60 %
	Csendes-óceáni régió	326	324	99 %	277	85 %	186	57 %
	* AKCS regionális együttműködés összesen	14 355	14 182	99 %	13 534	94 %	10 662	74 %
AKCS	49 785	49 110	99 %	46 838	94 %	39 070	78 %	

AKCS

10. + 11. EFA		AZ EFA ÖSSZESÍTETT BESZÁMOLÓJA 2021. DECEMBER 31-ÉN ORSZÁGONKÉNTI BONTÁSBAN, JÓVÁHAGYOTT %						
		10. és 11. EFA ÖSSZESEN (millió EUR)						
2021 összesített		Előirányzatok	Határozatok	Jóváh. %	Célhoz kötött pénzeszközök	Jóváh. %	Kifizetések	Jóváh. %
TOT	Tartalék / Országokra/területekre nem felosztott	31	14	44 %	11	37 %	10	32 %
	Összes TOT-ország	31	14	44 %	11	37 %	10	32 %
	Anguilla	28	28	100 %	27	99 %	27	99 %
	Falkland-szigetek	10	10	100 %	10	98 %	10	98 %
	Pitcairn-szigetek	5	5	100 %	5	100 %	5	100 %
	Turks- és Caicos-szigetek	33	33	100 %	33	100 %	32	97 %
	Brit Virgin-szigetek	2	2	100 %	2	98 %	2	90 %
	Montserrat	33	33	100 %	33	100 %	31	94 %
	Szent Ilona	38	38	100 %	38	100 %	35	94 %
	* Brit TOT összesen	148	148	100 %	147	100 %	141	96 %
	Holland Antillák	41	41	100 %	23	57 %	19	46 %
	Holland Antillák – Bonaire	4	4	100 %	4	91 %	2	55 %
	Holland Antillák – Saba	4	4	100 %	3	97 %	3	97 %
	Holland Antillák – Sint-Eustatius	2	2	100 %	2	97 %	2	97 %
	Aruba	21	21	100 %	21	99 %	18	84 %
	Sint Maarten	14	14	100 %	7	51 %	4	31 %
	* Holland TOT összesen	86	86	100 %	61	71 %	49	57 %
	Wallis és Futuna	39	39	100 %	37	95 %	26	66 %
	Mayotte	29	29	100 %	29	100 %	29	100 %

	10. + 11. EFA	AZ EFA ÖSSZESÍTETT BESZÁMOLÓJA 2021. DECEMBER 31-ÉN ORSZÁGONKÉNTI BONTÁSBAN, JÓVÁHAGYOTT %						
		10. és 11. EFA ÖSSZESEN (millió EUR)						
	2021 összesített	Előirányzatok	Határozatok	Jóváh. %	Célhoz kötött pénzeszközök	Jóváh. %	Kifizetések	Jóváh. %
TOT	Új-Kaledónia	50	50	100 %	50	100 %	49	98 %
	Francia Polinézia	51	51	100 %	50	98 %	49	96 %
	Saint-Pierre és Miquelon	47	47	100 %	47	100 %	47	100 %
	* Francia TOT összesen	215	215	100 %	212	99 %	199	93 %
	Tartalék / Régiókra nem felosztott	137	137	100 %	136	99 %	71	52 %
	* TOT regionális együttműködés összesen	137	137	100 %	136	99 %	71	52 %
	TOT	617	599	97 %	567	92 %	471	76 %
	ÖSSZESEN: AKCS+TOT	50 402	49 709	99 %	47 406	94 %	39 540	78 %

A 11. EFA lekötött, szerződött és kifizetett összegeinek lebontása kiadási területek szerintA 11. EFA lekötött, szerződött és kifizetett összegeinek lebontása kiadási területek (a DAC ágazati kódjai) szerint ⁽²¹⁾

(millió EUR)

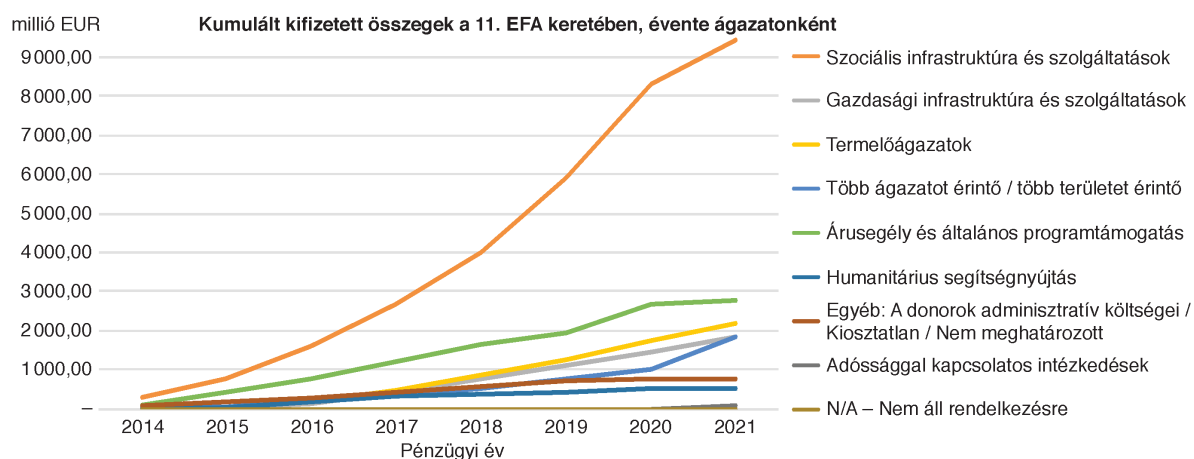
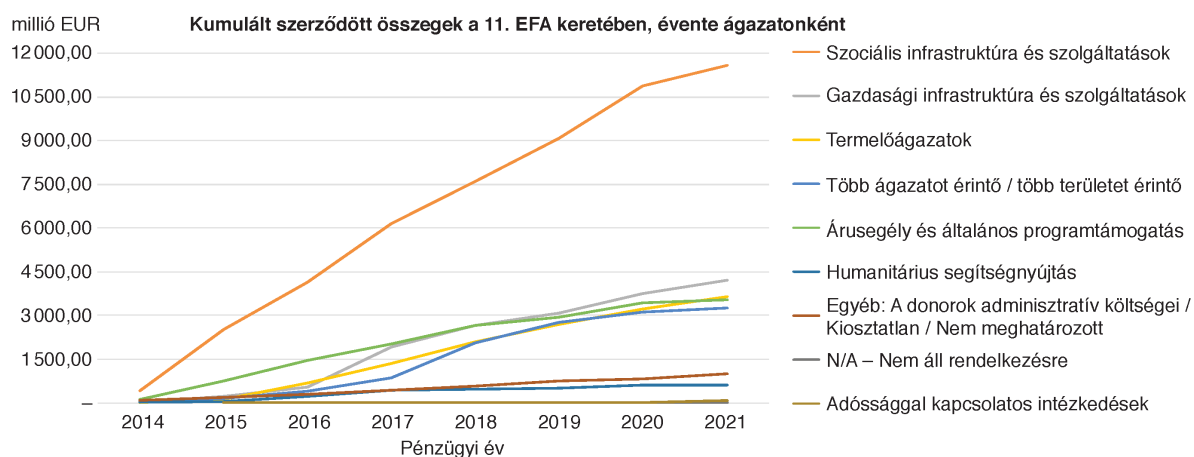
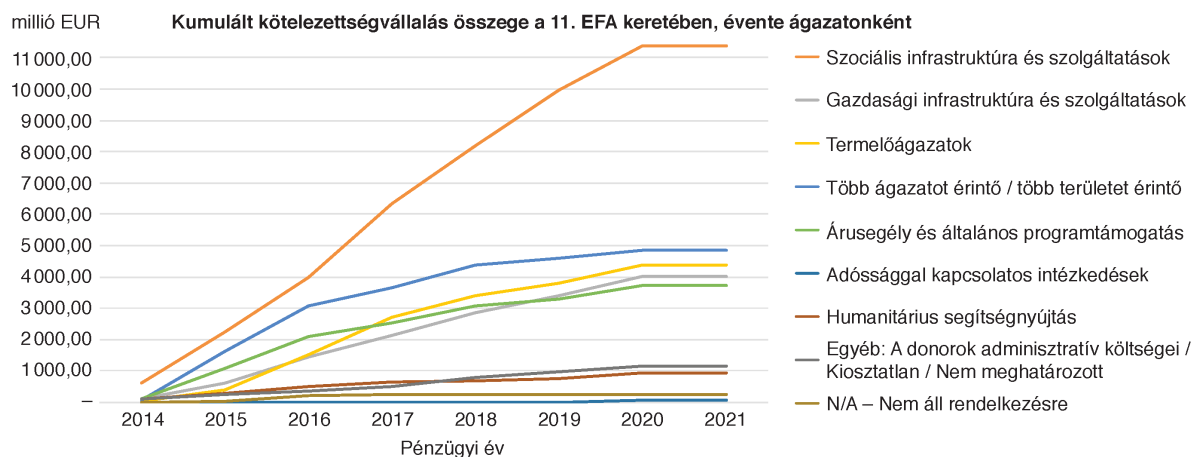
Ágazat	Lekötött	Szerződött	Kifizetett
Szociális infrastruktúra és szolgáltatások			
110 – Oktatás	1 192,46	1 064,95	839,46
120 – Egészségügy	2 131,40	2 419,57	2 073,28
130 – Népesedési politikák/programok és reprodukív egészség	352,44	40,12	25,41
140 – Vízügy és köztisztaság	788,50	728,46	365,94
150 – Kormányzat és civil társadalom	5 909,31	5 883,98	4 812,88
160 – Egyéb szociális infrastruktúra és szolgáltatások	996,71	1 448,73	1 299,56
Szociális infrastruktúra és szolgáltatások ÖSSZESEN	11 370,82	11 585,81	9 416,53
Gazdasági infrastruktúra és szolgáltatások			
210 – Szállítás és raktározás	1 425,48	1 933,76	742,39
220 – Kommunikáció	140,96	139,91	83,87
230 – Energia	2 015,13	1 752,16	836,02
240 – Banki és pénzügyi szolgáltatások	93,93	116,10	50,50
250 – Üzleti és egyéb szolgáltatások	346,23	276,47	123,41
Gazdasági infrastruktúra és szolgáltatások ÖSSZESEN	4 021,71	4 218,41	1 836,20
Termelési ágazatok			
310 – Mezőgazdaság, erdőszet és halászat	3 251,42	2 823,53	1 839,53
320 – Ipar, ásványkincsek és bányászat, építőipar	644,39	424,96	158,21
330 – Kereskedelem és turizmus	498,46	419,71	203,21
Termelési ágazatok ÖSSZESEN	4 394,26	3 668,20	2 200,94
Több ágazatot érintő/ágazatokon átívelő kérdések			
410 – Általános környezetvédelem	989,44	821,21	481,09
430 – Több ágazatot érintő egyéb kérdések	3 882,47	2 445,97	1 365,91
Több ágazatot érintő/ágazatokon átívelő kérdések ÖSSZESEN	4 871,91	3 267,18	1 847,01
Árusegély és általános programtámogatás			
510 – Általános költségvetés-támogatás	3 116,32	3 149,33	2 436,61
520 – Fejlesztési élelmezési segély	614,50	385,77	347,06
Árusegély és általános programtámogatás ÖSSZESEN	3 730,82	3 535,09	2 783,68

⁽²¹⁾ Bruttó összegek (azaz a visszavont kötelezettségvállalások és a visszafizetési felszólítások nélkül). A lekötött, szerződött, kifizetett oszlopokban szereplő összegek súlyát színezés jelöli.

(millió EUR)

Ágazat	Lekötött	Szerződött	Kifizetett
Adóssággal kapcsolatos intézkedések			
600 – Adóssággal kapcsolatos intézkedések	91,50	91,50	91,50
Adóssággal kapcsolatos intézkedések ÖSSZESEN	91,50	91,50	91,50
Humanitárius segítségnyújtás			
720 – Szükséghelyzeti válaszingtézkedések	746,19	460,11	437,98
730 – Újjáépítési támogatás és rehabilitáció	137,83	44,16	34,02
740 – Katasztrófavédelem	72,79	109,06	78,89
Humanitárius segítségnyújtás ÖSSZESEN	956,81	613,33	550,89
A donorok adminisztratív költségei / Kiosztatlan / Nem meghatározott			
910 – A donorok adminisztratív költségei	982,02	968,04	777,47
998 – Kiosztatlan / Nem meghatározott	183,30	36,68	21,44
N/A – Nem elérhető	260,50	1,57	1,15
A donorok adminisztratív költségei / Kiosztatlan / Nem meghatározott ÖSSZESEN	1 425,82	1 006,29	800,06
A 11. EFA lekötött, szerződött és kifizetett összegei MINDÖSSZESEN	30 863,65	27 985,81	19 526,81

A 11. EFA kumulált lekötött, szerződött és kifizetett összegeinek alakulása kiadási területek szerint

3. FOGALOMTÁR

A költségvetés végrehajtása

A költségvetés felhasználása kiadási és bevételi műveletek révén.

Árfolyamkülönbözet

Az euróövezeten kívüli országokat érintő tranzakcióknál alkalmazott devizaárfolyamokból vagy a külföldi devizában tartott eszközök és kötelezettségek elszámoláskori ártértékeléséből származó különbözet.

Átcsoportosítás (költségvetési sorok között)

A költségvetési sorok közötti átcsoportosítások előirányzatoknak egyik költségvetési sorról a másira való áthelyezését jelentik a pénzügyi év folyamán, és ezáltal kivételt képeznek az egyediség költségvetési elve alól.

Címzett bevétel

Meghatározott kiadási tételek finanszírozására szolgáló célzott bevétel.

Differenciált előirányzatok

A differenciált előirányzatok többéves műveletek finanszírozását biztosítják; fedezik az egy pénzügyi évnél hosszabb végrehajtási idejű műveletekre tett jogi kötelezettségvállalások folyó pénzügyi évi teljes költségét.

Elfogadott költségvetés

A költségvetési tervezet a költségvetési hatóság általi elfogadását követően válik elfogadott költségvetéssé.

Előirányzatok

Költségvetési finanszírozás.

A költségvetési előrejelzések, amelyek lehetnek kötelezettségvállalások (jogi vállalás finanszírozás biztosítására) és kifizetések (készpénzfizetések vagy banki átutalások a kedvezményezettek számára). A kötelezettségvállalási előirányzatok és a kifizetési előirányzatok gyakran eltérnek (differenciált előirányzatok), mert a többéves programokat és projekteket általában teljes mértékben lekötik abban az évben, amikor a vonatkozó döntést hozzák, a kifizetésre viszont évek alatt kerül sor, ahogyan a programok és projektek végrehajtása előrehalad.

Előirányzatok átvitele

Az évenkéntiség elve alóli kivétel, amelynek értelmében azok az előirányzatok, amelyeket egy adott költségvetési évben nem lehetett felhasználni, szigorú feltételek mellett kivételesen átvihetők és felhasználhatók a következő évben.

Előirányzatok megszüntetése

Azokat az előirányzatokat, amelyeket a pénzügyi év végéig nem használtak fel, és nem vihetők át a soron következő időszakra, meg kell szüntetni.

Fennálló kötelezettségvállalások

A fennálló kötelezettségvállalás (vagy a francia „reste à liquider” kifejezésből rövidítve RAL) a kötelezettségvállalással már lekötött, de még ki nem fizetett előirányzat összegeket jelenti. A fennálló kötelezettségvállalások oka közvetlenül a többéves programok létezése, valamint a kötelezettségvállalási és a kifizetési előirányzatok közötti különbségtétel.

Fennálló kötelezettségvállalások (Reste à liquider)

Egy adott időpontban egy költségvetési kötelezettségvállalásra még kifizetendő összeg. Vö.: Fennálló kötelezettségvállalások

Gazdasági eredmény

A kiadások és a bevételek mérlegre gyakorolt hatása az eredményszámla szerinti számviteli szabályok alapján.

Igazgatási előirányzatok

A gazdálkodó egységek működési költségeit (személyzet, épületek, irodai felszerelések) fedező előirányzatok.

Jogalap (alap-jogiaktus)

A jogalkotó hatóság (általában a Tanács és az Európai Parlament) által elfogadott jogi aktus, amely meghatározza az uniós kiadási program célját, az előirányzatok célját, a beavatkozásra vonatkozó szabályokat, a lejárat időpontját és a vonatkozó pénzügyi szabályokat, amelyek jogalapként szolgálnak a kiadási program végrehajtásához.

Jogi kötelezettségvállalás

Az a jogi aktus, amellyel az engedélyezésre jogosult tisztviselő harmadik felekkel szemben az uniós költségvetést terhelő kötelezettséget vállal.

A jogi kötelezettségvállalások általános formái a közbeszerzési szerződések, támogatási megállapodások és támogatási határozatok.

Kiadás

A költségvetés valamennyi típusú finanszírozási forrásból történő elköltségét leíró kifejezés.

Kifizetési előirányzatok

A kifizetési előirányzatok a tárgyévben esedékes olyan kiadásokat fedezik, amelyek a tárgyévben és/vagy korábbi években tett jogi kötelezettségvállalásokból erednek.

Költségvetési eredmény

A bevételek és a kiadások különbözete, az átviteli kiigazításokkal, törlésekkel és árfolyamkülönbszetekkel együtt.

Az ügynökségeknek a költségvetési eredmény összegét be kell fizetniük a finanszírozó hatóság számára.

Költségvetési jogcím / Költségvetési sor / Költségvetési pozíció

A bevételeket és a kiadásokat olyan, a költségvetési hatóság által előírt kötelező nomenklatúrának megfelelően tüntetik fel a költségvetésben, amely tükrözi az egyes tételek jellegét és célját. Az egyéni megnevezések (cím, alcím, jogcímcsoport vagy jogcím) adják a nomenklatúra hivatalos leírását.

Költségvetési kötelezettségvállalások

Olyan műveletek, amelyek révén az illetékes engedélyezésre jogosult tisztviselő leköti azokat a költségvetési előirányzatokat, amelyek a jogi kötelezettségvállalások teljesítése érdekében a későbbi kifizetések fedezéséhez szükségesek.

Költségvetés-módosítás

A pénzügyi év során elfogadott határozat ugyanazon év elfogadott költségvetésének módosítása (emelése, csökkentése, átcsoportosítása) céljából.

Kötelezettségvállalási előirányzatok

A kötelezettségvállalási előirányzatok azon jogi kötelezettségek (szerződések, támogatási megállapodások vagy határozatok) összesített értékét jelentik, amelyeket a folyó pénzügyi évben alá lehet írni.

Kötelezettségvállalások visszavonása

Olyan művelet, amelynek során az illetékes engedélyezésre jogosult tisztviselő részben vagy egészben töröl egy költségvetési kötelezettségvállalással előzőleg lefoglalt előirányzatot.

Megállapított jogosultságok

Visszafizetési felszólítás kibocsátásán alapuló, az adóستól való bevétel-beszedésre szóló jog.

Megszűnő előirányzatok

A fel nem használt előirányzatokat a pénzügyi év végén törölni kell. A megszűnés azt jelenti, hogy az adott előirányzatok tekintetében teljes egészében vagy részben visszavonják a kiadások megtételére és/vagy kötelezettségek teremtésére irányuló engedélyt.

Közös vállalkozások (és az Európai Innovációs és Technológiai Intézet) esetében – a pénzügyi szabályzatukban meghatározottak szerint – a fel nem használt előirányzatok beállíthatók a következő három pénzügyi év tervezett bevételeibe és kiadásaiba (az úgynevezett „N+3” szabály). A közös vállalkozások megszűnő előirányzatai tehát az N+3. pénzügyi évig reaktiválhatók.

Nem differenciált előirányzatok

Az éves igényeknek megfelelő előirányzatok, amelyeket ezért a költségvetési év során le kell kötni. A következő évben csak az automatikus átvitelre jogosító összegek folyósíthatók. Az év végéig fel nem használt, azaz le nem kötött nem differenciált előirányzatokat törlik (kivéve, ha kivételes esetben bizottsági határozat engedélyezi a nem automatikus átvitelt). Nem differenciált előirányzatok vonatkoznak az igazgatási kiadásokra, ebben az esetben a kötelezettségvállalási előirányzatok megegyeznek a kifizetési előirányzatokkal.

Operatív előirányzatok

Az operatív előirányzatok a különböző szakpolitikákat finanszírozzák, elsősorban vissza nem térítendő támogatások vagy közbeszerzés formájában.

Többlet

A bevétel és a kiadás közötti pozitív különbözet, amelyet be kell fizetni a finanszírozó hatóság számára. Vö.: Költségvetési eredmény

Vissza nem térítendő támogatások

Az uniós szakpolitikákat szolgáló tevékenységekben részt vevő harmadik fél kedvezményezettek számára a költségvetésből nyújtott közvetlen pénzügyi hozzájárulások.

ÉVES JELENTÉS A VÉGREHAJTÁSRÓL – AZ EURÓPAI BERUHÁZÁSI BANK ÁLTAL KEZELT PÉNZESZKÖZÖK

EURÓPAI BERUHÁZÁSI BANK

CA/551/22

2022. március 10.

A dokumentum száma: 22/071

IGAZGATÓTANÁCS

**BERUHÁZÁSI KERET
PÉNZÜGYI KIMUTATÁSOK
(2021. DECEMBER 31.)**

1. Pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatás
2. Kimutatás az eredményre és egyéb átfogó jövedelemre vonatkozóan
3. Kimutatás a kapott hozzájárulások változásairól
4. Cash flow kimutatás
5. Megjegyzések a pénzügyi kimutatásokhoz
6. Független könyvvizsgálói jelentés

PÉNZÜGYI HELYZETRE VONATKOZÓ KIMUTATÁS

A 2021. DECEMBER 31-I ÁLLAPOT SZERINT

(ezer EUR)

	Megjegyzések	2021.12.31.	2020.12.31.
ESZKÖZÖK			
Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek	5	1 358 564	923 940
Követelések a hozzájárulókkal szemben	9/17	85 210	68 908
Pénztári pénzügyi eszközök	10	—	351 873
Származékos pénzügyi instrumentumok	6	7	33 584
Hitelek és előlegek	7	1 986 281	1 673 445
Részvények és egyéb változó hozamú értékpapírok	8	697 631	526 810
Egyéb eszközök	11	1 086	109
Eszközök összesen		4 128 779	3 578 669
KÖTELEZETTSÉGEK ÉS KAPOTT HOZZÁJÁRULÁSOK			
KÖTELEZETTSÉGEK			
Származékos pénzügyi instrumentumok	6	18 835	642
Halasztott bevételek	12	48 432	29 732
Kibocsátott garanciákra képzett céltartalékok	13	—	851
Hitelnyújtási elkötelezettségekre képzett céltartalékok	14	16 602	33 152
Harmadik féllel szembeni kötelezettségek	15	239 639	152 378
Egyéb kötelezettségek	16	2 333	3 446
Kötelezettségek összesen		325 841	220 201
KAPOTT HOZZÁJÁRULÁSOK			
A Keret lehívott tagállami hozzájárulásai	17	3 471 695	3 221 695
Felhalmozott eredmény		331 243	136 773
Kapott hozzájárulások összesen		3 802 938	3 358 468
Kötelezettségek és kapott hozzájárulások összesen		4 128 779	3 578 669

KIMUTATÁS AZ EREDMÉNYRE ÉS EGYÉB ÁTFOGÓ JÖVEDELEMRE VONATKOZÓAN

A 2021. DECEMBER 31-ÉN LEZÁRULT ÉV VONATKOZÁSÁBAN

(ezer EUR)

	Megjegyzések	2021.1.1-től 2021.12.31-ig	2020.1.1-től 2020.12.31-ig
Kamat- és kamatjellegű bevételek (*)	19	86 456	84 783
Kamat- és kamatjellegű kiadások	19	- 10 436	- 5 250
Nettó kamat- és kamatjellegű bevételek		76 020	79 533
Díj- és jutalékbevételek	20	2 219	353
Díj- és jutalékiadások	20	-175	-225
Nettó díj- és jutalékbevétel		2 044	128
Származékos pénzügyi instrumentumok valós értékének változása		- 51 770	18 949
Részvények és egyéb változó hozamú értékpapírok nettó eredménye	21	123 627	- 46 717
Hitelek és előlegek nettó eredménye az eredménnyel szemben valós értéken értékelve	7	3 568	- 29 621
Kölcsönök értékesítése és behajtási intézkedésekből származó bevételek		—	2 362
Nettó devizaárfolyam-eredmény		33 676	- 48 545
Pénzügyi műveletek nettó eredménye		109 101	- 103 572
A hitelekbeli és előlegekből származó értékvesztésben bekövetkezett változások, csökkentve a visszaírással	7	42 974	- 4 312
A garanciákra képzett céltartalékok változása, csökkentve a visszaírással	13	851	-228
A hitelnyújtási elkötelezettségekre képzett céltartalékok változása, csökkentve a visszaírással	14	16 616	3 715
Általános igazgatási kiadások	22	- 53 136	- 58 527
Tárgyévi nyereség/veszteség		194 470	- 83 263
Tárgyévi átfogó jövedelemben elszámolt nyereség / (veszteség) összesen		194 470	- 83 263

(*) A 2021. december 31-én lezárult évben az amortizált bekerülési értéken tartott eszközök után az effektív kamatláb-módszeren alapuló számítás szerint a kamat- és kamatjellegű bevételek 77,5 millió EUR-t tesznek ki (2020: 77,9 millió EUR).

KIMUTATÁS A KAPOTT HOZZÁJÁRULÁSOK VÁLTOZÁSAIRÓL

A 2021. DECEMBER 31-ÉN LEZÁRULT ÉV VONATKOZÁSÁBAN

(ezer EUR)

	Megjegyzések	Lehívott hozzájárulás	Felhalmozott eredmény	Összesen
(2021. január 1.)		3 221 695	136 773	3 358 468
A tárgyév során lehívott tagállami hozzájárulások	17	250 000	—	250 000
2021. évi nyereség		—	194 470	194 470
A kapott hozzájárulások változásai		250 000	194 470	444 470
(2021. december 31.)		3 471 695	331 243	3 802 938
(2020. január 1.)		2 967 000	220 036	3 187 036
A tárgyév során lehívott tagállami hozzájárulások	17	209 614	—	209 614
A 9. EFA kamattámogatásokhoz és technikai segítségnyújtáshoz való hozzájárulásának átcsoportosítása a kapott hozzájárulásokra	17	45 081	—	45 081
2020. évi (veszteség)		—	- 83 263	- 83 263
A kapott hozzájárulások változásai		254 695	- 83 263	171 432
(2020. december 31.)		3 221 695	136 773	3 358 468

CASH FLOW KIMUTATÁS

A 2021. DECEMBER 31-ÉN LEZÁRULT ÉV VONATKOZÁSÁBAN

(ezer EUR)

	Megjegyzések	2021.1.1-től 2021.12.31-ig	2020.1.1-től 2020.12.31-ig
MŰKÖDÉSI TEVÉKENYSÉGEK			
Tárgyévi nyereség/veszteség		194 470	- 83 263
Kiigazítások (az alábbiak tekintetében)			
Részesvények és egyéb változó hozamú értékpapírok nettó eredménye valós értéken	8	- 130 991	47 909
A hitelekbeli és előlegekből származó értékvesztésben bekövetkezett változások, csökkentve a visszaírással	7	- 42 974	4 312
Hitelek és előlegek nettó eredménye az eredménnyel szemben valós értéken értékelve		- 3 568	29 621

(ezer EUR)

	Megjegyzések	2021.1.1-től 2021.12.31-ig	2020.1.1-től 2020.12.31-ig
Hitelek és előlegek elhatárolt kamatának és amortizált bekerülési értékének változása	7	6 462	- 5 202
A kibocsátott garanciákra képzett céltartalékok nettó változása, csökkentve a visszaírással	13	-851	228
A hitelnyújtási elkötelezettségekre képzett céltartalékok nettó változása, csökkentve a visszaírással		- 16 550	- 4 117
A származtatott termékek valós értékének változásai		51 770	- 18 949
Lejáratig tartott pénztári pénzügyi eszközök elhatárolt kamatának és amortizált bekerülési értékének változása	10	- 1 271	1 067
A halasztott bevételek változása		18 700	- 2 834
Az árfolyamváltozások hitelekre gyakorolt hatása	7	- 84 893	90 878
Részvények és egyéb változó hozamú értékpapírok árfolyamváltozás miatti változása	8	- 27 230	33 616
Az árfolyamváltozások tartott pénzeszközökre gyakorolt hatása		- 9 875	9 233
A működési tevékenységekből származó (vesztés)/nyereség a működési eszközökben és kötelezettségekben bekövetkezett változás előtt		- 46 801	102 499
Hitelfolyósítás	7	- 515 212	- 560 291
Hitelek visszafizetése	7	339 944	276 101
Kölcsönök értékesítése és behajtási intézkedésekből származó bevételek		—	2 362
A pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek elhatárolt kamatának változása	5	-304	66
Pénztári pénzügyi eszközök (növekedése)	10	- 2 333 691	- 2 710 009
Pénztári pénzügyi eszközök lejáratra	10	2 684 293	2 689 790
Részvények és egyéb változó hozamú értékpapírok növekedése	8	- 84 224	- 85 305
Részvények és egyéb változó hozamú értékpapírok nettó bevétele		77 749	85 477
Egyéb eszközök növekedése		977	109
Egyéb kötelezettségállomány (növekedése) / csökkenése		1 113	- 1 093
Az Európai Beruházási Banknak fizetendő egyéb összegek állományának növekedése		34 598	8 543
Működési tevékenységekből származó / működési tevékenységekben felhasznált nettó cash flow		158 442	- 191 751

(ezer EUR)

	Megjegyzések	2021.1.1-től 2021.12.31-ig	2020.1.1-től 2020.12.31-ig
FINANSZÍROZÁSI TEVÉKENYSÉGEK			
A tagállamoktól kapott hozzájárulások		250 444	227 035
A tagállamoktól kamattámogatás és technikai segítségnyújtás címén kapott összegek		63 254	60 387
A tagállamok nevében kamattámogatás és technikai segítségnyújtás címén kifizetett összegek		- 27 337	- 18 807
Finanszírozási tevékenységekből származó nettó cash flow		286 361	268 615
Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek nettó növekedése		444 803	76 864
Összefoglaló cash flow kimutatás:			
Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek állománya a pénzügyi év elején		924 077	837 980
Az alábbi tevékenységekből származó (azokban felhasznált) nettó cash flow:			
Működési tevékenységek		158 442	- 191 751
Finanszírozási tevékenységek		286 361	268 615
Az árfolyamváltozások pénzeszközökre és pénzeszköz-egyenértékesekre gyakorolt hatásai		- 9 875	9 233
Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek állománya a pénzügyi év végén		1 359 005	924 077
Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek összetétele:			
Pénzeszközök	5	434 064	398 991
Lekötött betétek (az elhatárolt kamat kivételével)	5	672 730	380 000
Kereskedelmi értékpapírok	5	252 211	145 086
		1 359 005	924 077

Megjegyzések a pénzügyi kimutatásokhoz, 2021. december 31-i állapot**1. Általános információk**

A beruházási keret (a továbbiakban: a beruházási keret vagy a Keret) az afrikai, karibi és csendes-óceáni országok csoportja (a továbbiakban: az AKCS-államok) és az Európai Unió és tagállamai közötti tárgyalások eredményeként létrejött, 2000. június 23-án aláírt és 2005. június 25-én, illetve 2010. június 22-én módosított, együttműködési és fejlesztési támogatást célzó Cotonoui Megállapodás (a továbbiakban: a megállapodás) keretében hozták létre.

A Keret nem önálló jogalany, tagállamoktól (donoroktól) kapott hozzájárulásait az Európai Beruházási Bank (EBB) kezeli a megállapodásnak megfelelően; az EBB a Keret igazgatását is ellátja.

A megállapodás szerinti finanszírozást az uniós tagállamok költségvetéseiből nyújtják. Az uniós tagállamok hozzájárulása a beruházási keret finanszírozására allokált összegekből és a kamattámogatások finanszírozására nyújtott támogatásokból áll, a többéves pénzügyi kereteknek (a 2000–2007-es időszakra vonatkozó, 9. EFA-ként ismert első pénzügyi jegyzőkönyvnek, a 2008–2013-as időszakra vonatkozó, 10. EFA-ként ismert második pénzügyi jegyzőkönyvnek, valamint a 2014–2020-as időszakra vonatkozó, 11. EFA-ként ismert harmadik pénzügyi jegyzőkönyvnek) megfelelően. Az EBB feladata az alábbiak kezelése:

- i. a beruházási keret, egy 3 685,5 millió EUR összegű kockázatot viselő forgóalap, amelynek célja az AKCS-országokban történő magánszektorbeli befektetések ösztönzése, ebből 48,5 millió EUR a tengerentúli országok és területek (a továbbiakban: TOT-országok) számára van elkülönítve;
- ii. a kamattámogatások finanszírozására nyújtott, legfeljebb 1 220,85 millió EUR értékű támogatás az AKCS-országok részére, illetve legfeljebb 8,5 millió EUR a TOT-országok részére. E támogatás legfeljebb 15 %-a projektspecifikus technikai segítségnyújtás finanszírozására is fordítható.

Az EU és az AKCS megállapodtak az átmeneti intézkedésekről szóló határozat olyan értelmű módosításáról, hogy – attól függően, hogy melyik következik be előbb – 2022. június 30-ig, vagy az új megállapodás hatálybalépéséig vagy az új megállapodásnak az Unió és az AKCS-államok közötti ideiglenes alkalmazásáig az AKCS és az EU közötti partnerségi megállapodás rendelkezései továbbra is alkalmazhatók lesznek (az AKCS–EU Nagykövetség Bizottságának 3/2021 határozata (2021. november 26.) az AKCS–EU Nagykövetség Bizottsága 3/2019 határozatának az AKCS–EU partnerségi megállapodás 95. cikkének (4) bekezdése szerinti átmeneti intézkedések elfogadása céljából történő módosításáról⁽²³⁾).

A 2021. június 14-én hatályba lépett NDICI-Globális Európa rendelet (az (EU) 2021/947 európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽²³⁾) biztosítja az Unión kívüli uniós támogatás elsődleges jogalapját a 2021–2027 közötti időszakban, valamint a Bank új intézményi megbízatásának irányítását az Európai Unión kívüli műveletek tekintetében, beleértve az AKCS-régiót is. Ez magában foglalja a költségvetésben jelenleg nem szereplő EFA beépítését az uniós költségvetésbe. Az NDICI rendelet teremti meg a jogi alapját annak, hogy a Bizottság az EU-n kívüli tevékenysége tekintetében a jövőben uniós megbízatásokat adhasson az EBB-nek. Megteremti továbbá a külső beruházási keretét annak, hogy az Unió az uniós költségvetés terhére történő támogatások és garancianyújtások útján együttműködjön a partnerintézményekkel.

2020. december 23-án a Tanács úgy határozott, hogy az AKCS beruházási keretének kötelezettségvállalási időszakát legalább hat hónappal meghosszabbítja. A jövőben az AKCS beruházási kereten belüli pénzügyi eszközökből befolyó bevételeket az NDICI keretében, egy az Európai Fenntartható Fejlődési Alap (EFA+) alá tartozó, kifejezetten az AKCS magánszektorára irányuló keret és egy vagyonekezelői alap együttesén keresztül kell kihelyezni úgy, hogy mindkettőt az EBB-nek kell végrehajtania. Az AKCS-infrastruktúra-csomagot, amelyet jelenleg a beruházási keretből befolyó bevételek fedeznek, átcsoportosítják a célzott beruházási keret 1. garanciájába annak érdekében, hogy felszabadítsák az AKCS beruházási keretből befolyó – a beruházási keret korábbi kötelezettségvállalásaival csökkentett – összegeket (jóváhagyások, aláírások és garanciák tekintetében). Az AKCS infrastruktúra-csomag az EFA+ garanciamegállapodás részét fogja képezni.

A beruházási keret kötelezettségvállalási időszakának meghosszabbítását követően a Bank – a megbízatásával összhangban – 2021. június 30-ig jóváhagyta a műveleteket⁽²⁴⁾.

⁽²²⁾ HL L 420., 2020.12.14., 32. o.

⁽²³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/947 rendelete (2021. június 9.) a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz (Globális Európa) létrehozásáról, a 466/2014/EU európai parlamenti és tanácsi határozat módosításáról és hatályon kívül helyezéséről, valamint az (EU) 2017/1601 európai parlamenti és tanácsi rendelet és a 480/2009/EK, Euratom tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 209., 2021.6.14., 1. o.).

⁽²⁴⁾ A Tanács (EU) 2020/2233 határozata (2020. december 23.) az AKCS beruházási kereten belül a 9., 10. és 11. Európai Fejlesztési Alap műveleteinek pénzügyi eszközeiből befolyó bevételekből származó pénzeszközökre vonatkozó kötelezettségvállalásról (HL L 437., 2020.12.28. 188. o.)

A pénzügyi kimutatások a vállalkozás folytatásának elve alapján készültek, ami azt feltételezi, hogy a beruházási keret képes lesz a műveletek keretében fennálló valamennyi kötelezettség teljesítésére. A beruházási keret határozatlan időtartamú. A 11. EFA belső megállapodása (a 14. cikk (3) bekezdése értelmében) annyi ideig marad hatályban, ami az AKCS–EU partnerségi megállapodás, a tengerentúli társulási határozat és a többéves pénzügyi keret értelmében finanszírozott valamennyi művelet teljes mértékű végrehajtásához szükséges.

Ez a pénzügyi kimutatás a 2021. január 1-jétől 2021. december 31-ig terjedő időszakra vonatkozik.

Az Igazgatási Bizottság javaslatára az Igazgatótanács 2022. március 10-én elfogadta, majd 2022. április 22-ig történő jóváhagyásra a Kormányzótanács elé továbbította a pénzügyi kimutatást.

2. Lényeges számviteli politikák

2.1. A beszámolóképzés alapja – Megfelelésre vonatkozó kijelentés

A Keret pénzügyi kimutatásait az Európai Unió által elfogadott nemzetközi pénzügyi beszámolóképzési standardokkal (IFRS) összhangban készítették el.

2.2. Jelentős számviteli mérlegelések és becslések

A pénzügyi kimutatások összeállítása szükségessé teszi számviteli becslések alkalmazását. Szükséges továbbá, hogy az Európai Beruházási Bank vezetősége a beruházási keret számviteli politikájának alkalmazásakor mérlegelést alkalmazzon. A következőkben bemutatjuk azokat a területeket, amelyek igen összetettek vagy alaposabb mérlegelést igényelnek, illetve amelyeken a feltételezések és becslések jelentős hatással vannak a pénzügyi kimutatásokra.

A mérlegelések és becslések alkalmazása a következő területeken a legjelentősebb:

— Pénzügyi instrumentumok valós értéken történő értékelése

Az aktív piacokon forgalmazott pénzügyi eszközök és pénzügyi kötelezettségek valós értéke a jegyzett piaci árakon vagy a brókerek árjegyzésein alapul. Amennyiben a valós érték nem vezethető le az aktív piacokból, akkor azokat különböző – matematikai modelleket tartalmazó – értékelési technikák segítségével határozzák meg. Az e modellekhez használt adatokat lehetőség szerint megfigyelhető piacokról nyerik, de amennyiben ez nem lehetséges, a valós érték megállapításánál bizonyos fokú mérlegelésre van szükség. Az értékelések az értékelési technikákhoz használt inputok alapján a 2.4.2. és a 4. megjegyzésben ismertetettek szerint a valószínűség-hierarchia különböző szintjeire sorolhatók be.

— Hitelekbeli és előlegekből származó értékvesztés

Az értékvesztés miatti veszteségek meghatározásakor a várható hitelezési veszteség értékelése jelentős mérlegelést tesz szükségessé a vezetés részéről, különösen a hitelkockázat kezdeti megjelenítés óta bekövetkezett jelentős növekedését, az előre tekintő információk beépítését, valamint a jövőbeni cash flow-k és biztosítéki értékek összegének és ütemezésének további becslését. Ezeket a becsléseket számos olyan tényező befolyásolja, amelyek jelentősen módosíthatják a megjelenítendő elszámolt veszteség ütemezését és összegét (2.4.2. megjegyzés). A Covid19 okozta értékvesztésre gyakorolt hatásokra vonatkozó releváns feltételezéseket a 2.4.2. megjegyzés és a 3.2.3.7. megjegyzés részletezi.

— Nem jegyzett tőkebefektetések értékelése

A nem jegyzett tőkebefektetések értékelése általában a következők egyikén alapszik:

- jelenlegi, független piaci tranzakciók,
- olyan másik instrumentum jelenlegi valós értéke, amely lényegében azonos,
- a hasonló feltételekkel és kockázati tényezőkkel rendelkező tételekre alkalmazandó, az aktuális rátával diszkontált várható cash flow,
- kiigazított nettó eszközérték módszer, vagy
- egyéb értékelési modellek.

A nem jegyzett tőkebefektetések cash flow-jának és diszkonttényezőinek meghatározása jelentős becslést kíván. A beruházási keret értékelési technikáit időről időre finomítják és érvényességüket is vizsgálják, vagy az instrumentum megfigyelhető aktuális piaci árainak felhasználásával, vagy pedig más rendelkezésre álló, megfigyelhető piaci adatok figyelembevételével.

— **Azon gazdálkodó egységek konszolidálása, amelyekben a Keret érdekeltséggel rendelkezik**

Az EBB jelentős mérlegelés útján megállapította, hogy nem gyakorol ellenőrzést egy olyan gazdálkodó egység felett sem, amelyben érdekeltséggel rendelkezik. Ez annak tudható be, hogy az ilyen gazdálkodó egységekben vagy a belfel, vagy az alapkezelő vagy az igazgatótanács rendelkezik kizárólagos felelősséggel a partnerség tevékenységeinek és ügyeinek irányításáért és ellenőrzéséért, illetve rendelkezik hatáskörrel és illetékességgel a partnerség céljának és célkitűzéseinek végrehajtásához szükséges feladatok befektetési és szakpolitikai iránymutatásoknak megfelelő ellátásához.

— **Az irányadó bankközi kamatlábak (IBOR) reformjából eredő bizonytalanság**

Mivel a referenciaérték, vagyis az USD LIBOR 2023. június 30. után azonnal megszűnik, a Keret a Nemzetközi Számviteli Standard Testületnek (IASB) a bizonytalansággal kapcsolatos, 1. szakaszbeli módosításait alkalmazza.

2.3. A számviteli politika változásai

A Keret az alábbiak kivételével a jelen pénzügyi kimutatások minden időszakára következetesen a 2.4. megjegyzésben meghatározott számviteli politikákat alkalmazta. A Keret a következő új standardokat és standardmódosításokat vezette be:

Elfogadott standardok

A jelenlegi standardok alábbi értelmezései, valamint módosításai és felülvizsgálata a Keret pénzügyi kimutatásai vonatkozásában 2021. január 1-jétől hatályosak:

A referencia-kamatláb reformja – 2. szakasz – Az IFRS 9 és az IFRS 7 módosításai (IBOR reform 2. szakasz)

Ezek a 2020. augusztus 27-én kiadott módosítások véglegesítették az IASB választ az IBOR és más referencia-kamatlábak folyamatban lévő reformjára.

A módosítások a pénzügyi kimutatásokra gyakorolt hatásokra összpontosítanak, amikor egy vállalat a reform eredményeként a régi referencia-kamatlábát alternatív referencia-kamatlábbal váltja fel. Gyakorlati könnyítést adnak a standardok bizonyos követelményei alól.

Ezek a könnyítések különösen a pénzügyi instrumentumok, lízingszerződések vagy fedezeti kapcsolatok módosításához kapcsolódnak, amikor a szerződésben szereplő referencia-kamatláb egy új alternatív referencia-kamatláb váltja fel.

Amennyiben egy pénzügyi instrumentum szerződésből eredő cash flow-jának változása a referencia-kamatláb reformjának közvetlen következménye, és ezt a változást gazdaságilag egyenértékű alapon hajtják végre, a 2. szakasz módosításai gyakorlati megoldást biztosítanak az effektív kamatláb oly módon történő frissítésére, hogy az a pénzügyi instrumentum könyv szerinti értékének kivezetése vagy kiigazítása nélkül tükrözze a változást. A módosítások kivételt biztosítanak továbbá egy olyan felülvizsgált diszkontráta alkalmazásához, amely tükrözi azt a kamatváltozást, amely a lízingkötelezettséghez kapcsolódó kamatlábnak a reform által előírt módosítás miatti újragállapításából adódik.

Végül a 2. szakasz módosításai számos könnyítést biztosítanak a fedezeti elszámolási követelmények alól, ha a változás a reform közvetlen következménye és gazdaságilag egyenértékű módon történik. A társaságoknak különösen nem kell megszüntetniük a fedezeti elszámolást pusztán azért, mert a reform által megkívánt változtatásokat hajtják végre.

A standardok módosításait visszamenőlegesen fogadták el, a nyitóegyenlegre gyakorolt hatás nélkül.

A Keretet érintő kibocsátott, de még el nem fogadott standardok

A 2018–2020-as ciklus éves javításai (az IFRS 1 és az IFRS 9 standard módosításai), valamint az IFRS 3 és az IAS 37 standard szűk hatókörű módosításai

Az IFRS 3 „Üzleti kombinációk” standard módosításai – az IFRS 3 standardban szereplő, a pénzügyi beszámolás fogalmi keretelveire való hivatkozás aktualizálása az üzleti kombinációkra vonatkozó számviteli követelmények módosítása nélkül.

Az IAS 37 „Céltartalékok, függő kötelezettségek és függő követelések” standard módosításai – meghatározzák, hogy a gazdálkodó egység mely költségeket vegye figyelembe annak értékelésekor, hogy egy szerződés veszteséges lesz-e.

Ezeket a módosításokat az EU 2021. június 28-án hagyta jóvá, és azok a 2022. január 1-jén vagy azután kezdődő éves időszakokra alkalmazandók.

A Keret korábban nem alkalmazta ezeket a módosításokat, és várakozása szerint ez nem lesz lényeges hatással pénzügyi kimutatásaira.

2.4. A lényeges számviteli politikák összefoglalása

A pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatás likviditás szerint csökkenő sorrendben mutatja be az eszközöket és a kötelezettségeket, és nem tesz különbséget forgó- és befektetett eszközök, illetve rövid és hosszú lejáratú kötelezettségek között.

2.4.1. Devizaátszámítás

A beruházási keret pénzügyi kimutatásai euróban (EUR) készülnek, amely egyben a funkcionális pénznem is. Eltérő jelölés híján a pénzügyi adatok ezer EUR-ra kerekített összegek.

Az eurótól eltérő pénznemben végzett tranzakciók átszámítása a tranzakciók időpontjában érvényes átváltási árfolyamon történik.

Az eurótól eltérő pénznemben meghatározott monetáris eszközöket és kötelezettségeket a pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatás fordulónapján érvényes átváltási árfolyamon számítják át euróra. Az átszámításból adódó nyereséget vagy veszteséget az eredményre és egyéb átfogó jövedelemre vonatkozó kimutatás tartalmazza.

Az eurótól eltérő pénznemben megadott, eredeti bekerülési értéken nyilvántartott, nem monetáris tételeket azon az átváltási árfolyamon számítják át, amely az eredeti ügylet napján érvényben volt. Az eurótól eltérő pénznemben megadott, valós értéken nyilvántartott, nem monetáris tételeket a valós érték meghatározásának napján érvényes átváltási árfolyamon számítják át.

Az ügyleteknek az ügylet napján érvényestől eltérő árfolyamon történő elszámolásából adódó árfolyamkülönbségeket és az el nem számolt, eurótól eltérő pénznemben nyilvántartott monetáris eszközökből és kötelezettségekből keletkező, nem realizált árfolyamkülönbségeket az eredményre és egyéb átfogó jövedelemre vonatkozó kimutatás tartalmazza.

2.4.2. A derivatíváktól különböző pénzügyi eszközök

A nem származékos pénzügyi instrumentumokat kezdetben az elszámolás napja alapján jelenítik meg.

Besorolás és értékelés

Pénzügyi eszközök

A kezdeti megjelenítéskor a pénzügyi eszközök amortizált bekerülési értéken értékeltként, az egyéb átfogó jövedelemmel szemben valós értéken értékeltként vagy az eredménnyel szemben valós értéken értékeltként, a pénzügyi kötelezettségek pedig amortizált bekerülési értéken értékeltként vagy az eredménnyel szemben valós értéken értékeltként sorolhatók be.

Az IFRS 9 standard szerint a besorolás annak megállapításával kezdődik, hogy a pénzügyi eszközt adósság- vagy tőkeinstrumentumnak kell-e tekinteni. Az IFRS 9 standard az IAS 32 Pénzügyi instrumentumok: bemutatás standard fogalommeghatározásaira hivatkozik.

Adósságinstrumentumok azok az instrumentumok, amelyek a partner szemszögéből pénzügyi kötelezettségnek minősülnek, vagyis a hitelek és a hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok, többek között a strukturált gazdálkodó egységek, a kormányok vagy vállalatok által kibocsátott kötvények, befektetési jegyek vagy certifikátok.

Az adósságinstrumentum amortizált bekerülési értéken értékeltként kerül besorolásra, ha teljesíti a két következő feltételt, és nincs kijelölve az eredménnyel szemben valós értéken értékeltként:

- az eszközt olyan üzleti modell alapján tartják, amely az eszközök tartásával járó szerződéses cash flow-k beszedését célozza, és
- a pénzügyi eszköz szerződéses feltételei meghatározott időpontokban olyan cash flow-kat eredményeznek, amelyek kizárólag a tőke és a kint levő tőkeösszeg után járó kamat kifizetései (ez az ún. SPPI kritérium).

Az adósságinstrumentum az egyéb átfogó jövedelemmel szemben valós értéken értékeltként kerül besorolásra, ha teljesíti a két következő feltételt, és nincs kijelölve az eredménnyel szemben valós értéken értékeltként:

- az eszközt olyan üzleti modell alapján tartják, amely szerződéses cash flow-k beszedésével és a pénzügyi eszközök eladásával éri el célját, valamint

- a pénzügyi eszköz szerződéses feltételei meghatározott időpontokban olyan cash flow-kat eredményeznek, amelyek megfelelnek az SPPI kritériumnak.

A fenti követelményeket a teljes pénzügyi eszközre kell alkalmazni, még akkor is, ha az beágyazott származékos terméket tartalmaz.

A tőkeinstrumentumok olyan instrumentumok, amelyek a kibocsátó szemszögéből saját tőkének minősülnek, vagyis nem tartalmaznak szerződéses fizetési kötelezettséget, továbbá maradványérdekeltséget testesítenek meg a kibocsátó nettó eszközeiben. A tőkeinstrumentumokat az eredménnyel szemben valós értéken értékelik.

A Keret a nem kereskedési céllal tartott tőkebefektetés kezdeti megjelenítésekor visszavonhatatlanul mellett dönthet, hogy a későbbi változásokat az egyéb átfogó jövedelemben mutatja be. E döntést befektetésenként hozza meg.

Minden más pénzügyi eszköz besorolása az eredménnyel szemben valós értéken történik.

Az üzleti modell értékelése

Az EBB a Keret kezelőjeként portfóliószinten értékeli azon üzleti modellt, amely alapján az adósságinstrumentumot tartják, mivel ez tükrözi a legjobban az üzleti tevékenység irányításának és a vezetés tájékoztatásának módját. A következőkkel kapcsolatos információkat veszi figyelembe:

- a portfólió deklarált politikái és célkitűzései, és a politikák gyakorlati végrehajtása. Itt különösen azt vizsgálja, hogy a vezetés stratégiája a szerződéses kamatbevételek megszerzésére, egy adott kamatlábprofil fenntartására, a pénzügyi eszközök és az azokat finanszírozó kötelezettségek időtartamának összehangolására vagy az eszközök értékesítéséből származó cash flow-k realizálására összpontosít-e,
- a portfólió teljesítményét miként értékeli és miként jelentik a Keret vezetésének,
- az üzleti modell teljesítményével (és az adott üzleti modell alapján tartott pénzügyi eszközökkel) kapcsolatos kockázatok, valamint e kockázatok kezelésének módja, és
- az értékesítés gyakorisága, volumene és ütemezése a korábbi időszakokban, az értékesítések indokai és a jövőbeni értékesítési tevékenységgel kapcsolatos elvárások.

Az értékesítési tevékenységre vonatkozó információkat azonban nem elszigetelten, hanem annak átfogó értékelése keretében kell figyelembe venni, hogy a Keret hogyan valósítja meg a pénzügyi eszközök kezelésével kapcsolatos deklarált célkitűzést, és miként realizálja a cash flow-kat.

A Hatásfinanszírozási Keret közvetlen hitelműveleteinek üzleti modelljét a 24. megjegyzésben közzétettek mutatják be.

Kizárólag a tőke és a kamatok kifizetésére irányuló (SPPI) kritérium

Ezen értékelés alkalmazásában a tőke az adósságinstrumentum kezdeti megjelenítéskori valós értékét jelenti. A kamat a pénz időértékének, a meghatározott időszak alatt levő tőkeösszeggel kapcsolatos hitelkockázatnak, valamint az egyéb alapvető hitelezési kockázatoknak és költségeknek (például a likviditási kockázatnak és az igazgatási költségeknek) az ellenértékét, valamint a nyereségrátát tartalmazza.

Annak értékelésekor, hogy a szerződéses cash flow-k kizárólag a tőke és a tőke után járó kamat kifizetéseinek minősülnek-e, az instrumentum szerződési feltételeit kell figyelembe venni. Ez magában foglalja annak értékelését, hogy a pénzügyi eszköz tartalmaz-e olyan szerződéses feltételt, amely miatt a szerződéses cash flow-k ütemezése vagy összege oly mértékben változhat, hogy az meggátolja e feltétel teljesülését.

Kivezetés

A Keret akkor vezeti ki a pénzügyi eszközt, ha lejárnak a pénzügyi eszközből származó cash flow-kra vonatkozó szerződéses jogok, vagy ha a szerződéses cash flow-kra vonatkozó jogokat átruházza egy olyan ügyletben, amelyben a Keret átruházza a pénzügyi eszköz tulajdonlásával járó kockázatokat és hasznokat, vagy amelyben a Keret lényegében megtartja a tulajdonlással járó összes kockázatot és hasznot, de nem tartja meg a pénzügyi eszköz ellenőrzését.

Egy pénzügyi eszköz vagy pénzügyi kötelezettség kivezetésekor (2.4.4. megjegyzés) az eredményben jelenítik meg az eszköz vagy kötelezettség könyv szerinti értéke (illetve az eszköz vagy kötelezettség kivezetett részének könyv szerinti értéke) és az azon összeg közötti különbséget, amely i. a kapott vagy kifizetett ellenértékből és ii. az egyéb átfogó jövedelemben megjelenített halmozott nyereségből vagy veszteségből adódik; ez alól kivételt képeznek az egyéb átfogó jövedellel szemben valós értéken elszámolt tőkeinstrumentumoknak az egyéb átfogó jövedelemben elszámolt halmozott nyereségei vagy veszteségei, amelyeket elidegenítéskor az eredmény helyett a tartalékalapba csoportosítanak át.

Az IBOR reform összefüggésében a Keret az IBOR reform 2. szakasza által bevezetett gyakorlati megoldás alkalmazását követően értékeli, hogy az amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszköz változása jelentős-e. Az IASB által kiadott módosítások szerint a Keret nem vezeti ki azt a pénzügyi instrumentumot, amelynek szerződésből eredő cash flow-it a reform közvetlen következményeként módosítja, és a változás gazdaságilag egyenértékű a szerződésből eredő cash flow-k meghatározásának korábbi alapjával (azaz a közvetlenül a változás előtti alappal).

Átsorolás

A kezdeti megjelenítést követően a pénzügyi eszközöket kizárólag akkor sorolják át, ha a Keret megváltoztatja a pénzügyi eszközök kezelésére vonatkozó üzleti modelljét.

Módosítás

Az amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszköz akkor tekinthető módosítottnak, ha a hozzá kapcsolódó szerződéses cash flow-k újratárgyalásra vagy egyéb módon módosításra kerültek. Az újratárgyalás vagy a módosítás eredményezheti, de nem feltétlenül eredményezi a régi pénzügyi eszköz kivezetését és az új pénzügyi eszköz megjelenítését.

Az amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszköz cash flow-jának a pénzügyi eszköz kivezetését eredményező lényeges szerződéses módosítása esetén az új pénzügyi eszközt valós értéken kell megjeleníteni, és a módosítás eredményre gyakorolt hatását ki kell mutatni az eredménykimutatás „Pénzügyi műveletek eredménye” részében.

A szerződéses módosítás akkor minősül lényegesnek, ha a pénzáramlások módosított feltételek szerinti diszkontált jelenértéke (az eredeti effektív kamatlábal diszkontálva) legalább 10 %-kal eltér az eredeti pénzügyi eszköz fennmaradó pénzáramlásainak diszkontált jelenértékétől. Olyan minőségi tényezőket is figyelembe kell venni, mint például annak a pénznemnek a változása, amelyben a pénzügyi eszköz denominált, valamint az átváltási jellemzők.

Az IBOR reform összefüggésében a Keret az IBOR reform 2. szakasza által bevezetett gyakorlati megoldás alkalmazását követően értékeli, hogy az amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszköz változása jelentős-e. A Keret a pénzügyi eszköz könyv szerinti értékének módosítása nélkül aktualizálja az effektív kamatlábat, ha az amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi instrumentum szerződésből eredő cash flow-i meghatározásának alapja a reform közvetlen következményeként változik, és ha a változás az előző alappal (azaz közvetlenül a változás előtti alappal) gazdaságilag egyenértékű.

Pénzügyi instrumentumok valós értéken történő értékelése

A valós érték az az ár, amely az értékelés időpontjában az eszköz értékesítése vagy a kötelezettség átruházása kapcsán a piaci szereplők közötti szokásos ügyletben felmerült volna az elsődleges, vagy annak hiányában a Keret által elérhető legkedvezőbb piacon.

Szükség esetén a Keret helyett az EBB értékeli valós értéken az adott instrumentumot, annak aktív piaci jegyzett ára alapján. A piac aktívknak minősül, ha azon az eszköz vagy a kötelezettség vonatkozásában megfelelő gyakorisággal és volumenben kötnék ügyleteket az árképzési információk folyamatos beszerzéséhez.

Amennyiben a pénzügyi eszközöknek és a pénzügyi kötelezettségeknek a pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatásban szereplő valós értéke nem vezethető le az aktív piacokból, akkor azokat különböző – matematikai modelleket tartalmazó – értékelési technikák segítségével határozzák meg. Az e modellekhez használt adatokat lehetőség szerint megfigyelhető piacokról nyerik, de amennyiben ez nem lehetséges, a valós érték megállapításánál bizonyos fokú mérlegelésre van szükség. A kiválasztott értékelési technika figyelembe vesz minden olyan tényezőt, amelyet az ügylet árazásakor a piaci szereplők is figyelembe vennének.

Az értékelési technikák tartalmazhatnak nettó jelenértékeket és diszkontált cash flow-modelleket, hasonló, piaci szinten megfigyelhető árakkal rendelkező instrumentumokkal való összevetést, Black-Scholes- és polinomiális opcióárazási modelleket, továbbá egyéb értékelési modelleket. Az értékelési technikákban alkalmazott feltételezések és inputok közé tartoznak kockázatmentes és irányadó kamatlábak, diszkontráták becsléséhez használt hitelkockázati felárak, kötvény- és részvényárak, devizaárfolyamok, részvényárak és -árfolyamok, továbbá várható árvolatilitások és árkorrelációk.

Az értékelési technikák célja, hogy a valós értéken történő értékeléssel kimutassák azt az árat, amely az értékelés időpontjában az eszköz értékesítése vagy a kötelezettség átruházása kapcsán a piaci szereplők közötti szokásos ügyletben felmerült volna.

A Bank az elterjedt, egyszerűbb pénzügyi instrumentumok – például kamatláb- és devizaswapok – valós értékének meghatározására olyan, széles körben elismert értékelési modelleket használ, amelyek csak megfigyelhető piaci adatokat vesznek figyelembe, és korlátozott mértékben igényelnek vezetői mérlegelést és becslést. Megfigyelhető árák és modellinputok általában hozzáférhetők a hitel- és a tulajdonviszonyt megtestesítő jegyzett értékpapírok, a tőzsdén forgalmazott derivatívák és az olyan egyszerű tőzsdén kívüli derivatívák piacán, mint a kamatlábswapok. A megfigyelhető árák és modellinputok hozzáférhetősége csökkenti a vezetői mérlegelés és becslés szükségességét, illetve a valós érték meghatározásával kapcsolatos bizonytalanságot is. A megfigyelhető árák és inputok hozzáférhetősége a termékektől és a piacoktól függően eltér, emellett a pénzügyi piacok bizonyos eseményei és általános körülményei is befolyásolhatják.

A Bank az összetettebb instrumentumok esetében saját értékelési technikáit használja, amelyeket elismert értékelési modellekből fejlesztett ki. Előfordulhat, hogy a modellek néhány vagy akár összes lényeges inputja a piacon nem megfigyelhető, ezért azokat piaci árakból vagy rátákból kell származtatni, vagy feltételezésekre kell alapítani. A nem megfigyelhető lényeges inputok alkalmazását például olyan instrumentumok teszik szükségessé, mint bizonyos, aktív piaccal nem rendelkező hitelek és garanciák. A nem megfigyelhető lényeges inputokat alkalmazó értékelési modellek magasabb fokú vezetői mérlegelést és becslést igényelnek a valós érték meghatározásakor. Vezetői mérlegelésre és becslésre általában a használandó, megfelelő értékelési modell kiválasztásához, az értékelt pénzügyi instrumentum jövőbeni cash flow-inak meghatározásához, továbbá a partner fizetéseképtelenségével és az előlegfizetésekkel kapcsolatos valószínűségnek, valamint a megfelelő diszkontrátáknak a meghatározásához van szükség.

A Keret a valós értéken történő értékelést az értékeléshez használt inputok jelentőségét tükröző következő valósérték-hierarchia alapján végzi:

- 1. szint: az inputok a Keret számára hozzáférhető, azonos instrumentumokat forgalmazó aktív piacok korrekció nélküli jegyzett piaci árai.
- 2. szint: az 1. szintű inputok kivételével minden olyan ár, amely megfigyelhető vagy közvetlenül (vagyis árákként) vagy közvetve (vagyis árakból származtatva). Ez a kategória a hasonló instrumentumok aktív piacainak jegyzett piaci árai alapján, az azonos vagy hasonló instrumentumok aktív piacainak nem tekintett piacainak jegyzett árai alapján vagy az egyéb olyan értékelési technikák segítségével értékelt instrumentumokat foglalja magában, amelyek minden lényeges inputja közvetlenül vagy közvetve megfigyelhető a piaci adatokból.
- 3. szint: nem megfigyelhető inputok. Ez a kategória magában foglalja mindazon instrumentumokat, amelyeknél az értékelési technika által használt inputok nem megfigyelhető adatokon alapulnak, és a nem megfigyelhető inputok lényeges hatást gyakorolnak az instrumentum értékelésére. Ez a kategória magában foglal olyan instrumentumokat, amelyeket hasonló instrumentumok jegyzett árai alapján értékelnek, amennyiben az instrumentumok különbségeinek bemutatásához lényeges nem megfigyelhető korrekciók vagy feltételezések szükségesek.

A Keret a valósérték-hierarchia szintjei közötti mozgásokat annak a beszámolási időszaknak a végén jeleníti meg, amelyben a változás történt.

Pénzügyi eszközök értékvesztése

Az IFRS 9 a várható hitelezési veszteség előretekintő modelljén alapul. Az EBB létrehozott egy keretet a „várható hitelezési veszteség” makrogazdaság állapotától függő kiszámításához. Ez a gazdasági ciklus pillanatnyi helyzetét figyelembe vevő („PIT”) hitelkockázati paraméterek (nemteljesítési valószínűség – „PD” és nemteljesítéskori veszteségráta – „LGD”) makrogazdaság által vezérelt szisztematikus tényezők (hitelcikluson) alapuló és makrogazdasági előrejelzéseken vagy forgatókönyveken keresztül előre vetített összeállítását foglalja magában. A végső várható hitelezési veszteség a vonatkozó makrogazdasági forgatókönyvek szerinti várható hitelezési veszteségek valószínűséggel súlyozott átlaga. Ez az előretekintő értékvesztési modell az amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközökre, a pénzügyi garanciaszerződésekre és a mérlegen kívüli kötelezettségvállalásokra alkalmazandó.

Az IFRS 9 standard szerint az elszámolt veszteségeket a következők valamelyikének alapján kell értékelni:

- 12 havi várható hitelezési veszteségek: ezek a beszámoló fordulónapja után 12 hónapon belül lehetséges nemteljesítési eseményekből eredő várható hitelezési veszteségek, és
- élettartami várható hitelezési veszteségek: ezek a pénzügyi instrumentum várható élettartama alatt lehetséges nemteljesítési eseményekből eredő várható hitelezési veszteségek.

Az IFRS 9 standard „háromszakaszos” modellt határoz meg a hitelminőség kezdeti megjelenítés utáni változásain alapuló értékvesztés elszámolására. A pénzügyi instrumentumok az 1. szakaszba vannak besorolva, kivéve azokat az instrumentumokat, amelyek esetében a kezdeti megjelenítés után a hitelkockázat jelentős növekedését állapították meg. Ezek egyaránt tartalmaznak a Bank szakértelmén alapuló kvantitatív és kvalitatív információkat és elemzéseket, valamint hitelezési szakvéleményeket és prognózisokat.

A vásárolt vagy keletkeztetett értékvesztett eszközök (POCI eszközök) a kezdeti megjelenítés időpontjától a 3. szakaszba besorolandónak tekintett pénzügyi eszközök. A POCI eszközök esetében az élettartami várható hitelezési veszteség kezdeti megjelenítés óta halmozott változásait az eredménykimutatásban jelenítik meg.

A Bank szakaszra vonatkozó értékelése egy lépcsőzetes megközelítésen alapul, amely összhangban áll a hitelkockázati iránymutatásokkal („CRG”) és a pénzügyi monitoring-iránymutatásokkal és -eljárásokkal („FMPG”), és figyelembe veszi különösen a korai figyelmeztetést kiváltó eseményeket, a figyelőlistát („WL”), a belső minősítéseket és a hátralékokat.

A standardalkotók által kiadott iránymutatással és a piaci gyakorlatokkal összhangban az EBB úgy véli, hogy a Covid19-világjárvány kedvezőtlen rendszerszintű gazdasági hatásának kezelését célzó, a Covid19-hez kapcsolódó rövid távú átstrukturálási intézkedések teljesítő szerződő felekre történő alkalmazása önmagában nem tekinthető automatikus kiváltó tényezőnek annak megállapításához, hogy a hitelkockázat jelentős növekedése áll fenn. Amint az a 3.2.3.8. megjegyzésben szerepel, az EBB szakértői véleményt alkalmaz az ilyen partnerek hitelkockázatának értékelésekor.

Az EBB úgy véli, hogy a Covid19-világjárvány hatása tükröződik a várható hitelezési veszteség jelenlegi előretekintő modelljében, amely kellően megbízhatónak tekinthető ahhoz, hogy figyelembe vegye az ilyen szélsőséges eseményeket. Nevezetesen, a vonatkozó hatásokat a makrogazdasági előrejelzések és a PD lejárati szerkezetei közvetlenül tartalmazzák.

A hitelkockázat jelentős növekedésekor a pénzügyi instrumentum átkerül a 2. szakaszba, de még nem minősül értékvesztettnek. Ha a pénzügyi instrumentum értékvesztetté válik, átkerül a 3. szakaszba.

A Bank a 3. szakaszba tartozó kitettségek azonosítása érdekében megállapítja, hogy van-e objektív bizonyíték a nemteljesítő kitettségre. Egy pénzügyi eszközt akkor tekint nemteljesítőnek, ha a hitelfelvevő a Keret visszkérésére nélkül valószínűleg nem fizeti vissza teljes egészében a Kerettel szembeni hiteltartozását, vagy ha a hitelfelvevő 90 napot meghaladóan késik a Kerettel szembeni bármely lényeges hiteltartozása törlesztésével.

Ezzel összefüggésben a Keret egy pénzügyi eszközt értékvesztettnek tekint, ha megállapítja, hogy nem lesz képes az eredeti szerződéses feltételek szerint esedékes összegek vagy az azokkal egyenértékű érték beszedésére. Az egyedi hitelezési kitettségek értékelése a hitelfelvevő jellemzői, az általános pénzügyi feltételek, az erőforrások és a múltbeli törlesztések, a pénzügyi felelősséget vállaló kezességvállalóktól várható támogatások, valamint adott esetben a biztosíték realizálható értéke alapján történik.

Az értékvesztett követeléseket legalább félévente felülvizsgálják és elemzik. A jövőbeni cash flow-k és biztosítéki értékek korábban becsült összegének és ütemezésének változása a hitelvesztésekre képzett céltartalékok változását eredményezi, amelyet az eredménykimutatásban számolnak el vagy írnak jóvá. Az értékvesztést csak akkor lehet visszaírni, ha a hitelminőség javulása olyan mértékű, hogy észszerű bizonyosságot ad az eredeti szerződéses feltételek szerinti tőke és kamat időszzerű beszedésére. Leírásra akkor kerül sor, ha a követelés egészét vagy egy részét behajthatatlannak tekintik vagy elengedik. A leírásokat a korábban megállapított értékvesztésekkel vagy közvetlenül az eredménykimutatásban számolják el, csökkentve a követelés tőkeösszegét. A korábban leírt összegek részleges vagy teljes megtérülését az eredménykimutatásban írják jóvá.

A várható hitelezési veszteség értékelése – inputok, feltételezések és technikák

A 2. és a 3. szakaszba tartozó eszközök esetében az élettartami várható hitelezési veszteségeket, az 1. szakaszba tartozó eszközök esetében a 12 havi várható hitelezési veszteségeket kell értékelni.

A várható hitelezési veszteségeket a következő változók alapján számították:

- hitelminősítés és pillanatnyi nemteljesítési valószínűség (PD),
- pillanatnyi nemteljesítéskori veszteségráta (LGD),

— nemteljesítéskori kitettség (EAD).

A partner hitelminősítését adott időpontban a különböző partner- és kitettségkategóriákra szabott pontszámmodellek alkalmazásával meghatározzák.

Mindegyik hitelminősítés megfelel egy konkrét nemteljesítési valószínűségnek, amely annak a valószínűsége, hogy a partner a következő 12 hónapban vagy a kötelezettség hátralévő élettartamában nem teljesíti pénzügyi kötelezettségét. Ezért a minősítések elsődleges inputként szolgálnak a kitettségekre vonatkozó nemteljesítési valószínűség pillanatnyi lejárat szerkezetének meghatározásához. Az EBB a Keret hitelkockázati kitettségeiről teljesítési és nemteljesítési adatokat gyűjt. A gyűjtött adatokat iparág és régió szerint bontják. A hitelciklusokra homogén módon reagáló különböző iparágakat és régiókat együtt elemzik.

Az EBB statisztikai modellek használatával elemzi a gyűjtött adatokat és megbecsüli a kitettségek hátralévő élettartamára vonatkozó nemteljesítési valószínűséget, illetve értékeli, hogy ezek miként változnak az idő előrehaladtával és konkrét makrogazdasági forgatókönyvek mellett.

A nemteljesítéskori veszteségráta azt mutatja meg, hogy az EBB várakozása szerint mekkora a kitettségen a partner nemteljesítése miatt keletkező veszteség és a nemteljesítés időpontjában kint lévő összeg aránya. A nemteljesítéskori veszteségráta az „1 – visszafizetési ráta” képlettel is meghatározható. A nemteljesítéskori veszteségráta becslését főként a földrajzi tényező és a partner típusa befolyásolja, amely öt fő kitettségi osztályba sorolható: szuverének, közintézmények, pénzügyi intézmények, vállalatok és projektfinanszírozás. A nemteljesítéskori veszteségráta értéke a kitettség termék- és szerződésspecifikus jellemzői alapján tovább pontosítható.

Az EBB a pillanatnyi helyzetre vonatkozó információkat és prognózisokat is figyelembe vesz egyfelől annak értékeléséhez, hogy egy instrumentum hitelkockázata jelentősen megnőtt-e a kezdeti megjelenítés óta, másfelől a várható hitelezési veszteségek értékeléséhez is.

A várható hitelezési veszteség méréséhez az EBB feltételes modellezési módszert (az un. PIT PD modell) dolgozott ki a nemteljesítési valószínűséggel kapcsolatos lejárat szerkezet kiszámítására, amely a következőket tartalmazza:

- a hitelciklus és a makrogazdasági változók között gazdaságilag észszerű kapcsolatot teremtő függvény meghatározását, és
- három makrogazdasági forgatókönyvet (egy alapforgatókönyvet és két, a gazdasági visszaesést és fellendülést tükröző forgatókönyvet) a GDP lehetséges többéves alakulásával és az azokhoz kapcsolódó valószínűségekkel.

A makrogazdasági forgatókönyvek kidolgozásához az EBB a globális gazdaság több országra kiterjedő és több egyenletre épülő, szemi-strukturális makromodelljét alkalmazza, országspecifikus blokkokkal. A központi/alapforgatókönyvet úgy alakították ki, hogy összhangban álljon az Európai Bizottság legfrissebb előrejelzéseivel. A pozitív és negatív forgatókönyveket a központi forgatókönyv körül tervezték a több országra kiterjedő/több egyenletre épülő modell alkalmazásával. A forgatókönyvek levezetése a gazdasági tevékenység fő mérőszámának tekintett GDP-t érő sokkokból történik. A reál-GDP-t érő sokkokat úgy kalibrálják, hogy azok reprodukálják a változó múltbeli volatilitását. Adott esetben szakértői véleményt is alkalmaznak a GDP-sokkok méretének és tartósságának finomítására. Ennek eredményeként a sokkokat egy csökkenő függvénnyel együtt határozzák meg a sokkhatások időbeli alakulásának meghatározására. A bizonytalanság megragadása érdekében az egyes forgatókönyvekhez kapcsolódó valószínűségeket idővel következetesen alkalmazott piaci (volatilitási) mutatók és belsőleg kidolgozott mutatók/nyomonkövetési mutatók alapján határozzák meg.

Az EBB PIT PD- és PIT LGD-modelljei a hitelciklus ugyanazon kivetített értékeit használják, mint a különböző makrogazdasági forgatókönyvek fő inputjai. A hitelciklust a külső hitelminősítő intézet leminősítési rátáiból, a reál-GDP éves növekedési ütemére vonatkozó előrejelzésekből, valamint a hosszú és rövid távú kamatlábak közötti különbségből számítják ki.

A nemteljesítéskori kitettség a nemteljesítéskor várható kitettség nagyságát mutatja meg, a partnerrel szembeni aktuális kitettség és az aktuális összeget érintő potenciális szerződéses változások – többek között a törlesztés – alapján. A pénzügyi eszköz nemteljesítéskori kitettsége a bruttó könyv szerinti érték. A hitelfolyósítási kötelezettségek és a pénzügyi garanciák esetében a nemteljesítéskori kitettség magában foglalja a lehívott összeget.

2.4.2.1. Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek

A beruházási keret a folyószámlákat, valamint az eredetileg három hónapnál nem hosszabb rövid lejáratú betéteket és kereskedelmi kötvényeket sorolja a pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek közé. A pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek amortizált bekerülési értéken szerepelnek a pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatásban.

2.4.2.2. Pénztári pénzügyi eszközök

A pénztári pénzügyi eszközök közé a lejáratig tartás szándékával vásárolt jegyzett és nem jegyzett kötvények és a három hónapnál hosszabb eredeti lejáratú kereskedelmi értékpapírok tartoznak, értékelésük következetesen az amortizált bekerülési érték alapján történik.

Az ilyen kötvényeket és kereskedelmi értékpapírokat kezdetben bekerülési értéken, vagyis a közvetlenül kapcsolódó üzleti költségekkel megnövelt valós értéken jelenítik meg. A nyilvántartott ár és a visszaváltási ár közötti különbséget az instrumentum hátralévő élettartama alatt az effektívkamatláb-módszernek megfelelően amortizálják.

2.4.2.3. Hitelek és előlegek

A hitelek és előlegek portfólióba tartozhatnak az olyan adósságinstrumentumok, például hitelek és hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok, többek között a strukturált gazdálkodó egységek, a kormányok vagy vállalatok által kibocsátott kötvények, befektetési jegyek vagy certifikátok, amelyeket a gazdálkodó egység a lejáratukig kíván tartani, és be akarja szedni a szerződésből eredő cash flow-t.

A hitelek és előlegek a következőket foglalják magukban:

- amortizált bekerülési értéken értékelt hitelek és előlegek,
- kötelezően az eredménnyel szemben valós értéken értékelt hitelek és előlegek.

A beruházási keretből nyújtott hitelek akkor kerülnek kimutatásra a Keret aktívái között, amikor megtörténik a fizetés a hitelfelvevő felé. A hitelek folyósítatlan része a mérlegen kívüli tételek között, névértéken szerepel. Az SPPI kritériumnak megfelelő hiteleket először bekerülési értéken veszik nyilvántartásba (ez a nettó folyósított összeg – vagyis a tranzakciós költségeket is tartalmazó hitelösszeg valós értéke), a későbbiekben pedig az effektívkamatláb-módszert alkalmazva amortizált bekerülési értéken értékelik.

Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok akkor kerülnek kimutatásra a Keret eszközei között, amikor megtörténik a fizetés a kibocsátó felé, és az ilyen értékpapírok szerződés alapján egymáshoz kapcsolt vagy egy ügyletrészsorozatos adósságinstrumentum formájában jelenhetnek meg. A hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok igénybe nem vett része a mérlegen kívüli tételek között, névértéken szerepel. A hitelviszonyt megtestesítő értékpapírokat kezdetben bekerülési értéken, vagyis a közvetlenül kapcsolódó üzleti költségekkel megnövelt valós értéken jelenítik meg, majd a későbbiekben az effektívkamatláb-módszert alkalmazva amortizált bekerülési értéken értékelik. A nyilvántartott ár és a visszaváltási ár közötti különbséget az instrumentum hátralévő élettartama alatt az effektívkamatláb-módszernek megfelelően amortizálják.

A hitelek és előlegek értékvesztésével kapcsolatos elszámolási elveket a 2.4.2. megjegyzés ismerteti.

Az SPPI kritériumot nem teljesítő hiteleket és előlegeket kötelezően az eredménnyel szemben valós értéken értékelik. A valós értéken történő értékelés módszere a diszkontált cash flow módszerén vagy a felszámolási értéken alapul.

Az IBOR-reformnak az amortizált bekerülési értéken értékelt hitelek és előlegek újraértékelésére gyakorolt hatását lásd a 2.4.2. megjegyzés (Besorolás és értékelés/módosítás) vonatkozó bekezdéseiben.

2.4.2.4. Részvények és egyéb változó hozamú értékpapírok

A Keret két fajta tőkebefektetést különböztet meg: i. a közvetlen tőkebefektetéseket és a ii. kockázatitőke-alapokat. A részvények és egyéb változó hozamú értékpapírok kezdeti megjelenítése az üzleti költségekkel megnövelt valós értéken történik. A valós érték későbbi változásait, köztük a devizaátszámításból eredő nyereségeket vagy veszteségeket az egyéb átfogó jövedelemre vonatkozó kimutatásban jelenítik meg, a Részvények és egyéb változó hozamú értékpapírok eredménye rovatban.

A nem jegyzett befektetések esetében a valós érték nem állapítható meg aktív piacokból, ezért azt elismert értékelési technikák alkalmazásával határozzák meg (4.2.1. megjegyzés).

A beruházási keret által szerzett részesedések jellemzően magántőke- vagy kockázatitőke-alapokba történő befektetések. Az ágazati gyakorlat szerint e befektetéseket általában több olyan befektető jegyzi közösen, amelyek egyike sem képes egyedül befolyásolni az érintett alap napi működését vagy befektetési tevékenységét. Következésképpen ha egy befektető tagja egy ilyen alap irányító szervének, az elvben nem jogosítja fel a befektetőt arra, hogy befolyásolja az alap napi működését. Emellett a magántőke- vagy kockázatitőke-alapok egyedi befektetői az alap olyan politikáit sem határozhatják meg, mint például az osztalékok vagy az egyéb juttatások fizetését szabályozó politika. Az ilyen döntéseket az alap vezetésének és a részvényesek összességének a jogait és kötelezettségeit szabályozó részvényesi megállapodás alapján rendszerint az alap vezetése hozza meg. A részvényesi megállapodás általában azt is megakadályozza, hogy az egyedi befektetők kétoldalú

jelleggel az alapot érintő lényeges méretű ügyleteket hajtsanak végre, cserét eszközöljenek a vezetőségben vagy privilegizált hozzáférést kapjanak döntő fontosságú technikai információkhoz. A Keret befektetéseit az említett ágazati gyakorlatnak megfelelően hajtják végre, biztosítva, hogy a Keret ne gyakoroljon az IFRS 10 és az IAS 28 standard értelmében vett ellenőrzést vagy bármilyen formájú jelentős befolyást e befektetések felett, ideértve azokat is, amelyekben a beruházási keret a szavazati jogoknak több mint 20 %-át birtokolja.

2.4.3. Pénzügyi garanciák

A pénzügyi garanciaszerződés olyan szerződés, amely a Keret számára meghatározott fizetések teljesítését írja elő a garanciabirtokos abból adódó veszteségének megtérítésére, hogy egy meghatározott adós esedékességgkor nem fizet a hitelviszonyt megtestesítő instrumentum feltételeivel összhangban.

A hatályos szabályok alapján ezek a garanciák nem teljesítik a biztosítási szerződésekre vonatkozó feltételeket (IFRS 4 *Biztosítási szerződések* standard).

A pénzügyi garanciákat az IFRS 9 *Pénzügyi instrumentumok* standard szerint származtatott terméként vagy pénzügyi garanciaként kell elszámlolni, az IFRS 9 standardban meghatározott jellemzők és tulajdonságok alapján.

A származtatott termékekre (derivatívákra) vonatkozó számviteli politika a 2.4.5. megjegyzésben található.

A pénzügyi garanciákat kezdetben a pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatásban a „Kibocsátott garanciákra képzett céltartalékok” alatt jelenítik meg, a pénzügyi garanciák kibocsátásához közvetlenül kapcsolódó ügyleti költségekkel megnövelt valós értéken. A kezdeti megjelenítéskor a fizetési kötelezettség a várt díjbevétel vagy a kezdeti várható veszteség nettó jelenértékének felel meg.

A kezdeti megjelenítést követően a pénzügyi garanciákat az alábbiak közül a magasabb értéken értékelik:

- az IFRS 9 standard szerint meghatározott elszámolt veszteség összege, és
- a kezdetben megjelenített díj, csökkentve az IFRS 15 standard elvei szerint megjelenített bevétellel.

A pénzügyi garanciákkal kapcsolatos, nem a garancia lehívására irányuló (IFRS 9 standard szerint értékelt) nettó kötelezettségek növekedését vagy csökkenését az eredményre és egyéb átfogó jövedelemre vonatkozó kimutatásban jelenítik meg „A garanciákra képzett céltartalékok változása” alatt.

A kapott díjakat az eredményre és egyéb átfogó jövedelemre vonatkozó kimutatásban a „Díj- és jutalékbevételek” alatt jelenítik meg a pénzügyi garancia élettartama alatt a törlesztési ütemterv alapján az IFRS 15 standardnak megfelelően.

2.4.4. A derivatíváktól különböző pénzügyi kötelezettségek

Besorolás és értékelés

Pénzügyi kötelezettségek

A pénzügyi kötelezettségeket – a kereskedési céllal tartottak (például a származtatott kötelezettségek) kivételével – amortizált bekerülési értéken jelenítik meg.

A Keret a pénzügyi kötelezettséget a szerződéses kötelmek elengedésekor, törlésekor vagy lejáratakor vezeti ki.

2.4.5. Származékos pénzügyi instrumentumok

A származékos pénzügyi instrumentumok (derivatívák) közé tartoznak a keresztdevizaswapok, a keresztdevizás kamatlábswapok, a rövid lejáratú devizaswap-szerződések (devizaswapok) és a kamatlábswapok.

A származékos pénzügyi instrumentumokat kezdetben az ügyletkötés napja alapján jelenítik meg.

Szokásos működése során a beruházási keret a specifikus hitelműveletek fedezésére swapügyleteket, a devizapozíciók fedezésére pedig devizaforward-ügyleteket köthet – az eurótól eltérő, aktív piacú devizákban – annak érdekében, hogy ellensúlyozza a devizaárfolyam-ingadozásokból eredő nyereségeket vagy veszteségeket.

Minden derivatívát az eredménnyel szemben valós értéken értékelnek és származékos pénzügyi instrumentumként jelenítenek meg. A valós érték meghatározása elsősorban diszkontált cash flow-modellek, opciós árazási modellek és harmadik felek árajánlatai alapján történik.

A derivatívákat valós értéken, az eszközök között tartják nyilván, ha értékük pozitív, és a kötelezettségek között, ha értékük negatív. A származékos pénzügyi instrumentumok valós értékében bekövetkező változásokat az eredményre és egyéb átfogó jövedelemre vonatkozó kimutatás „Származékos pénzügyi instrumentumok valós értékének változása” sora tartalmazza.

Az IFRS 9 standard szétválasztási követelményei alapján a pénzügyi eszközök és a pénzügyi kötelezettségek esetében a beágyazott derivatívákat egymással szemben elszámolták, így a hibrid szerződések a besorolás szempontjából teljes egészükben pénzügyi eszköznek vagy pénzügyi kötelezettségnek minősülnek.

A származtatott ügyletek cash flow-it ennek megfelelően a LIBOR referenciamutatók helyett az ISDA tartalékráták felhasználásával határozták meg ⁽²⁵⁾. Az IBOR reformjának a származtatott eszközökre gyakorolt hatásával kapcsolatban lásd a 6. megjegyzést.

2.4.6. Hozzájárulások

A tagállamok hozzájárulásai a pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatásban a követelések között szerepelnek azon tanácsi határozat napjától, amely rögzíti a tagállamok által a beruházási keretbe fizetendő pénzügyi hozzájárulás összegét.

Mivel a tagállami hozzájárulások teljesítik az alábbi követelményeket, tőkének minősülnek:

- a hozzájárulási megállapodásban meghatározott módon a tagállamok a Keret felszámolása esetén dönthetnek a Keret nettó eszközeinek felhasználásáról,
- az összes többi instrumentumkategória alá rendelt instrumentumkategóriába tartoznak,
- az összes többi instrumentumkategória alá rendelt instrumentumkategóriába tartozó valamennyi pénzügyi instrumentum azonos jellemzőkkel bír,
- az instrumentumnak nincs olyan jellemzője, amelynek következtében kötelezettségnek minősülne, és
- az instrumentum élettartama alatt az instrumentumnak tulajdonítható összes várható cash flow alapvetően a Keret nyereségén vagy veszteségén, megjelenített nettó eszközeinek változásain, illetve megjelenített és meg nem jelenített nettó eszközeinek valós értékében az instrumentum élettartama alatt bekövetkező változásokon alapul.

A hozzájárulásokat amortizált bekerülési értéken sorolják be és értékelik a pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatásban.

2.4.7. Kamat- és kamatjellegű bevételek

A beruházási keretből nyújtott hitelek az eredményre és egyéb átfogó jövedelemre vonatkozó kimutatásban (Kamat- és kamatjellegű bevételek) és a pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatásban (Hitelek és előlegek) az eredményelszámolás elve alapján tartják nyilván, az effektív kamatlábat használva, amellyel ha a becsült jövőbeli pénzbeli fizetéseket vagy pénzbevételeket a hitel várható élettartamára vetítve diszkontáljuk, pontosan a hitel nettó könyv szerinti értékét kapjuk. Amennyiben egy hitel nyilvántartott értéke értékvesztés következtében csökken, a kamatjövedelmet továbbra is az eredeti effektív kamatlábat alkalmazva mutatják ki az új könyv szerinti értéken.

A POCI hitelek az eredményre és egyéb átfogó jövedelemre vonatkozó kimutatásban (Kamat- és kamatjellegű bevételek) és a pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatásban (Hitelek és előlegek) az eredményelszámolás elve alapján tartják nyilván, a hitel teljes élettartamára a hitelkorrigált effektív kamatlábat használva, amellyel ha a becsült jövőbeli pénzbeli fizetéseket vagy pénzbevételeket a hitel várható élettartamára vetítve diszkontáljuk, pontosan a hitel amortizált bekerülési értékét kapjuk.

A Keret forrásaira kapott kamattámogatásokat elhatárolják, és a tényleges hozam kiigazításaként jelenítik meg, és azokat az eredménykimutatásban a „Kamatok és kamatjellegű bevételek” alatt számolják el a támogatott kölcsön folyósításától a visszafizetéséig terjedő időszakban.

Az elkötelezettségi díjakat elhatárolják, és az effektív kamatláb-módszert alkalmazva a kapcsolódó hitel nyújtásától annak visszafizetéséig terjedő időszakra jelenítik meg jövedelemként az eredményre és egyéb átfogó jövedelemre vonatkozó kimutatásban a kamat- és kamatjellegű bevételek között.

2.4.8. Kamattámogatás és technikai segítségnyújtás

Tevékenységeinek részeként a beruházási keret kamattámogatásokat és technikai segítségnyújtást is kezel a tagállamok nevében.

⁽²⁵⁾ Az USD LIBOR-ra vonatkozó cash flow-kat a LIBOR-referenciaértékek alapján határozzák meg, amikor az USD LIBOR még létezett.

A tagállamok hozzájárulásának kamattámogatás és technikai segítségnyújtás fizetésére elkülönített része nem tartozik a beruházási keret kapott hozzájárulásai közé, hanem harmadik féllel szembeni kötelezettségnek minősül. A beruházási keret intézi a végső kedvezményezetteknek történő kifizetéseket, majd ezekkel csökkenti a harmadik féllel szembeni kötelezettségek összegét.

Amennyiben a kamattámogatásra és technikai segítségnyújtásra fordítandó összeget nem használják fel teljes mértékben, ezt az összeget a Kerethez való hozzájárulások közé sorolják át.

2.4.9. Pénzeszközökből és pénzeszköz-egyenértékesekből származó kamatbevétel

A pénzeszközökből és pénzeszköz-egyenértékesekből származó kamatbevételt a beruházási keret eredményre és egyéb átfogó jövedelemre vonatkozó kimutatásában, az eredményelszámolás elve alapján jelenítik meg.

2.4.10. Díjak, jutalékok és osztalékok

A meghatározott időszakon keresztül nyújtott szolgáltatások után kapott díjakat a szolgáltatás nyújtásának időpontjában könyvelik le jövedelemként, míg a lényeges cselekmény végrehajtásáért kapott díjakat akkor jelenítik meg jövedelemként, amikor a lényeges cselekmény befejeződött. Ezek a díjak az eredményre és egyéb átfogó jövedelemre vonatkozó kimutatásban kerülnek bemutatásra a díj- és jutalékbevételek között.

A részvényekhez és egyéb változó hozamú értékpapírokhoz kapcsolódó osztalékokat azok beérkezésekor könyvelik le, és az eredményre és egyéb átfogó jövedelemre vonatkozó kimutatásban kerülnek bemutatásra a részvényeken és egyéb változó hozamú értékpapírokon realizált nettó nyereségek között.

2.4.11. Adózás

Az Európai Unióról szóló szerződéshez és az Európai Unió működéséről szóló szerződéshez csatolt, az Európai Unió kiváltságairól és mentességeiről szóló jegyzőkönyv kimondja, hogy az uniós intézmények eszközei, bevételei és egyéb tulajdonai mentesek minden közvetlen adó alól.

3. Kockázatkezelés

Ez a megjegyzés a Keret hitel- és pénzügyi kockázatokkal szembeni kitettségről, azok kezeléséről és kontrolljáról ad tájékoztatást, különös tekintettel a pénzügyi eszközök használatához kapcsolódó elsődleges kockázatokra. Ezek az alábbiak:

- hitelkockázat – az ügyfél vagy a partner fizetéseképtelenségéből eredő veszteség kockázata a hitelkitettségek minden formája kapcsán, ideértve az elszámolási kockázatot is,
- likviditási kockázat – annak kockázata, hogy a gazdálkodó egység elfogadhatatlan veszteségek nélkül nem képes finanszírozni eszközei bővítését és kötelezettségei esedékességekori teljesítését,
- piaci kockázat – annak kockázata, hogy a piaci árak, például a kamatlábak, részvényárfolyamok és devizaárfolyamok változása befolyásolja a gazdálkodó egység jövedelmét vagy tartott pénzügyi instrumentumainak értékét.

3.1 Kockázatkezelési szervezet

Az EBB a Beruházási keret kockázatkezelési keretrendszerét folyamatosan alakítja.

Az EBB kockázatkezelési igazgatósága független módon azonosítja, értékeli, nyomon követi és jelenti a Keret által viselt kockázatokat. A kockázatkezelési igazgatóság a feladatkörök elkülönülését biztosító felépítés révén független a kiszolgáló egységtől.

Az EBB szintjén a csoportkockázatokról a csoport kockázatkezelési igazgatója az EBB igazgatási bizottságának tesz jelentést az igazgatási bizottság kockázatért felelős tagjának felügyelete alatt. A csoport kockázatkezelési igazgatója közvetlenül fordulhat a kockázatpolitikai bizottsághoz, és közvetlenül levelezhet vagy beszélhet az EBB igazgatótanácsával a hatáskörébe tartozó bármely kérdést illetően.

3.2. Hitelkockázat

A hitelkockázat az ügyfél vagy a partner fizetéseképtelenségéből esetlegesen eredő potenciális veszteség a hitelkitettségek minden formája kapcsán, ideértve az elszámolási kockázatot is.

3.2.1. Hitelkockázati politika

A hitelügyleti partnerek hitelképességének vizsgálatakor az EBB a hitelkockázat és a várható veszteség számszerűsítésére és a kockázat árazására törekszik. Az EBB a hitelezés szempontjából releváns hitelfelvevő/kezeségyvállaló partnerek belső minősítésének meghatározása érdekében belső minősítési módszertant dolgozott ki. A módszertan a főbb hitelpartner típusok (például társaságok, pénzügyi intézmények stb.) egyedileg kialakított pontrendszerén alapul. Minden olyan partnert, amely – az EBB-re alkalmazandó bevált banki gyakorlatot és a Bázeli Nemzetközi Tőkeegyezményt (Bázel II.) egyaránt figyelembe véve – egy adott ügylet hitelprofilja szempontjából lényegesnek minősül, a konkrét partnertípushoz tartozó belső minősítési módszertan alkalmazásával belső minősítési kategóriákba sorolnak. Az egyes partnerek – üzleti és pénzügyi kockázati profiljuk és országhelyettesítési működési környezetük részletes vizsgálatát követően – olyan belső minősítést kapnak, amely nemteljesítési valószínűségüket tükrözi. Szükség esetén szakértői kiigazításokra kerül sor a jogalanyok anyavállalati vagy kormányzati támogatásának figyelembevételével, és a végleges minősítés lehetővé teszi, hogy a felülbírálati szempontok a pontozási lapon nem szereplő információkat (pl. piaci árakat) tükrözzenek.

A projektfinanszírozási és egyéb strukturált, korlátozott fedezetű műveletek hitelértékeléséhez az ágazat számára releváns hitelkockázat-értékelő eszköztárat használják, amely főként a cash flow valószínűségét és az adósságszolgálati képességet vizsgálja. Az eszköztár része például a projektek szerződéses keretének vizsgálata, a partnerek elemzése és a cash flow-szimuláció. A társaságokhoz és a pénzügyi intézményekhez hasonlóan minden projekthez belső kockázati minősítést rendelnek. Végezetül a nem uniós szuverén partnereket a közgazdasági osztály minősíti statisztikai modell alapján.

A belső minősítéseket a hitel futamideje alatt figyelemmel kísérik és rendszeresen aktualizálják.

Adott esetben a nem állami műveletekre egyedi ügyleti szintű és partnerméretre vonatkozó korlátok alkalmazandók. A partnerméretre vonatkozó korlátokat az összevont csoportszintű kitétségek szintjén határozzák meg, ha szükségesek. Az ilyen korlátok jellemzően többek között a partner saját forrásainak nagyságát tükrözik.

A hitelkockázat mérséklése érdekében az EBB – szükség esetén és eseti alapon – az alábbi módokon törekszik hitelminőség-javításra:

- partnerrel vagy projekttel összefüggő biztosítékok (például a részvények feletti zálogjog, az eszközök feletti zálogjog, jogátadás; a számlák feletti zálogjog), és/vagy
- garanciák, amelyeket általában a finanszírozott projekt szponzora vállal (például teljesítési garanciák, azonnal lehívható garanciák), vagy bankgaranciák.

A Keret hitelderivatívákat nem alkalmaz a hitelkockázat mérséklésére.

3.2.2. Maximális hitelkockázati kitétség biztosítékok vagy egyéb hitelminőség-javítás figyelembevétele nélkül

A következő táblázat a pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatás elemeinek – közöttük a derivatíváknak – a maximális hitelkockázati kitétségét mutatja. A maximális kitétség itt bruttó érték, vagyis nem veszi figyelembe a biztosítékok mérséklő hatását.

(ezer EUR)

Maximális kitétség	2021.12.31.	2020.12.31.
ESZKÖZÖK		
Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek	1 358 564	923 940
Követelések a hozzájárulókkal szemben	85 210	68 908
Pénztári pénzügyi eszközök	—	351 873
Származékos pénzügyi instrumentumok	7	33 584
Hitelek és előlegek	1 986 281	1 673 445
Egyéb eszközök	1 086	109
Összesen	3 431 148	3 051 859
Hitelnyújtási elkötelezettségekre képzett céltartalékok	- 16 602	- 33 152

(ezer EUR)

Maximális kitettség	2021.12.31.	2020.12.31.
MÉRLEGEN KÍVÜLI TÉTELEK		
Függő kötelezettségek		
— kibocsátott garanciák	1 499 675	998 560
Kötelezettségvállalások		
— folyósítatlan hitelek	1 677 411	1 722 618
— kibocsátatlan garanciák	256 299	554 686
Mérlegen kívüli tételek összesen	3 433 385	3 275 864
Hitelkitettség összesen	6 847 931	6 294 571

3.2.3. Hitelek és előlegek hitelkockázata

3.2.3.1. Hitelek és előlegek hitelkockázat-mérése

A Keret hitelei és előlegei vagy garanciavállalásai kapcsán sor kerül a becsült várható veszteségek átfogó kockázatértékelésére és számszerűsítésére, amelynek végeredménye a hitelbesorolás. A Hatásfinanszírozási Keret műveletei (lásd a 24. megjegyzést) a közvetített hitelek kivételével nem tartoznak a hitelkockázati politikára vonatkozó iránymutatás hatálya alá, és más eljárás vonatkozik rájuk. A hitelbesorolást a hitelfelvevő minőségén, a hitel lejáratán, a garancián és adott esetben a kezességvállalón alapuló általánosan elfogadott kritériumok mentén állapítják meg.

A hitelbesorolási rendszer a hitelnyújtási műveletek hitelkockázatának értékelését és a becsült várható veszteségek számszerűsítését szolgáló módszertanokat, folyamatokat, adatbázisokat és informatikai rendszereket foglalja magában. Nagy mennyiségű információt összesít azzal a céllal, hogy felállítsa a hitelek hitelkockázatának relatív rangsorát. A hitelbesorolás nem más, mint a „várható veszteség” becsült szintjének jelenértéke, vagyis a fő kötelezettek fizetéseképtelenségi valószínűségének, a kockázati kitettségnek és a fizetéseképtelenségi veszteséghányadnak a szorzata. A hitelbesorolásokat a következő célokból használják:

- a hitelnyújtási kockázat precízebb és számszerűbb értékelésének segédeszközeként,
- a hitelkockázat változásának mutatójaként a monitoringtörekvések fontossági sorrendjének meghatározása céljából,
- a hitel adott időpontbeli portfólióminőségi mutatójaként,
- referenciaértékként az általános hiteltartalékok éves növekedésének kiszámításához, és
- a kockázatarázási döntések egyik alapinformációjaként.

A hitelbesorolás meghatározásakor a következő tényezőket veszik figyelembe:

- i. A hitelfelvevő hitelképessége: a Kockázatkezelési Igazgatóság belső módszertanok és külső adatok alapján független módon megvizsgálja a hitelfelvevőket, illetve értékeli hitelképességüket. Az EBB a Bázis III. általa választott belső minősítésen alapuló módszerével összhangban belső minősítési módszertant dolgozott ki a hitelfelvevők és a kezességvállalók belső minősítésének meghatározására. A módszertan a meghatározott partnertípusokra szabott pontrendszereken alapul.
- ii. Csődkorreláció: ez a mutató a hitelfelvevő és a kezességvállaló egyidejű pénzügyi nehézségeinek esélyét számszerűsíti. Minél nagyobb a korreláció a hitelfelvevő és a kezességvállaló fizetéseképtelenségi valószínűsége között, annál alacsonyabb (rosszabb) lesz a garancia értéke, és így a hitelbesorolásé is.
- iii. A garanciaeszközök és a fedezetek értéke: ezt a mutatót a kibocsátó hitelképességének és az instrumentum típusának az együttes értékelésével számítják.

- iv. Az alkalmazandó visszafizetési ráta: az érintett partner nemteljesítését követően feltételezhetően visszafizetett összeg a vonatkozó hitelkitettség százalékos arányában.
- v. A szerződéses keret: a szilárd szerződéses keret növeli a hitel minőségét és javítja belső besorolását.
- vi. A hitel, illetve általánosabban a hitelből eredő cash flow-k futamideje: az egyéb tényezők azonossága mellett a hitel futamidejének emelése növeli a visszafizetési nehézségek felmerülésének a kockázatát is.

A hitel várható veszteségét a fenti öt elem együttes figyelembevételével számítják. A várható veszteség szintjétől függően a hitelt az alábbi hitelbesorolási osztályok valamelyikébe sorolják:

„A” Első osztályú hitelek, három alkategóriára bontva:

„A0” – uniós tagállamoknak nyújtott vagy általuk garantált hitelek, amelyek várható vesztesége 0 %.

„A+” – nem tagállam jogalanyoknak nyújtott (vagy általuk garantált) hitelek, amelyek esetében a futamidő alatt nem várható a minőség romlása.

„A–” – azon hitelnyújtási műveletek, amelyek jelenlegi minőségének fenntarthatóságát némi bizonytalanság övezi, de az esetleges minőségcsökkenés mértéke korlátozottan várható.

„B” – Magas minőségű hitelek: a Bank az ezen eszközosztályba tartozó hitelek stabilitását megnyugtatónak érzi, noha kisebb jövőbeli minőségromlásuk nem zárható ki. Az esetleges minőségromlás relatív valószínűségének jelzésére a B+ és a B– kategória szolgál.

„C” – Jó minőségű hitelek: ilyenek például a stabil bankoknak és társaságoknak nyújtott fedezetlen hitelek 7-éves futamidővel, futamidő végi egyszeri, vagy a folyósítás után kezdődő rendszeres törlesztéssel.

„D” – Ez a minősítési osztály jelenti az átmenetet az „elfogadható minőségű” és a némi nehézséggel szembesülő hitelek között. A hitelbesorolás e „víváspontjának” még precízebb meghatározására a D+ és a D– kategória szolgál. A D– besorolású hitelek fokozott felügyeletet igényelnek.

„E” – E hitelbesorolási kategóriában a hitelek kockázati profilja kedvezőtlenebb az általában elfogadottnál. Olyan hiteleket is magában foglal, amelyek kapcsán a futamidő alatt komoly problémák merültek fel, és a veszteség lehetősége sem zárható ki. Ezeket a hiteleket ezért szoros és magas színvonalú felügyeletnek kell alávetni. Az E+ és az E– kategória e különös felügyeleti folyamat intenzitásában tér el: az E– besorolású műveleteknél nagy az eshetősége, hogy az adósságszolgálat ütemének fenntarthatatlansága valamilyen formájú adósságátütemezést tesz majd szükségessé és adott esetben értékvészítési leíráshoz vezethet.

„F” – Az F (fizetésképtelen) besorolás elfogadhatatlan kockázatú hitelekre utal. F– besorolást csak olyan fennálló hitelek kaphatnak, amelyeknél a hitelszerződés aláírása után előre nem látott, kivételes és rendkívül kedvezőtlen körülmények merültek fel. F besorolást kap minden olyan ügylet, amely a Keret számára a kölcsönadott tőke elvesztésével jár; ezen ügyletekre külön rendelkezések érvényesek.

A D– vagy annál rosszabb belső besorolású hitelek általában felkerülnek a belső hitelbesorolás alapján készült figyelőlistára. Amennyiben azonban a hitelt eredetileg is D– vagy annál rosszabb kockázati profillal hagyták jóvá, úgy csak akkor kerül fel a figyelőlistára, ha egy lényeges hitelkockázati esemény bekövetkezte miatt besorolása tovább, a jóváhagyott besorolás alá romlik.

A Keret hitelportfóliójának a fent ismertetett hitelbesorolási kategóriákon alapuló hitelminőségi elemzése a 3.2.3.3. szakasz táblázatában található.

3.2.3.2. A hitelnyújtási hitelkockázati kitettség elemzése

A következő táblázat az aláírt (folyósított és folyósítatlan) hitelekre és előlegekre vonatkozó maximális (nettó könyv szerinti értéken számított) hitelkockázati kitettséget mutatja hitelfelvevők szerinti bontásban, a kezességvállalók által nyújtott garanciákra is tekintettel:

(ezer EUR)

2021.12.31-én	Garantált	Egyéb hitelminőségi-javítás	Nem garantált	Összesen	Az összes folyósítás %-a
Pénzügyi intézmények	74 086	—	1 115 656	1 189 742	60 %
Vállalatok	211 067	—	368 877	579 944	29 %
Hatóságok	20 776	—	664	21 440	1 %
Államok	—	917	194 238	195 155	10 %
Folyósítás összesen	305 929	917	1 679 435	1 986 281	100 %
Folyósítatlan	193 663	—	1 467 146	1 660 809	—
Folyósított és folyósítatlan összesen	499 592	917	3 146 581	3 647 090	—

(ezer EUR)

2020.12.31-én	Garantált	Egyéb hitelminőségi-javítás	Nem garantált	Összesen	Az összes folyósítás %-a
Pénzügyi intézmények	87 269	—	963 366	1 050 635	64 %
Vállalatok	203 772	27 026	177 321	408 119	24 %
Hatóságok	21 866	—	1 057	22 923	1 %
Államok	—	1 506	190 262	191 768	11 %
Folyósítás összesen	312 907	28 532	1 332 006	1 673 445	100 %
Folyósítatlan	196 692	—	1 492 774	1 689 466	—
Folyósított és folyósítatlan összesen	509 599	28 532	2 824 780	3 362 911	—

A hitelfelvevők és a kezességvállalók felügyelete, továbbá a projektspecifikus pénzügyi és szerződéses monitoring ellátása az Ügyletkezelési és Szerkezetátalakítási Igazgatóság feladata. A Keret hiteleinek, hitelfelvevőinek és kezességvállalóinak hitelképességét tehát folyamatosan nyomon követik – legalább éves szinten, de szükség esetén és a hitelesemények felmerülésétől függően gyakrabban is. Az Ügyletkezelési és Szerkezetátalakítási Igazgatóság különösen ügyel a szerződéses jogok érvényesülésére, illetve a minősítés romlása és/vagy a szerződés nemteljesítése esetén a korrekciós intézkedések meghozatalára. Szükség esetén a hitelkockázati iránymutatásnak megfelelő kármérséklő intézkedésekre kerül sor. A hiteleket fedező bankgaranciák lejáratára esetén biztosítva van a garanciák pótlása vagy más megfelelő intézkedés kellő időben történő meghozatala.

3.2.3.3. Hitelminőségi elemzés a hitelfelvevők típusa szerint

Az alábbi táblázatok a Keret 2021. december 31-i, illetve 2020. december 31-i kölcsönportfóliójának kölcsönbesoroláson alapuló hitelminőségi elemzését ismertetik; az elemzés az aláírt (folyósított és folyósítatlan) kitétségeket vizsgálta.

(ezer EUR)

2021.12.31-én		Magas besorolású	Átlagos besorolású	Minimálisan elfogadott kockázatú	Nagy kockázatú	Besorolás nélküli (*)	Összesen	% -os arány
		A – B–	C	D+	D– vagy rosszabb			
Hitelfelvevő	Pénzügyi intézmények	285 924	109 219	443 921	1 130 146	—	1 969 210	54 %
	Vállalatok	108 621	49 059	12 253	532 735	315 011	1 017 679	28 %
	Hatóságok	—	20 776	—	—	664	21 440	1 %
	Államok	917	2 529	3 360	631 955	—	638 761	17 %
Összesen		395 462	181 583	459 534	2 294 836	315 675	3 647 090	100 %

(*) Az eredménnyel szemben valós értéken értékelt hitelműveletek

(ezer EUR)

2020.12.31-én		Magas besorolású	Átlagos besorolású	Minimálisan elfogadott kockázatú	Nagy kockázatú	Besorolás nélküli (*)	Összesen	% -os arány
		A – B–	C	D+	D– vagy rosszabb			
Hitelfelvevő	Pénzügyi intézmények	290 565	90 445	475 331	815 120	—	1 671 461	50 %
	Vállalatok	118 990	46 861	14 433	512 142	313 762	1 006 188	30 %
	Közüntézmények	—	21 866	—	—	1 057	22 923	1 %
	Államok	—	4 865	3 926	653 548	—	662 339	19 %
Összesen		409 555	164 037	493 690	1 980 810	314 819	3 362 911	100 %

(*) Az eredménnyel szemben valós értéken értékelt hitelműveletek

3.2.3.4. Hitelek és előlegek kockázati koncentrációja

3.2.3.4.1. Földrajzi elemzés

A hitelfelvevő országa alapján vizsgálva a Keret hitelportfóliójának földrajzi régiók szerinti bontása az alábbiakban látható (ezer EUR-ban):

(ezer EUR)

A hitelfelvevő országa	2021.12.31.	2020.12.31.
Egyiptom	345 810	319 040
Kenya	321 069	195 917
Nigéria	237 992	236 149
Regionális – AKCS	208 795	37 497

(ezer EUR)

A hitelfelvevő országa	2021.12.31.	2020.12.31.
Mauritius	101 446	76 419
Etiópia	96 391	92 346
Barbados	85 058	75 037
Ruanda	64 169	59 114
Uganda	61 033	61 869
Zambia	52 345	42 553
Kongói Demokratikus Köztársaság	48 766	56 527
Tanzánia	46 423	60 058
Szenegál	42 968	32 850
Kamerun	42 097	36 749
Új-Kaledónia	37 098	41 224
Jamaica	20 776	23 411
Dominikai Köztársaság	19 076	30 741
Guinea	18 972	18 534
Ghána	15 835	21 249
Malawi	14 898	17 349
Zimbabwe	14 708	—
Angola	12 253	14 654
Mali	12 120	12 918
Mauritánia	11 921	38 131
Zöld-foki-szigetek	11 718	14 952
Mozambik	9 107	10 775
Kajmán-szigetek	8 692	8 027
Francia Polinézia	5 783	8 783
Benin	4 023	3 932
Burkina Faso	3 581	1 267
Mikronézia	2 872	3 073
Seychelle-szigetek	2 529	3 359
Szváziföld	1 792	—
Haiti	1 208	2 617
Niger	1 182	2 243
Szamoá	909	1 898
Vanuatu	866	1 200
Togo	—	10 625
Palau	—	358
Összesen	1 986 281	1 673 445

3.2.3.4.2. Ágazati elemzés

Az alábbi táblázat a beruházási keret hitelfelvételeinek a hitelfelvevők ágazata szerinti megoszlását mutatja be. A végső kedvezményezettnek pénzügyi közvetítőn keresztül kifizetett összegek a „Szolgáltatás és egyéb” tételek között szerepelnek.

(ezer EUR):

A hitelfelvevő gazdasági ágazata	2021.12.31.	2020.12.31.
Pénzügyi szolgáltatások	1 190 407	1 030 121
Villamos energia	211 761	192 599
Közigazgatás	195 154	191 768
Egészségügy	170 000	—
Vegyszerek	111 251	89 495
Üzleti szolgáltatások, informatika és média	34 306	26 638
Légi és tengeri közlekedési infrastruktúra	20 776	21 866
Gyógyszerek és orvostechnikai eszközök	13 684	11 709
Távközlés	12 253	14 964
Beruházási javak	9 269	11 531
Fémek és bányászat	8 667	34 292
Hulladék-újrafeldolgozás és -újrahasznosítás	5 326	6 063
Szolgáltatás és egyéb	2 561	24 761
Vegyes közművek	866	1 200
Építőanyagok és építőipar	—	14 433
Mezőgazdaság és élelmiszerlánc	—	2 005
Összesen	1 986 281	1 673 445

3.2.3.5. Hitelkockázati kitettségek az egyes belső kockázati minősítések esetében

A Bank a Bázeli III. szerinti belső minősítési megközelítésnek megfelelő belső minősítési módszert alkalmaz. A Keret partnereinek többsége e módszer szerinti belső minősítést kapott. Az alábbi táblázat a Keret hitelportfóliójának megoszlását mutatja a hitelfelvevő vagy a kezességvállaló belső minősítése közül a jobbik szerinti bontásban, ha az rendelkezésre áll. Ha nem áll rendelkezésre belső minősítés, a külső minősítést használták erre az elemzésre.

A táblázat mind az aláírt (folyósított és folyósítatlan) kitettségeket, mind a kockázattal súlyozott kitettségeket mutatja a Keret által használt limitkezelési módszer alapján.

(ezer EUR)

	A Moody's egyenértékű besorolása	2021					
		12 havi várható hitelezési veszteség	Élettartami várható hitelezési veszteség, nem értékvesztett	Élettartami várható hitelezési veszteség, értékvesztett	POCI	Eredménnyel szemben valós értéken	Összesen
Amortizált bekerülési értéken értékelt hitelek és előlegek							
1. belső minősítés – minimális hitelkockázat	Aaa	—	64 876	—	—	—	64 876
2. belső minősítés – igen alacsony hitelkockázat	Aa1 – Aa3	85 059	—	—	—	—	85 059
3. belső minősítés – alacsony hitelkockázat	A1 – A3	1 056	—	—	—	—	1 056
4. belső minősítés – mérsékelt hitelkockázat	Baa1 – Baa3	46 507	—	—	—	—	46 507
5. belső minősítés – pénzügyileg gyenge partner	Ba1 – Ba3	435 300	12 288	—	—	—	447 588
6. belső minősítés – magas hitelkockázat	B1 – B3	556 705	237 898	—	—	—	794 603
7. belső minősítés – igen magas hitelkockázat	Caa1 alatt	55 928	258 220	—	—	—	314 148
8. belső minősítés – nemteljesítő partner	Caa1 alatt, de nemteljesítő	—	—	69 180	—	—	69 180
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt hitelek és előlegek		—	—	—	—	272 917	272 917
Elszámolt veszteség és valós érték kiigazítás		- 3 565	- 33 268	- 30 169	—	- 42 651	- 109 653
Hitelek és előlegek könyv szerinti értéke		1 176 990	540 014	39 011	—	230 266	1 986 281

(ezer EUR)

	A Moody's egyenértékű besorolása	2021					
		12 havi várható hitelezési veszteség	Élettartami várható hitelezési veszteség, nem értékvesztett	Élettartami várható hitelezési veszteség, értékvesztett	POCI	Eredménnyel szemben valós értéken	Összesen
Hitelnyújtási elkötelezettség							
1. belső minősítés – minimális hitelkockázat	Aaa	—	—	—	—	—	—
2. belső minősítés – igen alacsony hitelkockázat	Aa1 – Aa3	86 796	—	—	—	—	86 796
3. belső minősítés – alacsony hitelkockázat	A1 – A3	87 000	—	—	—	—	87 000
4. belső minősítés – mérsékelt hitelkockázat	Baa1 – Baa3	61 060	—	—	—	—	61 060
5. belső minősítés – pénzügyileg gyenge partner	Ba1 – Ba3	173 963	—	—	—	—	173 963
6. belső minősítés – magas hitelkockázat	B1 – B3	777 195	18 595	—	—	—	795 790
7. belső minősítés – igen magas hitelkockázat	Caa1 alatt	45 955	167 782	—	—	—	213 737
8. belső minősítés – nemteljesítő partner	Caa1 alatt, de nemteljesítő	—	—	10 000	—	—	10 000
Nincs belső minősítés (*)		129 669	27 365	—	—	—	157 034
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt hitelek és előlegek		—	—	—	—	92 031	92 031
Elszámolt veszteség és valós érték kiigazítás		- 1 693	- 14 909	—	—	—	- 16 602

(ezer EUR)

	A Moody's egyenértékű besorolása	2020					
		12 havi várható hitelezési veszteség	Élettartami várható hitelezési veszteség, nem értékvesztett	Élettartami várható hitelezési veszteség, értékvesztett	POCI	Eredménnyel szemben valós értéken	Összesen
Amortizált bekerülési értéken értékelt hitelek és előlegek							
1. belső minősítés – minimális hitelkockázat	Aaa	—	73 545	—	—	—	73 545
2. belső minősítés – igen alacsony hitelkockázat	Aa1 – Aa3	75 048	—	—	—	—	75 048
3. belső minősítés – alacsony hitelkockázat	A1 – A3	2 087	—	—	—	—	2 087
4. belső minősítés – mérsékelt hitelkockázat	Baa1 – Baa3	54 412	6 087	—	—	—	60 499
5. belső minősítés – pénzügyileg gyenge partner	Ba1 – Ba3	392 787	19 761	—	—	—	412 548
6. belső minősítés – magas hitelkockázat	B1 – B3	581 607	193 877	32 032	—	—	807 516
7. belső minősítés – igen magas hitelkockázat	Caa1 alatt	70 495	177 919	1 493	—	—	249 907
8. belső minősítés – nemteljesítő partner	Caa1 alatt, de nemteljesítő	—	5 693	45 000	—	—	50 693
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt hitelek és előlegek		—	—	—	—	92 436	92 436
Elszámolt veszteség és valós érték kiigazítás		- 16 389	- 43 976	- 44 538	—	- 45 931	- 150 834
Hitelek és előlegek könyv szerinti értéke		1 160 047	432 906	33 987	—	46 505	1 673 445

(ezer EUR)

	A Moody's egyenértékű besorolása	2020					
		12 havi várható hitelezési veszteség	Élettartami várható hitelezési veszteség, nem értékvesztett	Élettartami várható hitelezési veszteség, értékvesztett	POCI	Eredménnyel szemben valós értéken	Összesen
Hitelnyújtási elkötelezettség							
2. belső minősítés – igen alacsony hitelkockázat	Aa1 – Aa3	95 067	—	—	—	—	95 067
3. belső minősítés – alacsony hitelkockázat	A1 – A3	87 000	—	—	—	—	87 000
4. belső minősítés – mérsékelt hitelkockázat	Baa1 – Baa3	57 282	—	—	—	—	57 282
5. belső minősítés – pénzügyileg gyenge partner	Ba1 – Ba3	152 264	—	—	—	—	152 264
6. belső minősítés – magas hitelkockázat	B1 – B3	675 365	8 964	—	—	—	684 329
7. belső minősítés – igen magas hitelkockázat	Caa1 alatt	72 500	110 331	—	—	—	182 831
8. belső minősítés – nemteljesítő partner	Caa1 alatt, de nemteljesítő	—	—	38 497	—	—	38 497
Nincs belső minősítés (*)		129 669	27 365	—	—	—	157 034
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt hitelek és előlegek		—	—	—	—	268 314	268 314
Elszámolt veszteség és valós érték kiigazítás		- 6 817	- 26 335	—	—	—	- 33 152
Hitelnyújtási elkötelezettségek könyv szerinti értéke		1 262 330	120 325	38 497	—	268 314	1 689 466

(*) A beszámoló fordulónapján mögöttes partner nélküli ügynökségi megállapodások

A Bank folyamatosan figyelemmel kíséri a hitelfelvevőit és kezességvállalóit – különösen a bankokat – érintő eseményeket. Az EBB a minősítések romlásakor eseti alapon megvizsgálja szerződéses jogait, és kárenyhítő intézkedéseket kér. Szorosan nyomon követi továbbá a kapott hitelfedezeti garanciák megújítását, hogy szükség esetén kellő időben biztosítsa azok pótlását vagy más megfelelő intézkedés meghozatalát.

3.2.3.6. Hitelhátralékok és értékvesztések

A késedelmes összegeket a „Pénzügyi monitoring-iránymutatások és -eljárások” elnevezésű, az EBB egészére érvényes eljáráscomagnak megfelelően azonosítják, nyomon követik és jelentik. Ezek az eljárások megfelelnek a legjobb banki gyakorlatoknak és az EBB által kezelt összes hitelre érvényesek.

A monitoringfolyamat struktúrája biztosítja, hogy i. a potenciális késedelmeket észleljék és a lehető legkisebb késedelemmel jelezzék az illetékes szolgálatoknak; ii. a kritikus eseteket azonnal továbbítsák a megfelelő operatív és döntéshozatali szintre; iii. a Keret általános helyzetéről rendszeres jelentés készül a Keret vezetése számára.

A hitelek és előlegek hátralékai és értékvesztései az alábbiakban láthatók:

(ezer EUR)

	Hitelek és előlegek 2021.12.31.	Hitelek és előlegek 2020.12.31.
Könyv szerinti érték	1 986 281	1 673 445
Élettartami várható hitelezési veszteség, értékvesztett		
Bruttó összeg	69 180	45 000
Értékvesztés – Elszámlolt veszteség	- 30 169	- 44 538
Élettartami várható hitelezési veszteség, értékvesztett, könyv szerinti érték	39 011	462
Késedelmes, de nem értékvesztett		
A lejárt esedékesség bontása		
0–30 nap	2 334	2 008
30–60 nap	9	—
60–90 nap	—	—
90–180 nap	—	174
több mint 180 nap	—	—
Lejárt esedékességű, de nem értékvesztett tételek könyv szerinti értéke	2 343	2 182
Esedékességen belüli, nem értékvesztett tételek könyv szerinti értéke	1 944 927	1 670 801
Hitelek és előlegek könyv szerinti értéke összesen	1 986 281	1 673 445

3.2.3.7. A várható hitelezési veszteség érzékenysége a jövőbeli gazdasági körülményekre (ezer EUR-ban)

Az ECL érzékeny az előretételek forgatókönyvek elkészítésével kapcsolatban tett véleményekre és feltételezésekre. Az EBB érzékenységi elemzést végez az eszközei lényeges csoportjaira vonatkozóan elszámlolt várható hitelezési veszteséget illetően.

A jövőbeli gazdasági körülményekre vonatkozó előrejelzések (makrogazdasági forgatókönyvek révén) az elszámlolt veszteség számításához bemenő adatként használt feltételes kockázati paramétereket biztosító előrejelzési modell bemenő adataiként szolgálnak.

A forgatókönyvek levezetése a gazdasági tevékenység fő mérőszámának tekintett GDP-t érő sokkokból történik. A reál-GDP-t érő sokkokat úgy kalibrálják, hogy azok reprodukálják a változó múltbeli volatilitását. Emellett adott esetben szakértői véleményt alkalmaznak a GDP-sokkok méretének és tartósságának finomítására. Ennek eredményeként a sokkokat egy csökkenő függvénnyel együtt határozzák meg a sokkhatások időbeli alakulásának meghatározására. A bizonytalanság megragadása érdekében az egyes forgatókönyvekhez kapcsolódó valószínűségeket idővel következetesen alkalmazott piaci (volatilitási) mutatók és belsőleg kidolgozott mutatók/nyomonkövetési mutatók alapján határozzák meg. A pozitív és negatív sokkok súlyozása a gazdasági kockázatok egyensúlyától függ – a korábbi időszakokban átlagosan -15 250 EUR (2020: -20 533 EUR) negatív, illetve 11 780 EUR (2020: 17 658 EUR) pozitív sokkot alkalmaztak a negyedéves előrejelzésekre.

Az alábbi táblázat az 1. és 2. szakaszban szereplő hitelek és előlegek elszámolt veszteségét mutatja. Mindegyik előretekintő forgatókönyv (pl. alap, pozitív és negatív) 100 %-os súlyt kapott ahelyett, hogy a forgatókönyvek valószínűségi súlyait alkalmazták volna a három forgatókönyvre.

(ezer EUR)

	2021		
	Pozitív	Alap	Negatív
Bruttó kitettség	3 319 800	3 319 800	3 319 800
Elszámolt veszteség	37 862	49 642	64 892

(ezer EUR)

	2020		
	Pozitív	Alap	Negatív
Bruttó kitettség	3 063 652	3 063 652	3 063 652
Elszámolt veszteség	70 645	88 303	108 836

3.2.3.8. Hitel-újratárgyalás és átstrukturálás

Az EBB a hiteleket olyan átstrukturált hiteleknek (vagyis kölcsönöknek, hitelviszonyt megtestesítő értékpapíroknak és hitelnyújtási kötelezettségeknek) tekinti, amelyek tekintetében az átstrukturálási intézkedéseket meghosszabbították. Az átstrukturálási intézkedések olyan engedményeket foglalnak magukban, amelyeket az EBB saját határozatával tesz azon adósok felé, akikről úgy véli, hogy pénzügyi nehézségeik miatt képtelenek teljesíteni a szerződéses adósságszolgálati feltételeket; ezzel lehetővé kívánja tenni az adós számára az adósság visszafizetését vagy a szerződés teljes vagy részleges refinanszírozását. A kitettségeket átstrukturálnak kell tekinteni, ha engedményre került sor, függetlenül attól, hogy van-e lejárt összeg, vagy a kitettség nem teljesítettnek minősül-e. A kitettségek nem tekintendők átstrukturáltként, ha az adós nem küzd pénzügyi nehézségekkel.

A rendes üzletvitel során a háromlépcsős értékvesztési modellben a szóban forgó hitelek hitelbesorolása romlott volna, a hiteleket az újratárgyalás előtt felvették volna a figyelőlistára, és a pénzügyi eszköz átkerült volna az 1. szakaszból a 2. szakaszba. Az újratárgyalást követően az EBB továbbra is szorosan nyomon követné ezeket a hiteleket, a pénzügyi eszköz hitelezési értékvesztést szenvedne el, és átkerülne a 3. szakaszba. Ha később a hitel besorolása jelentősen javulna, a hitel lekerülne a figyelőlistáról az EBB eljárásaival összhangban.

A Covid19-világjárvány gazdasági hatásaira adott válasza részeként a Bank úgy határozott, hogy bizonyos körülmények között számos támogató intézkedést bocsát ügyfelei rendelkezésére, többek között: i. a pénzügyi egyezségek és más kulcsfontosságú záradékok ideiglenes enyhítését (beleértve a felmentéseket is), ii. a pénzáramlások módosítását új visszafizetési ütemtervek meghatározásával vagy a visszafizetési kötelezettségek ideiglenes felfüggesztésével, valamint iii. egyéb kiegészítő támogató intézkedéseket, mint például új szerződések aláírását, a hitelfolyósítások felgyorsítását és a hitelfelvőknek kölcsönzött összegek növelését. A Bank eseti alapon, bizonyos egyedi feltételek keretein belül értékeli az ilyen intézkedések iránti kérelmeket. Ezeket az intézkedéseket ki kívánják terjeszteni azokra az ügyfelekre, akiket ideiglenesen érintenek a Covid19-világjárvány gazdasági hatásai, azonban nem szembesülnek strukturális pénzügyi nehézségekkel vagy fizetőképességi problémákkal, és az ilyen intézkedések meghozatalának időpontjában működő vállalkozásnak tekintenek. Amennyiben az értékelés eredményeként egy ügyfél nem felel meg ezeknek a követelményeknek, vagy a Keret kockázatokat állapít meg az ügyfél üzleti modelljének hosszú távú fenntarthatóságára nézve, mérlegelni fogja az egyéb megfelelő intézkedéseket, és szükség esetén követi az EBB szokásos átstrukturálási eljárásait.

Az EBB által a beszámolási időszakban alkalmazott átstrukturálási intézkedések és gyakorlatok közé tartozik többek között a futamidő meghosszabbítása, csak a tőketörlesztés halasztása, a tőketörlesztés és a kamatfizetés halasztása, az alapvető pénzügyi egyezségek megsértése és a hátralékok tőkésítése.

Az átstrukturálási intézkedésekkel érintett műveletekről az alábbi táblázat számol be:

(ezer EUR)

	2021.12.31.		2020.12.31.	
	Teljesítő	Nemteljesítő	Teljesítő	Nemteljesítő
Átstrukturálási gyakorlatokkal érintett szerződések száma	16	9	12	14
Könyv szerinti értékek (kamatokkal és hátralékokkal együtt)	210 553	58 742	169 274	58 748
Várható hitelezési veszteség miatti elismert értékvesztés	16 124	20 475	19 311	28 934
Átstrukturált szerződésekkel kapcsolatos kamatbevétel	11 583	3 563	7 729	5 099
Leírt /kivezetett kitettségek (a művelet felmondása/értékesítése után)	—	—	—	49 472

(ezer EUR)

	Átstrukturálási intézkedések						2021.12.31.
	2020.12.31.	Futamidő-hosszabbítás	Tőketörlesztés és kamatfizetés halasztása	Az alapvető pénzügyi egyezségek megsértése	Egyéb	Szerződés szerinti visszafizetés, megszűnés és/vagy leírás	
Pénzügyi intézmények	90 525	—	—	61 942	4 920	- 8 061	149 326
Vállalatok	137 497	-690	—	- 13 752	—	- 3 086	119 969
Összesen	228 022	-690	—	48 190	4 920	- 11 147	269 295

3.2.4. Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek hitelkockázata

A rendelkezésre álló pénzeszközöket a Keret szerződéses folyósítási kötelemeinek ütemezésével összhangban fektetik be. 2021. december 31-én és 2020. december 31-én a befektetések bankbetét, letéti jegy és kereskedelmi értékpapír formáját öltötték.

Az engedélyezett gazdálkodó egységeknek az EBB saját értékpapír-kibocsátásai tekintetében előírt rövid távú és hosszú távú minősítésekhez hasonló minősítéssel kell rendelkezniük. Ha a hitelminősítők eltérő minősítéseket adnak, akkor a legalacsonyabbat kell figyelembe venni. Az egyes engedélyezett bankoknál befektethető összeg felső korlátja jelenleg 50 000 000 EUR (ötvenmillió euró). E szabály alól kivételt képez a Keret operatív pénzeszközszámláit vezető Société Générale. A Société Générale esetében a rövid lejáratú hitelek korlátja 2021. december 31-én és 2020. december 31-én 110 000 000 EUR (száztízmillió euró). A megemelt korlát az operatív pénzeszközszámlákon tartott pénzeszközök és az érintett partner által kibocsátott és a treasury-portfólióban tartott instrumentumok összességére vonatkozik.

Az engedélyezett gazdálkodó egységeknél eszközölt befektetéseket futamideje nem haladja meg az értéknaptól számított három hónapot. A hitelkreditettség korlátok átlépését minden esetben jelentették a megbízóknak. 2021. december 31-én és 2020. december 31-én a Keret pénztári portfóliójában tartott lekötött betétek, kereskedelmi értékpapírok és pénzeszközök az elszámolás napján legalább P-2 minősítésűek voltak (Moody's megfelelő).

Az alábbi táblázat a pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek, továbbá az elhatárolt kamatok állományát mutatja:

(ezer EUR)

A rövid távú minősítések elvárt minimuma (Moody's megfelelő)	A hosszú távú minősítések elvárt minimuma (Moody's megfelelő)	2021.12.31.		2020.12.31.	
P-1	Aaa	299 814	22 %	49 988	5 %
P-1	Aa2	160 066	12 %	25 022	3 %
P-1	Aa3	67 036	5 %	130 024	14 %
P-1	A1	82 730	6 %	99 969	11 %
P-1	A2	199 879	15 %	119 972	13 %
P-1	A3	444 064	32 %	498 965	54 %
P-2	A3	104 975	8 %	—	—
Összesen		1 358 564	100 %	923 940	100 %

3.2.5. Derivatívák hitelkockázata

3.2.5.1. Derivatívákra vonatkozó hitelkockázati politika

A derivatívák hitelkockázata annak a veszteségnek a kockázata, amely akkor merülne fel egy adott félnél, ha az ügylet másik fele nem lenne képes szerződéses kötelemeinek teljesítésére. A derivatívákkal kapcsolatos hitelkockázat több tényezőtől függ (például a kamatlábaktól és az árfolyamoktól), és rendszerint névértéküknek csak kis részét érinti.

Szokásos működése során a beruházási keret a specifikus hitelműveletek fedezésére swapokat, a devizapozíciók fedezésére pedig devizaforward-ügyleteket köthet az eurótól eltérő, aktív piaci devizákban. Az EBB minden swapot külső partnerrel hajt végre. A swapok feltételeit minden esetben az EBB és külső partnere által aláírt swap-keretmegállapodás (Master Swap Agreement) és hitelfedezeti megállapodás (Credit Support Annex) rögzíti.

3.2.5.2. A derivatívák hitelkockázatának értékelése

Az Európai Beruházási Bank által a Keret kapcsán végrehajtott swapokra ugyanazon szerződéses keretek és módszertanok érvényesek, mint amelyeket az EBB saját derivatívaügyletei kapcsán alkalmaz. A swappartnerek kiválasztásakor az EBB ugyanolyan kritériumok alapján dönt, mint saját swapjai kapcsán.

Az EBB a swapokkal és derivatívákkal kapcsolatos hitelkockázati kitettséget a jelentéstétel és a korlátok megfigyelése kapcsán használt nettó piaci kitettség (NME) és potenciális jövőbeli kitettség (PFE) megközelítése alapján méri. E két megközelítéssel a beruházási keret minden derivatívája értékelhető.

A Keret az eurótól eltérő pénznemben folyósított hiteleivel kapcsolatos árfolyamkockázat fedezése érdekében rövid lejáratú devizaswap-szerződéseket (devizaswapokat) köt. Ezek lejáratát legfeljebb három hónapos lehet, de rendszeresen megújítják őket. A devizaswapok névértéke 2021. december 31-én 1 530,0 millió EUR volt, szemben a 2020. december 31-i 1 480,0 millió EUR-val. A devizaswapok valós értéke a 2020. december 31-i 33,6 millió EUR-val szemben 2021. december 31-én - 16,3 millió EUR-t tett ki.

A Keret keresztdevizás devizaswap-szerződéseket köt az eurótól eltérő pénznemben történő hitelkifizetések devizakockázatának fedezésére. A keresztdevizás swapügyletek hosszú lejáratúak. 2021. december 31-én a devizaswapok névleges összege 51,9 millió EUR, a devizaswapok valós értéke pedig - 2,6 millió EUR-volt, szemben a 2020. december 31-i állapottal, amikor nem volt keresztdevizás swapügylet.

A Keret a folyósított hiteivel kapcsolatos kamatláb-kockázat fedezése érdekében kamatlábswap-szerződéseket köt. 2021. december 31-ére a kamatláb-swapügyletek megszüntetésre kerültek. 0,0 millió EUR névleges értékű fennálló állomány (2020: 17,7 millió EUR), és 0,0 millió EUR valós érték (2020: - 0,6 millió EUR).

3.2.6. Pénztári pénzügyi eszközök hitelkockázata

Az alábbi táblázat a teljes egészében alsóbb szintű állami kibocsátók, bankok és nem banki jogalanyok által kibocsátott, három hónapnál hosszabb eredeti lejáratú kereskedelmi kötvényeket tartalmazó pénztári portfólió helyzetét mutatja be. Elfogadott kibocsátók az uniós tagállamok, azok ügynökségei, bankok és nem banki szervezetek. Az egyes engedélyezett kibocsátóknál befektethető összeg felső korlátja jelenleg 50 000 000 EUR (ötvenmillió euró). A likviditási követelmények függvényében közép- és hosszú távú kötvényekbe történő befektetések is megengedhetők lennének.

(ezer EUR)

A rövid távú minősítések elvárt minimuma (Moody's megfelelő)	A hosszú távú minősítések elvárt minimuma (Moody's megfelelő)	2021.12.31.		2020.12.31.	
P-1	Aa1	—	0 %	50 006	14 %
P-1	Aa2	—	0 %	50 040	14 %
P-1	Aa3	—	0 %	50 016	14 %
P-1	Aaa	—	0 %	51 705	15 %
P-1	A2	—	0 %	50 058	15 %
P-2	Baa1	—	0 %	50 035	14 %
P-2	Baa3	—	0 %	50 013	14 %
Összesen		—	0 %	351 873	100 %

3.3. Likviditási kockázat

A likviditási kockázat azzal kapcsolatos, hogy a gazdálkodó egység elfogadhatatlan veszteségek nélkül képes-e finanszírozni eszközei bővítését és kötelezettségei esedékességgkori teljesítését. Két részre osztható: finanszírozási likviditási kockázatra és piaci likviditási kockázatra. A finanszírozási likviditási kockázat annak a kockázata, hogy a gazdálkodó egység a mindennapi működésre vagy a pénzügyi helyzetre gyakorolt hatás nélkül nem képes hatékonyan kielégíteni várható és váratlan jelenlegi és jövőbeni cash flow-szükségeit. A piaci likviditási kockázat annak a kockázata, hogy a gazdálkodó egység a piac korlátozott mélysége vagy zavarai miatt piaci áron nem képes könnyen ellentételezni vagy megszüntetni egy adott pozíciót.

3.3.1. A likviditási kockázat kezelése

A beruházási keret forrásai elsősorban a tagállamok éves hozzájárulásaiból származnak, illetve a korábbi műveletekből származó visszafizetésekéből. Finanszírozási likviditási kockázatát a Keret elsősorban a nettó likviditási igény és a szükséges éves tagállami hozzájárulások tervezésével kezeli.

A tagállamok éves hozzájárulásának kiszámítása érdekében az év során folyamatosan elemzik és nyomon követik a fennálló és a tervezett portfólió folyósításainak ütemezését. Az éves likviditási igény pontos meghatározásához a különleges eseményeket, például az elő- és végtörlesztéseket, a részvényeladásokat vagy a csődhelyzeteket is figyelembe veszik.

A likviditási kockázat további csökkentése céljából a Keret olyan méretű likviditási tartalékot tart fenn, amely bármely időpontban elegendő az EBB hitelnyújtási osztálya által rendszeresen közzétett folyósítási előrejelzés fedezetére. A pénzeszközöket a Keret folyósítási kötelezettségeinek figyelembevételével a pénzpiacra és a kötvénypiacokon fektetik be bankközi betétek és más rövid lejáratú pénzügyi eszközök formájában. A Keret likvid eszközeit az EBB treasury osztálya kezeli, elegendő likviditást biztosítva a Keret kötelezettségeinek teljesítéséhez.

Az ügyfélkezelés és a háttérroda feladatainak elkülönítésére vonatkozó elvnek megfelelően az ezen eszközök befektetésével kapcsolatos elszámolási műveletek az EBB művelettervezési és -elszámolási osztályához tartoznak. Emellett a treasury-befektetések partnereinek és korlátainak engedélyezése, illetve a korlátok betartásának ellenőrzése az EBB kockázatkezelési igazgatóságának feladatkörébe tartozik.

3.3.2. A likviditási kockázat értékelése

E szakasz táblázatai a mérlegfordulónap és a szerződéses lejárat nap közötti időszak alapján lejárat szerint mutatják be a Keret pénzügyi kötelezettségeit (diszkontálatlan cash flow-kat alapul véve).

A nem származtatott pénzügyi kötelezettségek tekintetében a Keret kötelezettségvállalásai az aláírt hitelmegállapodások folyósítatlan részeit, az aláírt tőkejegyzési/befektetési megállapodások folyósítatlan részeit, az adott hitelgaranciákat vagy a vállalt kamatláb-támogatásokat és a technikai segítségnyújtást jelentik.

A beruházási keret hitelei folyósítási határidővel rendelkeznek. Mindazonáltal a folyósításokra a mögöttes beruházási projekt előrehaladásának megfelelő ütemben és összegben kerül sor. Emellett a beruházási keret hitelügyleteit meglehetősen változó környezetben kell végrehajtani, így a hitelek folyósítási ütemét bizonyos fokú bizonytalanság jellemzi.

A tőkebefektetések akkor válnak esedékessé, amikor a tőkebefektetési alap kezelői a befektetési tevékenységük előrehaladásának megfelelően érvényes lehívási kérelmet bocsátanak ki. A lehívási időszak jellemzően 3 év, amelyet sokszor egy-két évvel meghosszabbítanak. Egyes folyósítási kötelezettségvállalások az alap mögöttes befektetésének kiteljesedéséig rendszerint megérik a lehívási időszak végét, mivel előfordulhat, hogy az alap likviditása időnként nem elégséges a díjakkal vagy más kiadásokkal kapcsolatos fizetési kötelek teljesítésére.

A garanciák nem tartoznak a konkrét folyósítási kötelezettségvállalások közé, kivéve ha a kedvezményezett lehívja a garanciát. A fennálló garanciák összege a garantált hitelek visszafizetési ütemének megfelelően csökken.

A vállalt kamattámogatásokkal kapcsolatos készpénzkiáramlásra az EBB saját forrásaiból finanszírozott támogatott hitelek esetében kerül sor. Az itt bemutatott készpénzkiáramlások ezért csak az ilyen hitelekkel kapcsolatos kötelezettségvállalásokat jelölik, és nem a lekötött, folyósítatlan kamattámogatásokkal kapcsolatos teljes összeget. E kötelezettségvállalások folyósítási üteme ugyanúgy bizonytalan, mint a hitelek esetében.

A nem származtatott pénzügyi kötelezettségek lejáratú profilját bemutató táblázatban a technikai segítségnyújtással kapcsolatos „bruttó nominális kiáramlás” a vonatkozó aláírt szerződések teljes folyósítatlan részére utal. A folyósítások ütemezése jelentős mértékben bizonytalan. A „Legfeljebb 3 hónap” soron feltüntetett készpénzkiáramlások a beszámoló fordulónapjáig kapott számlák teljesítetlen összegét jelentik.

A nem származtatott pénzügyi kötelezettségek meghatározott szerződéses lejáratú időponttal nem rendelkező kötelezettségvállalásai a „Határozatlan lejárat” soron szerepelnek. Az olyan kötelezettségvállalások, amelyek tekintetében a beszámoló fordulónapjáig nem érkezett folyósítási kérelem, a megfelelő lejáratú soron szerepelnek.

A származtatott pénzügyi kötelezettségek esetében a lejáratú profil a swapok – köztük keresztdevizaswapok (CCS), keresztdevizas kamatlábswapok (CCIRS), rövid lejáratú devizaswapok és kamatlábswapok – szerződéses diszkontálatlan bruttó cash flow-it veszi figyelembe.

(ezer EUR)

A nem származtatott pénzügyi kötelezettségek lejáratú profilja 2021.12.31-én	Legfeljebb 3 hónap	Több mint 3 hónap, de legfeljebb 1 év	Több mint 1 év, de legfeljebb 5 év	Több mint 5 év	Határozatlan lejárat	Bruttó nominális kiáramlás
Lekötött, de folyósítatlan hitelek kiáramlásai	—	—	—	—	1 677 411	1 677 411
Lekötött befektetési alapok és részvényjegyzések kiáramlásai	6 322	—	—	—	466 678	473 000
Egyéb (aláírt, kibocsátatlan garanciák; kibocsátott garanciák)	—	—	—	—	1 755 974	1 755 974
Lekötött kamattámogatások kiáramlásai	—	—	—	—	379 620	379 620

(ezer EUR)

A nem származtatott pénzügyi kötelezettségek lejáratí profíljá 2021.12.31-én	Legfeljebb 3 hónap	Több mint 3 hónap, de legfeljebb 1 év	Több mint 1 év, de legfeljebb 5 év	Több mint 5 év	Határozatlan lejárat	Bruttó nominális kiáramlás
Lekötött technikai segítségnyújtás kiáramlásai	1 519	—	—	—	37 617	39 136
Összesen	7 841	—	—	—	4 317 300	4 325 141

(ezer EUR)

A nem származtatott pénzügyi kötelezettségek lejáratí profíljá 2020.12.31-én	Legfeljebb 3 hónap	Több mint 3 hónap, de legfeljebb 1 év	Több mint 1 év, de legfeljebb 5 év	Több mint 5 év	Határozatlan lejárat	Bruttó nominális kiáramlás
Lekötött, de folyósíthatlan hitelek kiáramlásai	199 006	—	—	—	1 523 612	1 722 618
Lekötött befektetési alapok és rész- vényjegyzések kiáramlásai	1 043	—	—	—	377 303	378 347
Egyéb (aláírt, kibocsátatlan garanci- ák; kibocsátott garanciák)	—	—	—	—	1 553 246	1 553 246
Lekötött kamattámogatások kiáram- lásai	18 494	—	—	—	356 391	374 885
Lekötött technikai segítségnyújtás kiáramlásai	2 504	—	—	—	43 029	45 533
Összesen	221 047	—	—	—	3 853 581	4 074 629

(ezer EUR)

Származtatott pénzügyi kötelezettségek lejáratí profíljá 2021.12.31-én	Legfeljebb 3 hónap	Több mint 3 hónap, de legfeljebb 1 év	Több mint 1 év, de legfeljebb 5 év	Több mint 5 év	Bruttó nominális beáramlás/ kiáramlás
CCS – Beáramlások	82	3 340	34 870	9 394	47 686
CCS – Kiáramlások	-115	- 8 470	- 47 250	- 10 329	- 66 164
Rövid lejáratú devizaswap – beáramlás	1 530 000	—	—	—	1 530 000
Rövid lejáratú devizaswap – kiáramlás	- 1 547 698	—	—	—	- 1 547 698
Összesen	- 17 731	- 5 130	- 12 380	-935	- 36 176

(ezer EUR)

Származtatott pénzügyi kötelezettségek lejáratí profíljá 2020.12.31-én	Legfeljebb 3 hónap	Több mint 3 hónap, de legfeljebb 1 év	Több mint 1 év, de legfeljebb 5 év	Több mint 5 év	Bruttó nominális beáramlás/ kiáramlás
Rövid lejáratú devizaswap – beáramlás	1 480 000	—	—	—	1 480 000

(ezer EUR)

Származtatott pénzügyi kötelezettségek lejáratí profíljá 2020.12.31-én	Legfeljebb 3 hónap	Több mint 3 hónap, de legfeljebb 1 év	Több mint 1 év, de legfeljebb 5 év	Több mint 5 év	Bruttó nominális beáramlás/ kiáramlás
Rövid lejáratú devizaswap – kiáramlás	- 1 448 077	—	—	—	- 1 448 077
Kamatlábswap – beáramlás	147	394	775	—	1 316
Kamatlábswap – kiáramlás	—	-815	- 1 142	—	- 1 957
Összesen	32 070	-421	-367	—	31 282

3.3.3 . Hosszú lejáratú pénzügyi eszközök és kötelezettségek

Az alábbi táblázat a beszámoló fordulónapja utáni 12 hónapon túl behajtandó vagy teljesítendő nem derivatív pénzügyi eszközöket és pénzügyi kötelezettségeket mutatja be.

(ezer EUR)

	2021.12.31.	2020.12.31.
Pénzügyi eszközök:		
Hitelek és előlegek	2 074 642	1 812 807
Részvények és egyéb változó hozamú értékpapírok	697 631	526 810
Egyéb eszközök	1 086	109
Összesen	2 773 359	2 339 726
Pénzügyi kötelezettségek:		
Kibocsátott garanciákra képzett céltartalékok	—	851
Harmadik féllel szembeni kötelezettségek (*)	179 593	81 371
Hitelnyújtási elkötelezettségekre képzett céltartalékok	16 602	33 152
Összesen	196 195	115 374

(*) A harmadik féllel szembeni kötelezettségek magukban foglalják a tagállamoknak még nem folyósított kamattámogatásokat és technikai segítségnyújtást, amennyiben a lejárat alapvetően nem meghatározott.

3.4. Piaci kockázat

A piaci kockázat annak a kockázata, hogy a piaci árak, például a kamatlábak, részvényárfolyamok és devizaárfolyamok változása befolyásolja a gazdálkodó egység jövedelmét vagy tartott pénzügyi eszközeinek értékét.

3.4.1. Kamatláb kockázat

A kamatláb kockázat a kamatozó pozíciók gazdasági értékének vagy az e pozíciókból származó jövedelmeknek azon volatilitása, amely a kamatlábak kedvezőtlen alakulásával függ össze.

A gazdasági érték fluktuációja vagy a különböző eszközök, kötelezettségek és fedezeti instrumentumok közötti árazási különbségek közvetlenül nincsenek hatással a Keretre, mivel i. nincsenek közvetlen hitelfelvételi költségei vagy kamatozó kötelezettségei, és ii. elfogadja a kamatláb-ingadozások által a befektetési jövedelmeire gyakorolt hatást.

A Keret a hitelportfóliója és a mikrofedezeti swapjai kamatláb-ingadozással szembeni érzékenységét bázispontérték-számítással méri.

A bázispontérték az adott portfólió nettó jelenértékében bekövetkező emelkedést vagy csökkenést méri a kamatlábak egy meghatározott időkereten („pénzpiac – legfeljebb egy év”, „igen rövid – 2–3 év”, „rövid – 4–6 év”, „közepes – 7–11 év”, „hosszú – 12–20 év” vagy „különösen hosszú – 21 éven túli”) belüli 1 bázispontos (0,01 százalékpontos) emelkedése esetén.

A Keret az euróban denominált hitelek cash flow-inak nettó jelenértékét (NPV) a 3 hónapos EUR-alapú swapgörbe alapján határozza meg. A nem EUR-ban denominált hitelek cash flow-inak nettó jelenértékét a 3 hónapos EUR-alapú swap és a keresztdevizás swap alap alkalmazásával határozzák meg. Azon nem EUR pénznemek esetében, amelyekre vonatkozóan nem áll rendelkezésre megbízható és kellően teljes diszkontgörbe az EUR vagy USD diszkontgörbét használják helyette.

A mikrofedezeti swapok nettó jelenértékének kiszámításához a Keret az euróban denominált cash flow-kra az EUR-alapú swapgörbét használja, az USD-ban denominált cash flow-kra pedig az USD-alapú swapgörbét.

Amint az alábbi táblázatban is látható, a mikrofedezeti swapokat is tartalmazó hitelportfólió nettó jelenértéke a releváns kamatlábak 1 bázisponttal nagyobb értéke esetén 2021. december 31-i állapot szerint 769 ezer EUR-val kevesebb lenne (a 2020. december 31-i állapot szerint: 697 ezer EUR-val kevesebb).

(ezer EUR)

Bázispontérték	Pénz- piac	Igen rövid	Rövid	Középtávú	Hosszú	Különösen hosszú	Összesen
2021.12.31-én	1 év	2–3 év	4–6 év	7–11 év	12–20 év	21 év	
A hitelek és mikrofedezeti swapok érzékenysége össze- sen	-46	-120	-371	-218	-14	—	-769

(ezer EUR)

Bázispontérték	Pénz- piac	Igen rövid	Rövid	Középtávú	Hosszú	Különösen hosszú	Összesen
2020.12.31-én	1 év	2–3 év	4–6 év	7–11 év	12–20 év	21 év	
A hitelek és mikrofedezeti swapok érzékenysége össze- sen	-45	-113	-313	-215	-11	—	-697

IBOR reform:

A kockázat- és kockázatkezelés jellege és kiterjedése

Az olyan referencia-kamatlábakat, mint a London InterBank Offered Rate (LIBOR) széles körben használják a pénzügyi ügyletekben. Az elmúlt években a megbízhatóságuk és megalapozottságuk megkérdőjeleződött, és a szabályozók világszerte szorgalmazták a referencia-kamatlábak reformját. Az alternatív referencia-kamatlábakra való globális átállás a pénzügyi piacokon végrehajtandó egyik legnagyobb kihívást jelentő reform.

2018 februárjában a Bank Eszközökkel és Kötelezettségekkel Foglalkozó Bizottsága (ALCO) létrehozta az IBOR-okkal foglalkozó al-ALCO-munkacsoportot, az IBOR-munkacsoportot, hogy proaktívan nyomon kövesse és ellenőrizze az alternatív kamatlábakra való áttéréssel kapcsolatos fejleményeket.

Az IBOR munkacsoport célkitűzései között szerepelt a referencia-kamatláb reformjával kapcsolatos fejlemények szoros nyomon követése, valamint annak értékelése, hogy az alternatív kamatlábakra való áttérés milyen mértékben haladt előre. Többek között foglalkozott a szerződésmódosítások előrehaladásával, az ügyfelekkel folytatott kétoldalú tárgyalásokkal, az informatikai rendszerek és alkalmazások frissítésével, a tartaléknnyelv új szerződésekben való bevezetésével, az IBOR-oknak való devizanemenkénti és eszközosztályonkénti kitettség rendszeres nyomon követésével.

A kidolgozott munkaterv végrehajtásának előrehaladását az ALCO rendszeresen nyomon követte és megvitatta, és rendszeres időközönként beszámolt a Bank felső vezetésének.

A Keret az IBOR-reform eredményeként főleg operatív kockázatokkal szembesül. Ilyenek például az IBOR görbéket használó rendszerek aktualizálása, valamint a reformhoz és a szabályozási kockázatokhoz kapcsolódó működési ellenőrzések felülvizsgálata, a hitelszerződések újratárgyalása az ügyfelekkel folytatott kétoldalú tárgyalások révén, a szerződési feltételek aktualizálása, valamint az elszámolási és fizetési infrastruktúrák kiigazítása. A pénzügyi kockázat elsősorban a kamatláb-kockázatra korlátozódik.

A kockázatok következtében a Keret kockázatkezelési stratégiája nem változott.

Pénzügyieszköz-osztályonkénti kitettség és az átmenet helyzete

A hitelnyújtási tevékenysége részeként a Keretet főként az USD-ben denominált változó kamatozású hitelekre vonatkozó IBOR-reformok érintik. A változó kamatozású eszközöket általában amortizált bekerülési értéken tüntetik fel a Keret pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatásában. Emellett a Keret származtatott eszközöket használ a rögzített kamatozású hitelekhez és a hitelfelvetelekhez kapcsolódó mikrofedezeti műveletekre, valamint globális kamatláb- és devizapozícióinak nyomon követésére.

A származtatott ügyletek köre az IBOR-kamatlábnak közvetlenül kitett legnagyobb eszközosztály, mivel a hozzájuk kapcsolódó cash flow-k az IBOR-kamatlábon (azaz változó kamatlábon) alapulnak.

2021. december 31-ével az ISDA tartalékprotokoll alkalmazásával a Keret áthelyezte a LIBOR-okon alapuló származtatott ügyleteinek teljes portfólióját, amelyek 2023. június 30. után azonnal megszűnnek. Az IBOR reformjának a származtatott eszközökre gyakorolt hatásával kapcsolatban lásd a 6. megjegyzést.

A hitelek köre az IBOR-kamatlábnak közvetlenül kitett második legnagyobb eszközosztály, mivel a hozzájuk kapcsolódó cash flow-k az IBOR-kamatlábon (azaz változó kamatlábon) alapulnak.

2020. július 1-je óta a Bank valamennyi új hitelszerződésben bevezette és alkalmazza az EBB aktualizált tartaléknyelvet; 2021 második negyedévében egy felülvizsgált tartaléknyelvet vezettek be.

A Bank munkacsoportot hozott létre, amely az USD LIBOR-ra hivatkozó szerződésekkel rendelkező ügyfelek megszólítására összpontosított a figyelemfelkeltés, lehetőség szerint tartaléknyelv bevezetése és az ügyfelek preferenciáinak általános megértése érdekében.

3.4.2. Devizaárfolyam-kockázat

A beruházási keret devizaárfolyam-kockázata a jövedelemben vagy a gazdasági értékben bekövetkező veszteség kockázata, amely a devizaárfolyamok kedvezőtlen alakulásával függ össze.

A számviteli referencia-pénznem alkalmazása miatt (a beruházási keret esetében ez az EUR) a Keret minden olyan esetben deviza-árfolyamkockázatnak van kitéve, amikor az eszközök és a kötelezettségek eltérő pénznemben denomináltak. A devizaárfolyam-kockázat a számviteli referencia-pénznemtől eltérő pénznemben denominált jövőbeni cash flow-k, például kamat- és osztalékfizetések értékének árfolyamváltozás miatti változásait is magában foglalja.

3.4.2.1. Devizaárfolyam-kockázat a treasury-eszközök esetében

A Keret treasury-eszközei EUR-ban vagy USD-ban vannak denominálva.

A devizaárfolyam-kockázatot azonnali vagy határidős keresztdeviza-ügyletekkel, devizaswapokkal vagy keresztdevizaswapokkal fedezik. Az EBB treasury osztálya szükségesnek és célszerűnek ítélt esetekben a bank politikájával összhangban bármely olyan eszközt igénybe vehet, amely védelmet nyújt a Keret pénzügyi tevékenységei kapcsán felmerült piaci kockázatokkal szemben.

3.4.2.2. Devizaárfolyam-kockázat a Keret által finanszírozott vagy garantált műveletek esetében

A Keret a tagállamok hozzájárulásait EUR-ban kapja. Az általa finanszírozott vagy garantált műveleteket, valamint a kamattámogatásokat EUR-ban, USD-ban vagy bármely más engedélyezett pénznemben meg lehet határozni.

Az (EUR-val mint referencia-pénznemmel szembeni) devizaárfolyam-kockázatnak való kitettségről akkor beszélünk, ha az eurótól eltérő pénznemben denominált ügyleteket fedezetlenül hagyják. A Keret devizaárfolyam-fedezeti iránymutatása az alábbiakban olvasható.

3.4.2.2.1. Az USD-ban denominált műveletek fedezése

A Keret USD-ban denominált műveletei által teremtett devizaárfolyam-kockázatot összesített alapon fedezni kell, USD/EUR devizaswapokkal, amelyeket rendszeres időszakonként megújítanak és az adott összeghez igazítanak. A devizaswapok használata kettős célt szolgál. Egyfelől megteremti az új folyósításokhoz (hitelekhez és tőkebefektetésekhez) szükséges likviditást, másfelől makroszintű devizafedezetet biztosít.

A tervezett vagy várt visszafizetések/folyósítások alapján minden egyes időszak kezdetén meg kell becsülni a következő időszak során USD-ban kapott vagy fizetett cash flow-k összegét. Ezt követően a lejáró devizaswapokat meg kell újítani, összegüket pedig hozzá kell igazítani a következő időszakra előre jelzett USD-likviditási igényhez.

A releváns korlátot meghaladó USD devizapozíciót – havi alapon – azonnali vagy határidős ügyletekkel fedezni kell.

A megújítások közötti időszakban kialakuló váratlan USD-likviditáshiányt eseti devizaswap-műveletekkel kell fedezni, az esetleges likviditási többleteket pedig treasury-eszközökbe kell fektetni, vagy ha a devizapozíció erősödéséből ered, akkor EUR-ra kell váltani.

3.4.2.2.2. Az EUR-tól vagy USD-tól eltérő pénznemben denominált műveletek fedezése

A Keret EUR-tól vagy USD-tól eltérő pénznemben denominált műveleteit a mögöttes hitel pénzügyi profiljának megfelelő keresztdevizaswapokkal kell fedezni, feltéve hogy a swapok piaca megfelelően működik.

A Keretnek vannak olyan műveletei, amelyek pénzneme nem, vagy csak magas költséggel teszi lehetővé a művelet fedezését. Ezek a műveleteket a helyi pénznemben denominálják, de EUR-ban vagy USD-ban rendezik. A Keret pénzügyi kockázati szabályrendszere – amelyet a Keret bizottsága 2015. január 22-én fogadott el – lehetővé teszi, hogy az USA-dollárral jelentős pozitív korrelációban álló helyi pénznemek esetében a devizakitettséget USA-dollárban denominált derivatívákkal szintetikusán fedezzék. Az USA-dollárban denominált derivatívákkal szintetikusán fedezett helyi pénznemek a következő táblázat 3.4.2.2.3. szakaszának „Helyi pénznem (szintetikusán fedezett)” sora alatt, míg az USA-dollárban denominált derivatívákkal szintetikusán nem fedezett helyi pénznemek a táblázat „Helyi pénznem (szintetikusán nem fedezett)” sora alatt szerepelnek.

3.4.2.2.3 Devizapozíció (ezer EUR)

Az e megjegyzésben szereplő táblázatok a Keret devizapozícióját mutatják be.

Az alábbi táblázatok a devizapozíciót a Keret kockázati politikájának megfelelően mutatják be (a Keret pénzügyi kockázati szabályrendszerében előírtak szerint). A kockázati politika szerinti devizapozíció a számviteli adatokon alapul, meghatározása szerint bizonyos kiválasztott eszközök és kötelezettségek egyenlege. A kockázati politika szerinti devizapozícióba tartozó eszközöket és kötelezettségeket úgy választják ki, hogy biztosítva legyen, hogy a jövedelmeket csak beérkezésükkor számítsák át a beszámoló pénznemére (EUR).

A részvények és egyéb változó hozamú értékpapírok valós értékének változása a kockázati politika szerinti devizapozíció részét képezi. A kockázati politika szerinti devizapozícióba tartozó derivatívákat a valós értékük helyett a névértéken veszik figyelembe annak érdekében, hogy azt össze lehessen hangolni az eszközök megörzött értékével, amely a hitelek értékvesztésével kiigazított névérték.

Az alábbi táblázatokban az eszközök és a kötelezettségek fennmaradó része – főként felhalmozott hitelkamatok, derivatívák és támogatások – a „Kockázati politikába nem tartozó devizapozíció” sora alatt szerepel.

(2021. december 31.)	Eszközök és kötelezettségek			Kötelezettségvállalások és függő kötelezettségek
Pénznem	Kockázati politika szerinti devizapozíció	Kockázati politikába nem tartozó devizapozíció	Mérleg szerinti devizapozíció	
USD	- 130 383	- 29 399	- 159 782	756 190
Helyi pénznem (szintetikusan fedezett) (*)				
KES	90 567	7 138	97 705	—
TZS	16 478	333	16 811	—
DOP	18 783	301	19 084	—
UGX	36 935	978	37 913	—
RWF	49 667	365	50 032	—
Helyi pénznem (szintetikusan nem fedezett) (*)				
HTG, MUR, MZN, XOF, ZMW, BWP, JMD, NGN, ZAR	96 450	-517	95 933	—
EUR-tól eltérő pénznemek összesen	178 497	- 20 801	157 696	756 190
EUR	—	3 645 241	3 645 241	628 913
EUR és EUR-tól eltérő összesen	178 497	3 624 440	3 802 937	1 385 103

(*) A szintetikus fedezet magyarázatáért lásd a 3.4.2.2.2. szakaszt.

(2020. december 31.)	Eszközök és kötelezettségek			Kötelezettségvállalások és függő kötelezettségek
Pénznem	Kockázati politika szerinti devizapozíció	Kockázati politikába nem tartozó devizapozíció	Mérleg szerinti devizapozíció	
USD	- 117 144	- 51 893	- 169 037	479 103
Helyi pénznem (szintetikusan fedezett) (*)				
KES	23 439	-960	22 479	—
TZS	27 302	272	27 574	—
DOP	14 538	320	14 858	—
UGX	44 997	572	45 569	—
RWF	44 523	-872	43 651	—

(2020. december 31.)	Eszközök és kötelezettségek			Kötelezettségvállalások és függő kötelezettségek
Pénznem	Kockázati politika szerinti devizapozíció	Kockázati politikába nem tartozó devizapozíció	Mérleg szerinti devizapozíció	
Helyi pénznem (szintetikusan nem fedezett) (*) HTG, MUR, MZN, XOF, ZMW, BWP, JMD, NGN, ZAR	98 509	- 1 512	96 997	—
EUR-tól eltérő pénznemek összesen	136 164	- 54 073	82 091	479 103
EUR	—	3 276 377	3 276 377	1 661 939
EUR és EUR-tól eltérő összesen	136 164	3 222 304	3 358 468	2 141 042

(*) A szintetikus fedezet magyarázatáért lásd a 3.4.2.2.2. szakaszt.

3.4.2.3. Devizaérzékenység-vizsgálat

A 2021. december 31-i állapot szerint az EUR többi pénznemmel szembeni 10 %-os leértékelődése a kapott hozzájárulások 17,5 millió EUR összegű növekedését eredményezné (a 2020. december 31-i állapot szerint: 9,1 millió EUR). Az EUR többi pénznemmel szembeni 10 %-os felértékelődése a kapott hozzájárulások -14,3 millió EUR összegű csökkenését eredményezné (a 2020. december 31-i állapot szerint: - 7,5 millió EUR).

3.4.2.4. Átváltási árfolyam

2021. december 31-én és 2020. december 31-én a következő átváltási árfolyamokat használták a mérleg összeállításához:

	2021. december 31.	2020. december 31.
EU-n kívüli deviza		
Pula (BWP)	13,27	13,20
Dominikai peso (DOP)	64,83	71,27
Fidzsi dollár (FJD)	2,36	2,46
Gourde (HTG)	113,16	87,33
Jamaicai dollár (JMD)	173,48	172,10
Kenyai shilling (KES)	128,26	133,80
Ugija (MRU)	40,99	44,14
Mauritiusi rúpia (MUR)	49,30	48,52
Metical (MZN)	71,70	91,02
Naira (NGN)	467,07	466,78
Ruandai frank (RWF)	1 162,53	1 210,77
Tanzániai shilling (TZS)	2 610,48	2 838,58
Ugandai shilling (UGX)	4 027,00	4 474,00
USA-dollár (USD)	1,13	1,23

	2021. december 31.	2020. december 31.
CFA-frank (XAF/XOF)	655,96	655,96
Rand (ZAR)	18,06	18,02
Zambiai kvacha (ZMW)	18,88	25,93

3.4.3. Részvényárfolyam-kockázat

A részvényárfolyam-kockázat annak a kockázata, hogy a részvényindexek szintjében és/vagy a tőkebefektetések értékében bekövetkezett változások hatására csökken a tőkebefektetések valós értéke.

A beruházási keret a részvényárfolyam-kockázatnak a közvetlen tőkebefektetései és a kockázatitőke-alapokba való befektetései révén van kitéve.

A nem jegyzett részvényekben lévő pozíciók értékét nem könnyű meghatározni a folyamatos monitoring és kontroll céljából. Az ilyen pozíciók esetében a valamilyen értékelési technika felhasználásával meghatározott árak tekinthetők a legjobbnak.

Az egyedi közvetlen tőke- és kockázatitőke-befektetések értékében bekövetkező +/-10 %-os változás hatására a Keret kapott hozzájárulásai (a tőkeinstrumentum-portfólió valós értékének változása miatt) az összes egyéb változó konstans értéke mellett a 2021. december 31-i állapot szerint +/- 69,8 millió EUR-val (a 2020. december 31-i állapot szerint pedig +/- 52,7 millió EUR-val) változnának.

4. Pénzügyi instrumentumok valós értékei

4.1. Számviteli besorolás és valós értékek

Az alábbi táblázat bemutatja a pénzügyi eszközök és a pénzügyi kötelezettségek könyv szerinti értékét és valós értékét, valamint a valósérték-hierarchia szerinti szintjét. A nem valós értéken nyilvántartott pénzügyi eszközök és pénzügyi kötelezettségek valósérték-információi nincsenek feltüntetve, ha a könyv szerinti érték észszerű közelítése a valós értéknek.

(ezer EUR)

(2021. december 31.)	Könyv szerinti érték						Valós érték			
	Származékos pénzügyi instrumentumok	Részvények és egyéb változó hozamú értékpapírok	Pénzeszközök, hitelek és előlegek	Pénztári pénzügyi eszközök	Egyéb pénzügyi eszközök/kötelezettségek	Összesen	1. szint:	2. szint:	3. szint:	Összesen
Kötelezően az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök										
Származékos pénzügyi instrumentumok	7	—	—	—	—	7	—	7	—	7
Kockázattitőke-alapok	—	590 570	—	—	—	590 570	—	—	590 570	590 570
Közvetlen tőkebefektetések	—	107 061	—	—	—	107 061	—	—	107 061	107 061
Hitelek és előlegek	—	—	229 991	—	—	229 991	—	—	229 991	229 991
Kötelezően az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök összesen	7	697 631	229 991	—	—	927 629	—	7	927 622	927 629
Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök										
Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek	—	—	1 358 564	—	—	1 358 564	—	252 080	—	252 080
Hitelek és előlegek	—	—	1 756 290	—	—	1 756 290	—	1 918 979	—	1 918 979
Követelések a hozzájárulókkal szemben	—	—	85 210	—	—	85 210	—	—	—	—
Pénztári pénzügyi eszközök	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Egyéb eszközök	—	—	—	—	1 086	1 086	—	—	—	—
Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök összesen	—	—	3 200 064	—	1 086	3 201 150	—	2 171 059	—	2 171 059
Pénzügyi eszközök összesen	7	697 631	3 430 055	—	1 086	4 128 779				

(ezer EUR)

(2021. december 31.)	Könyv szerinti érték						Valós érték			
	Származékos pénzügyi instrumentu- mok	Részvények és egyéb változó hozamú értékpapírok	Pénzeszkö- zök, hitelek és előlegek	Pénztári pénzügyi eszközök	Egyéb pénzügyi eszközök/ kötelezettsé- gek	Összesen	1. szint:	2. szint:	3. szint:	Összesen
Az eredménnyel szemben valós értéken érté- kelt pénzügyi kötelezettségek										
Származékos pénzügyi instrumentumok	- 18 835	—	—	—	—	- 18 835	—	- 18 835	—	- 18 835
Az eredménnyel szemben valós értéken érté- kelt pénzügyi kötelezettségek összesen	- 18 835	—	—	—	—	- 18 835	—	- 18 835	—	- 18 835
Amortizált bekerülési értéken értékelt pénz- ügyi kötelezettségek										
Kibocsátott garanciákra képzett céltartalékok	—	—	—	—	—	—				
Hitelnyújtási elkötelezettségekre képzett céltartalé- kok	—	—	—	—	- 16 602	- 16 602				
Harmadik féllel szembeni kötelezettségek	—	—	—	—	- 239 639	- 239 639				
Egyéb kötelezettségek	—	—	—	—	- 2 333	- 2 333				
Amortizált bekerülési értéken értékelt pénz- ügyi kötelezettségek összesen	—	—	—	—	- 258 574	- 258 574				
Pénzügyi kötelezettségek összesen	- 18 835	—	—	—	- 258 574	- 277 409				

(ezer EUR)

(2020. december 31.)	Könyv szerinti érték						Valós érték			
	Származékos pénzügyi instrumentu- mok	Részvények és egyéb változó hozamú értékpapírok	Pénzeszkö- zök, hitelek és előlegek	Pénztári pénzügyi eszközök	Egyéb pénzügyi eszközök/ kötelezettsé- gek	Összesen	1. szint:	2. szint:	3. szint:	Összesen
Kötelezően az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök										
Származékos pénzügyi instrumentumok	33 584	—	—	—	—	33 584	—	33 584	—	33 584
Kockázatitőke-alapok	—	437 142	—	—	—	437 142	—	—	437 142	437 142
Közvetlen tőkebefektetés	—	89 668	—	—	—	89 668	—	—	89 668	89 668
Hitelek és előlegek	—	—	47 309	—	—	47 309	—	—	47 309	47 309
Kötelezően az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök összesen	33 584	526 810	47 309	—	—	607 703	—	33 584	574 119	607 703
Amortizált bekerülési értéken értékelt pénz- ügyi eszközök										
Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek	—	—	923 940	—	—	923 940	—	—	—	—
Hitelek és előlegek	—	—	1 626 136	—	—	1 626 136	—	1 757 593	—	1 757 593
Követelések a hozzájárulókkal szemben	—	—	68 908	—	—	68 908	—	—	—	—
Pénztári pénzügyi eszközök	—	—	—	351 873	—	351 873	300 174	50 032	—	350 206
Egyéb eszközök	—	—	—	—	109	109	—	—	—	—
Amortizált bekerülési értéken értékelt pénz- ügyi eszközök összesen	—	—	2 618 984	351 873	109	2 970 966	300 174	1 807 625	—	2 107 799
Pénzügyi eszközök összesen	33 584	526 810	2 666 293	351 873	109	3 578 669				

(ezer EUR)

(2020. december 31.)	Könyv szerinti érték						Valós érték			
	Származékos pénzügyi instrumentu- mok	Részvények és egyéb változó hozamú értékpapírok	Pénzeszkö- zök, hitelek és előlegek	Pénztári pénzügyi eszközök	Egyéb pénzügyi eszközök/ kötelezettsé- gek	Összesen	1. szint:	2. szint:	3. szint:	Összesen
Kötelezően az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek										
Származékos pénzügyi instrumentumok	-642	—	—	—	—	-642	—	-642	—	-642
Az eredménnyel szemben valós értéken érté- kelt pénzügyi kötelezettségek összesen	-642	—	—	—	—	-642	—	-642	—	-642
Amortizált bekerülési értéken értékelt pénz- ügyi kötelezettségek										
Kibocsátott garanciákra képzett céltartalékok	—	—	—	—	-851	-851				
Hitelnyújtási elkötelezettségekre képzett céltartalé- kok	—	—	—	—	- 33 152	- 33 152				
Harmadik féllel szembeni kötelezettségek	—	—	—	—	- 152 378	- 152 378				
Egyéb kötelezettségek	—	—	—	—	- 3 446	- 3 446				
Amortizált bekerülési értéken értékelt pénz- ügyi kötelezettségek összesen	—	—	—	—	- 189 827	- 189 827				
Pénzügyi kötelezettségek összesen	-642	—	—	—	- 189 827	- 190 469				

4.2. Valós értéken történő értékelés

4.2.1. Értékelési technikák és lényeges nem megfigyelhető inputok

Az alábbi táblázat tájékoztatást ad a pénzügyi eszközök értékeléséhez használt értékelési technikákról és lényeges nem megfigyelhető inputokról, a valósérték-hierarchia 2. és 3. szintje tekintetében.

Értékelési technika		Lényeges nem megfigyelhető input	A megfigyelhető inputok és a valós értéken történő értékelés kapcsolata
Valós értéken nyilvántartott pénzügyi eszközök			
Származékos pénzügyi instrumentumok	Diszkontált cash flow: a jövőbeni cash flow-kat (megfigyelhető határidős árfolyam- és hozamgörbékből a beszámolási időszak végén nyert) határidős árfolyamok/kamatlábak, illetve szerződéses árfolyamok/kamatlábak alapján becsülik, a különböző partnerek hitelkockázatát tükröző rátával való diszkontálással.	Nem értelmezhető.	Nem értelmezhető.
Kockázatitőke-alapok	Kiigazított nettó eszközérték módszer: a valós érték meghatározásához vagy a Keretnek a mögöttes eszközben meglévő százalékos tulajdoni arányát szorozzák a legfrissebb beszámolóban szereplő, cash flow-kkal kiigazított nettó eszközértékkel, vagy, amennyiben rendelkezésre áll, a részesedésnek az adott alapkezelő által közölt, ugyanazon napra érvényes pontos értékét veszik figyelembe. A legutolsó rendelkezésre álló nettó eszközérték és az év végi beszámolás közötti intervallum áthidalása céljából lefolytatják a későbbi eseményekre vonatkozó felülvizsgálati eljárást, és a beszámoló szerinti nettó eszközértéket szükség esetén kiigazítják.	A kockázatitőke-alap utolsó beszámolójának fordulónapja és az értékelés napja között eltelt idő miatti kiigazítása a következőket figyelembe véve: működési költségek és kezelési díjak, a kockázatitőke-alap mögöttes eszközeinek valós értékében bekövetkező változások, további felmerült kötelezettségek, piaci változások vagy a gazdasági feltételek más változásai.	Minél több idő telt el a kockázatitőke-alap utolsó beszámolójának fordulónapja és az értékelés napja között, annál nagyobb lesz az eltelt idő miatti kiigazítás.
Közvetlen tőkebefektetés	Kiigazított nettó eszközérték.	A befektetést befogadó utolsó beszámolójának fordulónapja és az értékelés napja között eltelt idő miatti kiigazítása a következőket figyelembe véve: működési költségek, a befektetést befogadó mögöttes eszközeinek valós értékében bekövetkező változások, további felmerült kötelezettségek, piaci változások vagy a gazdasági feltételek más változásai, tőkeemelés, értékesítés, az ellenőrzés változása. 5–30 % közötti diszkont az értékesíthetőség (likviditás) hiánya miatt; meghatározására a hasonló részesedések korábbi, országos/régióbeli adásvételeinek figyelembevételével kerül sor.	Minél nagyobb az értékesíthetőségi diszkont, annál alacsonyabb lesz a valós érték.

Értékelési technika		Lényeges nem megfigyelhető input	A megfigyelhető inputok és a valós értéken történő értékelés kapcsolata
Hitelek valós értéken (IFE)	Problémamentes hitelfelvevők esetében: A szerződés szerinti/várt jövőbeli cash flow-ból kiindulva a hitelhez kapcsolódó természetes kockázatot figyelembe vevő megfelelő kockázattal (ideértve a hitelfelvevő hitelkockázatát is) módosított diszkontráta alkalmazásával diszkontált cash flow. A diszkontráta releváns piaci referenciaértékeken alapul. Problémás hitelfelvevők esetében: Nettó eszközérték megközelítés (felszámolási érték megközelítés).	A diszkontráta komponenseiben tükröződik a hitelfelvevőnek a kockázatmentes piaci kamatokhoz viszonyított hitelkockázata.	Minél nagyobb a diszkontráta, annál alacsonyabb a valós érték.
Nem valós értéken nyilvántartott pénzügyi instrumentumok			
Hitelek és előlegek	Diszkontált cash flow: Az adós fizetőképességét feltételező értékelési modell szerződéses cash flow-kat használ, és nem vesz figyelembe fedezeti értékeket vagy előtörlesztéseket. A modell a hitelek nettó jelenértékének kiszámításához egy kiigazított piaci diszkontgörbe alapján diszkontálja a szerződéses cash flow-kat. Az egyes hitelek nettó jelenértékét ezután kiigazítják a vonatkozó várható veszteséggel. A hitelek és előlegek valós értéke az így kapott egyedi értékek összege.	Nem értelmezhető.	Nem értelmezhető.
Pénztári pénzügyi eszközök	Diszkontált cash flow.	Nem értelmezhető.	Nem értelmezhető.

Az IFRS 13 standardot alkalmazva a derivatívák valós értéke 2021. december 31-én és 2020. december 31-én magában foglalta a következő értékelési korrekciókat:

- A származtatott ügyletek partner-hitelkockázatát tükröző hitelértékelési korrekciót, amely 2021. december 31-én - 167,8 ezer EUR, 2020. december 31-én pedig - 34,3 ezer EUR.
- A származtatott ügyletek saját hitelkockázatát tükröző kötelezettség-értékelési korrekciót, amely 2021. december 31-én + 2,7 ezer EUR, 2020. december 31-én pedig + 21,8 ezer EUR.

4.2.2. Az 1. és a 2. szint közötti átcsoportosítások

A Keret a szintek közötti átcsoportosítást az azt okozó esemény vagy körülményváltozás időpontjában jeleníti meg.

A Keret 2021-ben és 2020-ban nem hajtott végre átcsoportosítást a valósérték-hierarchia 1. és 2. szintje vagy 2. és 1. szintje között.

4.2.3. 3. szintű valós értékek

3. szintű valós értékek egyeztetése

Az alábbi táblázatok a 3. szintű eszközökben a 2021. december 31-én lezárult és a 2020. december 31-én lezárult évben bekövetkezett változásokat mutatják:

(ezer EUR)

Részvények és egyéb változó hozamú értékpapírok	
Egyenleg (2021. január 1.)	526 810
Az eredményben megjelenített nyereség vagy veszteség:	
Eladások miatti valósérték-módosítás kivezetése	13 489
Részvények és egyéb változó hozamú értékpapírok valós értékének nettó változása	117 502
Összesen	130 991
Folyósítások	84 224
Visszafizetések	- 71 624
Devizaárfolyam-különbség	27 230
Egyenleg (2021. december 31.)	697 631

(ezer EUR)

Részvények és egyéb változó hozamú értékpapírok	
Egyenleg (2020. január 1.)	604 311
Az eredményben megjelenített nyereség vagy veszteség:	
Eladások miatti valósérték-módosítás kivezetése	- 15 632
Részvények és egyéb változó hozamú értékpapírok valós értékének nettó változása	- 47 909
Összesen	- 63 541
Folyósítások	85 305
Visszafizetések	- 65 649
Devizaárfolyam-különbség	- 33 616
Egyenleg (2020. december 31.)	526 810

A Keret 2021-ben és 2020-ban nem hajtott végre a valósérték-hierarchia 3. szintjét érintő átcsoportosítást.

5. Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek

Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek összetétele:

(ezer EUR)

	2021.12.31.	2020.12.31.
Pénzeszközök	434 064	398 991
Lekötött betétek	672 730	380 000
Kereskedelmi értékpapírok	252 211	145 086
Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek a cash flow kimutatásban	1 359 005	924 077
Elhatárolt kamat	-441	-137
Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek a pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatásban	1 358 564	923 940

6. Származékos pénzügyi instrumentumok

A kereskedési céllal tartottként besorolt származékos pénzügyi instrumentumok fő összetevői a következők:

(ezer EUR)

(2021. december 31.)	Valós érték		Névleges összeg
	Eszközök	Kötelezettségek	
Keresztdevizaswapok	7	- 2 568	51 865
Devizaswapok	—	- 16 267	1 530 000
Származékos pénzügyi instrumentumok összesen	7	- 18 835	1 581 865

(ezer EUR)

2020. december 31-én	Valós érték		Névleges összeg
	Eszközök	Kötelezettségek	
Kamatlábswapok	—	-642	17 710
Devizaswapok	33 584	—	1 480 000
Származékos pénzügyi instrumentumok összesen	33 584	-642	1 497 710

Az IBOR reformjának eredményeként 2021-ben minimális, egyszeri értékelési különbség keletkezett a referencia cash flow-k változása és az alkalmazandó, 883 EUR értékű diszkontgörbe miatt.

7. Hitelek és előlegek

7.1. Hitelek és előlegek

Az alábbi táblázat a hitelek és előlegek nyitó és záró egyenlegének egyeztetését mutatja be:

(ezer EUR)

	Globális hitelek (*)	Előnyös besorolású hitelek	Alárendelt hitelek	POCI	Összesen
Amortizált bekerülési értéken értékelt hitelek névértéke 2021. január 1-jén	1 151 398	572 864	—	—	1 724 262

(ezer EUR)

	Globális hitelek (*)	Előnyös besorolású hitelek	Alárendelt hitelek	POCI	Összesen
Folyósítások	274 020	62 869	—	—	336 889
Leírások	—	—	—	—	—
Visszafizetések	- 225 990	- 113 215	—	—	- 339 205
Tőkésített kamatok	—	—	—	—	—
Devizaárfolyam-különbség	61 532	26 597	—	—	88 129
Amortizált bekerülési értéken értékeltek hitelek névértéke 2021. december 31-én	1 260 960	549 115	—	—	1 810 075
Értékvesztés – elszámolt veszteség 2021. január 1-jén	- 68 243	- 35 550	—	—	- 103 793
12 havi várható hitelezési veszteség nettó változásai	6 509	6 836	—	—	13 345
Élettartami várható hitelezési veszteség, nem értékvesztett, nettó változás	6 327	6 045	—	—	12 372
Élettartami várható hitelezési veszteség, értékvesztett	-249	-742	—	—	-991
Élettartami várható hitelezési veszteség, értékvesztett, visszairás	15 875	2 373	—	—	18 248
Devizaárfolyam-különbség	- 3 942	- 1 153	—	—	- 5 095
Értékvesztés – elszámolt veszteség 2021. december 31-én	- 43 723	- 22 191	—	—	- 65 914
Amortizált bekerülési értéken értékeltek hitelek és előlegek 2021. december 31-én	1 217 237	526 924	—	—	1 744 161

(ezer EUR)

	Globális hitelek (*)	Előnyös besorolású hitelek	Alárendelt hitelek	POCI	Összesen
Az eredménnyel szemben valós értéken értékelt hitelek névértéke 2021. január 1-jén	1 080	61 493	30 000	—	92 573
Folyósítások	—	8 323	170 000	—	178 323
Visszafizetések	—	-739	—	—	-739
Devizaárfolyam-különbség	—	1 859	—	—	1 859
Az eredménnyel szemben valós értéken értékelt hitelek névértéke 2021. december 31-én	1 080	70 936	200 000	—	272 016
A valós érték módosítása 2021. január 1-jén	- 1 080	- 25 893	- 18 291	—	- 45 264
A valós érték nettó változása	—	1 609	1 959	—	3 568
Devizaárfolyam-különbség	—	-329	—	—	-329
A valós érték módosítása 2021. december 31-én	- 1 080	- 24 613	- 16 332	—	- 42 025
Hitelek és előlegek valós értéken értékelve 2021. december 31-én	—	46 323	183 668	—	229 991
Amortizált bekerülési érték	- 3 151	- 3 736	—	—	- 6 887
Kamat	10 295	8 686	35	—	19 016
Hitelek és előlegek 2021. december 31-én	1 224 381	578 197	183 703	—	1 986 281

(*) Beleértve az ügynökségi megállapodásokat

(ezer EUR)

	Globális hitelek (*)	Előnyös besorolású hitelek	Alárendelt hitelek	POCI	Összesen
Amortizált bekerülési értéken értékeltek hitelek névértéke 2020. január 1-jén	1 021 556	597 364	27 714	—	1 646 634
Folyósítások	433 466	67 762	—	—	501 228
Leírások	- 15 170	- 2 268	- 27 905	—	- 45 343
Visszafizetések	- 214 018	- 60 571	—	—	- 274 589
Devizaárfolyam-különbség	- 74 436	- 29 423	191	—	- 103 668
Amortizált bekerülési értéken értékeltek hitelek névértéke 2020. december 31-én	1 151 398	572 864	—	—	1 724 262
Értékvesztés – elszámolt veszteség 2020. január 1-jén	- 96 166	- 36 650	- 27 714	—	- 160 530
12 havi várható hitelezési veszteség nettó változásai	- 1 344	- 2 531	—	—	- 3 875
Élettartami várható hitelezési veszteség, nem értékvesztett, nettó változás	- 5 888	- 3 628	—	—	- 9 516
Élettartami várható hitelezési veszteség, értékvesztett	- 12 373	—	—	—	- 12 373
Élettartami várható hitelezési veszteség, értékvesztett, visszairás	19 565	1 887	—	—	21 452
Leírások	15 170	2 268	27 905	—	45 343
Devizaárfolyam-különbség	12 793	3 104	-191	—	15 706
Értékvesztés – elszámolt veszteség 2020. december 31-én	- 68 243	- 35 550	—	—	- 103 793
Amortizált bekerülési értéken értékeltek hitelek és előlegek 2020. december 31-én	1 083 155	537 314	—	—	1 620 469
Az eredménnyel szemben valós értéken értékeltek hitelek névértéke 2020. január 1-jén	1 080	36 858	—	—	37 938
Folyósítások	—	29 063	30 000	—	59 063

(ezer EUR)

	Globális hitelek (*)	Előnyös besorolású hitelek	Alárendelt hitelek	POCI	Összesen
Visszafizetések	—	- 1 512	—	—	- 1 512
Devizaárfolyam-különbség	—	- 2 916	—	—	- 2 916
Az eredménnyel szemben valós értéken értékelt hitelek névértéke 2020. december 31-én	1 080	61 493	30 000	—	92 573
A valós érték módosítása 2020. január 1-jén	- 1 080	- 15 156	—	—	- 16 236
A valós érték nettó változása	—	- 11 330	- 18 291	—	- 29 621
Devizaárfolyam-különbség	—	593	—	—	593
A valós érték módosítása 2020. december 31-én	- 1 080	- 25 893	- 18 291	—	- 45 264
Hitelek és előlegek valós értéken értékelve 2020. december 31-én	—	35 600	11 709	—	47 309
Amortizált bekerülési érték	- 3 578	- 5 100	—	—	- 8 678
Kamat	7 325	7 020	—	—	14 345
Hitelek és előlegek 2020. december 31-én	1 086 902	574 834	11 709	—	1 673 445

(*) Beleértve az ügynökségi megállapodásokat

7.2. Hitelek és előlegek értékvesztése – elszámolt veszteségek

(ezer EUR)

	2021				
	Élettartami várható hitelezési veszteségek				
	12 havi várható hitelezési veszteség	Élettartami várható hitelezési veszteség, nem értékvesztett	Élettartami várható hitelezési veszteség, értékvesztett	POCI	Összesen
Amortizált bekerülési értéken értékelt hitelek és előlegek					
Egyenleg (2021. január 1.)	16 389	43 976	43 428	—	103 793
Átsoportosítás a 12 havi várható hitelezési veszteségbe	—	—	—	—	—

(ezer EUR)

	2021				
	Élettartami várható hitelezési veszteségek				
	12 havi várható hitelezési veszteség	Élettartami várható hitelezési veszteség, nem értékvesztett	Élettartami várható hitelezési veszteség, értékvesztett	POCI	Összesen
Átcsoportosítás az élettartami várható hitelezési veszteségbe, nem értékvesztett	- 5 008	- 1 019	—	—	- 6 027
Átcsoportosítás az élettartami várható hitelezési veszteségbe, értékvesztett	—	-77	249	—	172
Az elszámolt veszteség nettó értékelése	- 8 480	- 8 912	- 15 309	—	- 32 701
Keletkeztetett vagy vásárolt új pénzügyi eszközök	504	1 039	—	—	1 543
Kivezetett pénzügyi eszközök	-361	- 3 405	- 2 195	—	- 5 961
Devizaárfolyam-különbség	521	1 666	2 908	—	5 095
Egyenleg (2021. december 31.)	3 565	33 268	29 081	—	65 914

(ezer EUR)

	2020				
	Élettartami várható hitelezési veszteségek				
	12 havi várható hitelezési veszteség	Élettartami várható hitelezési veszteség, nem értékvesztett	Élettartami várható hitelezési veszteség, értékvesztett	POCI	Összesen
Amortizált bekerülési értéken értékelt hitelek és előlegek					
Egyenleg (2020. január 1.)	17 191	38 509	104 830	—	160 530
Átcsoportosítás a 12 havi várható hitelezési veszteségbe	96	-167	—	—	-71
Átcsoportosítás az élettartami várható hitelezési veszteségbe, nem értékvesztett	-770	3 439	- 6 080	—	- 3 411

(ezer EUR)

	2020				
	Élettartami várható hitelezési veszteségek				
	12 havi várható hitelezési veszteség	Élettartami várható hitelezési veszteség, nem értékvesztett	Élettartami várható hitelezési veszteség, értékvesztett	POCI	Összesen
Átsoportosítás az élettartami várható hitelezési veszteségbe, értékvesztett	-127	-54	7 170	—	6 989
Az elszámolt veszteség nettó értékelése	3 200	2 950	- 6 554	—	-404
Keletkeztetett vagy vásárolt új pénzügyi eszközök	2 278	3 001	1 352	—	6 631
Kivezetett pénzügyi eszközök	-802	347	- 4 967	—	- 5 422
Leírások	—	—	- 45 343	—	- 45 343
Devizaárfolyam-különbség	- 4 677	- 4 049	- 6 980	—	- 15 706
Egyenleg (2020. december 31.)	16 389	43 976	43 428	—	103 793

8. Részvények és egyéb változó hozamú értékpapírok

Az alábbi táblázat a sajáttőke-befektetések nyitó és záró egyenlegének egyeztetését mutatja be:

(ezer EUR)

	Kockázattőke-alapok	Közvetlen tőkebefektetések	Összesen
Bekerülési érték 2021. január 1-jén	452 161	76 258	528 419
Folyósítások	84 224	—	84 224
Visszafizetések / értékesítések	- 71 624	—	- 71 624
Devizaárfolyam-különbség	28 400	1 220	29 620
Bekerülési érték 2021. december 31-én	493 161	77 478	570 639

(ezer EUR)

	Kockázatitőke- alapok	Közvetlen tőkebefektetések	Összesen
Nem realizált nyereség és veszteség 2021. január 1-jén	- 15 019	13 410	- 1 609
Nem realizált nyereség és veszteség – nettó változás	101 418	16 084	117 502
Eladások miatti valósérték-módosítás kivezetése	13 489	—	13 489
Devizaárfolyam-különbség	- 2 479	89	- 2 390
Nem realizált nyereség és veszteség 2021. december 31-én	97 409	29 583	126 992
Részvények és egyéb változó hozamú értékpapírok 2021. december 31-én	590 570	107 061	697 631

(ezer EUR)

	Kockázatitőke- alapok	Közvetlen tőkebefektetések	Összesen
Bekerülési érték 2020. január 1-jén	462 304	101 424	563 728
Folyósítások	85 305	—	85 305
Visszafizetések / értékesítések	- 66 011	- 18 274	- 84 285
Devizaárfolyam-különbség	- 29 437	- 6 892	- 36 329
Bekerülési érték 2020. december 31-én	452 161	76 258	528 419
Nem realizált nyereség és veszteség 2020. január 1-jén	42 390	13 810	56 200
Nem realizált nyereség és veszteség – nettó változás	- 45 079	- 2 830	- 47 909
Eladások miatti valósérték-módosítás kivezetése	- 15 632	3 019	- 12 613
Devizaárfolyam-különbség	3 302	-589	2 713
Nem realizált nyereség és veszteség 2020. december 31-én	- 15 019	13 410	- 1 609
Részvények és egyéb változó hozamú értékpapírok 2020. december 31-én	437 142	89 668	526 810

9. Követelések a hozzájárulókkal szemben

A hozzájárulókkal szembeni 85,2 millió EUR (2020: 68,9 millió EUR) összegű követelések kizárólag lehívott, de be nem fizetett tagállami hozzájárulások.

10. Pénztári pénzügyi eszközök

A pénztári portfólió olyan jegyzett kötvényeket tartalmaz, amelyek lejáratát a beszámoló fordulónapjakor három hónapnál rövidebb. Az alábbi táblázat a pénztári portfólió mozgásait tartalmazza:

(ezer EUR)	
Egyenleg (2021. január 1.)	351 873
Beszerezések	2 333 691
Lejáratok	- 2 684 293
A prémiumok/diszkontok amortizációjának változása	301
Az elhatárolt kamat változása	- 1 572
Egyenleg (2021. december 31.)	—

(ezer EUR)	
Egyenleg (2020. január 1.)	330 587
Beszerezések	2 710 009
Lejáratok	- 2 689 790
A prémiumok/diszkontok amortizációjának változása	-208
Az elhatárolt kamat változása	1 275
Egyenleg (2020. december 31.)	351 873

11. Egyéb eszközök

Az egyéb eszközök fő összetevői a következők:

(ezer EUR)		
	2021.12.31.	2020.12.31.
Az EBB-vel szembeni követelések	877	—
Pénzügyi garanciák	209	109
Egyéb eszközök összesen	1 086	109

12. Halasztott bevételek

A halasztott bevételek fő összetevői a következők:

(ezer EUR)		
	2021.12.31.	2020.12.31.
Elhatárolt kamattámogatások	47 981	28 788
Hitelek és előlegek elhatárolt jutaléka	451	944
Halasztott bevételek összesen	48 432	29 732

13. A kibocsátott garanciákra képzett céltartalékok, csökkentve a visszaírással

Az alábbi táblázatok a pénzügyi garanciákra képzett céltartalék nyitó és záró egyenlegének egyeztetését mutatják be.

(ezer EUR)

	2021			
	12 havi várható hitelezési veszteség	Élettartami várható hitelezési veszteség, nem értékvesztett	Élettartami várható hitelezési veszteség, értékvesztett	Összesen
Kibocsátott garanciák				
Egyenleg január 1-jén	851	—	—	851
Az elszámolt veszteség nettó értékelése	-851	—	—	-851
Egyenleg december 31-én	—	—	—	—

(ezer EUR)

	2020			
	12 havi várható hitelezési veszteség	Élettartami várható hitelezési veszteség, nem értékvesztett	Élettartami várható hitelezési veszteség, értékvesztett	Összesen
Kibocsátott garanciák				
Egyenleg január 1-jén	628	—	—	628
Az elszámolt veszteség nettó értékelése	228	—	—	228
Devizaárfolyam-különbség	-5	—	—	-5
Egyenleg december 31-én	851	—	—	851

14. Hitelnyújtási elkötelezettségekre képzett céltartalékok

Az alábbi táblázatok a folyósítatlan hitelekre (hitelnyújtási elkötelezettségekre) elszámolt veszteség nyitó és záró egyenlegének egyeztetését mutatják be:

(ezer EUR)

	2021			
	12 havi várható hitelezési veszteség	Élettartami várható hitelezési veszteség, nem értékvesztett	Élettartami várható hitelezési veszteség, értékvesztett	Összesen
Hitelnyújtási elkötelezettség				
Egyenleg január 1-jén	6 817	26 335	—	33 152
Az elszámolt veszteség nettó értékelése	- 4 089	- 7 013	—	- 11 102
Keletkeztetett vagy vásárolt új pénzügyi eszközök	869	3 015	—	3 884
Kivezetett pénzügyi eszközök	- 1 942	- 7 456	—	- 9 398

(ezer EUR)

	2021			
	12 havi várható hitelezési veszteség	Élettartami várható hitelezési veszteség, nem értékvesztett	Élettartami várható hitelezési veszteség, értékvesztett	Összesen
Devizaárfolyam-különbség	38	28	—	66
Egyenleg december 31-én	1 693	14 909	—	16 602

(ezer EUR)

	2020			
	12 havi várható hitelezési veszteség	Élettartami várható hitelezési veszteség, nem értékvesztett	Élettartami várható hitelezési veszteség, értékvesztett	Összesen
Hitelnyújtási elkötelezettség				
Egyenleg január 1-jén	3 943	33 326	—	37 269
Átcsoportosítás a 12 havi várható hitelezési veszteségbe	181	—	—	181
Az elszámolt veszteség nettó értékelése	388	- 5 932	—	- 5 544
Keletkeztetett vagy vásárolt új pénzügyi eszközök	3 885	2 773	—	6 658
Kivezetett pénzügyi eszközök	- 1 157	- 3 853	—	- 5 010
Devizaárfolyam-különbség	-423	21	—	-402
Egyenleg december 31-én	6 817	26 335	—	33 152

15. Harmadik féllel szembeni kötelezettségek

A harmadik féllel szembeni kötelezettségek fő összetevői a következők:

(ezer EUR)

	2021.12.31.	2020.12.31.
Az EBB-nek fizetendő, nettó általános igazgatási kiadások	53 136	58 527
EBB-nek fizetendő egyéb összegek	40 045	56
A tagállamoknak még nem folyósított kamattámogatások és technikai segítségnyújtás	146 458	93 795
Harmadik féllel szembeni kötelezettségek összesen	239 639	152 378

16. Egyéb kötelezettségek

Az egyéb kötelezettségek fő összetevői a következők:

(ezer EUR)

	2021.12.31.	2020.12.31.
Hitelek előtörlesztése	1 793	3 166

(ezer EUR)

	2021.12.31.	2020.12.31.
Kamattámogatások halasztott bevétele	540	280
Egyéb kötelezettségek összesen	2 333	3 446

17. A tagállamoktól lehívott hozzájárulás (ezer EUR)

Tagállamok	Hozzájárulás a Kerethez	Hozzájárulás a kamattámogatásokhoz és a technikai segítségnyújtáshoz	Hozzájárulás összesen	Lehívott, de be nem fizetett (*)
Ausztria	88 683	11 770	100 453	2 398
Belgium	130 046	17 069	147 115	3 249
Bulgária	2 113	596	2 709	219
Horvátország	563	180	743	225
Ciprus	1 287	359	1 646	—
Cseh Köztársaság	7 704	2 170	9 874	797
Dánia	72 328	9 702	82 030	1 980
Észtország	776	219	995	86
Finnország	51 342	7 083	58 425	1 509
Franciaország	774 222	96 940	871 162	17 814
Németország	772 017	101 078	873 095	20 580
Görögország	46 503	6 854	53 357	1 507
Magyarország	7 694	2 144	9 838	615
Írország	25 571	4 097	29 668	940
Olaszország	438 908	61 020	499 928	12 530
Lettország	1 074	303	1 377	116
Litvánia	1 796	505	2 301	181
Luxemburg	9 757	1 301	11 058	255
Málta	431	120	551	38
Hollandia	175 971	23 537	199 508	4 777
Lengyelország	19 573	5 511	25 084	2 007
Portugália	36 258	5 368	41 626	1 197
Románia	5 938	1 686	7 624	718
Szlovákia	3 291	932	4 223	376
Szlovénia	2 576	721	3 297	225
Spanyolország	230 483	35 684	266 167	7 932
Svédország	95 412	13 274	108 686	2 939
Egyesült Királyság	469 378	68 773	538 151	—
Összesen 2021. december 31-én	3 471 695	478 996	3 950 691	85 210
Összesen 2020. december 31-én	3 221 695	398 996	3 620 692	68 908

(*) 2021. november 9-én a Tanács rögzítette az egyes tagállamok által 2022. január 21-ig befizetendő pénzügyi hozzájárulás összegét. 2021. december 31-én 85,2 millió EUR nem volt befizetve.

18. Kötelezettségvállalások és függő kötelezettségek

(ezer EUR)

	2021.12.31.	2020.12.31.
Kötelezettségvállalások		
Folyósítatlan hitelek	1 677 411	1 722 618
Részcélokra és egyéb változó hozamú értékpapírokra vonatkozó folyósítatlan kötelezettségvállalások	473 000	378 347
Kibocsátott garanciák	1 499 675	998 560
Kamatámogatás és technikai segítségnyújtás	478 011	483 897
Függő kötelezettségek		
Aláírt kibocsátatlan garanciák	256 299	554 686
Kötelezettségvállalások és függő kötelezettségek összesen	4 384 396	4 138 108

19. Kamat- és kamatjellegű bevételek és kiadások

A kamat- és kamatjellegű bevételek fő összetevői a következők:

(ezer EUR)

	2021.1.1-től 2021.12.31-ig	2020.1.1-től 2020.12.31-ig
Hitelek és előlegek	80 395	80 252
Kamatámogatások	6 061	4 531
Kamat- és kamatjellegű bevételek összesen	86 456	84 783

A kamat- és kamatjellegű kiadások fő összetevői a következők:

(ezer EUR)

	2021.1.1-től 2021.12.31-ig	2020.1.1-től 2020.12.31-ig
Származékos pénzügyi instrumentumok	- 4 800	- 541
Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek	- 3 598	- 2 961
Pénztári pénzügyi eszközök	- 2 038	- 1 748
Kamat- és kamatjellegű kiadások összesen	- 10,436	- 5,250

20. Díj- és jutalékbevételek és -kiadások

A díj- és jutalékbevételek fő összetevői a következők:

(ezer EUR)

	2021.1.1-től 2021.12.31-ig	2020.1.1-től 2020.12.31-ig
Hitelek és előlegek díj- és jutalékbevételei	1 702	141
Pénzügyi garanciák díj- és jutalékbevételei	517	211
Egyéb	—	1
Díj- és jutalékbevételek összesen	2 219	353

A díj- és jutalékkiadások fő alkotóelemei a következők:

(ezer EUR)		
	2021.1.1-től 2021.12.31-ig	2020.1.1-től 2020.12.31-ig
Részvényekkel és egyéb változó hozamú értékpapírokkal kapcsolatban harmadik feleknek fizetett jutalékok	-175	-225
Díj- és jutalékkiadás összesen	-175	-225

21. Részvények és egyéb változó hozamú értékpapírok nettó eredménye

A részvényeken és egyéb változó hozamú értékpapírokon realizált nettó nyereség fő összetevői a következők:

(ezer EUR)		
	2021.1.1-től 2021.12.31-ig	2020.1.1-től 2020.12.31-ig
Nettó bevétel	4 310	- 3 069
Osztalékbevétel	1 815	4 261
A valós érték nettó változása	117 502	- 47 909
Részvények és egyéb változó hozamú értékpapírok nettó eredménye	123 627	- 46 717

22. Általános igazgatási kiadások

Az általános igazgatási kiadások az EBB-nél a beruházási keret kezelése során felmerült tényleges költségeket foglalják magukban, levonva az EBB által közvetlenül a beruházási keret ügyfeleire kiszabott, szokásos bírálati díjakból származó bevételt.

Az általános adminisztratív kiadások fő összetevői a következők:

(ezer EUR)		
	2021.1.1-től 2021.12.31-ig	2020.1.1-től 2020.12.31-ig
Az EBB-nél felmerült tényleges költségek	- 55 924	- 61 470
Bevételek a közvetlenül a Keret ügyfeleire terhelt bírálati díjakból	2 788	2 943
Általános igazgatási kiadások összesen	- 53 136	- 58 527

23. Nem konszolidált strukturált gazdálkodó egységben való részvétel (ezer EUR)

A strukturált gazdálkodó egység fogalm meghatározása

A strukturált gazdálkodó egység olyan gazdálkodó egység, amelynek kialakítása szerint nem a szavazati jogok vagy hasonló jogok játsszák a döntő szerepet annak eldöntésében, ki gyakorol ellenőrzést a gazdálkodó egység felett. Az IFRS 12 standard szerint a strukturált gazdálkodó egység gyakran rendelkezik az alábbi tulajdonságok némelyikével vagy mindegyikével:

- korlátozott tevékenységek,
- korlátozott és jól meghatározható célkitűzés, például adózásilag hatékony bérlet megvalósítása, kutatási és fejlesztési tevékenységek megvalósítása érdekében, egy gazdálkodó egység részére történő tőkeforrás vagy finanszírozás biztosítása érdekében vagy annak érdekében, hogy befektetők részére befektetési lehetőségeket biztosítsanak a strukturált gazdálkodó egység eszközeihez kapcsolódó kockázatok és hasznok befektetőknek történő átadása útján,
- nem elegendő saját tőke ahhoz, hogy a strukturált gazdálkodó egység alárendelt pénzügyi támogatás nélkül finanszírozni tudja saját tevékenységeit,

- több, szerződés alapján egymáshoz kapcsolódó, a befektetők részére kibocsátott instrumentum formájában történő finanszírozás, amely hitelkockázat vagy egyéb kockázat koncentrációit eredményezi (részfolyósítások).

Nem konszolidált strukturált gazdálkodó egységek

A nem konszolidált strukturált gazdálkodó egység kifejezés magában foglal minden olyan strukturált gazdálkodó egységet, amely felett a Keret nem gyakorol ellenőrzést, továbbá magában foglalja a nem konszolidált strukturált gazdálkodó egységekben levő érdekeltségeket.

A strukturált gazdálkodó egységekben levő érdekeltségek fogalommeghatározása

Az IFRS 12 standard meghatározása szerint az érdekeltség alatt lényegében olyan szerződéses vagy nem szerződéses kapcsolat értendő, amely alapján a beszámolót készítő gazdálkodó egység ki van téve a másik gazdálkodó egység teljesítményéből származó hozamok változékonyságának. Ilyen érdekeltségre példa többek között a részvények birtoklása, valamint a részvétel egyéb formái is, mint például finanszírozás, likviditási támogatás, hitelképesség-növelés, kötelezettségvállalás vagy garanciák rendelkezésre bocsátása a másik gazdálkodó egység számára. Az IFRS 12 standard szerint a beszámolót készítő gazdálkodó egység nem feltétlenül rendelkezik érdekeltséggel egy másik gazdálkodó egységben pusztán azért, mert tipikus megrendelő-szállító viszony áll fenn közöttük.

Az alábbi táblázat azokat a strukturált gazdálkodó egységeket mutatja be, amelyeket a Keret nem konszolidál, de amelyekben érdekeltséget birtokol.

A strukturált gazdálkodó egység típusa	Jelleg és cél	A Keret által birtokolt érdekeltség
Projektfinanszírozás – különleges célú gazdasági egységek hitelezése	A projektfinanszírozási ügyletek (PF-műveletek) olyan ügyletek, amelyek adósságszolgáltatáshoz a Keret olyan hitelfelvevőre hagyatkozik, amelynek egyedüli vagy fő bevételi forrását az ilyen adósságból finanszírozott egyetlen vagy néhány eszköz vagy a projekthez kötődő, korábban is létező eszköz jelenti. A PF-műveleteket gyakran különleges célú gazdasági egységek útján finanszírozzák.	Nettó folyósított összegek; Kamatbevétel.
Kockázatitőke-műveletek	A Keret kockázatitőke- és befektetési alapokat finanszíroz. A kockázatitőke- és befektetési alapok befektetők forrásait gyűjtik és kezelik azzal a céllal, hogy részesedést szerezzenek nagy növekedési potenciállal rendelkező kis- és középvállalkozásokban, illetve infrastruktúra-projektet finanszírozzanak.	A kockázati tőkébe fektető gazdálkodó egység által kibocsátott befektetési jegyek/részvények; Kapott osztalékok mint osztalékbevételek.

Az alábbi táblázat azon nem konszolidált strukturált gazdálkodó egységek könyv szerinti értékét mutatja be, amelyekben a Keret a beszámoló fordulónapján érdekeltséget birtokol, továbbá ismerteti a Keretnek az e gazdálkodó egységekkel kapcsolatos veszteséggel szembeni maximális kitettségét. A veszteséggel szembeni maximális kitettség a könyv szerinti értékből és a kapcsolódó folyósítatlan kötelezettségvállalásokból áll.

A strukturált gazdálkodó egység típusa	Jelleg	Könyv szerinti érték 2021.12.31-én	Könyv szerinti érték 2020.12.31-én	Veszteséggel szembeni maximális kitettség 2021.12.31-én	Veszteséggel szembeni maximális kitettség 2020.12.31-én
Kockázatitőke-alapok	Részvények és egyéb változó hozamú értékpapírok	590 570	437 142	590 570	437 142
Összesen		590 570	437 142	590 570	437 142

A Keret a megfelelő finanszírozáson túl nem nyújt támogatást a strukturált gazdálkodó egységeknek.

24. Hatásfinanszírozási Keret (ezer EUR)

Az AKCS–EU Közös Miniszteri Tanács 2013 júniusában jóváhagyta a 11. EFA-ra vonatkozó pénzügyi jegyzőkönyvet, amely a 2014–2020 közötti időszakot fedi le.

A beruházási keret javára jóváhagytak egy új, 500 millió EUR összegű keretet, az úgynevezett „Hatásfinanszírozási Keretet”, amelynek révén a beruházási keret különösen jelentős fejlesztési hatást ígérő projekteket támogathat, viselve egyúttal az ilyen befektetések természetesen magasabb kockázatát. Ez a keret új lehetőségeket biztosít arra, hogy a beruházási keret a következő eszközökbe történő befektetés révén fokozni tudja magánszektorbeli hitelezését:

Társadalmi hatású tőkebefektetési alapok – ezeket az alapokat olyan magántőkealap-kezelők népszerűsítik – egyre nagyobb számban – amelyek alapjaik alapvető befektetési stratégiájával társadalmi vagy környezetvédelmi problémák enyhítését célozzák, továbbra is szem előtt tartva ugyanakkor az alap és a befektetést befogadó társaság fenntarthatóságát.

Pénzügyi közvetítőknek folyósított hitelek – az érintett közvetítők (például mikrofinanszírozási intézmények, helyi bankok és hitelszövetkezetek) olyan AKCS-országokban működnek, amelyek esetében az EBB a jelenlegi hitelkockázati iránymutatások értelmében – különösen a helyi pénznemben – nem folyósít hitelt, például magas országhoz tartozó kockázat, devizaárfolyam-ingadozás vagy az árképzési referenciák hiánya miatt. Az ilyen hitelek fő célja a jelentős fejlesztési hatású projektek finanszírozása, különösen a mikro- és kisvállalkozásoknak nyújtott támogatás és a mezőgazdaság terén, mivel ezek általában nem finanszírozhatók a beruházási keretből.

Kockázatmegosztást elősegítő eszközök – formájuk szerint első veszteségre nyújtott garanciák (első veszteségviselő részek), amelyek lehetővé teszik, hogy az EBB és a helyi pénzügyi közvetítők (főként kereskedelmi bankok) az ellátatlan kkv-kat és a hatásfinanszírozási kritériumnak megfelelő kis projekteket segítő kockázatmegosztási műveleteket végezzenek olyan helyzetekben, amikor az említett kkv-k és kis projektek nem jutnak piaci finanszírozáshoz. Az első veszteségviselő részeket az EBB által a beruházási keretből finanszírozott, illetve más nemzetközi pénzügyi szervezetek / fejlesztési pénzügyi intézmények által finanszírozott előbbre sorolt garanciarészek viszontgaranciáiként alakították ki, és így jelentős tőkeáttételi hatást teremtenek.

Közvetlen finanszírozás – hitel- vagy tőkefinanszírozási eszközök révén, megbízható és tapasztalt projektgazdák jelentős fejlesztési hatású projektjeihez, természetesen magasabb várható veszteségekkel és nehezebb eszköz megtérüléssel (tőkéhez kötődő típusú kockázat, a szokásosnál magasabb várható veszteségekkel). Az EBB szigorú kiválasztási és támogathatósági feltételeket fog szabni ehhez az eszközhöz, mivel az érintett projektek – jelentős fejlesztési hatásuk ellenére – nem teljesítik a szükséges finanszírozási feltételeket (vagyis kicsi az esélye a befektetés megtérülésének vagy a veszteségek kamatokkal/tőkehozamokkal való ellentételezésének).

A Hatásfinanszírozási Keret lehetővé teszi az új szektorokba, például az egészségügybe és az oktatásba, valamint a mezőgazdaságba és az élelmiszerbiztonságba történő diverzifikációt, illetve az új kockázatmegosztási eszközök kifejlesztését is. 2016-ban a Hatásfinanszírozási Keret finanszírozási képessége 800 millió EUR-ra nőtt azáltal, hogy a Keret részben rulírozóvá vált.

Pénzügyi és számviteli szempontból a Hatásfinanszírozási Keret a beruházási keret portfóliójának részét képezi, elszámolásai a Keret éves pénzügyi kimutatásában szerepelnek.

Az alábbi táblázat a könyv szerinti értékeket és a lekötött, de folyósítatlan összegeket tartalmazza, eszköztípusonként:

A Hatásfinanszírozási Keret befektetésének típusa	Jelleg	Értékelés	Bruttó érték 2021.12.31-én	Elszámolt veszteség/valós érték kiigazítás 2021.12.31-én	Könyv szerinti érték 2021.12.31-én	Folyósítatlan összeg 2021.12.31-én	Mérlegen kívüli várható hitelezési veszteség kiigazítás 2021.12.31-én
Pénzügyi közvetítőknek folyósított hitelek	Hitelek és előlegek	AC	68 228	- 1 981	66 247	29 272	-242

A Hatásfinanszírozási Keret befektetésének típusa	Jelleg	Értékelés	Bruttó érték 2021.12.31-én	Elszámolt veszteség/valós érték kiigazítás 2021.12.31-én	Könyv szerinti érték 2021.12.31-én	Folyósítatlan összeg 2021.12.31-én	Mérlegen kívüli várható hitelezési veszteség kiigazítás 2021.12.31-én
Közvetlen hitel- műveletek	Hitelek és előle- gek	Eredménnyel szemben valós értéken	101 840	- 41 403	60 437	92 031	—
Társadalmi hatású tőkebefektetési alapok	Részvények és egyéb változó hozamú értékpá- pírok	Eredménnyel szemben valós értéken	61 611	9 866	71 477	106 675	—
Közvetlen tulaj- doni részesedések	Részvények és egyéb változó hozamú értékpá- pírok	Eredménnyel szemben valós értéken	58 523	23 608	82 131	14	—
Kockázatmegosz- tást elősegítő esz- közök	Kibocsátott ga- ranciák	a magasabb ösz- szeg szerinti megközelítés (*)	—	—	—	44 146	—
Összesen			290 202	- 9 910	280 292	272 138	-242

(*) A részleteket lásd a 2.4.3. megjegyzés későbbi értékeléséről szóló szakaszában.

A Hatásfinanszírozási Keret befektetésének típusa	Jelleg	Értékelés	Bruttó érték 2020.12.31-én	Elszámolt veszteség/valós érték kiigazítás 2020.12.31-én	Könyv szerinti érték 2020.12.31-én	Folyósítatlan összeg 2020.12.31-én	Mérlegen kívüli várható hitelezési veszteség kiigazítás 2020.12.31-én
Pénzügyi közvetí- tőknek folyósított hitelek	Hitelek és előle- gek	AC	49 522	- 1 839	47 683	26 954	-199
Közvetlen hitel- műveletek	Hitelek és előle- gek	Eredménnyel szemben valós értéken	91 186	- 44 681	46 505	98 314	—
Társadalmi hatású tőkebefektetési alapok	Részvények és egyéb változó hozamú értékpá- pírok	Eredménnyel szemben valós értéken	41 885	- 4 778	37 107	73 362	—
Közvetlen tulaj- doni részesedések	Részvények és egyéb változó hozamú értékpá- pírok	Eredménnyel szemben valós értéken	57 395	9 195	66 590	14	—

A Hatásfinanszírozási Keret befektetésének típusa	Jelleg	Értékelés	Bruttó érték 2020.12.31-én	Elszámolt veszteség/valós érték kiigazítás 2020.12.31-én	Könyv szerinti érték 2020.12.31-én	Folyósítatlan összeg 2020.12.31-én	Mérlegen kívüli várható hitelezési veszteség kiigazítás 2020.12.31-én
Kockázatmegosz- tást elősegítő esz- közök	Kibocsátott ga- ranciák	a magasabb ösz- szeg szerinti megközelítés (*)	—	—	—	40 746	—
Összesen			239 988	- 42 103	197 885	239 390	-199

(*) A részleteket lásd a 2.4.3. megjegyzés későbbi értékeléséről szóló szakaszában.

Az EBB a Hatásfinanszírozási Keret közvetlen hitelműveleteire (a pénzügyi közvetítőknak nyújtott hitelek kivételével) az EBB Hitel- és Tőkekockázati Irányelvei szerinti általános megbízási kockázati elveket kell alkalmazni, és a Hatásfinanszírozási Keret közvetlen hitelműveleteihez kapcsolódó kockázatot a műveletek valós értékén kell nyomon követni és jelenteni. A módszertannak megfelelően a Bank a befektetés megalapozottságát és az említett műveletek üzleti életképességének valószínűségét kvalitatív kockázatfelmérés útján értékeli.

25. Későbbi események

A Covid19-világjárvánnyal összefüggésben a beruházási keret továbbra is szorosan figyelemmel kíséri a helyzetet, különösen az ellenőrzés lezárása után felmerülő események felülvizsgálatának részeként. A beruházási keret úgy ítéli meg, hogy a mérlegfordulónapot követően nem történt olyan lényeges esemény, amely szükségessé tenné a 2021. december 31-i állapot szerinti pénzügyi kimutatások módosítását vagy az abban való közzétételt.

A Számvevőszék megbízhatósági nyilatkozata az Európai Parlament és a Tanács részére a nyolcadik, kilencedik, tizedik és tizenegyedik Európai Fejlesztési Alapról (EFA) – Független ellenőri jelentés

(2022/C 400/02)

Vélemény

I. A Számvevőszék a következőket ellenőrizte:

- a) a nyolcadik, kilencedik, tizedik és tizenegyedik EFA jóváhagyott éves beszámolója, amely a mérlegből, az eredménykimutatásból, a készpénzforgalmi kimutatásból, a nettó eszközállomány változásainak kimutatásából és a 2021. december 31-ével záruló pénzügyi év pénzügyi műveleteinek végrehajtásáról szóló jelentésből áll;
- b) a beszámoló alapjául szolgáló azon tranzakciók jogszerűsége és szabályszerűsége, amelyek pénzügyi kezeléséért a Bizottság felelős ⁽¹⁾.

A beszámoló megbízhatósága

Vélemény a beszámoló megbízhatóságáról

II. Véleményünk szerint a nyolcadik, kilencedik, tizedik és tizenegyedik Európai Fejlesztési Alapnak a 2021. december 31-ével záruló évre vonatkozó éves beszámolója minden lényeges szempontból híven és az EFA-kra alkalmazandó pénzügyi szabályzat rendelkezéseinek, valamint a közszféra nemzetközileg elfogadott számviteli standardjain alapuló számviteli szabályoknak megfelelően tükrözi az EFA-k 2021. december 31-i pénzügyi helyzetét, a tárgyévi gazdasági események eredményét, a pénzforgalmat és a nettó eszközállomány változásait.

A beszámoló alapjául szolgáló tranzakciók jogszerűsége és szabályszerűsége

Bevételek

Vélemény a bevételek jogszerűségéről és szabályszerűségéről

III. Véleményünk szerint a 2021. december 31-ével záruló évre vonatkozó beszámoló alapjául szolgáló bevételek minden lényeges szempontból jogszerűek és szabályszerűek.

Kiadások

Elutasító vélemény a kiadások jogszerűségéről és szabályszerűségéről

IV. Véleményünk szerint – „A kiadások jogszerűségéről és szabályszerűségéről adott elutasító vélemény alapja” című bekezdésben tárgyaltak jelentősége miatt – a 2021. december 31-ével záruló évre vonatkozó beszámolóban elfogadott kifizetéseket lényeges hibaszint jellemzi.

A vélemény alapja

V. Ellenőrzésünket az IFAC nemzetközi ellenőrzési standardjai (ISA) és etikai kódexe, valamint a legfőbb ellenőrző intézményeknek az INTOSAI által elfogadott nemzetközi standardjai (ISSAI) szerint végeztük. A Számvevőszék e standardokban és kódexekben előírt felelősségét jelentésünknek az ellenőr felelősségével foglalkozó része fejt ki részletesebben. A hivatalos könyvvizsgálóknak a Nemzetközi Számviteli Etikai Standard Testület által kiadott etikai kódexe szerinti függetlenségi követelményeket betartottuk és az ezekben előírt etikai kötelezettségeinknek is eleget tettünk. Meggyőződésünk, hogy a megszerzett könyvvizsgálati bizonyíték elégséges és megfelelő alapot nyújt véleményünk kialakításához.

⁽¹⁾ A tizenegyedik EFA-ra alkalmazandó pénzügyi szabályzat 43., 48–50. és 58. cikke értelmében ez a megbízhatósági nyilatkozat nem vonatkozik az EBB kezelésében lévő EFA-forrásokra.

A kiadások jogszerűségéről és szabályszerűségéről adott elutasító vélemény alapja

VI. A nyolcadik, kilencedik, tizedik és tizenegyedik EFA keretében 2021-ben rögzített kiadásokat lényeges hiba jellemzi. A beszámolóban elfogadott kiadások általunk becsült hibaszintje 4,6 %.

Fontosabb ellenőrzési témák

VII. Fontosabb ellenőrzési témáknak itt azokat nevezzük, amelyek szakmai megítélésünk szerint a tárgyidőszak pénzügyi kimutatásának ellenőrzésében a legjelentősebbek voltak. Ezekkel a témákkal a pénzügyi kimutatások egésze ellenőrzésének összefüggésében és az azokról szóló vélemény kialakításakor foglalkoztunk ugyan, azonban külön nem adunk róluk véleményt.

Elhatárolt kiadások

VIII. Értékeljük a beszámolóban bemutatott elhatárolt, nagyrészt becsléseken alapuló kiadásokat. 2021 végén a Bizottság becslése szerint a felmerült, de a kedvezményezettek által még be nem jelentett támogatható kiadások összege 5 381 millió EUR volt (2020 végén: 5 452 millió EUR).

IX. Megvizsgáltuk ezeknek az elhatárolt becsléseknek a kiszámítását és áttekintettünk egy 30 egyedi előfinanszírozásból és 27 első szakaszban lévő számlából álló mintát, hogy értékeljük az elhatárolt kiadások hibás megállapításának kockázatát. Elvégzett munkánk alapján megállapítottuk, hogy a végleges beszámolóban szereplő elhatárolt kiadások megfelelőek voltak.

Az Egyesült Királyság Európai Unióból való kilépésének lehetséges hatásai az Európai Fejlesztési Alapok 2021. évi beszámolójára

X. 2020. február 1. óta az Egyesült Királyság többé nem uniós tagállam. A Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságának az Európai Unióból és az Európai Atomenergia-közösségből való kilépéséről szóló megállapodásnak (a továbbiakban: a kilépési megállapodás) a két fél közötti megkötését követően az Egyesült Királyság kötelezettséget vállalt arra, hogy az Egyesült Királyság a tizenegyedik és valamennyi korábbi, még lezáratlan EFA lezárásáig továbbra is az EFA részese marad. Az Egyesült Királyságot ugyanazon kötelezettségek terhelik, mint a tizenegyedik Európai Fejlesztési Alapot létrehozó belső megállapodás értelmében a tagállamokat, továbbá lezárásukig a korábbi EFA-kból eredő kötelezettségek is.

XI. A kilépésről rendelkező megállapodás kimondja azt is, hogy a tizedik EFA-hoz vagy az azt megelőző EFA-khoz tartozó projektek azon összegei esetében, amelyeket e megállapodás hatálybalépéséig nem vettek kötelezettségvállalásba vagy visszavontak, az Egyesült Királyságra eső részt nem használják fel újra. Ugyanez a szabály alkalmazandó azon források Egyesült Királyságra eső részére is, amelyeket a tizenegyedik EFA keretében 2021. december 31-ig nem vettek kötelezettségvállalásba vagy visszavontak.

XII. Ennek alapján nem kell beszámolni az EFA 2021. évi beszámolóját érintő pénzügyi hatásról. Megállapítjuk, hogy az EFA 2021. december 31-re vonatkozó beszámolója megfelelően tükrözi a kilépési folyamat ekkori helyzetét.

A vezetőség felelőssége

XIII. Az EUMSZ 310–325. cikke és a tizenegyedik EFA pénzügyi szabályzata értelmében a vezetőség felel az EFA éves beszámolójának a közsféra nemzetközileg elfogadott számviteli standardjainak megfelelő elkészítéséért és bemutatásáért, valamint a beszámoló alapjául szolgáló tranzakciók jogszerűségéért és szabályszerűségéért. Ez a felelősség magában foglalja az – akár csalásból, akár tévedésből eredő lényeges hibáktól mentes – pénzügyi kimutatások elkészítését és bemutatását lehetővé tévő belső kontrollrendszer kialakítását, megvalósítását és fenntartását. Az EFA beszámolójának alapjául szolgáló tranzakciók jogszerűségéért és szabályszerűségéért a végső felelősséget a Bizottság viseli.

XIV. Az EFA beszámolójának elkészítésekor a Bizottság felelőssége annak felmérése, hogy az EFA-k képesek-e tevékenységük folytatására, adott esetben az ezt érintő ügyek közzététele, valamint az, hogy a beszámolót a tevékenység folytatásának feltételezésével készítse el, kivéve, ha a vezetőségnek szándékában áll megszüntetni a jogalanyt vagy beszüntetni a működését, vagy amikor nem áll előtte ezen kívül más reális lehetőség.

XV. A Bizottság felelős az EFA-k pénzügyi beszámolási folyamatának felügyeletéért.

Az ellenőrnek az EFA-beszámoló és az alapjául szolgáló tranzakciók vizsgálatával kapcsolatos felelőssége

XVI. Célunk, hogy észszerű bizonyosságot szerezzünk arról, hogy az EFA beszámolója nem tartalmaz lényeges hibákat, és hogy az alapjául szolgáló tranzakciók jogszerűek és szabályszerűek, valamint hogy ellenőrzésünk alapján megbízhatósági nyilatkozatot nyújtsunk be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a beszámoló megbízhatóságára, valamint az annak alapjául szolgáló tranzakciók jogszerűségére és szabályszerűségére vonatkozóan. Az észszerű bizonyosság a bizonyosság magas szintjének felel meg ugyan, de nem garancia arra, hogy az ellenőrzés feltétlenül kiszűri az esetlegesen fennálló lényeges hibákat vagy lényeges meg nem felelést. Ezek eredhetnek csalásból vagy tévedésből, és akkor tekintendők lényegesnek, ha észszerűen feltételezhető, hogy külön-külön vagy együttesen befolyásolják az EFA jelen beszámolója alapján hozott gazdasági döntéseket.

XVII. Az ISA és ISSAI szabványoknak megfelelő ellenőrzés keretében szakmai megítélésünk szerint és szakmai szkepticizmussal járunk el az ellenőrzés egésze során. Továbbá:

- Azonosítjuk és elemezzük annak kockázatát, hogy milyen valószínűséggel fordulhat elő – akár csalás, akár tévedés okozta – lényeges hiba az EFA beszámolójában, illetve az EFA jogszabályi keretének való lényeges meg nem felelés a mögöttes tranzakciókban. Az említett kockázatokra reagáló ellenőrzési eljárásokat tervezünk és végzünk el, továbbá olyan ellenőrzési bizonyítékokat szerzünk, amelyek elégséges és megfelelő alapot nyújtanak véleményünk kialakításához. Egy csalásból eredő lényeges hiba vagy lényeges meg nem felelés kiszűrése nehezebb, mint a hibából eredő lényeges hiba vagy lényeges meg nem felelés feltárása, mivel a csalás magában foglalhatja az összejátszást, a hamisítást, a szándékos mulasztást, a hamis nyilatkozattételt, illetve a belső kontrollok megkerülését, ezért nagyobb a kockázata, hogy az ilyen esetek feltáratlanul maradnak.
- Megismerjük az ellenőrzés szempontjából releváns belső kontrollokat: ezzel célunk a megfelelő ellenőrzési eljárások megtervezése, nem pedig a belső kontroll eredményességével kapcsolatos vélemény kialakítása.
- Felmérjük, hogy a vezetőség által alkalmazott számviteli politikák megfelelőek-e és a vezetőség számviteli becslései, illetve az általa közölt adatok észszerűek-e.
- Megállapítjuk, hogy helytálló-e a vezetőség részéről a tevékenység folytatásának feltételezése, valamint hogy a kapott bizonyítékok alapján egyes eseményekből vagy körülményekből adódóan olyan lényeges bizonytalanság áll-e fenn, amely súlyos kétségeket ébreszt azt illetően, hogy az EFA képes-e tevékenységének folytatására. Ha lényeges bizonytalanság fennállását állapítjuk meg, akkor ellenőri jelentésünkben fel kell hívunk a figyelmet az EFA beszámolójában szereplő, ezzel kapcsolatosan közölt adatokra, vagy amennyiben a közölt adatok nem megfelelőek, módosítanunk kell véleményünket. Következtéseink a jelentésünk elkészültének napjáig kapott ellenőrzési bizonyítékokon alapulnak. A jövőben bekövetkező események, illetve körülmények következtében azonban az intézmény felhagyhat tevékenysége folytatásával.
- Értékeljük az éves beszámoló általános bemutatását, felépítését és tartalmát, beleértve valamennyi közölt adatot is, valamint azt, hogy az éves beszámoló híven mutatja-e be az alapjául szolgáló tranzakciókat és eseményeket.

XVIII. A vezetőséggel közöljük többek között az ellenőrzés tervezett hatókörét, ütemezését és a jelentősebb ellenőrzési megállapításokat, beleértve a belső kontrollrendszerben megállapított jelentős hiányosságokat is.

XIX. A bevételeket illetően megvizsgáljuk az összes tagállami hozzájárulást, valamint egy más típusú bevételi tranzakciókból vett mintát.

XX. A kiadások tekintetében akkor vizsgáljuk meg a kifizetéseket, miután a kiadás felmerült, azt lekönyvelték és elfogadták. Ez a vizsgálat az előlegfizetésektől eltekintve minden kifizetési kategóriára kiterjed, és azon a ponton történik, ahol a kifizetést teljesítik. Az előlegek megvizsgálása akkor történik, amikor a pénzeszközök *címzettje* igazolást ad a pénzeszközök helyes felhasználásáról, és az intézmény vagy szerv az előlegfizetés elszámolásával – a tárgyévben vagy később – elfogadja az igazolást.

XXI. Meghatározzuk, hogy a Bizottsággal megvitatott témák közül melyek voltak az EFA beszámolójának ellenőrzése során a legjelentősebbek, és minősülnek ezáltal a tárgydőszak tekintetében fontosabb ellenőrzési témáknak. Ezek a témák jelentésünkben bemutatásra kerülnek, kivéve, ha törvény vagy rendelet kizárja azok nyilvános közzétételét, vagy abban a rendkívül ritka esetben, ha mi határozunk úgy, hogy eltekintünk egy adott téma jelentésünkben való közzétételétől, mert észszerűen feltételezhető, hogy ennek kedvezőtlen következményei meghaladják a közlésből származó közérdekű hasznot.

2022. július 7.

Klaus-Heiner LEHNE

elnök

Európai Számvevőszék

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

ISSN 1977-0979 (elektronikus kiadás)
ISSN 1725-518X (nyomtatott kiadás)

Az Európai Unió
Kiadóhivatala
L-2985 Luxembourg
LUXEMBURG

HU